

Voicu Bugariu

MOZART SI MOARTEA

LiterNet

Redactori: Radu – Ilarion Munteanu rimunteanu@litternet.ro

Delia Oprea doprea@litternet.ro

Editor format **.pdf** Acrobat Reader și coperta: Anca Șerban aserban@litternet.ro

Fotografii: © Emil Schildt, web site <http://www.98981010.dk/emil/>

Text : © 2003 Voicu Bugariu

Toate drepturile rezervate autorului.

© 2003 Editura LiterNet pentru versiunea **.pdf** Acrobat Reader

Este permisă difuzarea liberă a acestei cărți în acest format, în condițiile în care nu i se aduce nici o modificare și nu se realizează profit în urma acestei difuzări. Orice modificare sau comercializare a acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet este interzisă.

ISBN: 973–8475–29–5

Editura LiterNet

<http://editura.litternet.ro>

office@litternet.ro

CUPRINS :

<i>Rolex.....</i>	<i>5</i>
<i>Se numește Mizeria.....</i>	<i>12</i>
<i>Amor senil.....</i>	<i>19</i>
<i>Vasilide & Pisilide</i>	<i>26</i>
<i>Adevărul este ciudat și incomod</i>	<i>31</i>
<i>În nacelă.....</i>	<i>36</i>
<i>Mozart și Moartea.....</i>	<i>38</i>
<i>Întâlnire cu Floria.....</i>	<i>44</i>
<i>Ultimele trei minute ale Universului</i>	<i>49</i>
<i>Pe bulevard.....</i>	<i>53</i>
<i>Cvartet</i>	<i>59</i>
<i>Ucigașul melcilor</i>	<i>69</i>
<i>Timiditate.....</i>	<i>82</i>

<i>Fulgerul mental</i>	<i>87</i>
<i>Noapte bună, Sophie</i>	<i>97</i>
<i>O amintire</i>	<i>103</i>
<i>În preajma nopții</i>	<i>109</i>
<i>Autostop</i>	<i>112</i>
<i>Înaintând spre Piața Victoriei</i>	<i>121</i>
<i>În gară la Alba</i>	<i>129</i>
<i>O renunțare</i>	<i>135</i>
<i>Fetița și Bobiță.....</i>	<i>141</i>
<i>Noaptea măturătorului.....</i>	<i>143</i>

Rolex

Neînsemnata aventură a lui Ion Coman începe într-o dimineață din toamna anului 1998, în București. Coman este un ins la 60 de ani, fără statut social clar. Nu este nici angajat, nici pensionar, nici șomer. Locuiește într-o garsonieră modestă, dar decentă. Și-a înstrăinat aproape toate bunurile, inclusiv cărțile. Vânzând și dăruind, a dat curs unei curioase tentații a lichidării, a golirii. În locuința lui au mai rămas doar patul, o masă și un scaun.

Trăiesc din expediente intelectuale, așa declară. Face traduceri. Mai publică, ocazional, câte o cronică plastică. Își plasează destul de greu textele. Concurența este mare. Traducerile, evident, nu apar sub numele meu. Am un patron, mafiot literar. El scoate vreo 50 de traduceri pe an, cărți. Inclusiv sub pseudonim. Sunt negrul lui. Mă plătește prost, dar am ce să mănânc. Ce-am avut și ce-am pierdut... În definitiv...

"Imaginea" lui a început să se deterioreze. N-are bani pentru haine noi, iar cele vechi arată tot mai rău. Chestiunea nu mă deranjează. Țsta este avantajul orașului mare. Nu întâlnești nici un cunoscut. Sunt un nimeni. Nu contez. Starea de anonimată îi place, deși cândva a făcut eforturi pentru a ieși din ea.

Pe marile bulevarde nu se prea aventurează. N-ar putea spune cu exactitate din ce motiv. Poate fiindcă aglomerația îmi dă un mic sentiment de nesiguranță. Îmi trezește un complex de inferioritate bine ascuns, inclusiv față de mine însumi? Când apare în Centru, o face într-un mod oarecum ostentativ. Pentru a-mi dovedi că sunt în stare. Că, în fond, sunt un om ca oricare altul. De fiecare dată, Centrul îi pare un loc ciudat, străin. Vitrinele îl fascinează. Nu râvnește la nimic în mod special. Miile de lucruri inaccesibile îl lasă rece. Nu-i invidiază pe cei cu bani. N-ar dori să aibă o servietă cu cifru și nici un sacou de culoare roșie – două dintre emblemele reușitei în afaceri.

Se uită la o vitrină mai deosebită. Ceasuri elvețiene. Unele costă 15 milioane. Și nu sunt cele mai scumpe. Făcând socoteala în dolari, constată că prețul este mai degrabă modest, pentru un ins din clasa de mijloc. 1600 de dolari nu este cine știe ce. Un ceas mai costisitor nu-ți cumperi în fiecare zi. Îl iei pe viață, în principiu. Își amintește de Nicu Ceaușescu, fiul dictatorului detronat în 1989. Avea un ceas scump, 8000 de dolari. Ce marcă era oare? Da. Rolex. S-ar părea că este cea mai scumpă. Să umbli cu un asemenea ceas

la mână! Absurd! Ești jefuit, uneori în plină zi, pentru mult mai puțin. Totuși... Ceva îl sâcăie. N-ar putea spune ce. Intră în magazin. Niște fete foarte elegante și plăcut mirositoare. Se uită la el cu indiferență. Ce-o fi căutând ăsta aici? Privirile lor reci.

– Bună ziua, spune. V-aș ruga foarte frumos să-mi arătați un catalog cu ceasuri Rolex.

Fetele au o ezitare, dar apoi reflexele profesionale ies învingătoare. Cine știe? În fond, există și milionari – în dolari – care umblă îmbrăcați prost. La derută.

Coman se uită atent în catalog. Da. Ceasurile Rolex par a fi cele mai scumpe. Este și unul de damă, cu diamante. 80.000 de dolari.

Fetele îl privesc cu un început de curiozitate. Ar vrea o explicație, poate, gândește Coman. Să găsesc ceva plauzibil. Ce?

– Pare mai greu de crezut, spune el, dar fiul meu își dorește un Rolex. M-a trimis să mă interesez. Știți, adaugă oarecum stânjenit, mă descurc în limbi străine și...

Fetele nu par convinse. Așteaptă.

– Fiul meu este om de afaceri. Eu sunt din alte vremuri, cum să vă spun. Nu mă mai interesează prea mult cum arăt. Dacă l-ați vedea pe el...

Reușește să obțină intonația potrivită. Un ins puțin ramolit, dar simpatic, la urma urmelor, decid fetele.

– Știți, spune una amabil, Rolex-ul nu are reprezentanță în România.

– Și atunci? Cum...?

– Pot fi contactați, dacă este vorba de ceva serios.

Coman găsește o ieșite onorabilă:

– O să vorbesc cu fiul meu. Eventual, voi reveni, pentru un catalog. Vă mulțumesc foarte mult.

– Cu multă plăcere, spun fetele, la unison.

Femeile de vârsta lor, cugetă Coman, capătă o simpatie interesantă pentru bărbații în vârstă. Poate că esența acesteia ține de o gerontofilie embrionară. Înfățișarea mea modestă le-a inculcat nicaiva sentimente de tip matern. Uite ce bătrânel cumsecade. Băiatul lui vrea Rolex, dar îl lasă pe taică-său să umble cu asemenea haine uzate. Ce oameni! Da, asemenea gânduri sunt posibile. Un soi de compasiune, uitată peste câteva secunde. Confortabilă.

Umblând pe Magheru, încet, Coman se gândește la ceasuri. Să ai un Rolex! Sigur, ar fi un act de snobism. Totuși... Să știi că porți la mână un obiect mai valoros decât o mașină Tico. Este o chestie. Poate simți un flux vital. Ceva regenerativ. Hm! M-am țicnit? Ce

treabă am eu cu ceasurile Rolex? Este ca și cum mi-aș dori să fac o excursie la New Orleans. Pentru festivalul de jazz. Totalmente utopic. Mai bine mă gândesc ce-mi cumpăr de mâncare. Sau la găsierea unei soluții pentru îmbrăcăminte. Că boss-ul îmi tot micșorează tarifele, în ciuda inflației. Nu sunteți obligat să colaborați cu mine. Că este foarte politicos de felul lui. Fără reproș. Masca perfectă a agresivității este politețea excesivă. Se știe. Uite cazul asiaticilor, cu ritualurile lor de politețe și cu modul întortocheat de a vorbi. Cine este agresiv în vorbire nu trece la fapte. Vorba aia... Câinele care... De ce-mi taie din bani? Simplu. Pentru că a observat ce lipsit sunt. Vezi că unul o ia la vale? Fă-i vânt! Ajută-l să se prăbușească mai repede. Regula succesului în viață.

Totuși. Am nevoie de ceva spectaculos. Pentru mine însumi. Să-mi dovedesc că sunt viu. Că n-am ajuns încă o mortăciune. Chestia este tipică pentru unii bărbați ajunși la andropauză. Se aruncă în hiperactivitate și mor, elegant, de infarct. Optim.

Ce-aș putea să fac? Sinuciderea ar fi cea mai la îndemână. Ca un samurai. Cândva am teoretizat sinuciderea. Am conchis că actul respectiv nu este nici o probă de curaj și nici una de lașitate. Este ceva neînsemnat, nemeritând a fi discutat. Atunci? Rămâne să-mi cumpăr un ceas Rolex. Pur și simplu. În ciuda destinului. Dar de unde opt mii de dolari? O singură posibilitate. Îmi vând garsoniera. Pot să obțin suma aceasta. Eventual, ceva mai mult. Unde o să locuiesc? Nu știu. Vine iarna. Să mor de frig, în stilul boschetarilor? Aș avea câteva cunoștințe. Poate m-ar lăsa să dorm în vreun ungher. Până la primăvară. Napoleon a spus că în război și în dragoste nu trebuie să privești prea departe. L-aș imita. Doar provizoratul durează. Problema este să ard corăbiile, să nu mai am nici un spațiu de retragere. Să fiu liber, în sfârșit. Când n-ai nimic, n-ai nici îngrijorări. Cerșetor? Cine știe? Îmi voi păstra doar mașina de scris și câteva dicționare – uneltele mele de producție. O să-i spun patronului că am pierdut locuința în urma unei ipoteci nenorocite. L-am girat pe un bun prieten, iar el a plecat în Spania. Dus a fost. Mi-au răpit micul meu cuib de intelectual, cu linoleum de culoarea cafelei cu lapte. Am rămas pe stradă. Poate va reacționa pozitiv. O dată m-a luat în pivniță, să-l ajut la nu știu ce. Atunci – premoniție? – am estimat că încăperea de beton netencuit ar putea fi locuită de cineva, la rigoare. Că doar vechiturile sunt puține. Ar încăpea un pat pliant, fără probleme. Oare m-ar îngădui acolo? Iarna ar fi un spațiu providențial. De ce? Fiindcă trec niște țevi de apă caldă. Un om cumsecade ar așipi acolo. Doar geamul ar trebui înlocuit. Aur.

Coman este un om decis. Începe căutările. Se adresează unor agenții imobiliare. Primește vizitele unor tinere cu priviri averse. Suntem plătite în funcție de tranzacțiile realizate. Nu-i prea dificil? Îmi imaginez că de multe ori dați greș. Oamenii se hotărăsc greu. Corect, dar cu atât mai mare este satisfacția etc. Până la urmă, după nici două săptămâni, se ivește o cumpărătoare foarte serioasă. Este dispusă să-i dea 8.300 de dolari americani. I-a lăsat din preț. Ceruse 8.500. În fond, garsoniera este la etajul întâi, lângă Magazinul Obor. Nu este deloc rea. Nu se aude zgomotul străzii. Vecini liniștiți. Altele asemenea. Într-o clipă de sinceritate, după ce totul a fost

convenit în principiu, cumpărătoarea (a învățat după ureche limba chineză, deci este genială în felul ei) îi spune că are de gând să revândă garsoniera, pentru a câștiga vreo mie de dolari. Coman o felicită sincer. Foarte bine, foarte bine, așa și trebuie. Să obținem profituri. Cumpărătoarea plătește taxele legate de tranzacție, conform legii. Coman n-are decât să ia dolăreii – expresia lui – și să semneze. Noua proprietară, cuprinsă de satisfacție, face un gest frumos. Îl duce cu mașina la o bancă. Un cont de 8000 de dolari nu este chiar de colo. Sigur, nu se compară cu... Dar orișicât. Funcționarii îl tratează cu maximă considerație.

Patronul i-a aprobat aranjamentul cu pivnița. Pentru prima oară de când îl cunoaște i-a spus "mă", dar cu niște intonații de-a dreptul filiale. Coman, nea Coman, n-a crâcnit. De acum înainte trebuie să uit că există așa-numitul orgoliu, își spune. Comisionul firmei a fost de doi la sută, adică 160 de dolari. I-au mai rămas 140, o avere. Își cumpără un pat pliant, de ocazie. Stăpâna patului, o femeie la vreo cincizeci, îl privește cu milă și-i oferă, gratis, niște păături și cearșafuri. Plec în America, la fiica mea. Definitiv. Portland, Oregon. Nu știu de ce, dar am impresia că dumitale o să-ți prindă bine. Eu oricum nu mai am ce face cu ele. Sărut mâna, doamnă! Bogdaproste, vă zic! Dumnezeu să vă dea sănătate! Așa, bătrâne! Foarte bine! Intră cât mai repede în noua ta condiție! Fii umil! Ar trebui probabil să-i spui și patronului "Sărut mâna". Ar da oare rău? Probabil că nu. Un traducător se exprimă așa? De ce nu? Doar sunt un negru. Oricând poate să mă dea afară și să-mi taie orice colaborare.

Etapă următoare este a schimbării dolarilor în lei și a comandării ceasului. Dacă-mi fac probleme, le arăt extrasul de cont. Corect.

Nu-i fac probleme. Femeile au intuiție. Vor obține ceasul dorit, cel ales din catalog. Nici măcar nu este 8.000. Îmi mai rămân vreo câteva zeci de parai. Bună treabă!

Fetele de la prăvălie au început să-l respecte. Este și normal, nu în fiecare zi faci o asemenea vânzare. Este totuși vorba despre multe milioane. De lei. Orișicât.

Câteva zile rumegă planul. Principalul este să nu știe nimeni că el are un asemenea obiect. Și nici că schimbă în lei o sumă atât de mare. Să treacă neobservat. Cum este mai bine? Să rămână cum este? Sau să-și compună un nou look, mai potrivit cu situația? N-are rost să-mi cumpăr haine, raționează Coman. Ar fi o tâmpenie, ce fac după aia cu ele? Nu mi le mai cumpăr nici dracu'. Să umblu în costum și să mă culc în pivniță? Absurd. În fine, ideea corectă. Închiriere! Sigur că da! Există niște magazine specializate. Dacă se închiriază rochii de mireasă, logic este să fie disponibile și costume de mire. Nu se înșeală. Prăvălia cu pricina este pe Calea Griviței. Niște oameni realmente cumsecade. Mergi la nuntă, tataie? Da, băiatule! Se însoară fiul meu. Ai buletin? Am. Ce folos, își spune în sinea lui, adresa a devenit fictivă. Merge. Oricum, o să le aduc înapoi costumul. Am nevoie de buletin. Deși... Hopa! Buletinul nu se lasă în gaj.

Nu le spune nimic băieților. Nu cumva să se supere și să-mi dea un picior în cur. Se duce la frizer. Alege unul mai bătrân și îi spune povestea cu nunta.

Purtând costumul într-o pungă de plastic, pleacă acasă. Se spală la chiuveta din pivniță, până la brâu, cu mult săpun. Tremură, și se roagă lui Dumnezeu să nu răcească. Se șterge cu propriul lui prosop. Bună treabă! Cămașă albă, cravată. Costumul. Pantofii, de asemenea închiriați. Are noroc, este o zi călduroasă.

A ochit o casă de schimb mai puțin frecventată. Baftă. Fiindcă este după-amiază, oamenii au la dispoziție suma cu pricina. Printr-o șansă unică, sunt în măsură să-ți dea bancnote cu valoarea maximă. Pune banii în servieta împrumutată de la un alt negru al patronului și pleacă. Este un alt om. Acum, își spune, trebuie să mai am niște noroace. la un taxi. Coboară la vreo sută de metri de prăvălie. Pornește agale. Admiră, în trecere, frunzele îngălbenite ale copacilor. Orașul ăsta este de-a dreptul frumos!

Fetele nu-l recunosc decât după ce începe să vorbească. Sunt puțin emoționate, s-ar zice.

– Am venit după ceas, declară Coman, implacabil.

– Da, vă rog, spune cea mai în vârstă dintre vânzătoare, toată numai solitudine.

În magazin, nici un cumpărător. Un noroc în plus.

Numai cutia costă vreun milion, cugetă Coman, luând obiectul, după ce a stivuit pachetele cu bancnote la casă.

Pune Rolex-ul în buzunarul interior al hainei. Încheie nasturele. Pleacă urmărit de privirile lărgite ale fetelor. Un episod încheiat. Pe stradă, nimic suspect. Se pare că nu l-a urmărit nimeni. Există niște "canale albe", îți amintește Coman. Este improbabil să le nimerești, dar nu imposibil. O teorie. Am citit cândva despre ea. Succesul în viață, cel adevărat, presupune dibuirea unui asemenea traseu îngust. Există și meandre. Nu este suficient să începi bine. Trebuie să știi și când să cotești. Fiindcă altfel eșuezi.

Coman are un mic zâmbet interior. Ia să vedem, s-a petrecut ceva în mine? Mi s-a schimbat starea de spirit? Femeile mă privesc altfel? Sau tot ca pe o mortăciune ambulantă? În fond, unii bărbați vârstnici își îngăduie tot felul de nebunii erotice. De exemplu, unul de 67 a murit în biroul lui, în timp ce făcea amor cu o tânără viguroasă. Un sfârșit onorabil, chiar apoteotic, aș putea spune. Dacă omului i-a plăcut chestia aia? Ce poți să-i faci?!

Mersul i s-a schimbat, întrucâtva. Pășesc mai fălos, calc mai apăsător. Normal. Este ca și cum mi-aș fi cumpărat o mașină nouă, străină. Atât de mică, încât îmi încap în buzunar. Ha, ha!

Așteaptă să treacă duminica. Apoi își modifică ținuta în sens invers. Își recuperează buletinul de identitate. Cum a fost la nuntă, tataie? Bine. Am o noră minunată.

Iese din magazin. Este cel de dinainte. Barba a început să-i crească. Din vechea înfățișare i-a rămas tunsura proaspătă și, într-o oarecare măsură, mersul mai țănoș. Nu se desparte de ceas. Îl poartă pe sub cămașă, într-o punguliță foarte solidă. Le-a rugat pe fetele de la magazin să-i dea brățara separat. A ascuns-o în pivniță. Fără brățară, ceasul nu ocupă un loc mare. Nu se observă nici-o umflătură în dreptul plexului său solar. Cutia a aruncat-o.

Treaba merge strună, reflectează Coman. Probabil că mai am ceva energie vitală, din moment ce am reușit o asemenea manevră. Acum pot să mă ocup liniștit de traduceri. Mă simt chiar bine, de când am scăpat de garsonieră. Mă apăsă, cumva. Desigur, optim ar fi să cerșesc, precum Zacharias Licher, cel din cartea lui Matei Călinescu. Doar astfel aș obține libertatea integrală. Dar nu mă simt în stare, cel puțin deocamdată. Să vedem cum o să meargă treaba cu patronul. Nu și-a dat seama, deși m-a privit lung după vreo câteva zile de la operațiune și mi-a spus măi, Comane, parcă s-a petrecut ceva cu tine. Ai, așa, o lucire în ochi... Poate te-ai îndrăgostit. A, nici vorbă, domnule Cutare. Bine, mă, bine. Când îmi dai textul? În câteva zile, domnule Cutare.

Lucrurile merg repede, după o anumită vârstă. Cei în cauză nu o recunosc, simulează că totul este în ordine, dar știu foarte bine că mint. Într-un fel, și eu mă încadrez în categoria asta, meditez Coman, întins pe patul său pliant, alături de lada pe care se află mașina de scris. Chestia cu ceasul a fost un gest magic, de oprire a timpului. De încetinire a lui, mai bine zis. Cu ocazia asta i-am înțeles pe cei bogați, cu mania lor pentru schimbare. Nevastă, casă, mașină – totul trebuie primenit. O dată la cinci ani. Așa spun statisticile. Eu am luat ceasul ăsta. Am trăit o secvență de om bogat. M-am opus timpului, tiraniei lui. Puteam s-o întind multă vreme. Să tot fi cumpărat diferite obiecte, chiar să-mi plătesc o amantă. Ar fi fost același lucru, dar făcut cu lașitate. Tot scăparea de angoasă aș fi căutat-o. Așa, cel puțin, mi-am administrat un remediu drastic, din cele capabile să te și ucidă, dacă greșești dozajul. În primele zile m-am uitat destul de des la ceas. Aici în pivniță, după ce am anulat toate crăpăturile din ușă cu hârtie lipită. Un obiect nenorocit,

acolo. Un șoarece viu este nesfârșit mai important decât el. Rolex! Căcat! Sigur, m-ar bate Dumnezeu, dacă n-aș recunoaște niște adevăruri. Un obiect valoros. În el este înglobată multă muncă. Absolut. Dar mie nu-mi mai spune nimic. Mi-ar trebui mai degrabă o pisică. Un motan.

De ceas o să scap, o simt. Îl voi face probabil cadou unei persoane umile, incapabilă să-și dea seama ce ține în mână. Vreunei bătrâne care cerșește pe stradă și începe să lăcrimeze când îi dai o bancnotă nenorocită. Ea să se tot uite la el, iar un băiat al străzii să i-l fure și să-l vândă pe nimic. Să ajungă, în cele din urmă, pe mâna unui buticar, care să-l considere un fals bine realizat. Să treacă timpul și să nu știe nimeni că un Rolex veritabil, de 8.000 de dolari, circulă prin București, ticăindu-și plictiseala impersonală, cosmică.

Se numește Mizeria

Taică-meu îmi trimite bani de pe lumea cealaltă. Da, numai asta poate să fie. Mi-a apărut în vis și mi-a spus un preț: 318.000. Din aceste cifre voi deriva mai multe numere și voi câștiga la Loto. Mizeria se va retrage. Mizeria, o femeie hidoasă, în zdrențe, puțind, fără dinți, nespălată de ani.

În ultima vreme, tot vrea să intre la mine. Sună la interfon. Nu-i deschid și totuși ajunge până la ușa mea. Mă vrea. M-a ales. Deocamdată n-o las în locuință. Clatină din capul ei neșesălat, rânjește în câțiva dinți cafenii, pleacă. Îndreptându-se spre lift, îmi mai aruncă o privire. Are o grimasă. Voi reveni în curând. Asta vrea să-mi comunice. Stai liniștit, mai vinde câte ceva de prin casă. Așteaptă-mă! Dispare. Suspîn. Închid ușa cu mare grijă.

Uneori mă atrage. Mă excită? Să coabitezi cu o asemenea femeie! S-o ai în pat! Sub bulendrele ei o fi un corp uman. Capabilă de tandrețe? De solidaritate? Senzuală! Să mă las în voia ei! O relaxare mare, ca o moarte. Lupta pentru salvarea aparențelor, istovitoare. Să-i pun astfel capăt. În brațele Mizeriei! Pe față!

Cu duhorile te obișnuiești, așa cred. Cuplurile din apartamentele cu un singur vecu își adulmecă fecalele vreme de decenii. Reciproc. Asta nu înseamnă că divorțează. Este ceva fatal, în locuințele obișnuite. Mirosul Mizeriei, iată secretul. Să nu ți se mai pară fetid. Ce dacă sinistra aia va dormi cu tine în pat? Omul se obișnuiește cu toate. Până la urmă, cine știe...

Lupta mi se pare inegală. Ea are timp să aștepte, eu nu prea mai am. Iată diferența. Aparențele ar fi salvate, la urma urmelor. Este oarecum șic să fii lipsit. Nu sărac, lipsit. A dus-o bine, dar acum treburile nu mai merg. Mai ciugulește câte ceva, evident. Dar umblă cu pantofii de acum cinci ani. Meschin. Cum să vorbești despre încălțăminte? Un intelectual nu pomenește de așa ceva. Are alte chestii în cap. Orgoliul... Doctoratul... Dar când plouă, apa îi mustește în încălțări. Pleosc-pleosc! Și ce-i cu asta? Mărunțișuri. Are alte preocupări. Condiția umană, spre-o pildă.

Este atât de simplu! Mai întâi, economisești banii pentru deodorant. Te speli, evident, săpun ai. De două ori pe zi, de trei ori. Dușuri. După aia o lași mai moale. Te speli o singură dată pe zi, că doar nu suferi de ablutomanie. Începi să miroși a transpirație. Ce să-i faci? În definitiv, și alții... Lenjeria, așternutul mai rar. Detergentul este scump. Merge și așa. Apoi și mai rar. Că doar nu mai primești vizite. Oamenii au fler, te cam ocolesc. De femei nici nu mai spun. Ai putea să bei ceva, din când în când. Ai căpăta niscaiva

amici de pahar. Nu poți să-ți permiți. Nici nu fumezi. În special femeile te-au citit. Chiar și prin telefon. Știu cine-ți dă târcoale. Te lasă-n plata Domnului. Un avantaj, la urma urmelor. Lucrurile se simplifică și mai mult.

Unul a scris că traiul prost este o otravă cu acțiune lentă. Aiurea! Basme! Este un tranchilizant, asta este. Când nu prea mănânci luni de-a rândul, începi să plutești, cumva. Oasele tale parcă au aer în ele, ca ale păsărilor. Capeți ceva de zburătoare obosită. Pășești încet, nu mai cunoști graba. Unde să te zorești? Într-adevăr, nu mai ai nici-un prilej. Pavajul este moale, ca și genunchii tăi. Înaintezi fără vlagă. Mersul pe stradă, un coșmar. Destul de blând, orice s-ar spune.

Femeile. Nu le mai admiri, le ignori de-a dreptul. Nici măcar nu faci efortul de-a te uita la ele. La ce bun? Măcar niște priviri de poftă senilă, neputincioase, zadarnice. Nici atât. Nimic. Femeile sunt niște fantome înalte, frumoase. Trec pe lângă tine, pentru ele ești invizibil. Întotdeauna se grăbesc. Numai Dumnezeu știe de ce se zoresc și unde se duc. Câtă vreme hainele tale mai au o oarecare decență, se întâmplă ca o fată sau o femeie tânără să te întrebe o adresă. Unde este Cecul, domnule? Am înțeles că este pe-aici. Îi arăți cu degetul direcția și pleci încet, cu pașii tăi moi.

Ai avut o iubită. Te-a părăsit exact când a început flirtul tău cu Mizeria. N-a zăbovit nici-o clipă în plus. Din când în când îți dă telefon. În vocea ei este ceva special. Așa te adresezi unui muribund. Mi-a trebuie ceva timp până să-mi dau seama că prudența ei, modul prevenitor de-a vorbi sunt potrivite într-un salon de spital, unde agonizează o rudă. De ce mă sună? Analizez destul de încet, acuz o anumită vâscozitate a inteliecției. Până la urmă găsesc totuși răspunsul. O face dintr-o curiozitate morbidă. Așteaptă cu răbdare ziua când o voce îi va spune doamnă, dar nu știți?, domnul cutare a murit. Sigur că da, l-au îngropat acum două săptămâni, la Străulești doi. A scris la mica publicitate. Iată mesajul care îi trebuie, pentru a se liniști. Îmi dă telefon, o știu, într-o anumită conjunctură. Când bea o cafea și trage o țigară. Formează un număr. Ce Dumnezeu, cât mai vorbește omul ăsta? Repetă. La fel. Hai să-l sun pe amărâtul ăla. Acolo precis n-o să sune ocupat. O face la câteva săptămâni o dată. Mai există o cauză. Este cumva șic să "te telefonezi" cu un "intelectual", chiar decăzut. Nu? Ba da.

A fi curvă nu înseamnă să te culci cu mai mulți bărbați pentru avantaje materiale, ci să n-ai inimă. Să ți se rupă de ceilalți. Și să nu știi ce-i mila. Să ai cruzimea indiferenței. Cum? mi-ar striga cu indignare. N-am eu milă? Strâng toate pisicile de pe stradă. Plâng pentru câinii loviți. Da, da. Bineînțeles. Ești foarte sufletistă.

Încă un amănunt. Curva te izbește fără greș în punctul tău sensibil. Îți refuză exact ce ai nevoie. Ai murit? Ai apucat între timp s-o iei de nevastă? Asta este cu totul altceva. Atunci să te ții! Va cheltui multe milioane cu înmormântarea. Poate nici nu te-a înșelat, fizic. N-a făcut decât să te bage în groapă. Prin mii de lovituri mici, subtile, aplicate în mod sistematic. De pe lumea cealaltă, o vei

admira cum se duce săptămânal la mormântul tău. Face pomeni, parastase, dar figura ei devine tot mai cruntă, tot mai răzbunătoare. De fapt, nu te-a iertat. Cum ai putut s-o lași de izbeliște? Aici este paradoxul. Făcea totul ca să te bage în groapă, dar beneficia de serviciile tale. Locuință, mașină, restul. Era nemiloasă, dar pe de altă parte te considera un animal util în casă, chiar foarte necesar.

Visul suprem al soției este să-și vadă soțul îngropat. Kafka a spus-o, dacă nu mă înșel. Doar atunci se socotește ea împlinită. Pe deplin realizată ca femeie. Atunci intră în adevărata vacanță, dorită poate chiar din clipa nunții, undeva în străfundurile conștiinței.

Divagații suspecte. În definitiv, omul tot ar fi murit, poate.

Soneria. Sfioasă apăsare! Așa sună doar cine are ceva de cerut. Nu de revendicat. Mizeria, femeia urduroasă și murdară, o face mai apăsător, ba chiar și bate de câteva ori în ușă, nu se jenează. Mă întreb uneori dacă vecinii de palier o văd sau totul este o halucinație. În privirile lor văd compasiune unită cu repulsie incipientă. De ce oare? Fiindcă au zărit-o pe ea sau pentru că au băgat de seamă uzura hainelor mele și faptul că mă tund tot mai rar? Nu știu ce să zic.

Bineînțeles, nu este ea. Un tânăr, vrea să-mi vândă niscaiva produse cu preț promoțional. Îi arăt că nu mai am decât patul. Pleacă speriat. A intuit că sărăcia este molipsitoare, ca râia. Banalizata revelație. Nenorocită meserie și-a găsit, sărmanul! Câte sonerii, câte uși închise! Sunt plătiți la bucată, iau comision. Nu vinzi nimic, iei o laie, cum vine vorba.

Am televizorul. Este alb-negru. Sonorul – aproape compromis. Scoate un sunet de fond foarte neplăcut. Un hârâit permanent. Dar sunt în contact cu lumea! Este un mic triumf, în definitiv.

Ce scriu eu aici? Hm? Vreun roman proustian despre mirosul și țoalele Mizeriei? Despre gura ei cu dinți puțini și cafenii, cu buze putrezite de fumatul unor chiștoace luate de pe jos, că sunt destule, slavă Domnului? Nu demult am văzut o scenă interesantă. Pe stradă, un bărbat din categoria disperaților ultradecenți. Era îmbrăcat în haine foarte uzate, niște relicve, dar curate și bine călcate. Un ins eroic. Lupta pentru salvarea aparențelor, până la ultimul cartuș. Ei bine, omul cel curățel, n-avea patruzeci, a luat de jos un chiștoc de țigară și apoi m-a privit în ochi. De fapt, s-a uitat prin mine, fiindcă oamenii din categoria lui nu-și mai văd semenii decât într-un mod foarte superficial. Fapt curios, femeile cu adevărat elegante, vizibile în Centru, unde fac câțiva pași pe jos, de moft, pentru a intra într-o prăvălie, au aceeași privire. Nici ele nu par a-și vedea concetățenii. Extremele se aseamănă.

La televizor, filme americane. Un sfat-laitmotiv. Cu orice preț, nu-ți plânge de milă! Nici nu-mi plâng. Eu scriu aici un roman de amor. Nu există numai iubiri roz, de tip Sandra Brown, sau roșii, aseasonate cu beții și înjunghieri. Nu există doar amoruri discordante, absurde, aiurite, false, imparate, inexistente. Întâlnim, iată, și un "sortiment" mai special. Relația intervine între un "intelectual"

oarecum "conservat" și o mizerabilă vagaboandă fără vârstă, trecută și răstrecută prin viciile ieftine, prin toate mârșăviile imaginabile, ajunsă acolo de unde mai jos nu este decât groapa.

Pe Mizeria, cum am spus, o văd destul de des. Dar n-am invitat-o înăuntru. Discut cu ea, din ușă. Vecina mă vede prin vizorul ei special, cu oglindă? Nu știu. Îi spun:

– Ce vrei, femeie? Ce tot vii aici? Nu ți-am spus că n-am nimic să-ți dau?

Mă privește parșiv și schițează un zâmbet sinistru. Gura ei pungită se destinde și i se văd cei câțiva colți galben-cafeniu. Îmi întinde într-o doară mâna aflată dincolo de murdărie, cu unghii rupte. Roase? Nu este gestul cererii. Ar vrea să mă atingă, dar nu îndrăznește. Eu așa simt. Nu vrea niscaiva bani sau mâncare. Mă vrea pe mine, ca bărbat. Vrea să coabiteze cu mine. Este posibil? Că doar locuiesc în Centru. Instinct? Fler? Cum de m-a dibăcit?

Lumea nu știe câți muritori de foame locuiesc în Centru. Vorbesc singuri pe stradă. Sunt slabi. N-au servicii. N-au nici-un venit stabil. Dumnezeu știe dacă îi așteaptă cineva acasă când revin din rătăcirile lor prin fața vitrinelor.

De ce nu s-a dus Mizeria undeva mai spre marginea orașului, să-și caute un concubin? Mister. Ba nu. A simțit că la mine este terenul slab, că voi ceda mai repede decât și-ar putea imagina cineva. Cândva, pe stradă, ni s-au încrucișat privirile. Atunci, într-o fracțiune de secundă, m-a priceput, mi-a intuit pasiunea secretă pentru decădere, pentru scufundare în mâlul călduț al pierderii de sine, al decrepitudinii speciale, adusă de îmbătrânirea sufletului. M-a urmărit și a aflat unde stau. Simte, ca un animal. Va avea succes, dacă perseverează. Așa s-a întâmplat, cred.

O bătrânică energică din comitetul de bloc mi-a sunat la ușă într-o zi și m-a interpellat cu oarecare iritare:

– Ce caută cerșetoarea aceea la dumneata? Am avut plângeri. Pe scara aceasta stau numai oameni serioși.

Am privit-o fără indignare, ba chiar cu o urmă se simpatie. Din când în când mai face unele "demonstrații" de femeie tânără, reușind să mă înveselească.

– La mine nu intră nici-o cerșetoare, stimată doamnă. Vine din când în când una. Când mă apelează la interfon, nu-i deschid. Nu știu cine îi dă drumul. Îmi sună la ușă, îi spun să plece. Ce pot să fac mai mult?

– Anunțați poliția! Asta să faceți!

M-am trezit spunându-i următoarele cuvinte. Cu maximă "amenitate":

– Selbstverständlich, gnädige Frau! Natürlich!

În viața mea n-am văzut o ființă mai descumpănită.

– Vă rog să nu mă jigniți! mi-a spus, cu vocea ei de zile mari, de doamnă din top, menită de un destin viclean să aibă parte de tot felul de inși suspecti, socialmente lamentabili.

– Vai de mine, stimată doamnă! Dar nici vorbă să...

Ei, bravo! îmi spun, după ce am închis ușa. Ce-am avut și ce-am pierdut! Țștia merită să mă încurc de-a binelea cu Mizeria. S-o vadă zilnic, s-o miroasă. Ce dacă este murdară, de fapt infectă? O cetățeană a patriei. N-are buletin? Carte de identitate sclicicioasă, cu poză color? Se mai întâmplă. Unii n-are acte, ar putea să spună ea însăși, și trăiește. Futu-le muma-n cur de îmbuibăți! Chiar așa, mămico, să-i țin eu isonul. Niște hoți.

Acum trebuie să mă întind. Așternutul este gri și are un miros de criptă. Nu contează. Așa o să-mi treacă amețea asta nenorocită. Văd negru, literalmente. Ceva neplăcut. Să nu fac, naibii, vreo lipotimie. Am glicemia scăzută, de nemâncare. Așa. Chestia cu hipotensiunea, urâtă. Țștia cu tensiunea scăzută sunt mai idioți decât hipertensivii. De ce oare? Fiindcă le vine mai puțin sânge în creier. Probabil din cauza tensiunii scăzute am ajuns aici. Penibilă scuză, orice s-ar spune. Hopa! Iar am început să vorbesc de unul singur. Uneori nu-mi dau seama.

Numai să nu fac vreo fibrilație. Este tot ce-mi doresc. Să nu înceapă ritualul cel păcătos. Telefon, Salvarea, medicul blazat și discret disprețuitor din momentul când își dă seama de situația mea materială, îngrijorarea lui totuși umană ivită atunci când îmi ia pulsul. Ridicați-vă încet, foarte încet. Vă internăm. Puteți să mergeți până la lift? Da. Pot. Așa, încet, ușor. Drumul spre spital. Sirena mașinii. Hurducările, clătinările, bălăbănilile la câte o frână bruscă. Asistenta este o femeie cumsecade, în fond. Îmi aruncă din când în când câte o privire amestecată. Compasiune, dar și o rugămintă mută. Vă rog, semi-bătrâne domn, nu-mi muriți acum! Așteptați până la spital! Încerc să-i zâmbesc, fac o glumă. Trebuie să salvez aparențele. O dată în plus. Să-mi scund teroarea. Să arăt că nu-mi este frică de moarte. Și așa mai departe. La spital, în camera de gardă, același algoritm. Mai întâi, ostilitate difuză, abia perceptibilă. Apoi, îngrijorare. La Terapie Intensivă, imediat. Pe vremuri, respectivei secții i se spunea Reanimare. Au recurs la un eufemism elegant. Realitatea trebuie fardată, așa se cuvine. Cei de la T. I. nu sunt oameni cu un picior în groapă, ci niște bolnavi obișnuiți. Sigur că da. Numai că, întins, cu acul perfuziei în venă, văd în ochii medicilor adevărul. Știu că mă aflu din nou la una dintre răspântii, ca în "Grădina potecilor ce se bifurcă" de Borges. În orice clipă o pot lua în una dintre cele două direcții. Odată, o doctoriță cinică mi-a spus că tulburările de ritm produc mai multe decese decât infarcturile. Când sunt în criză, îmi aduc aminte mutra ei ostilă, trăsăturile ascuțite, îmbătrânite, lipsa ei fundamentală se simpatie pentru bolnavi, coafura ei căruntă, "à la garçonne", ridicolă.

Termină cu prostiile, bătrâne! Ești cam amețit, asta este tot. O să-ți treacă. Termin, de acord, dar ultima dată când am fost internat am aflat că n-am dreptul la spitalizare gratuită. Nu sunt nici pensionar și nici în "câmpul muncii". Lucrați undeva? m-a întrebat o doctoriță foarte amabilă. Nu. În schimb, sunt membru al unei "uniuni de creație". Bineînțeles, nu este nici-o problemă, trebuie doar o adeverință, cum că respectiva uniune plătește asigurări sociale. Desigur, o să aduc. Numai că "respectiva uniune" nu plătește asigurări decât pentru angajații ei. Asta-i situația. Cumva o să se rezolve, n-am nici-o îndoială. Cel mai bine era să nu fac nici-o criză și să nu

ajung la spital. Optim. Păi, vezi? Lucrurile se aranjează. Are dreptate. Pot să mă duc la Asigurările Sociale și să-mi plătesc singur cotele. Atunci beneficiaz de spitalizare gratuită. Problema este cum. Bani? De unde?

În fine, mai bine mă gândesc la Mizeria, mai ales că amețeala mi-a trecut. Poziția orizontală a rezolvat dificultatea. Totul este foarte simplu, la urma urmelor. Să mă încurc cu femeia cea hidoasă? Pe bune? Ca experiment? Pentru a dovedi că sunt deasupra conveniențelor? Deasupra claselor sociale? S-o aduc la mine? Să-i "fac buletin"? S-o învăț să se spele? Cred că un duș cu mult săpun ar ucide-o. Am auzit despre un caz. O țigancă a pățit nu știu ce și a ajuns la spital. Cei de acolo au spălat-o minuțios, cu apă și săpun. Se pare că era prima acțiune de acest fel din cariera ei. Ce s-a întâmplat? Pacienta a făcut o eczemă rebelă. S-a îmbolnăvit de-a binelea. Fiindcă la suprafața pielii se formează un strat protector. Acțiunea de degresare îl îndepărtează. Chestia cu spălatul rămâne deci în suspensie. Poți să ai un caracter frumos și dacă ești jegos. Căinii se spală? Mă refer la maidanezi și nu la ființele privilegiate, care mănâncă hrană din import, din conserve sterile. Nu se spală, maidanezii. Și cât de devotați sunt! Poate că femeia fără dinți este sufletul meu pereche. Ideea lui Platon... Niciodată nu poți să știi.

Poate că în ea zace o anima de bărbat, iar în mine, una de femeie. Fiindcă doar astfel s-ar putea explica de ce mă simt flatat de atenția ei. În definitiv, la mine telefonul nu sună niciodată. Ea, Mizeria, nu mă caută decât personal. Cred că manevra de a da un telefon o depășește. Mai ales acum, când se folosesc cartele magnetice. N-o văd întrebându-mă o cartelă, iată adevărul. De altfel, cea mai ieftină costă zeci de mii.

Ce-aș mai putea să spun/scriu/gândesc? Se pare că naratorul/pacientul meu, deținătorul "vocii auctoriale", are o fire depresivă, accentuată de vârstă. Este elementar. Ar putea să afle totul dintr-un tratat de sexologie. Suferă, după toate aparențele, de niște tulburări neurovegetative și psihice datorate andropauzei. Acuză nervozitate, irascibilitate, insomnii. Poate că simte și valuri de căldură, transpirații, paretezii, cefalee, palpitații, extremități reci, dureri anginoase. Nu vrea să-mi spună. Pot presupune că tulburările lui psihice sunt aproximativ următoarele: scăderea memoriei, a puterii de concentrare, a simțului de răspundere (!). Probabil că mai acuză stări de melancolie, labilitate afectivă, tendințe depresive relativ accentuate. Este, "mai mult ca sigur", susceptibil, capricios și anxios.

Totul este clar, mon Dieu! Omul suferă de o boală numită bătrânețe incipientă. Problemele lui n-au nici-o legătură cu ambianța socială. Nimeni nu este de vină în ceea ce-l privește. El singur și-a făcut-o. Cu mâna lui, ca să zic așa. Trebuia să aibă mai multă grijă de viitor. Să nu rămână fără serviciu. Sau, dacă era dat afară de unde a lucrat, să plătească taxele pentru asigurări sociale. Totul ar fi fost OK. De asemenea, era indicat să nu mai fie atât de orgolios. Să facă niște acte de vasalitate față de unul sau mai mulți puternici ai zilei. Ar fi obținut, cu siguranță, un oscior. Așa, cu metoda lui maximalistă, a ajuns în marginea societății. Degeaba una dintre cărțile lui se află în bibliografia școlară (clasa a XII-a), iar nu știu ce proze i-au fost traduse în niște țări. I-am spus că între persoana lui fizică și numele lui, scris pe multe coperti de carte, nu există nici-o legătură. M-a privit pieziș și mi-a spus că psihiatrii fabulează la fel de bine ca scriitorii.

Amor senil

În pivnița unde lucrează și doarme, Ion Coman, 60, traduce un roman de Roberto R. Grant. Titirit nume! Italo-american! Chintă la două capete! Al dracului! Acum, nu că textul ar fi cine știe ce... Sefeurile astea sunt niște tâmpenii, la urma urmelor. Criticii serioși nici nu le deschid, necum să le recenzeze... Ce pot să fac? Dacă asta mi s-a oferit? Trebuie să trăiesc și eu din ceva, că pensia este ridicolă. Se va spune că nu sunt un traducător serios? Ei, bravo! Că-mi și pasă!

Ia să vedem! Vine acum o scenă destul de interesantă. Unul de vârsta mea se duce într-un club unde se oferă trăiri fictive. Intrare în virtual, asta este expresia tehnică. Ia să vedem!

•

Bătrâna face o plecăciune cu mișcări elastice. Aplecându-se, nu-și ia ochii de la Santoy, de parcă ar vrea să-l hipnotizeze. *Ce forță are hârca asta! Acum treizeci de ani... Bună a mai fost!*

– Fiți binevenit, domnule Santoy! Îi spune ea în românește. Povestea este mai reală decât realitatea, domnule Santoy!

Vocea ei melodioasă îi amintește miliardarului de o japoneză adorabilă, cunoscută cândva.

Așezat în fotoliul cunoscut, Santoy îl urmărește pe Ram Bakro cum deschide cufărul său din metal argintiu și scoate o sticlă și niște pahare. O asistentă a Mirelei aduce o tavă și apoi toarnă în pahare, aplecându-se suficient de mult pentru a i se vedea bine de tot sânii grei, de culoarea abanosului.

Apoi se repetă ritualul aflat cu două săptămâni înainte. Tehnicienii extrem de politicoși îi fixează lui Santoy mai mulți electrozi. Pe fețele lor se citește un fel de evlavie. *De parcă aș fi Baxt în persoană.*

Lumea unde pătrunde soțul Renatei este un Bukry – sau mai degrabă un București – stilizat. Au dispărut multe priveliști atroce pentru cei obișnuiți cu Occidentul civilizat. Santoy nu știe că a intrat în virtual. A fost dorința lui. Să nu-mi dau seama ce se întâmplă, așa a spus. Nu-mi plac situațiile ambigue. Desigur, domnule Santoy, cum doriți.

Știe că este în vizită. A venit în România din nostalgie. Este mai sentimental decât în realitatea–realitate. N-o cunoaște pe Renata, este un bărbat divorțat, aflat la o vârstă când maturitatea și bătrânețea se amestecă precum apele unui fluviu cu acelea ale oceanului. Mă simt mulțumitor, își face curaj, în definitiv șaiszeci nu este ceva catastrofal, viața mai păstrează și pentru mine surprize plăcute, sunt bogat, pot să obțin una sau mai multe clone, sunt destule posibilități pentru a trișa vremea.

Este însoțit de aceiași oameni din realitatea anului 2058. Tanaka, cele două gorile, Nelu. Chiar și Ram Bakro este prezent, cu zâmbetele lui de proxenet stilat. Domnule Santoy, spune *bulibasha*, sunteți un mare prieten al nostru. Apreciem mult. Un gest de plictiseală. Mâna miliardarului este puternică, dar iremediabil ridată. Nimic de făcut în privința ei. Fața se mai aranjează, dar mâinile... La urma urmelor este oarecum șic să fii un bătrân puternic etc.

– Vă propunem un loc special, spune *bulibasha*, făcând cu ochiul, ca între bărbați. Credem că o să vă placă.

– Lasă-mă să ghicesc, spune Santoy, încă destul de prost dispus, incapabil să-și învingă, o dată în plus, depresia.

Toți zâmbesc. Ram Bakro face semnul încuviințării, înclinându-se ca un japonez.

– La o casă de toleranță, mă! La un cuplărai! Asta este! Nu văd altceva. Că doar n-o să mă duceți la un muzeu sau la concertul Filarmonicii din Bukry...

Bulibasha cel smolit zâmbește încântat și începe să-și frece mâinile a maximă satisfacție:

– Așa este! Sunteți foarte pătrunzător. Numai că este ceva cu totul special. Nimic vulgar. Profesioniște de înaltă clasă. Fiecare dintre ele se pricepe la magie și la ghicirea viitorului. Mai știu fetele și multe altele.

În Tchishmy Park, unde se află grupul lui Santoy, nu se vede nici-un vizitator. Din loc în loc, cupluri de gardieni publici – sau ce-or fi – se plimbă agale, fără să schimbe măcar o replică. Când cei șase se pun în mișcare, începe să răsună o muzică blândă, ieșită parcă dintr-un film despre Viena începutului de secol douăzeci. Un vals! Santoy face ochii mari și îl privește întrebător pe Ram Bakro:

– Aveți orchestră aici? Cum naiba?

– Dar bineînțeles, spune *bulibasha* cu un zâmbet onctuos. Mă mir că n-ați mai auzit-o până acum. – Are o ezitare teatrală –. Adevărul este că am constituit orchestra pentru dumneavoastră. Știți, noi suntem un popor muzical, nu ne-a fost greu.

– Bravo, mă! Sunteți nemaipomeniți! – Ochii lui Santoy sunt holbați –. Futu-vă-n cur să vă fut! Mi-ați plăcut. – Se întunecă –. De unde ați știut că îmi place muzica asta?

Îl privește cu o grimasă de iritate pe Nelu. Acesta zâmbește enigmatic:

– Ați uitat că ne-am permis să... Cu tot respectul, desigur...

– Să te fut, spune Santoy, dintr-o dată amuzat. Bine. Hai să mergem!

Casa căutată este un imobil rămas de pe vremuri. În realitatea–realitate asemenea clădiri nu mai există în Bukry. A trecut vremea când oamenii bogați locuiau în asemenea construcții cochete. Acum ei trăiesc în apartamente blindate, aflate în blocuri sigure, antiseismice, păzite zi și noapte de profesioniști. Făloasele vile de altădată au fost jefuite până la ultima bucățică de lemn. Din ele au rămas ruine bântuite de șobolani, lilieci și câini vagabonzi. Cele năruite la marele cutremur din 2019 sunt niște grămezi anonime, acoperite de o vegetație amenințător de vitală.

Înăuntru, Santoy și oamenii săi sunt întâmpinați de o femeie grasă și încă apetisantă pentru cunoscători. Ea își poartă sânii monstruos de mari cu mândrie, ca pe un trofeu neprețuit. Fumează, folosind un țigaret lung, în stilul vampelor de pe la 1920. Pensionarele casei sunt numeroase. Nici una nu seamănă cu alta. Cine le-a ales s-a gândit să satisfacă toate gusturile. Un sadic va găsi o ființă pseudo–eterică, cu ochii mari și îndurerați, flămândă de suferință. Masochistul este așteptat de o damă dură, cu nas mare și buze subțiri. Un rictus de cruzime îi înțepenește trăsăturile, altfel agreabile. Îmbrăcată în negru, cu lanțuri brăzdându-i pieptul plat, cu tresări nervoase de furie abia stăpânită. Printre fete se află și curva tradițională, etalonul, arhetipul. O femeie la treizeci și cinci de ani, cu păr platinat, buze răsfrânte, închipuind un al doilea sex, sâni grei, unghii lungi, privire rece și zâmbet profesional, de fotomodel blazat. Viciul este scris pe fața ei ușor fanată, machiată cu minuțiozitate. La extrema cealaltă se află o persoană având aerul unei eleve de pension select. Subțirică și înaltă. Păr castaniu, natural, priviri curate de copil cuminte, mâini cu unghiile tăiate scurt. Pe fața ei nu se vede nici-o urmă de machiaj. Ar putea să pară de optsprezece ani. Un cunoscător, uitându-se la niște amănunte mai greu de observat, ar spune că se apropie de treizeci, iar aerul de adolescentă sfioasă este jucat cu artă. *Fata asta mi se pare cunoscută.*

– Ai fost în State? o întreabă Santoy.

– Niciodată, spune fata, foarte serioasă, ocolindu-i cu sfială privirea.

Românul american se încruntă, ca și cum s-ar strădui să-și amintească un episod petrecut cu ani în urmă. *Fata asta mă face să mă simt o hoască. Ce curu' meu, sunt încă în formă! Atunci de unde moleșeala asta căcăcioasă?*

Fata se numește Renata și a ajuns în România în urma unui amor nefericit. A fost victima unui seducător. Povestea ei în stil retro pare scoasă dintr-un roman prost.

– Mi-a plăcut aici, continuă Renata, oamenii mai au sentimente și trăiri, nu sunt robotizați ca în Occident.

Au ajuns amândoi, parcă printr-un act de magie, într-o încăpere mică și austeră. Santoy stă pe un scaun simplu, iar Renata pe marginea patului îngust, cu saltea subțire și tare, bună pentru o călugăriță penitentă.

Fata se poartă ca și cum vizitatorul i-ar fi unchi, nicidecum un posibil client. Santoy se simte stânjenit de propriile sale poftes năvalnice. *Fata asta mă complexează! N-am mai simțit așa ceva nu mai țin minte de când. Cum naiba să fac sex cu un copil? Atât de pură! De nevinovată!*

– la spune, Renata, cum de-ai ajuns aici? Că doar ai avut și alte posibilități. Frumoasă cum ești...

– Unde-am ajuns? Îi răspunde fata, ridicându-și sprâncenele subțiri a mirare. La doamna Luiza? – Izbucnește într-un râs copilăresc, dar excitant –. Înțeleg la ce vă gândiți! Credeți că aici este o instituție...

Santoy se simte nesigur de sine. Știe că se află într-o casă de toleranță și totuși vorbele fetei i se par mai reale și mai credibile decât faptele. *Absurd! Ce se întâmplă cu mine? Sunt încă un dur. Ce-i aia bătrânețe?*

– O casă cu... dame, continuă Renata, foarte amuzată. S-au mai înșelat și alții.

Asta este ca atunci când am pățit chestia aia ciudată. Femeia cu puteri magice. Cât am implorat-o... Până la urmă a acceptat să se dezbrace, dar numai după ce i-am promis solemn că nu "atentez la pudoarea ei"... M-am trezit, gol, lângă ea, în așternut. Așteptasem atât de mult, încât tremuram, devenisem neajutorat. Îndrăgostit? Posibil. După scurt timp, totuși, m-am urcat pe ea, am pătruns-o. Parcă visam. Am început să dau din cur. Ea s-a încălzit. Ne-am futut în toată regula. La urmă, când căzusem pe spate, demential de satisfăcut, i-am văzut fața de om înfuriat, apropiată de a mea. N-ai vrut, nu? mi-a spus. Jură că n-ai vrut! Am crezut că glumește, dar nu era așa. Părea absolut serioasă. Jur, am spus. S-a calmat. După zece secunde a coborât din pat. Părea nemaipomenit de vioaie. Asta n-a avut orgasm, nenorocita, mi-a trecut prin minte. Am auzit apoi zgomotul dușului. S-a spălat anormal de mult, de parcă ar fi vrut să se curețe nu numai de sudoare, ci și de cine știe ce păcate ascunse. Îi pare rău? Este scârbită? După aceea n-am mai prins-o niciodată neînsoțită. Îmi vorbea ca și cum momentele petrecute de noi în pat n-ar fi existat. După un timp, eu însumi am început să mă îndoiesc de cele întâmplate. Nu cumva am visat? mă întrebam. Asta înseamnă să fii o curvă de mare clasă. Sau să ai un suflet de fecioară? Nu știu.

Diabolic, programul îl introduce pe bătrân într-o situație asemănătoare celei din amintirile lui. Renata începe să vorbească, intrată parcă în transă:

– Știu că nu ai abuza de mine. O să stau goală lângă tine și nimic nu se va întâmpla. – Are vocea unei fete care vorbește în somn –. Discutăm și noi. Despre una, despre alta.

Vocea ei îl excită cumplit pe Santoy. *Asta este o vrăjitoare. N-am mai trăit așa ceva în viața mea. Are dreptate, mi-ar fi imposibil să mă culc cu ea.* Renata, în timp ce spune că are toată încrederea în bărbatul din fața ei (bătrânul, cugetă Santoy), se dezgolește cu

artă. Fața ei este inocentă, dar corpul are limbajul lui propriu, iar sânii sunt frumoși și mai mari decât s-ar fi crezut. Mânat de automatisme ieșite din el precum niște reflexe, Santoy se dezbracă la rândul lui. Are privirile rătăcite ale unui drogat. Când a rămas aproape goală, Renata strigă indignată:

– Nu m-am dezbrăcat nici în fața mamei mele. Nu se poate așa ceva.

Îndobitocit de dorință, bătrânul îngaimă:

– O să mă leg la ochi.

Caută cu mâini tremurătoare în haină și scoate o batistă albă. O împăturește și își acoperă ochii. În întuneric, simte o ciudată resemnare. *Acum poate să și plece. Parcă văd că se îmbracă și după aia aud ușa trântindu-se.* Se îndreaptă spre ea cu mâinile întinse, șovăitor. Nu aude nici-un zgomot. Se lovește ușor de marginea patului, mâna lui dreaptă întâlnește un sân ferm, distrugător de elastic. *Infarct. Asta o să fac. Santoy, marele căcat... Și ridicol, pe deasupra.* Intră tremurând lângă fată. O mângâie cu timiditate, ca un adolescent neinițiat. Renata – nici-un cuvânt, nici-un gest de încurajare. Redus la instincte, ca un cățelandru aflat pentru prima oară călare pe o cățea, o acoperă încet, cu mișcări ezitante. *În orice clipă, fata asta este în stare să mă arunce de pe ea și să-mi dea câțiva pumni. Plus înjurăturile. Porc bătrân, așa ne-a fost vorba? Parcă am discutat să stai liniștit și să nu te atingi de mine.* Nu se întâmplă așa ceva. Renata este liniștită, o statuie caldă. Îl lasă să intre în ea, îl ajută atât de discret, încât el nici nu-și dă seama. Înnebunit de plăcere, bătrânul repetă cu glas plângăcios:

– Ce bine este, ce bine este, Doamne!

După un timp, când lucrurile se apropie de sfârșit, Renata dă niște vagi semne de plăcere, aproape iluzorii, parcă imaginate de mintea rănită a lui Santoy. *Îmi răspunde! Îi place și ei!* Ejaculând mai abundent decât a făcut-o vreodată în anii de când este un bărbat–aproape–bătrân, Santoy pare că va începe să plângă. Scâncește sonor, spasmele lui par a nu se mai sfârși.

Renata se eliberează cu delicatețe de apăsarea trupului lui. Întoarsă asupra lui, îi spune cu severitate:

– Jigodie bătrână! Ai noroc că ești în vârstă, că altfel...

Americanului îi trece prin minte că ar fi dispus să moară atunci, pe loc. Privește inert fața mânioasă a fetei. Șoptește:

– Scuză-mă, Renata! Te rog!

Își amintește ce-a pățit cândva și adaugă:

– N-am vrut, draga mea, a fost peste voința mea...

Renata, înrâcnată:

– Juri?

– Jur.

Zgomotul dușului, prelungit. Santoy începe să se îndoiască de cele întâmplare. Acest sentiment i se amplifică treptat, ca o panică.

În virtual, repede trece timpul. Când se întoarce peste două săptămâni, Renata este o străină. Santoy știe că a posedat-o, că a ejaculat în vaginul ei dulce, dar în același timp își spune că totul s-a petrecut în imaginația lui bolnavă, de om bătrân. *Fantasme sexuale, aceasta este expresia. Am auzit-o de la un belfer. Atunci când te regulezi cu o femeie numai în mintea ta. Îți închipui tot felul de poziții și alte alea.*

•

Chestia asta îmi amintește de ce-am pățit eu nu prea de mult. Doamna M. de la mister. Imbecil bătrân! Mi-a luat atât de multă vreme până să pricep că făcea parte din categoria cochetelor, astăzi dispărută. Mai pe scurt, era o persoană cu mii de ezități atunci când era vorba să facă amor cu propriul ei amant. În romanul ăsta... Nea Roberto mi se pare că n-a prea priceput cum stă treaba. Personajul lui, mai bine zis. Santoy se tot crucește, este stupefiat. Este posibil așa ceva? se tot întreabă. Adică să se culce cu o femeie și apoi aceasta, deși n-a fost violată și nici constrânsă prin cine știe ce mijloace machiavelice, să se indigneze. Relația să pornească de fiecare dată de la zero, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat!

De fapt, dacă sunt mai exact, situația nu este a lui Santoy, ci a mea. Întâlnirea personajului cu femeia reală și apoi cu aceea din lumea virtuală se petrece după un tipic anume. Femeia îl face să creadă pe "bunul bătrân" că actul lor sexual n-a fost real! O performanță!

Doamna M. era, este o mare diplomată. Și chiar o filozoafă a amorului. Și-a făcut mâna cu soțul ei, dacă mă pot exprima așa. Nu-i prea plăcea de el. Dar asta este ceva mai degrabă uzual. După un timp, ea a realizat, de fapt a intuit că relația lor se va destrăma destul de repede, dacă nu întreprinde ceva. Cum? Simplu. Soțul se va satura de frigiditatea ei bine ascunsă (cu un talent actoricesc remarcabil, ar spune un jurnalist). Pe măsură ce vor realiza acte sexuale falsificate, asemănătoare cu alimentele făcute din țitei, desigur ultrarafinat, în el se va dezvolta un anume dezgust. Mai pe scurt, va simți nevoia să o părăsească. Acum intervine intuiția genială. Ia să-mi negociez la sânge amorurile. Ia să începem prin a dormi în paturi separate. Ia să-l refuz tot mai mult, că motive se găsesc

destule, nu este o problemă. Ia să-l descurajez, cum vine vorba. Zis și făcut. Într-un an, lucrurile au fost modificate în așa fel, de parcă nopțile lor de amor din luna de miere ar fi fost de domeniul ficțiunii. Soțul s-a pomenit în postura unui milog. Soția lui se culca atât de rar cu el, încât respectivele evenimente au devenit niște sărbători. Omul nu mai avea timp să constate că femeia lui nu face decât să repete zvârcolirile și gemetele văzute la televizor. Era înnebunit să ejaculeze, nenorocitul!

L-am cunoscut pe acest om supraponderal, bântuit de o tristețe misterioasă. Își privea soția cu o adorație contrariată. Ea, în schimb, sub masca de martiră a muncilor casnice, combinate cu un serviciu nu tocmai generos, triumfa. Era stăpână pe situație! Soțul ei, frustrat, din ce în ce mai frustrat, era/este nesigur și complexat în fața ei.

De aici și până la extinderea metodei n-a fost "decât un pas". De ce să nu mă comport la fel cu amantul? Cu amanții? De ce să n-am un mic detașament de oameni frustrați, care să aștepte telefoanele mele ca pe niște mesaje divine?

Apărea încă un avantaj. Putea să întrețină relații ilicite cu un număr relativ mare de bărbați. Din moment ce oamenii știau că le vine rândul la două luni o dată, în cel mai bun caz, nu era nici-o problemă. Practic, era o cochetă din secolul al XVIII-lea. În salonul ei imaginar veneau mulți bărbați și toți îi erau, într-un fel, amanți! Mă repet. O performanță!

Vasilide & Pisilide

Pe domnul Vasilide, Raul Popescu îl cunoscuse într-un fel non-standard. Într-o după-amiază de duminică, la ușa garsonierei sale se auziră niște bătăi ezitante. Un bătrân, îl știa din vedere, vecin de coridor. Îi cunoștea și numele: Vasilide.

Vizitatorul avea o haină de casă foarte uzată, de culoarea vișinatei, făcută dintr-un material lucios. Părul rărit, dar nu prea încărunțit, era pieptănat spre spate și lipit de țeastă. Ținea în brațe un animal cu blană nisipie, străbătută de dungi ceva mai închise la culoare. Un motan, mărimea capului nu lăsa loc nici unui dubiu.

Raul așteptă ca bătrânul să salute sau să zâmbească măcar, dar acesta rămase nemișcat, fără glas. Torsul motanului se auzi distinct. În sfârșit, bătrânul își eliberă mâna dreaptă și arătă înspre interiorul garsonierei, peste umărul lui Raul. Acesta realiză cu oarecare întârziere: Vasilide dorea să fie invitat înăuntru.

Ajunși în cameră, Vasilide arătă înspre motan și zise:

– Pisilide.

Ca și cum ar fi auzit un ordin, motanul sări pe covor. Apoi îl privi ținând pe Raul și scoase un miorlăit scurt, parcă întrebător.

– Ce-o fi vrând? Întrebă Raul.

– Cine mai știe? Că afară nu vrea.

Vocea lui Vasilide era cavernoasă, de bas profund.

– De unde știi?

– Păi, știu... Că doar și eu stau la parter, ca și dumneata.

Motanul sări pe dormeză. Cei doi rămaseră în picioare, unul în fața celuilalt.

– Și..., cum de..., domnu' Vasilide?

Următorul cuvânt Raul îl pronunță ca și cum l-ar fi lovit pe neașteptate o mahnire:

– Pisilide?

– Pisilide? răspunse celălalt printr-o întrebare.

– Da, Pisilide! aproape se răsti Raul.

– Ce-i cu Pisilide?

– Pisilide! Da, domnu' Vasilide!

– Ce-i cu Pisilide, dom'le? păru supărat, dar numai pentru o clipă, bătrânul. Că de ce s-a urcat pe pat?

– A, nu, de ce?, nu mă deranjează chiar deloc. Îmi plac foarte mult pisicile. Motanii, mai ales. Dar am simțit nevoia să repet:

Vasilide – Pisilide. Te rog să mă ierți!

– Mi-am dat seama că-ți plac. De-aia am și venit...

– Cum de ți-ai dat seama?

– Ei, cum... Te-am auzit de vreo câteva ori când te țistui ai prin fața blocului...

– Ce făceam? Mă țistuiam? Asta ce-o mai fi?

– Ei, ce... Ziceai pis-pis... Odată te-am auzit cum ziceai pisulică...

– Păi, de la dumneata m-am molipsit. Că tot umbli prin spatele blocului și zici ba pisulica lu' tătica, ba pisulicu lu' tăticu...

Pe fața lui Vasilide nu se vedea decât îngrijorare și dorință de-a depăși o dilemă sâcâitoare.

Erau tot în picioare, unul în fața celuilalt, în dreptul unui raft cu cărți înalt până în tavan. Bătrânul păru oarecum neliniștit.

– Nu cade, spuse Raul, este fixat bine.

Drept răspuns, Vasilide își flutură palma dreaptă, sugerând că nu stabilitatea raftului este problema lui. Arătă cu degetul în stânga motanului apoi spre pieptul propriu.

– Ia loc, zise Raul. Vrei o cafea?

Bătrânul se așează, fără să răspundă la întrebare. Motanul se ridică doar pe picioarele de dinainte, întinzându-le mult pe cele din spate.

– Asta este asana cobrei, zise Raul.

Motanul miorlăi slab, privindu-l țință. Raul îl luă în brațe. Vasilide îl privi binevoitor.

– Nu-i așa că-i blând?

Raul depuse animalul pe dormeză. Vocea lui exprimă nerăbdarea:

– Da, domnu' Vasilide! S–auzim!

– Uite, vecine, cum stă socoteala. Am venit, așa, peste dumneata, numai fiindcă n–am avut încotro...

Raul dădu din cap încurajator.

– ... ce era să fac?! Așa m–am gândit eu, că numai dumneata ai putea să mă ajuți...

– Cu ce să te ajut?

– Cu Pisilide.

– Cum?

– Să–l preiei.

Raul începu să zâmbească, dar fața aproape tragică a bătrânului îl determină să redevină serios:

– Da' de ce, domnu' Vasilide? Pleci undeva?

– La fiul meu. Mă mut la el. Așa s–a gândit... Până la urmă, i–am dat dreptate. Ce să fac?

– Și nu poți să–l iei cu dumneata?

– Nu, că stă la etaj și nici nu–i plac pisicile. Nora mea... Nu–i plac... E normal, casa ei... Ce pot să fac?

– Și când pleci?

– Mâine, poimâine. Asta este.

Raul se ridică de pe scaun și începu să se plimbe prin încăpere, de parcă ar fi fost singur. Apoi zise cu glasul unuia care–și calcă pe inimă:

– Da, domnu' Vasilide. Numai să vrea să stea la mine.

– Stă el, se învioră bătrânul. Camerele noastre sunt la fel. Se obișnuiește el, o să vezi. – Zâmbi, pentru prima oară –. Să știi, este foarte curat. N–o să ai nici–o problemă cu el.

– Mi–l lași acum?

– Ba nu, avu Vasilide o tresărire de lăcomie. Îl mai țin vreo zi–două. – Se ridică anevoie –. Aș vrea să te rog să vii până la mine...

Dacă ai puțin timp.

– Am, dar de ce?

– Te rog eu! Vreau să-ți arăt ceva. – Păru că luptă cu o sfiiciune apărută pe neașteptate –. Vreau să-ți fac și un mic cadou. Ceva neînsemnat. Te rog să nu mă refuzi!

Îleșiră împreună. Raul nu-și mai încuie ușa. Porniră pe coridorul bine luminat de razele piezișe ale soarelui ce începea să asfințească. Linoleumul sclipea verzui. Motanul îi urma, ca un câine.

Garsoniera lui Vasilide era aproape goală, mobilată doar cu un pat și un scaun. Pe spătarul scaunului, un stetoscop. Bătrânul îl luă cu ambele mâini și îl mișcă de câteva ori în sus și în jos, de parcă i-ar fi estimat greutatea. Apoi ridică privirile către Raul și zise:

– Ăsta aș vrea să ți-l fac cadou. Să ai și dumneata o amintire de la mine...

– Dar unde sunt lucrurile dumitale? – Raul își ascunse stânjeneala –. Hm?

– Le-a luat, mi le-au dus dincolo. Fiul... O să am o cameră numai a mea... Bunicică... Hai, ia-l, o să-ți folosească!

– Dar ce să fac cu el, domnu' Vasilide?

Fața bătrânului căpătă brusc ceva din expresia unui conspirator de operetă.

– Ești bun să-l pui, un pic? L-am curățat, fii fără grijă!

Raul, docil, se conformă. Pe dată începu să audă niște fâșâituri slabe, amintind zgomotul de fond al unui receptor radio. Vasilide îi făcu semn să se apropie de peretele din stânga.

– Hai, ascultă! îl îndemnă.

În garsoniera de alături se vorbea, dialogau un bărbat și o femeie. Deși vocile se auzeau distinct, nici un cuvânt nu era inteligibil, ca și cum s-ar fi vorbit într-o limbă străină, cu totul necunoscută. Se mai auzeau zgomote provocate de vase lovite între ele.

– Parcă sunt sunete venite dintr-o altă lume, paralelă cu a noastră, zise Raul, întorcându-se spre Vasilide.

– Nu-i așa? Întrebă bătrânul, triumfător. Vezi ce interesant este? Când o să mai îmbătrânești și dumneata, o să vezi ce bine te distrezi. Eu ascult ore în șir. Nu mă plictisesc. Nu înțeleg ce spun, este adevărat. Deși, uneori – Vasilide avu o privire inspirată –, am impresia că pricep, totuși. Sau poate doar mi se pare și inventez eu niște vorbe cu înțeles?

– De fapt, nici nu prea contează ce spun, zise Raul, mai mult pentru sine.

•

De la mutarea lui Vasilide au trecut câteva luni – sau poate câțiva ani? –. Motanul Pisilide este sănătos, s-a adaptat bine în garsoniera lui Raul Popescu. Noul lui stăpân – sau custode, cum îi place să spună – scrie o povestire despre Vasilide și motanul său. Tocmai când scrie cuvântul Pisilide, motanul își face apariția pe pervazul logiei, izbind tabla și făcând-o să vibreze scurt. E iarnă, motanul este enorm, prosper. Raul se ridică de la masă și se duce să-i deschidă fereastra.

Domnul Vasilide n-a mai dat nici-un semn de viață de când a plecat, deși a promis. Raul este oarecum îngrijorat. Se teme să nu fi pățit ceva. Ezită să se intereseze de soarta lui.

Stetoscopul stă atârnat de-un cui bătut în raftul de cărți. Când lucrează, Raul îl are sub ochi. Nu l-a folosit niciodată, deși uneori, în câte-o zi de duminică mai ales, simte nevoia s-o facă.

Adevărul este ciudat și incomod

Altă cale nu văd. Trebuie să îmbătrânesc rapid, pentru ca orice suspiciune să dispară. Numai astfel voi putea intra mai des în casa lor. Nimănui nu-i va trece prin minte ce se află sub aceste vizite de bătrânel zâmbitor și lovit de amnezie parțială. Chiar și de un Parkinson incipient. Ba nu! Alzheimer este maladia potrivită. Sigur că da. O demență senilă lent progresivă, cuminte, de-a dreptul înduioșătoare uneori. O dublă infirmitate! Perfect! Prima, bătrânețea, înfrângerea naturală, cum ai denumit-o tu, cândva, pe când lucrurile mergeau parcă mai bine. A doua, boala mintală. Blânda demență senilă, cuprinzându-te cu sfială feciorelnică, dar căpătând treptat curaj. Bietul de el! Ce om inteligent a fost! Și acum mai are unele momente când uiți că este bolnav. Oricum, nu face gafe penibile. Nu te obligă să nu-i deschizi, atunci când sună la ușă. Și înfățișarea, Dumnezeule! Modul cum arată! Pare de șaptezeci, cel puțin. Ce e viața! Până mai ieri era un bărbat în puterea vârstei! Un bărbat, pur și simplu. Și acum, uite! Oricum, ceva din purtarea lui îl face simpatic. Este un fel de bunic. Unul în plus. Aduce cadouri, a rămas un om simțit. Dar asta, bineînțeles, nu contează. Blândețea lui, în schimb, este reconfortanta. Un bătrân plăcut. Chiar mai agreabil decât înainte, când lăsa impresia unui om foarte energic, totdeauna grăbit, pe fugă. Acum stă mai mult, dar niciodată nu depășește măsura. Vine mai des, dar nu ne deranjează. Atât de curat îmbrăcat, întotdeauna! Hotărât lucru, boala lui evoluează într-un chip foarte... Cum să spun? Uman. Da. Acesta este cuvântul.

Ea nu-și va da seama că totul este o farsă ciudată, un truc inversat, o bufonerie tragică. Mă va trata ca pe un unchi ușor ramolit, dar simpatic. Stilul ei de fecioară perpetuă (sau de curvă?) va fi foarte potrivit pentru noua situație. Mă va săruta pe obraz de fiecare dată, iar când vom merge în oraș împreună, spre a cumpăra nu știu ce, mă va ține de braț, pentru a mă sprijini discret. Nu cumva să se împiedice unchiulețul meu cel bătrân și să cadă. Da. Va fi o adopțiune, ceva în acest gen. O rudă bătrână în plus. Ea este o fecioară generoasă, psihic vorbind, deși a născut și este o mamă bună. Simpatia clasică a fecioarelor pentru bătrâni. Nici urmă de gerontofilie. Pur și simplu, bătrânii stârnesc în fecioare o compasiune autentică. Ele au înclinația să-i protejeze. Poate că este vorba despre o manifestare incipientă a instinctului matern. De altfel, aceeași simpatie se manifestă și în privința femeilor bătrâne. Și pe ele le protejează fecioarele.

Relația ta cu ea s-a stricat în clipa când n-ai mai fost în stare să te stăpânești și i-ai spus că o vrei. Ca femeie. N-ai fost ridicol. Ești într-adevăr un bărbat "la cincizeci", dar în ochii femeilor vezi că ești luat în serios. Cum a spus poetul, bătrânețea sosește pe

neașteptate, într-o noapte. Te culci bărbat și te trezești moș. În cazul tău, această noapte n-a venit. Pur și simplu. N-ai probleme nici cu înfățișarea, nici cu creierul, nici cu nimic. Nu este cazul să intrăm în amănunte.

Ea vedea o prietenie fraternă. Sau cam așa ceva. Nu vă desparte o generație. Nu caută în tine un al doilea tată, mai tânăr. Nici-o "conotație" erotică! Nici una! Iubire platonică? Posibil. Dar niciodată să nu rămâneți singuri într-o încăpere. Pe stradă, plimbări, sărutări pe obraz în public, bizare, aducătoare de sminteală pentru tine, distrugătoare, castratoare, ucigătoare. Când, printr-un miracol, ați rămas singuri, rezervă, politețe. Hai să facem o plimbare! Uite ce timp splendid este. Da, sigur, bineînțeles. Parcul, ce frumos! În lumina soarelui de toamnă, mici mărturisiri. Nu-mi iubesc soțul, dar îl respect. Tu, îndobitocit, absolut, bineînțeles, respectul este baza unei căsătorii. Cel mai rezistent. Beton armat, realmente. Într-un timp era foarte gelos. Mă tot duceam la o prietenă. I-a trecut prin minte chiar că aș putea fi lesbiană. Închipuie-ți! Cu timpul am reușit să-i câștig încrederea. Nu se mai îndoiește de mine. Lovituri de măciucă pentru tine, în cap, în oase, unde doare cel mai tare. Nu-l iubesc, dar îmi îndeplinesc îndatoririle de nevastă. Croșeu la ficat, aplicat de un profesionist. Te-a străfulgerat intuiția că niciodată nu te vei apropia de ea, niciodată. Vei fi silit să aștepti noaptea marii transformări, din bărbat în moș, doar imaginându-ți cum ar fi s-o ai. Și, din când în când, cu mare metodă, la câteva luni o dată, să-i vizitezi. Merge și câte un telefon, să zicem o dată pe lună. Mai des, bate la ochi. Blocat, obsedat ca un adolescent, incapabil de relații intime cu altă femeie, afișând o falsă seninătate de filozof. Lipsa de probleme a unui înțelept, pentru care frământările cărnii au rămas mult în urmă, într-un trecut îndepărtat, devenit vis. Plimbări solitare, față destinsă, spate drept, pași molcomi. Un domn mai degrabă bătrân, împăcat cu sine, fericit ins! Dar din când în când, în ochii câte unei femei vezi că ești "citit". Trecătoarea intuiește că ești turbat de dorință. Nu ești lipsit de "femei", o, nu! Ai dori să iubești o *anumită* femeie, inaccesibilă. Privirile vi se încrucișează. O clipă este suficient de lungă, pentru trecătoarea cea pătrunzătoare. Te compătimește și apoi te uită. Tu știi că ea ți-a privit în suflet, datorită hazardului. Ei și? Ridici ușor din umeri și îți continui limbarea, îți reiei exercițiul de seninătate. Viața trebuie să meargă înainte. Nu ești genul sinucigaș. Îți vei continua munca, vei trăi, în fiecare dimineață te vei bucura că n-ai murit peste noapte și ai privilegiul de a mai vedea o dată lumina soarelui. Seara, nu știi ce foste amante te caută la telefon, spre a-ți propune întâlniri. Le refuzi cu multă politețe. Poanta cu starea de sănătate este cea mai simplă. Când aud de boală, dau repede înapoi. Citadinii nu suportă boala. O consideră o formă de eșec. Or, se știe, eșecul este molipsitor. Se poate lua chiar și prin telefon. Hipnoză!?

•

Într-o bună dimineață, intră în frizeria din buricul Bucureștilor. Da, vă rog, cu ce să vă servim? Aș vrea să-mi vopsesc părul și barba. Frizerul are o scurtă ezitare. Clientul este doar puțin încărunțit. Omul în halat alb nu se miră. Bineînțeles, ce culoare doriți? Și, fără să aștepte răspunsul, scoate la iveală un album foarte dichisit. Aveți aici vreo patruzeci de nuanțe. Puteți să alegeți. Avem cele mai bune materiale. Este o chestiune... Care, vă rog? Am spus că vreau să mă vopsesc, dar de fapt aș dori să încărunțesc. Cu totul. Frizerul, oricât de centro-bucureștean ar fi el, rămâne o clipă cu gura deschisă. Dar... Își revine repede. Zâmbește complice. Sunteți actor și nu doriți să folosiți perucă. Exact, ai ghicit bine. Asta este. După câtă vreme încep să se vadă rădăcinile? Păi, cam o săptămână. Dar puteți să treceți pe aici și vă aranjăm. Să nu se vadă. Eu, acasă, n-aș putea s-o fac? Ba da, cum să nu. Este foarte simplu. Dar sprâncenele? Întreabă frizerul. Le facem și pe ele? Bineînțeles. Tot. Numai să fie un alb realist. Este foarte important. Vai de mine, domnu'! O să fiți mulțumit. O să vă uitați în oglindă și o să credeți că-l vedeți pe un om în vârstă, care seamănă mult cu dumneavoastră.

Frizerul a avut dreptate. Schimbarea este covârșitoare. Nu neapărat în rău. Un bătrân viguros. S-a mai văzut așa ceva.

Pe stradă, trecând prin mulțimea indiferentă, bagă de seamă prima schimbare. A devenit invizibil pentru femeile mai tinere de șaizeci. Efectiv. Bună treabă! Acum trebuie să-mi ajustez mersul, alura. O mică gârbovire, pentru început. Apoi picioarele. Genunchii rămân puțin îndoiiți după fiecare pas. Se merge încet, cu precauție. Ca și cum trotuarul ar ascunde niscaiva amenințări. Așa. Acum privirea. Mai ștersă. Carență de energie. Preocupare. Gândul la o pensie prea mică sau ceva asemănător. În nici-un caz genul bunic jovial, care dorește și reușește să se facă util. Nu. Tipul singuratic, eventual vădov, melancolic, resemnat, uzat, sătul de lupta istovitoare pentru salvarea aparențelor.

Nu trebuie nici exagerat. Ramolism, da, dar până la o limită. Antrenamentul este de abia la început. Zâmbește discret. Țasta mi se pare că este un rol de compoziție. Așa se cheamă. Tot m-a făcut actor, frizerul...

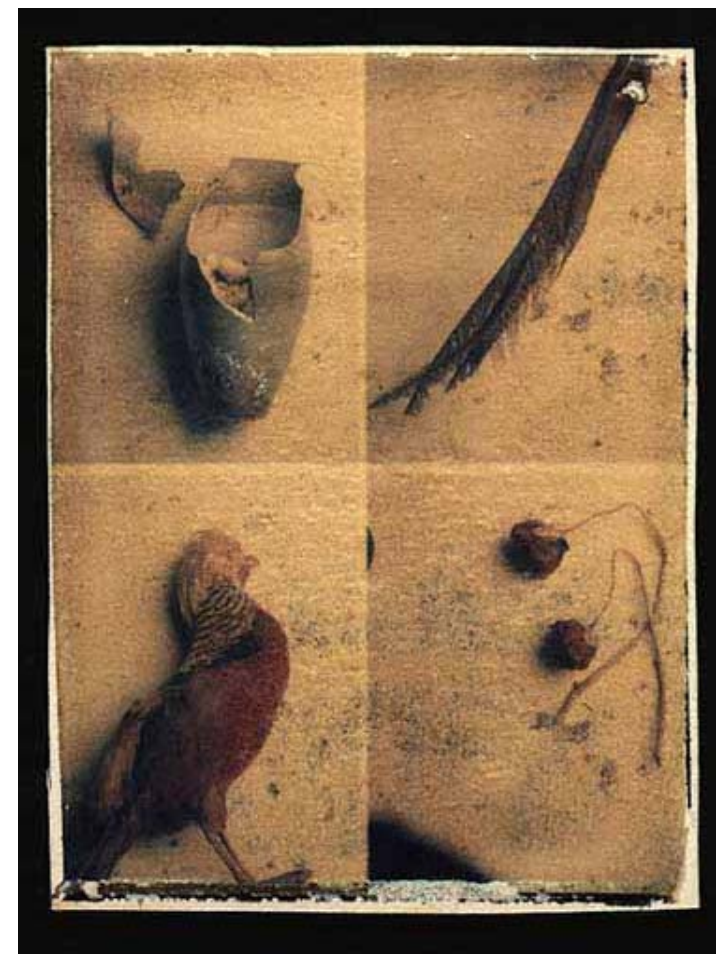
Va trece un timp până când vei putea merge la ea, la ei. Trebuie să te obișnuiești cu rolul. Să dai telefoane, folosind un ton oarecum plângăcios. Sau nu, mai degrabă să vorbești ca un om obosit. Vestea că ai încărunțit peste noapte trebuie să ajungă la ei pe căi ocolite. Nu merge să te prezinți, pur și simplu, cu noua înfățișare. Și modul de a te îmbrăca trebuie regândit. În filmele americane apar moșnegi în costume de cowboy, la noi, nu prea. S-a terminat cu alura "tinerească". Cu umblatul fără fular. Se cere altceva.

Se cunosc cazuri de încărunțiri abrupte. Domnule, s-a culcat șaten și s-a trezit complet încărunțit. Să vezi și să nu crezi! Altă variantă este cea a spaimei extraordinare. Un ins intră în moarte aparentă și este depus la morgă. Noaptea se trezește printre cadavre. Este o morgă demodată, morții stau pe mese de beton și nu în sertare frigorifice, precum în filme. Insul se sperie strașnic și încărunțește. Alții albesc la moartea bruscă a unei ființe iubite sau, de ce nu?, atunci când sunt concediați pe neașteptate, deși totul prevestea o promovare într-un post de conducere.

Trebuie să găsești o poveste, bătrâne, să lansezi o istorisire plauzibilă. Va fi crezută de toată lumea. Nimeni nu se va îndoi, fiindcă nimeni nu mai este realmente interesat de tine. După câteva luni, când totul va fi banalizat, vei apărea în prima vizită. Cât de amabili vor fi! Ea, în special! Vei obține un sărut deasupra bărbii tale albe și-ți vei ascunde cu măiestrie fiorul crâncen. Un mic șoc va fi, totuși. Scurt. Va începe o conversație deosebită de cele de dinainte. Banalități. Știri despre succesele școlare ale juniorului. Mergem săptămâna viitoare la țară. Vii cu noi? Nu cred, nu prea mă simt bine. Nu-i nimic, poate altădată.

O vei privi cu ochi spălăciți și-ți vei continua lupta pentru mortificare, pentru transformarea într-o legumă. Providențialele banalități! Le vei produce, fiind atent să nu vorbești prea mult. În compania celor tineri, bătrânii mai mult tac. Asta, bineînțeles, dacă nu vor să li se închidă gura printr-o semi-mojicie sau să li se taie vorba prin întreruperi dificil de suportat. În toate societățile moderne, bătrânii sunt niște tolerați. Cu excepția situației când sunt bogați. Sau celebri. Nu este cazul tău.

O vei privi, vei asculta "cu atenție" spusele interminabile ale soțului ei, un om demn de respect, vei gândi că niciodată nu vei putea să-i vorbești despre așa-numita *the worm-hole*, "gaura de vierme" concepută de astrofizicieni. Dacă o navă cosmică descoperă o astfel de structură paradoxală, spațiul se micșorează în mod miraculos, iar timpul se dilată la nesfârșit. Trecând prin *the worm-hole*, ajungi într-o altă galaxie, Universul îți este la îndemână. Orgasmul unor parteneri care se iubesc este ceva asemănător. Într-adevăr,

expresia "gaură de vierme" sună licențios, porcos. Simplă coincidență. Îi spui, în mintea ta, că poate nici n-ar fi necesar orgasmul. Ar trebui doar să stați alături, îmbrățișați, un timp, o vreme, o oră, un sfert de oră, un minut. Fără pericolul ca ușa să se deschidă sau telefonul să sune. *Carezza* este ceva în acest gen. O invenție europeană ce poate rivaliza cu ritualurile tantrice. Un diavol ironic, apărut în gândul tău, îți spune că "scurtătura" miraculoasă este la îndemâna oricărui cuplu. Fără iubire. De unde atâta iubire? râde spiritul rău. Zâmbești vag. Te înșeli, diavole. Orgasmul adevărat este un miracol. Mai ales pentru femeie. Așa a lăsat Dumnezeu. Fericirea bărbatului vine din el, în primul rând. Faimoasa ejaculare poate să fie sau să nu fie. Orgasmul adevărat este al ei.

Între timp s-a vorbit despre nu știu ce proiecte de extindere. Te uiți discret la ceas. Acum vă las, dragii mei. Ne mai vedem. Sărutarea ei indiferentă. Reziști. Pleci.

În năclă

Mă aflu în apartamentul mamei mele. Trăiesc în alt oraș, dar de câteva veri încoace vin aici să-mi consum concediile.

Încerc să scriu un roman. Mama stă mai mult pe la bucătărie sau în cea de a doua cameră, căutând să nu mă deranjeze.

Zilele trec repede, paginile scrise nu se prea adună. De vină nu este decât neputința mea. Aș putea să găsesc scuze. Cea mai serioasă ar fi zgomotul grozav făcut de copiii din fața blocului. Larma lor începe la nouă dimineața și durează circa douăsprezece ore. Or, eu m-am obișnuit să lucrez doar ziua.

Deși îmi strică planurile, îi ascult cu simpatie pe copii, recunoscându-le superioritatea: ei trăiesc, eu fac literatură. Cele mai multe dintre glasurile lor sunt frumoase, dulci, inventate de Natură spre a-i înduioșa pe adulți.

Printre copii se află și o fetiță a cărei voce m-a enervat cel mai mult. Apoi a început să-mi placă. Auzirea ei îmi stârnește acum o emoție mică și curată. Parcă aș asculta o melodie simplă și naivă, interpretată la celesta. Fetița strigă: Mămicaaa, mamiii! Nu o dată, nici de zece ori, ci fără întrerupere, de dimineața până seara, la intervale de cinci minute sau poate chiar mai scurte. Niște strigăte melodioase, moderat de puternice, nesemnificând dorința de comunicare. Strigăte albe, formate din câteva note muzicale, precum cîrîpîtul lansat de păsări pentru a-și semnaliza prezența într-un anumit loc și a-i stopa pe intruși.

Ascult, fără să mă supăr, fără să mă enervez, scârțâitul de metal frecat pe metal, scos de leagănul copiilor.

Mai vine câte-o ploaie. În liniștea ce-mi pare nefirească, mă străduiesc să recuperez. Nu prea reușesc.

Nu-mi rămâne decât să încerc a-l înțelege pe omul din balcon.

Blocul lui, paralel cu al nostru, e la vreo treizeci de metri distanță. Este un bărbat de vreo patruzeci și cinci de ani. Cea mai mare parte a timpului liber și-o petrece, zilnic, pe balcon. Stă răzimat cu coatele de balustradă, fumează, privește. Se uită la copii. Să fie interesat și de ceea ce se petrece în apartamentele din fața lui? Oricum ar fi, lungile șederi nu-l plictisesc.

Mai ales după ce se înserează, ne ferim de privirile lui. După aprinderea lămpilor, perdelele nu mai sunt suficiente, trebuie camuflaj.

Cum este posibil ca un adult să-și piardă timpul stând la nesfârșit pe balcon? De ce nu citește o carte? De ce nu lucrează ceva prin casă? Suspectându-l de curiozitate bolnăvicioasă, am fost tentat să-l disprețuiesc. Totuși, fața lui cu linii dure, de om obișnuit cu efortul fizic, refuza să intre în imaginea unui suferind de nevroză. Atunci?

După un timp, mi-am spus: Nu dispreț merită, ci mai degrabă milă. Un om terminat, un înfrânt, așteptând resemnat bătrânețea și moartea, fără nici-o zvârcolire, un cal domesticit, a cărui ură s-a transformat în renunțare, apoi în devotament și chiar în iubire.

Un biet perdant. Da. Dar de ce pe fața lui se citește euforia? Așa ceva nu se potrivește unui înfrânt.

În cele din urmă, m-am gândit la un experiment. Să ies în balcon, în chip de rege-marionetă. Mi-am făcut apariția într-un moment când mișcările și strigătele copiilor păreau în mod primejdios apropiate de granițele demenței. M-am rezemat cu coatele de balustradă. Mi-am sprijinit bărbia în mâna dreaptă, așa cum am văzut că face el întotdeauna. M-am uitat în jos și apoi în toate părțile, rotindu-mi încet, tacticos, privirile.

Am intuit de ce stă ore în șir pe balcon. Toate speculațiile mele fuseseră greșite. Omul nu era demn nici de dispreț și nici de milă. Și nici nu era un curios. Nu voia să umple un gol catastrofal de preocupări și nici nu era un înfrânt.

I-ar plăcea să zboare, simte o dorință de plutire peste spații vaste. Iată de ce stă pe balcon. E ca și cum ar fi într-un aeroplan sau, mai degrabă, într-o nacelă de aerostat, suspendată în văzduh, îngăduindu-i să vadă lumea cu ochi de vultur. Peisajul nu se schimbă, dar mișcarea haotică a copiilor îi dă o amețeală ușoară. Atât de plăcută. El stă pe loc, dar ei se agită tot timpul. Iluzia se naște, persistă. Călătorește, se simte luat pe sus de o forță mare. Se lasă în voia ei.

Dacă ar ști să folosească mai bine vorbele și ar pune vreun preț pe autoanaliză, ar spune: Șederea pe balcon este marea bucurie a vieții mele.

Mozart și Moartea

S-a întâmplat într-o zi de aprilie friguros, când Raul Popescu se afla în garsoniera lui cu linoleum, la parterul unui bloc de tip hotel.

Se auzi soneria de la ușă, sunete capricioase și ezitante precum bătăile de inimă ale unui muribund. Cândva, butonul și carcasa soneriei dispăruseră. Acum, cine voia să-și anunțe sosirea trebuia să provoace contactul între două mănunchiuri formate din fire subțiri de cupru. Această manevră explica sunetul tremurat.

Era o bătrână lentă. Glasul ei putea fi auzit vara în micul spațiu verde din spatele blocului, vizibil prin cele două ferestre ale lui Popescu. Vocea ușor răgușită dădea o impresie de răzgâiere, părând a fi a unui copil răsfățat. Raul o admirase cum se silește să fie spirituală, să nu plictisească pe nimeni cu plângeri de om bătrân. Inflexiunile aparte o ajutau și să-și creeze o iluzie de tinerețe și de vivacitate.

Acum avea o voce obișnuită, fapt ce-i confirmă observațiile. O actriță jucându-și uneori propria tinerețe.

– Vecinul... Nu vă supărați... Vă roagă să veniți...

– Unde să vin? se interesă el cu rece politețe.

Îmbrăcat într-un trening negru, nu tocmai curat, cu părul des și neîncărunțit lăsat cam prea lung, Raul putea să pară încă un om destul de tânăr. O privea prevenitor pe vizitatoarea sa. Până în acel moment nu vorbise niciodată cu ea.

Bătrâna arătă, printr-o mișcare înceată a capului, înspre stânga:

– Vă cheamă, nu vă supărați... Vă rog să nu vă supărați... Noi știm că dumneavoastră... Să nu vă supărați pentru că v-am deranjat...

– Dar nu mă supăr, replică Raul cu o voce întrucâtva încălzită. Dar de ce să vin? De ce nu vine dânsul la mine?

Bătrâna clătină din cap, închizând pentru o clipă ochii, ca și când ar fi simțit o scurtă amețeală. Colțurile gurii i se lăsară, angrenând o rețea de riduri adânci. Apoi, ațintindu-l cu o privire ștearsă:

– Vrea să vă vadă, se sfii bătrâna, de parcă ar fi spus ceva ce nu se cuvenea. Are să vă... comunice...

Rostind cu o anume nesiguranță ultimul cuvânt, bătrâna păru că dorește să atingă un nivel de elocință mai deosebit.

– Acum să vin?

– Da, eu așa zic. Că nu știu dacă...

Raul îl știa pe vecinul lui de perete. Un om la șaptezeci și cinci-optzeci. Rătăcirile lui prin culoarul parterului și holul de la intrarea blocului, prin fața cutiilor metalice de scrisori și a avizierelor unde asociațiile locatarilor afișează listele de plată ale cotelor de întreținere, îl iritaseră ani de-a rândul. Nu-l salutase niciodată. Un obicei urât. Îl regreta adesea, dar din motive obscure nu reușea cu nici un chip să-l depășească. Neras, trăgând fără convingere din câte-o țigară ieftină, încălțat în păsleri de culoare gălbuie, adesea descheiați, cu un fular în jurul gâtului, îl scotea numai în timpul caniculei, vecinul lui îl privise chiorâș la început. Urmase o etapă numită de Raul a sfidării. Bătrânul își întorcea capul de oricâte ori trecea el. Până la urmă se fixase la cea mai normală dintre atitudini: ignorarea. Nu se mai arăta nici supărat și nici sfidător, nu se mai arăta nicicum. Se uita la el ca și cum l-ar fi văzut pentru prima oară în holul unui hotel. Ei, așa da, bătrâne, își spunea Raul, a cărei filozofie de celibatar între două vârste includea și o anumită dorință de anonimitate.

Bătrâna stătea liniștită în fața lui. Nu mai spunea nimic. Dădea încet din cap, în stânga și în dreapta, schițând un gest de vagă reprobare neputincioasă. Din când în când pendularea se transforma în gestul palid, devitalizat, al negării. Raul recunoscuse. Așa cum privea prin el, pierdută, căpătase un aer de demnitate, neașteptat, puternic contrastant față de politețea aproape miloagă de la început.

– Hai să mergem! Hai, ia-o dumneata înainte, te rog!

Bătrâna se conformă.

N-aveau de făcut decât câțiva pași. Sub adidașii lui Raul linoleumul holului scârțâi enervant. Bătrâna, pășind neauzit, suspină.

Garsoniera bătrânului era la fel cu a lui Popescu, dar așa cum sunt gemene mâna stângă și cea dreaptă. Baia și chicinața erau amplasate în partea opusă.

Un spațiu aproape gol. Lui Raul i se păru că a mai văzut încăperea într-un vis. Singurele mobile erau patul și o etajeră scundă din lemn de brad prost geluit, cu vreo zece cărți și un teanc gros de ziare. Deasupra etajerei, un cuier cu niște haine în culori închise. Pe jos, flacoane și mici pungi cu medicamente, la îndemâna celui întins pe pat. Printre ele, un pahar cu două degete de apă. Verdele deschis al linoleumului strălucea de curat ce era.

Vecinul nu se mai răsese de săptămâni. Îi crescuse o barbă albă, deasă, ce-i subția fața. Părul rar, puțin încăruntit, era lipsit de luciu și părea friabil. Sprânceana dreaptă era ridicată, exprimând o mirare fosilizată și producând un ciudat desen al frunții: ridurile din dreapta erau îndesite, iar cele din stânga se prăbușiseră, devenind aproape verticale.

Lenjeria de pat era curată. Nici pijamaua n-arăta rău. Bătrânele de la parter, erau cel puțin cinci, își făcuseră pomană cu el. Privind mai cu atenție, Raul își stăpâni o tresărire. Vedea o canapea extensibilă, geamănă, inclusiv prin culoare, celei folosire de el însuși în ultimii douăzeci de ani.

La apariția lui Raul bolnavul schiță un zâmbet, dar poziția asimetrică a sprâncenelor rămase neschimbată. Glasul slăbit era baritonal:

– Te rog să nu te superi, vecine! Știu că nu-ți place de mine...

Raul făcu un gest de negare ușor exagerat, mișcându-și ambele palme ridicate la înălțimea pieptului, de parcă ar fi șters o fereastră imaginară aflată în fața sa.

– ... dar acum nu mai contează.

Raul simți cum bătrâna se îndepărtează. Imediat se auzi ușa de la intrarea garsonierei.

– Vezi că este un scăunel în bucătărie, continuă bătrânul. Stai jos puțin, dacă ești bun!

Raul se conformă. Bucătăria, mai potrivit era să-i zici chichinetă, acuza aceeași goliciune înghețată. Reșoul de aragaz stătea pe o lădiță de tip aprozar, nu mai înaltă de zece centimetri. Mai puteau fi văzute, jos, pe linoleumul strălucitor, proaspăt spălat, un ibric, o cratiță înnegrită, două farfurii de tablă, un borcan cu zahăr, o linguriță. Scaunul arăta ca și cum ar fi fost făcut de un tâmplar amator.

Se instalează cu grijă, nu cumva să atingă cu piciorul medicamentele. Bolnavul își păstrase poziția de la început. Respirațiile lui, i se păru lui Raul, erau parcă prea scurte.

– Domnule, am o rugămintă. Dacă nu te superi...

– Nu mă supăr. Și să știi, aș vrea să-ți spun, regret mult. Îmi pare rău că nu te-am salutat... atâția ani... Chiar îmi pare rău, crede-mă!

Bătrânul avu un zâmbet misterios, de inițiat.

– Nu face nimic. La început nu prea mi-a picat bine, dar cu timpul m-am obișnuit. Mi-am dat seama că ești un om cumsecade și n-am de ce să-ți port pică. Te-a înveninat și pe dumneata singurătatea, asta-i tot. Și te-a înrăit, un pic... Ce să-i faci?!

Popescu se mișcă, făcând scaunul să scârțâie. De afară se auzi scurta cascadă de sunete metalice produsă de un cocoș. O pasăre prosperă, Raul o număra printre colocatarii săi. Un cocoș pitic, turcesc, frumos în felul lui, penajul său pestriț avea multe nuanțe de maro și galben, pe fond alb. Își ținea întotdeauna aripile lăsate, precum un vrăbioi în călduri. Aproape în fiecare zi putea fi văzut în preajma blocului împreună cu perechea sa, o găinușă neagră, cu două mărgele roșii, de-o parte și de alta a ciocului. Stăpâna celor două

păsări, una dintre multele bătrâne ale blocului, era o ființă înaltă și slabă; privirile ei păreau oarbe. Cocoșul și găina erau oarecum dresați.

– Dar să-ți spun..., urmă bolnavul. Să știi, de când am căzut la pat, de vreo două luni...

Se poticni, părând stânjenit. Raul îl încurajă, mișcând din cap a încuviințare.

– La început mi s-a părut ceva... Nu știu cum să-ți spun. În viața mea nu mi-a plăcut așa ceva.

– Ce nu ți-a plăcut?

– Muzica.

Cum Raul nu pricepea, bătrânul continuă:

– Muzica pe care o tot ascuți dumneata. Se aude și la mine. Mai ales dimineața, când e liniște în bloc.

Raul zâmbi patern:

– Și?

– Da, se rușină bolnavul. Îmi place foarte mult. Din ce în ce mai mult.

Îi dăduseră lacrimile, bărbia îi tremura. Popescu se ridică de pe scaun și se duse la fereastră. Se auzi iarăși cântatul triumfător, brusc retezat, al cocoșului. Apoi, la fel de distinct, un miorlăit languros, repede acoperit de zgomotul brutal al unui camion de mare tonaj. Bătrânul se liniști. De această dată, fără să-i ceară voie, Raul se așeză pe marginea patului, mai spre picioare, împingând puțin plapuma.

– Cred și eu că ți-a plăcut, spuse. Și mie îmi place. Chiar mult, mult de tot. Fără Mozart poate că...

– Toată este făcută de același om, nu? Mie așa mi s-a părut.

– Da, zise serios Raul, ți s-a părut bine.

Bătrânul întinse mâna către medicamente. Reuși să găsească pe pipăite flaconul dorit. Popescu aduse apă proaspătă.

– Și?

– Să nu te superi... Aș vrea să te rog și eu ceva. Este o bucată care-mi place cel mai mult... Știu că nu se cade. Dar nu am ce să fac. Te-aș ruga să mi-o pui. S-o mai aud o dată...

– Ți-o pun, spuse repede Raul. Dar nu știu care-ți place dumitale. Și nici nu văd cum...

Bătrânul preciză șovăitor:

– Este o parte dintr-o bucată mai lungă. Am băgat de seamă, sunt niște întreruperi, după aia vine altfel. Asta care-mi place mie este la mijloc. După ce se termină, vine ceva mai repede.

Raul se gândi, privind pe fereastră înspre copacii bătuți de vânt. Zise:

– Cred că nu putem să ghicim. Mai bine mă duc până la mine și aduc aici toată povestea. Ce zici?

Nu mai așteptă nici-un răspuns. Se ridică și ieși. Pe culoar, răzimată alături de ușă, se afla bătrânică, cea care îl chemase. Trecu pe lângă ea, dar apoi se-ntoarse și-o întrebă:

– De ce are casa atât de goală? Doar este pensionar, nu?

– Da, are o pensie destul de bună.

– Și-atunci? Cum de...?

– Nu mai are pe nimeni. Nici măcar un neam mai îndepărtat. A dat tot. Pe aici, prin bloc, de pomană. Mi-a dat și mie. Ce era să fac? Am primit.

– Cum de n-are pe nimeni? Se poate așa ceva?

– Se poate.

– Cum?

– A fost copil găsit. A crescut la o casă de copii.

Raul tăcu. Bătrâna privea înspre capătul îndepărtat al lungului culoar. Raul o imită. Sărăcăciosul peisaj vizibil prin ușa de sticlă i se păru frumos. Apoi intră în garsoniera sa. Puse casetele, toate, într-o sacoșă. Luă și casetofonul. Ieși. Bătrâna dispăruse.

Exista o priză chiar lângă patul bolnavului.

Raul n-avea decât muzică de Mozart. Visul lui era să aibă toate cele șase sute de opusuri inventariate în catalogul Köchel. Deși încă departe de o asemenea performanță, colecția sa putea fi considerată bogată.

– Ei, gata! exclamă. Ce ascultăm?

Bătrânul zâmbi chinuit:

– Asta e, că nu știu cum să-ți spun...

– Atunci nu ne rămâne decât pe încercate... Să știi, eu nu mă grăbesc. Dacă vrei pot să-ți las toate astea. O învăț pe vecina cum să umble cu ele și...

– Nu, nu, te rog... Stai puțin cu mine! Doar dumneata poți să găsești repede.

– Cred c-ar fi o pistă, zise Raul. Dumneata ai zis de trei bucăți mai mici, care fac una singură. Asta înseamnă că era un concert. Nu? Cam așa ar fi. Trebuie să vedem doar ce instrument... la spune, se auzea, așa, din când în când, o vioară cântând singură? Hm?

– Nu. Le știu și pe cele când cântă vioara. Nu este așa ceva.

– Atunci un pian?

Bătrânul păru nedumerit.

– Era așa, ca și cum ar fi fost niște picături, una după alta? Plăcute la auzit, ce se legau una de alta tot timpul? Niște lanțuri de picături ce cădeau în urechile dumatate?

– Da, da, se ilumină bătrânul. Așa este! Niște picături! Frumoase!

Raul intui: Avem amândoi aceeași preferință. Numai așa poate fi. Se ridică de pe pat și alese, cu mișcări încetinite de somnambul, o casetă de culoare galbenă. Două concerte pentru pian. Da, prietenului lui îi plăcea cel mai mult andantele din concertul numărul douăzeci și unu, cu numărul de catalog patru sute șaiszeci și șapte. La fel ca și lui. Puse caseta cu gesturi lente. O parte din bandă trebuia derulată.

Cocoșul nu se mai auzea. Apăru bătrâna. Pășea atât de ușor!

– Îi dăm drumul? se căzni Raul să pară vesel.

Privind fața bolnavului, își curmă surâsul. Bătrânul, nici nu-i știa numele, era grav.

Muzica începu. Raul nu se înșelase. Ascultară toți trei. Bătrânul închisese ochii, zâmbetul lui era extatic. După un timp, când andantele trecuse mult de jumătate și se apropia de sfârșit, Raul îi apucă încet mâna noduroasă, deformată, galbenă, cu pete maronii. Bătrânul îi răspunse printr-o strângere slabă. În timpul ultimelor măsuri, Raul simți o apăsare mai puternică, iar apoi bătrânul se destinse, parcă lungindu-se. Îi lăsă mâna și se ridică. Bătrâna se apropie de pat.

Raul luă ce era de luat și ieși fără să mai spună ceva. Ajuns la el, se apucă, mașinal, să-și facă o cafea. Manevrând ibricul, observă că mâinile îi tremură.

Întâlnire cu Floria

Scosesem la iveală un roman polițist, obținând astfel o înfățișare de pasager standard. Vecinii mei de compartiment erau oameni între două vârste. Când mai rămăseseră vreo două-trei minute până la plecarea trenului și-a făcut apariția o ființă, alt cuvânt mai potrivit nu găsesc. Blondă, maladiv de subțire, de-a binelea înaltă, neavând totuși statura nesăbuită a unei baschetbaliste. Vreun metru și optzeci, cam așa. Lângă mine era un loc neocupat. M-a întrebat dacă poate să se așeze. Abia stăpânindu-mi ardoarea servilă, i-am spus da, firește, bineînțeles. N-am apucat să-i iau din mână sacoșa, spre a o așeza sus, fiindcă unul dintre bărbații din compartiment a sărit cu o agilitate de lăcustă (de altfel era îmbrăcat într-un costum de culoare verde) și mi-a luat-o înainte. Figura lui exprima un amestec obținut din extaz plus dorință vie de-a se face util.

Bun, până aici hai să zicem că lucrurile au decurs într-un mod aproximativ normal. În fond, poate omul nu era decât foarte politicos. Dar domnul de pe culoar, un bărbat uzat, cam de vreo cincizeci și cinci de ani, ale cărui buze moi, de cal bătrân, închipuiau o hieroglifă a renunțării? La treizeci de secunde după ce intrase în compartiment, fata s-a ridicat brusc, făcând să se miște înspre mine o masă de aer ce purta parfumul ei ațâțător, amăru. Apoi a ieșit pe culoar, unde și-a înălțat lungile, subțirile, fantasticele brațe spre a deschide o fereastră. Domnul cu buze de cal bătrân, care fuma la vreun metru și jumătate distanță, a intervenit cu o repeziciune la fel de surprinzătoare precum zvâcnetul unui pește în aparență mort și a manevrat decis fereastra. Apoi a intrat în vorbă. Din locul favorabil unde mă aflam, am reușit să-i urmăresc în voie mimica și să-mi dau seama că se înviorase.

Spunea probabil banalități, dar pe figura lui se răspândise o bucurie proaspătă.

După un timp, fata a revenit în compartiment. Domnul de pe culoar a dat semne că ar vrea s-o urmeze. Ceva impresionant, fără îndoială, din moment ce nu mai era nici un loc liber. El a făcut un pas în compartiment, apoi, parcă trezindu-se dintr-o transă hipnotică "și-a luat seama", repliindu-se pe culoar, cu un zâmbet prea puțin stânjenit.

La Ploiești au coborât două persoane. Domnul a intrat imediat, aducându-și și bagajul. A început să facă o oarecare conversație. Nu prea se pricepea, bietul de el! Dar, orișicât, nu era el din același oraș cu ea? Ba era. Aveau anumite cunoștințe comune.

– Te cheamă Floria, nu-i așa? am intrat eu în vorbă.

– Da.

N-a părut deloc surprinsă.

– Nu mă mai ții minte? Tu ai o memorie bună.

Un "nu" precedat de-o privire rapidă și binevoitoare, datorată, zic, familiarității mele. Oamenii de succes îți spun pe nume de la bun început. Ca în filmele americane. Am luat astfel un avans față de domnul-cal, a cărui conversație se tot împleticea printre formulele politetii transilvane.

– Ne-am cunoscut. Am avut chiar și o întâlnire, dar tu n-ai venit.

– N-am venit? Cum se poate?

– Uite, s-a putut. De altfel, de la întâlnirea noastră au trecut cincisprezece ani.

– Atât de mulți? s-a mirat ea, fără nici-un accent de nostalgie. Ia stai, înseamnă că aveam șaptesprezece ani. Nu?

– Cam așa ceva. Dar acum ești mult mai frumoasă ca atunci.

Asta era o pură minciună. Un unchi de-al meu m-a învățat: Atunci când minți o femeie, trebuie s-o faci în modul cel mai exagerat cu putință. Nu-i zice doar că arată bine, spune-i că este cea mai frumoasă din lume. Umblă la superlative, vei fi crezut.

Pe figura rasată a Floriei nu s-a văzut nimic deosebit. Am dedus că în materie de flaterii nu mai putea fi surprinsă.

Apoi Floria ne-a povestit câteva peripeții de-ale ei, vorbind în simpaticul stil al repeziciunii, la modă acum câțiva ani. Studii medii. Îi știe bine de tot pe mulți dintre actorii români vizibili la TV. A lucrat în turism, pe litoral, unde a cunoscut mulți oameni interesanți. Odată a pățit ceva nemaipomenit de amuzant.

– Știi, mie nu prea-mi place în București. Puteam să mă mut în București când aș fi vrut, îți dai seama... Dar nu mă interesează. Brașovul îmi place mie. Dar să vezi... Odată am luat un autobuz în direcția greșită, invers. M-am tot dus, m-am tot dus. Am așteptat să apară locurile cunoscute. Am ajuns la capătul liniei. Ce să fac?

– N-ați luat mașina îndărăt? s-a interesat rivalul meu.

– N-am putut. Șoferul a zis că s-a stricat. Se duce la garaj.

Floria a scos din poșetă un pachet de "Marlboro" și i-a întrebat din priviri pe cei din compartiment dacă au ceva împotrivă. Toți, inclusiv cele două femei la patruzeci, au înclinat din capete a aprobare. Țsta era un semn clar. Râca dintre femei încetează numai atunci când una dintre ele este cu adevărat frumoasă. În asemenea situații intervine un armistițiu. Femeia autentic frumoasă este recunoscută drept un fel de zeitățe, presupun.

– M-am apucat să dau niște telefoane, a continuat Floria. L-am găsit pe Paul și i-am spus unde sunt. A zis că vine imediat. Prin apropiere era o cofetărie. O să intru și-o să-l aștept acolo. A zis că bine. Mie mi-a plăcut în cofetărie. Era curat. Vânzătoarea, foarte politicoasă, mi-a adus un pahar cu apă, deși n-am consumat nimic. Paul întârzia, l-am sunat pe Florin. Știam că nu e în țară, dar am încercat. L-am găsit. Am avut noroc. A zis că pornește imediat spre mine. Unul din doi trebuia să ajungă, nu?

Punând această întrebare întregului compartiment, Floria n-a fost ironică.

– Am așteptat. Eram nervoasă, nu mai aveam țigări. Nu pica nici unul. Să înnebunesc. Ce să fac? M-am apucat și-am mai dat trei telefoane. Ia stai... Pe care i-am sunat? Așa. Primul era Costi, îl știi... (de unde naiba să-l știu?; era, cu siguranță, un om notoriu, Costi pentru intimitățile săi). Al doilea... nu-mi aduc aminte. Nici n-are vreo importanță... Dar erau doi cetățeni cunoscuți.

– Și până la urmă au venit cu toții, nu? am întrebat eu, făcând pe nevinovatul.

– De unde știi? a avut Floria o palidă, microscopică mirare. Adică, bineînțeles, s-a vorbit, s-a aflat. Da, au venit. Imediat după ce-am terminat de dat cele trei telefoane. Am dat eu mai multe, bineînțeles, dar doar pe trei i-am găsit. A picat mai întâi Paul. Întârziase din cauza circulației. N-am plecat imediat. Paul a zis să mâncăm câte-o prăjitură. Eu n-am vrut. El a mâncat două. Au picat și ceilalți, foarte repede. Toți patru.

– Se cunoșteau între ei, presupun.

– Evident. Cum să nu se cunoască?!

– Și-apoi?

– Nimic special. M-au dus în oraș, a încheiat ea foarte serioasă.

Floria n-a socotit că întâmplarea ar fi fost amuzantă. Nici ceilalți din compartimentul nostru n-au găsit nimic de râs.

Floria ne-a mai povestit câte ceva. Cum a lucrat la o discotecă de pe litoral și un ziarist impertinent a criticat-o, fără să stea mai întâi de vorbă cu ea. Relatând episodul, și-a arătat nedumerirea, mărimdu-și ochii (miopia le dădea o excitantă expresie de rătăcire) și coborându-și colțurile gurii ei descumpănitoare. Ne-a mai spus despre niște pretendenți ai ei din diferite țări europene. Nu credeți? Și-a înșfăcat geanta cu degetele ei lungi de chirurg (brahmsiene?) și a scos un teanc de scrisori.

– Pe care vreți să v-o arăt? ne-a întrebat placidă.

– Arată-ne una din Elveția! am zis.

– Din Elveția? Stai să văd dacă am vreuna la mine.

Și-a început să umble la teancul de scrisori. Gesturile ei sigure mi-au stârnit gândul absurd c-ar fi lucrat cândva într-o mare bibliotecă.

– Da, am.

Mi-a întins un plic lunguiet, verzui.

– Pot să mă uit ce scrie? am întrebat-o.

– Bineînțeles. Uită-te. Dacă vrei, îți traduc.

– Să vedem, poate reușesc și eu.

Scrisoarea era redactată în franceză de un ins nu prea cultivat. O cerea de nevastă.

– Are dreptate, le-am comunicat celor din compartiment. Și tu ce ai de gând să faci? m-am interesat.

– Dragă, eu nu plec din țară. N-am chef de-așa ceva.

Cei de față mi-au părut oarecum dezamăgiți. Ce haz avea toată treaba, dacă fata nu...? Ăștia sunt oamenii.

Vremea a trecut repede. Trenul a ajuns la Sinaia. Ne-am împușinat. A coborât și bărbatul în costum verde, cu detentă de lăcustă. În compartiment, în afară de mine, au mai rămas Floria, domnul-cal și un cetățean sfios, tăcut și zâmbăreț.

Să nu uit, a venit vorba și de filme. Și de televiziune. Cum să nu, avusese destule invitații, nu puțini regizori și producători (Floria i-a enumerat folosindu-le numele de botez) îi făcuseră propuneri. Dar n-a vrut, i s-a părut prea obositor.

– la spune, cum de nu te-ai măritat până acum? Am întrebat-o după ce discuția despre cinematografie și televiziune s-a stins. Sau ai fost măritată?

– N-am fost.

– Și cum? De ce?

– Nu știu ce să-ți răspund.

– N-ai fost niciodată mulțumită de pretendenți. Nu?

Nici-un răspuns.

– Ție ți-ar trebui un om cu totul deosebit, am continuat. Un parlamentar, un mare patron, un diplomat, ceva. Ce zici?

– O prietenă de-a mea mi-a spus tot așa. Dar ce să fac?

Adevărul întreg îl știam numai eu, nu și prietena ei. Floria făcea parte dintre femeile atât de frumoase încât numai cu greutate găsesc bărbați dispuși să le ia de neveste. Nu este un paradox ieftin. Pur și simplu, bărbații nu îndrăznesc să se angajeze a sta pe viață

lângă femei absolute. Trebuie să ai un mare curaj pentru asta, îți sunt necesari nervii unui toreador. Perfecțiunea este crudă, nu oricine rezistă în preajma ei.

Dar nu era cazul să-i comunic Floriei asemenea speculații. I-am spus:

– Simt eu, o să dai marea lovitură. E imposibil să nu dai. Dar fii și tu mai atentă! Nu mai lăsa să-ți scape ocaziile!

– Ai dreptate, mi-a spus. M-am gândit și eu la treburile astea.

Apoi, pe negândite, de unde până atunci se purtase față de mine ca o camaradă, a început să cocheteze. Spun drept, i-am simțit din plin colosala forță de seducție. Credeți cumva c-a început să-mi pună, ca din întâmplare, mâna pe genunchi? Nu, nici vorbă de-un asemenea procedeu primitiv. Altfel a făcut. Ochii ei au întârziat asupra mea, căpătând niște sclipiri speciale, obținute prim mărirea bruscă a spațiului dintre pleoape. În plus, a început să realizeze niște mici zâmbete ciudate, foarte picante, exprimând incipientă complicitate și veridică sfială feciorelnică. Mai era ceva, să nu uit. Niște mișcări neașteptate ale trupului, smucituri elegante, ceva în genul zvâcnirilor care cutremură trupurile sugarilor și ale iezilor.

– Dar tu cu ce te ocupi? m-a întrebat ea, punctând astfel începutul unei secvențe de sine stătătoare.

– Să vezi, Floria, am ezitat, atins de-o jenă explicabilă, eu scriu.

– Aaa, a făcut ea, cu o mică admirație parazitată de decepție.

Reacție tipică. Profesia de scriitor nu este bănoasă, în general.

– ...și ce scrii?

– Am scris și câteva romane polițiste, m-am grăbit să precizez.

Ce-a mai urmat? Întrebări previzibile ale Floriei. Ce cărți ai scris? Care a fost ultima? Și acum la ce lucrezi? Dar îmi dai și mie o carte cu autograf? Sigur, scumpo, sigur că-ți dau.

Ajunși în preajma Brașovului, am ieșit pe culoar.

Normal ar fi fost să schimbăm numere de telefon. Dar eu, cuprins de lașitate, tăcusem chitic, deși Floria a mai avut vreo două zvâcnituri de natură să-mi ridice tensiunea arterială.

În fine, am coborât. Cum pășea Floria? Ca o regină blazată.

Ne-am despărțit în mod expeditiv. S-a îndepărtat împreună cu bătrânul ei admirator. Am privit-o cum dispăre în mulțime, precum o șansă ivită o dată la zece ani și ratată nu din inconștiență sau din inabilitate, ci fiindcă timpul ți-a tocit pofta de-a câștiga.

Ultimele trei minute ale Universului

Te îndrepti spre sora ta, o femeie cumsecade. Prezența ei îți face bine. Este duminică, ziua când mica ta angoasă iese sfioasă la iveală și te îndeamnă să-ți părăsești locuința. Da, la sora ta este cel mai nimerit să te duci. La bătrâna ta soră, cu cincisprezece ani mai în vârstă decât tine, un fel de mamă apărută în locul celei dispărute de multă vreme. Nu este o neliniște de vârstă, ești un bărbat tânăr, din fericire, n-ai decât treizeci și trei, dar duminicile nu-ți priesc.

Și mai este plăcerea independentă de a-ți întâlni cumnatul, de a-i asculta teoriile bizare. Este în stare să le producă pornind de la te miri ce vorbă rostită de tine sau de altcineva. De fapt, își spui cu un zâmbet interior, teoriile lui nu sunt chiar atât de multe, toate cresc, ca să zic așa, din câteva obsesii. Nu, nu patologice, mai degrabă filozofice. În ultimul timp ți-a tot vorbit despre sfârșitul Universului. Acesta va începe, da, începutul sfârșitului, când se va încheia actuala perioadă de expansiune. I-ai făcut plăcerea să-i ceri amănunte și apoi l-ai ascultat cum se lasă cuprins de-o înflăcărare rece, dacă ți se permite să te exprimi astfel. Ți-a spus excitat: Am făcut o descoperire. N-am citit nicăieri ideea, absolut nicăieri. Ar trebui s-o public, dar nu prea am unde. Este ceva ce nu ține tocmai de știință. O ipoteză indemonstrabilă, dat atât de atrăgătoare...

Treci printr-un parc, agale. Acum, având un scop foarte precis, ai dat și telefon, poți să vii, cum să nu?!, te-ai liniștit, așa-zisa angoasă a dispărut undeva în adâncimile subconștientului tău, precum un șarpe de mare, văzut timp de câteva secunde și curând considerat a fi fost doar o halucinație. Este o oră pașnică, ai avea îndreptățirea să te exprimi astfel. Seara de vară nu s-a lăsat încă, băncile sunt pline, trecând încet, te-nchipui tată tânăr.

Ce tot spunea cumnatul, astronomul, ciudatul om trecut cu vreo trei sau patru ani de cincizeci, dar comportându-se, fără a fi ridicol, ca și cum viitorul i-ar rezerva tot felul de surprize agreabile în materie de creativitate proprie? Va veni o clipă când mișcarea de expansiune a Universului se va încheia și atunci va urma, logic, o mișcare de contractare, colosal de lungă, de ordinul a miliarde de ani, ceva greu de gândit. Clipa, ciudata clipă a echilibrului dintre expansiune și contracție se află undeva foarte departe în timp. Cum ar urma să se petreacă lucrurile? I-ai întrebat. Simplu, totul se va întoarce asupra lui însuși, precum bizarele jucării ce pot fi, puteau fi cumpărate la moși. Copilul suflă într-o țeavă, aerul învinge rezistența unui resort, ascuns într-o teacă de hârtie viu colorată, se produce o derulare rapidă, iar obiectul, precum o limbă deameleon ținând o insectă, se alungește brusc, cu un mic plesnet uscat, pentru ca

imediat, o dată cu încetarea suflatului, să se ruleze rapid asupra lui însuși, recăpătându-și forma inițială de sul. O, imaginea aceasta este nemaipomenit de săracă, chiar ridicol de săracă! Dar, suspinase astronomul, de parcă și-ar fi amintit o iubire de tinerețe, mă întreb dacă un mare poet n-ar fi la fel de neputincios ca și mine în materie de comparații.

Ai intervenit, ai propus imaginea unei explozii. Ți-ai adus aminte de secvențe văzute prin filme. Explozii filmate cu încetinitorul, cele mai spectaculoase dintre toate. Bolovani uriași urcând înspre cer, rotindu-se lent, paradoxal, frumos, în cele din urmă. Și-apoi, după o clipă de încremenire, parcă de ezitare, căderea inexorabilă precum o moarte, atingerea solului, încremenirea, dispariția oricărei iluzii de depășire prin zbor a condiției de mineral. Da, desigur, nu este rea imaginea, numai că, vezi tu, a zis bizarul cumnat, nu putem vorbi despre o explozie de felul celor vizibile pe Pământ, adică pornind de la un centru clar definit și câștigând tot mai mult spațiu, cotropind tot mai mult aerul din jur. Marea explozie a avut loc simultan peste tot, umplând de la început tot spațiul. Fiecare particulă a fost proiectată departe de orice altă particulă. Dar, ai întrebat, ce va să zică "tot spațiul"? Interlocutorul tău a oftat, părând atins de resemnare: Ar putea însemna fie orice univers infinit, fie orice univers finit, curbat înspre sine însuși, ca suprafața unei sfere. Iar după o tăcere, brusc înviorat: Dacă prin absurd participai la explozia inițială, ar fi fost ca și cum te-ai fi găsit pe suprafața unui balon care se umflă foarte rapid, îndepărtându-se în egală măsură de un centru, dar și de toate vecinătățile tale...

Mergi agale prin parc, prin fața unui șir de bănci ocupate. Iată însă un capriciu al întâmplării, un fel de ruptură în ordinea parcului. Pe-o bancă nu stă nimeni, pe următoarea doar o fată, o femeie, deocamdată nu vezi prea bine. Urmează o altă bancă liberă, ciudat lucru! Fata, ai stabilit, n-are mai mult de douăzeci și cinci, stă într-o oază de singurătate, deși se află într-un parc foarte populat. Ai o mică tresărire, un fel de compasiune te invadează. Naivule, crezi că toată lumea suferă de angoasa ta duminicală!?

Este o blondă subțire, ochii ei cafenii îți prind privirea și ești curentat de o certitudine: Ea are nevoie tocmai de ajutorul tău, al trecătorului cu mers exprimând indecizia.

Ce fel de ajutor? De ce natură? Nu-ți răspunzi, o mirare te străbate, o iei la dreapta, te așezi foarte firesc pe bancă alături de ea, ca și cum ai cunoaște-o atât de bine încât până și salutul ar fi de prisos. În privirea ei citești firescul situației. Nici unul dintre voi nu surâde. Nici un zâmbet șăgalnic, nici seriozitatea fanatică atribuită de unii regizori de film participanților la asemenea scene. Nu, așa ceva nici n-ai trăit și nici n-ai văzut. Faceți cunoștință, de fapt vă recunoașteți, rostind mai întâi vorbe aproape fără sens. Importante sunt acum doar glasurile. Îți place foarte mult vocea, ai impresia c-ai așteptat s-o auzi.

O întrebi dacă vrea să-i spui la ce te gândeai când ai zărit-o. Vrea. Îi vorbești despre cumnatul astronom, privirile ei încurajatoare te stimulează.

Și, cum? Ce se petrece după clipa de echilibru, când Universul se află în nemișcare, contrazicându-se? Nimic altceva decât o derulare de-a-ndoaselea. De unde galaxiile se tot îndepărtau unele de altele, vor începe să se apropie. Toată istoria Universului se va derula invers, până la etapa finală, când materia va reveni la starea ei inițială. Atunci, temperatura de o sută de mii de milioane de grade Celsius nu va permite decât existența particulelor elementare. Materia se va strânge în sine la densități de neimaginat și va "aștepta" o nouă explozie.

– Și-acum să vezi... Cumnatul meu este un tip, așa, bătrâior. El pare la început un simplu agitat, dar destul de repede îți dai seama, are forță, calitatea cea mai rară și cea mai importantă, esențială.

Ochii ei cafenii te privesc cu interes, te alimentează cu energie. Un transfer care te uimește.

– Acum vine cu o teorie originală. Repetă: N-am citit-o nicăieri, crede-mă! Chiar simpatic! Zice, se întreabă retoric: De ce să situăm sfârșitul Universului peste mai multe miliarde de ani? Cine mă asigură pe mine că așa va fi? De ce să nu survină clipa de echilibru chiar astăzi, acum, aici, în timp ce noi stăm de vorbă liniștiți? Bine, zic, să admitem, clipa finală intervine acum. Viața mea s-ar modifica în vreun fel? Ce-mi pasă mie dacă galaxiile încep să se îndrepte spre un centru imposibil de stabilit și nu mai merg înainte, în haos? Bătrâne, m-a privit el cu o tandră milă de părinte, în clipa de echilibru, mai bine zis după ea, săgeata timpului își schimbă brusc sensul, nu mai arată spre viitor, ci spre trecut. Da, numai așa este logic să evolueze faptele. Tocmai aici este nebunia, viețile oamenilor încep, din acel moment, să se deruleze de-a-ndoaselea.

– Dar cum?

– Nici nu pot să mă gândesc prea mult la așa ceva, zicea, fiindcă mă apucă amețea.

– Parcă este un basm... În loc să îmbătrânească, cineva începe să întinerească, devine copil și apoi sugar.

– Nu prea se poate. Tot ce se petrece în corpul nostru depinde de săgetata timpului. Aceasta arată dinspre trecut înspre viitor. Mai este și gândirea. Trăiești invers, nu mai poți gândi.

Vă ridicați de pe bancă, amândoi dintr-o dată, deși nu s-a spus nici-o vorbă despre plecare. Între timp, paradoxala izolare a încetat, cele două bănci alăturate au fost ocupate. Mame tinere, cărucioarele lor stau cuminiți. Un bulldog se apropie de malul betonat al lacului, parcă ar vrea să bea apă. Se apleacă prea mult, cade, începe să înoate. Aerul său de stupiditate. Vrea să iasă, nu reușește. Este scos după un timp de stăpânul său, un tânăr pe a cărui față se vede un amestec de amuzament și dispreț.

Pășiți alături. Nu vă țineți de mână, dar din când în când coatele vi se ating, o senzație mai mult decât plăcută. Dați ocol lacului. Pot fi văzute câteva hidrobiciclete, elicele acestora nu sunt prea eficace. Nu mai vorbiți, nici nu vă mai priviți unul pe celălalt. Este suficient s-o simți alături. Ai putea să recunoști: N-o privesc decât fugitiv, de parcă mi-ar fi teamă ca nu cumva să-i provoc dispariția.

Ajungeți încet aproape de locul unde ai cunoscut-o. Pe banca voastră se află o pereche de oameni în vârstă. Privirile lor resemnate și senine sunt ultima ta impresie înainte de-a simți cum o amețală adâncă, necunoscută, îți străbate ființa ca un taifun secret. O imensă panică. Lumina după amiezii se stinge treptat, dar cu repeziciune. Aluneci, te duci, mori. Îți spui, înainte de-a nu mai ști nimic de tine: A început contracția Universului, negrăita mea panică a marcat clipa de echilibru, când săgeata timpului nu mai indică nimic.

Îți revii după câteva minute. Ești întins pe banca voastră. Ceafa ta se află pe pulpele ei subțiri. Cuplul de oameni în vârstă se uită la tine. Ai avut o lipotimie, zice bătrânul. Pulsul este bun. O fi medic.

Te ridici încet. Ai o senzație de fragilitate. Zâmbetul ei are exact nuanța așteptată de tine. Cei doi bătrâni se îndepărtează. Expansiunea Universului continuă.

Pe bulevard

Daniela Teodorian își începu ziua la cinci și jumătate, printr-o ședință destul de lungă de gimnastică aerobă. Nu se temea că muzica putea deranja pe cineva. Soțul ei era un matinal, cei doi copii aveau camerele la celălalt capăt al apartamentului, iar vecinii nu dăduseră niciodată vreun semn de nemulțumire. Era unul dintre avantajele blocului lor ultracentral, generos conceput, capabil să întrețină în locatari impresia că trăiesc într-o casă de sine stătătoare.

Pe la șapte, Daniela apărură în bucătărie. Anumite mici semne îi arătau că metodicul, extrem de ordonatul său soț mâncase. Începu să-și prepare un ceai medicinal. Nu era bolnavă. Dar, după cum mărturisea cu amuzament uneori, îi plăcea ritualul și, mai ales, miresmele ce se ridicau din diferitele infuzii. În ultimul an (dar despre asta nu vorbise cu nimeni), nutrea și gândul că, dincolo de jocul preparării și al olfactivității, fiecare ceașcă de ceai medicinal este o promisiune de sănătate.

De data aceasta urma la rând un ceai niciodată încercat. Îl cumpărase din întâmplare. În piață, îi plăcuse cum arăta materia devitalizată. Verdele închis, mineral, al frunzelor uscate stătea alături de albul gălbui al fostelor flori. O atrăsese și numele ceaiului, poezia lui involuntară: urzică moartă.

Așteptă în picioare, apoi stinse focul și aruncă în apa clocotită florile și frunzele. Privi cu atenție recipientul din sticlă de Jena. Ba chiar se aplecă puțin, ca și cum ar fi vrut să inhaleze aburii. Văzu cum urzica moartă își schimbă înfățișarea, ca prin minune, frunzele se mișcă, înviind, florile se aranjează în ciorchini strălucitori. Miracolul dură câteva secunde, apoi frunzele și florile umflate de apă își reluară culorile palide de mai înainte, se lăsară pe fundul vasului, începând să arate ca niște alge. Deși cunoștea fenomenul, Daniela trăi o emoție. Mica metamorfoză îi stârnea o amintire vagă. Încercă în treacăt s-o clarifice. Nu reuși, emoția se stinse, lăsând în urmă un ușor și absurd, total nemotivat, sentiment de vinovăție. Gustul leșios, neplăcut al ceaiului stinse episodul, iar ea reintră în rolul de femeie energică.

Coborî pe la șapte și jumătate. Strada Maria Rosetti era stăpânită de-o dimineață clară, surprinzător de călduroasă. Lumina riguroasă de toamnă îi șterse neînsemnata melancolie.

Daniela Teodorian avea patruzeci și opt de ani. Se îndrepta spre judecătorie, era avocată. Îi plăcea lumina de toamnă. Pe la jumătatea fiecărui septembrie renunța la mașină. Doar dimineața, fiindcă la întoarcere găsea întotdeauna vreun client sau coleg s-o

aducă. Iar dacă, arareori, nu se ivea o asemenea posibilitate, telefona acasă și, de regulă, avea cine să vină după ea. Toată lumea șofa în familia Teodorian.

Era o persoană mică de statură, cu umeri largi și șolduri puternice, îmbrăcată sobru, în taier de stofă groasă, verzuie, și bluză de mătase crem. Părul șaten, aproape blond, îl avea strâns într-un coc. Firele albe se vedeau bine, dar nu făceau decât să contrasteze plăcut cu alura unei foste sportive de performanță, care continuă să se antreneze pentru sănătate. Nu era deloc fardată. Sprâncenele subțiri, neatinse de pensetă, în secret fusese întotdeauna mândră de ele, aveau o curbură elegantă. Mergea cu pași ușori. Pe vremuri, când nu avea decât douăzeci de ani, iubitul îi spunea: Ai mersul unui înger metamorfozat într-o muritoare.

Dimineața, ochii ei cenușii-albaștri, reci, obrajii cu pomeți proeminenți, buzele subțiri exprimau maturitatea senină. Pe parcursul zilei, oboseala îi înmuia treptat trăsăturile. Obrajii se lăsau ușor, formând mici protuberanțe în stânga și în dreapta bărbiei. Se ivea o expresie de îndârjire și severitate, poate fără legătură cu starea ei reală de spirit.

•

În aceeași dimineață de noiembrie, pensionarul Vasile Blebea, 77, se află în camera sa de pe strada Negustori. S-a trezit la ora cinci, mai târziu decât de obicei. S-a silit să-și încheie toaleta înainte de activarea grăbiților și impulsivilor săi colocatari. În baia comună, foarte spațioasă, ce-i aduce uneori aminte de locuințele sale din prima și a doua tinerețe, s-a bărbierit pe cât de bine i-a îngăduit tremurul ușor al mâinilor. După dispariția aproape totală a bărbii încărunțite, figura lui prelungă arată încremenită, prinsă în riduri adânci, cele verticale fiind cele mai vizibile. O față înțepenită, cu trăsături alunecate în pielea mototolită de sub bărbie, înghețată. Ochii de un albastru ușor decolorat sugerează înstrăinarea. Din când în când, ei exprimă și hotărârea, mai degrabă fantasma unei hotărâri. Părul rărit, de culoarea cenușii, mat, părând o perucă deteriorată de timp, este destul de lung. Dacă figura sa ar acuza mai multă moliciune și mai mult umor, pletele ar putea trimite cu gândul la o profesie artistică.

Un vag zâmbet de satisfacție, ce trece pe fața lui, salută poate faptul că n-a întâlnit pe nimeni în holul comun.

Camera lui Blebea n-arată prea bine. Așternuturile sunt cam murdare, parchetul n-a mai fost curățat de decenii, în drepturilor geamurilor nespălate atârnă niște perdele cândva alb-gălbui, acum parcă afumate. În cameră se află, în afara patului cazon, o masă de bucătărie din lemn de brad (picioarele și părțile laterale au fost cândva vopsite în vernil) și două scaune de același tip. Lângă pat, o comodă mică pare acoperită cu noroi uscat. Obiectul acesta este un Chippendale autentic, Vasile Blebea a reușit să-l salveze din toate

naufraziile sale sociale. În urmă cu mulți ani a avut ideea să-i aplice stratul de falsă murdărie – compoziția a discutat-o îndelung cu un om de meserie –, pentru a-l proteja de poftele vizitatorilor întâmplători. Tot atunci, dând dovada unei anumite îndemânări de ebenist, a trucat și picioarele, a căror grație inițială, vădită sub orice strat de murdărie, ar fi continuat să bată la ochi. Le-a învelit mai întâi în moletierele purtate de el însuși în timpul războiului, a anulat curbările cu ipsos și apoi a fixat carcase de șipci subțiri, date bine la rindea. A umplut spațiile rămase tot cu ipsos, încheind întreaga operație printr-o vopsire. S-au ivit astfel niște stâlpi anonimi. Blebea îi privește, îi privea, ca un clarvăzător capabil să observe sub cărnurile corupte ale unei sexagenare contururile perfecte, muzicale, ale adolescenței de cândva. Curățată, comoda ar putea fi vândută la un preț foarte bun.

Dar Blebea, papa Blebea, cum îi spun vecinii lui de perete, o pereche de tineri intelectuali, atunci când sunt în toane bune, fiindcă altfel cam trec pe lângă el, uitând să-l mai salute de grăbiți ce sunt, bineînțeles că el nu se supără, așteptând cu răbdare secvențele când ei revin, nu se știe din ce pricini, amabili, dar papa Blebea n-are de gând s-o înstrăineze. Cei doi prieteni ai lui (împreună cu ei se mai plimbă prin Cișmigiu și chibitează zile lumină la partide de șah jucate acolo) știu că nu se va despărți niciodată de comodă, într-un anumit sens aceasta fiind "puterea" lui. Blebea le-a povestit de multe ori, mai rar în anii din urmă, cum a ajuns la el, cum a cumpărat-o cândva împreună cu o fată, cu o femeie, iubita lui. Ceea ce nu știu cei doi bătrâni prieteni și nu știe nimeni este că în sertarul de sus, încuiat și acoperit de murdăria trucată și îmbogățită de jegul autentic al celor trei decenii, se află o bucată de hârtie, o jumătate dintr-o coală de caiet. Pe ea sunt așternute, cu litere mari și rotunde, naive, ușor înclinate spre dreapta, scris de copil bun, cuvintele "A fost frumos." Cum de la operația urâtirii n-a mai deschis niciodată sertarul, poate Vasile Blebea a și uitat de bilet.

În vecinătatea comodei se află un cuier de prost gust, din plastic ce imită coarnele de cerb. Pe el atârna niște haine foarte uzate; culorile lor alterate le fac să arate ca și cum n-ar mai avea nici-o legătură cu trupurile unor oameni vii. În cuier sunt agățate și două cămăși. Blebea îmbracă una dintre ele, destul de bine spălată, dar necălcată. Apoi își pune o cravată tocită, cu nodul făcut, având desenul modificat prin apariția urzelii. Îmbracă un costum vechi, recent curățat. Peste cămașă și-a pus un jersey gros, împletit în ochiuri mari. În timp ce-și încheie haina, scoate un mic icnet de satisfacție. În fine, îmbracă un treni verde deschis, mai puțin vechi – costumele pare să aibă cel puțin treizeci de ani –, oricum foarte ponosit. Poartă pălărie cu boruri mari și bocanci ieftini, bine curățați.

Iese în hol și bate la o ușă. După ce i se răspunde, intră și apoi iese imediat, purtând un snop de crizanteme necopilite, flori mai modeste decât crizantemele obișnuite, dar având tocmai ce le lipsește acestora: frumusețea frustă. Tijele florilor se află într-o pungă de plastic. Iese în stradă pe la ora șapte și un sfert. Florile le ține la piept cu mâna stângă. Nu-i este greu, nu sunt prea multe. În dreapta duce o găleată de plastic.

Florile sunt ale unei vecine care nu prea mai poate umbla. O femeie de vârsta lui, cumsecade. Uneori îl mai invită la câte-o ciorbă de zarzavat și, lucru foarte plăcut, are din când în când bunăvoința să-și amintească de vremurile trecute, când el, Blebea... A acceptat să-i vândă florile, de ce s-ar jena?

Pășește încet, nu cumva să se împiedice, să cadă și să facă vreo fractură de col femural, fatală pentru mulți bătrâni. În urma unui asemenea accident a murit recent un prieten al lui.

•

Daniela ajunsese în bulevard și-o luă la stânga. Înainta nepăsătoare, uitând pe dată figurile văzute. Profesia ei, precum și aproape cele trei decenii petrecute în București îi tociseră interesul pentru stradă. Curiozitatea instinctivă pentru figura umană, ce-o determina cândva să-i acorde o fulgerătoare atenție aproape fiecărui trecător, se estompase și apoi dispăruse. De slaba, dar persistenta excitație, cândva trăită pe bulevardele centrale, nici nu-și mai amintea. Cu cincisprezece ani, poate numai cu un deceniu în urmă, încă se mai apropia de bulevard cu o plăcere secretă. Nu-i mai rămăsese decât sentimentul vag că strada îi influențează în bine cenestezia de dimineață.

•

Vasile Blebea trece pe bulevardul Republicii. Merge încet, atent la denivelările trotuarului și la trecători. Adolescenții și oamenii tineri îi inculcă o neliniște slabă, legată de sentimentul propriei fragilități, tot mai accentuat în vremea din urmă. Își închipuie drumul către piața Amzei și apoi taraba de beton unde-și va așeza găleata, după ce-o va fi umplut pe jumătate cu apă. Speră, pe față îi trece un zâmbet slab, că și de data aceasta va reuși să-și vândă marfa. Prima oară când s-a ivit în piață, niște florărese l-au cam luat peste picior, deși cu blândețe. Repede au apărut două doamne – niște tinere, le zice în gând, dar așa sunt pentru el și femeile de cincizeci – și au cumpărat toate crizantemele lui, fără să se tocmească, ba chiar zâmbindu-i cu simpatie filială și făcându-l să se gudure, în sinea lui, precum un câine bătrân.

A trecut de Piața Rosetti, se apropie încet-încet de Piața Universității. În dreptul stației de troleibuz se oprește, ca și cum ar aștepta un vehicul. Lasă jos găleata, schimbă florile în cealaltă mână, se reazemă cu spatele de zidul cenușiu. Se odihnește vreo două-trei minute. Nimeni nu-i dă vreo atenție. Pleacă mai departe.

•

În dreptul sălii Dalles reuși să-i atragă atenția un bătrân. Figura distinsă a acestuia exprima un amestec ciudat de neputință și hotărâre. Ducea niște crizanteme învelite într-o pungă de plastic și-o găleată goală. Daniela îl recunoscuse doar când ajunse la vreo câțiva metri în fața ei, dar nu tresări, nici măcar interior. Simți, doar uimire, tristețe, apoi o violentă, deși scurtă, angoasă de vârstă. Regretă, poate pentru prima oară cu mare intensitate, tinerețea dusă.

•

Blebea trece pe lângă pereții de sticlă ai unei expoziții. Cum se numește? Ah, da! Sala Dalles. I se pare cunoscut mersul plutitor al unei doamne elegante. Își încetinește pașii, uitându-se la ea fără nici-o reținere. (A simțit în ultimii ani: Niciodată nu va mai fi considerat insolent de vreo trecătoare tânără, rămânându-i să se ferească doar de furiile unor femei în vârstă). O uitată înțetire a energiei vitale îl străbate pe neașteptate, în clipa când o recunoaște. Este ca și cum, pentru el, lumina dimineții s-ar fi mărit brusc, iar în trupul și mintea lui o sârmă ruginită ar fi redevenit arc de oțel. Nu știe dacă se bucură mai mult de întâlnire sau de starea ce l-a atins.

•

Da, se reîntâlneau după douăzeci și opt de ani. Incapabil să se mai apropie de vreo femeie după plecarea ei, simțindu-se prins pentru tot restul vieții într-o plasă de moleșeală invincibilă, Blebea decăzuse repede, ilustrând parcă soarta unei rachete purtătoare ce-și îndeplinește misiunea și apoi își risipește în ocean resturile carbonizate. Daniela, în schimb, miraculos fortificată, reușise în toate, ca și cum Blebea i-ar fi transmis, pe căi oculte, întreaga lui forță vitală.

•

Tristețea îi dispăru brusc, ștearsă de privirile lui însuflețite, tandre, protectoare, energice, ce-o vindecaseră pe vremuri de neîncrederea în sine. Blebea arăta ca atunci când ea îl iubea. Retrăi iubirea pentru el, intens, de parcă ar fi fost în preajma morții sale. Repede mirajul dispăru, ea se trezi ca dintr-o hipnoză.

•

Energia ce-o simte trepidând atât timp cât o privește îl scoate din el însuși și-l aruncă în trecut. Femeia matură redevine aproape-adolescenta cunoscută și iubită. Retrăiește imposibila lor iubire. O clipă, doar o clipă. Apoi redevine cel de dinainte, iar în privirile sale înstrăinate mai licărește o urmă de bunăvoință.

•

Trecură unul pe lângă celălalt fără o vorbă, îndepărtându-se în mulțimea bulevardului.

Cvartet

lui Adrian Cașăș

Început de iulie, se apucă să însăileze o povestire sau, mai modest spus, un text. Scrisul la mașină poate fi reconfortant. Bietul de el, a trecut de patruzeci, se află totuși la o distanță convenabilă de cincizeci. Găsește în scris ceva liniștitor, un anestezic?! Drog?! "Foaie verde, lemn de soc, n-am în dragoste noroc" – iată ce-aude el la radio, în timp ce-și face curaj pentru a începe; tocmai a citit o carte, de fapt vreo sută de pagini din ea, o carte de tipul "spune tot ce știi, nimeni nu te va citi"; oare eu nu pot să fac ceva asemănător?, s-a întrebat el, naivul. Ce va (de)scrie singuraticul aflat în pustia, goala, sinistra duminică? Va povesti ceva ce i s-a întâmplat lui însuși? Nu, va recurge la una dintre sutele, dintre miile de fișe nefolosite, scrise sau doar memorate, în vederea unui viitor ce nu mai vrea să vină, când el, în fine, va depăși postura tristă, întristătoare de articler (cândva a zis, cu trufie prostească, derizorie: am publicat până acum o mie de articole; și ce dacă ai publicat, s-a grăbit să se-ntrebe, cu autodispreț). Nu, nu despre ceva trăit de el însuși, mai are niște reticențe, n-a ajuns încă în postura celui gata la orice pentru a vedea încă o filă scrisă la mașină (procesată la calculator?), bună de dat la tipar, nu și-a vândut sufletul diavolului, nu simte c-ar fi în stare să omoare pe oricine, prin telepatie, numai pentru a reuși astfel să umple o nouă pagină. Așadar va relata o întâmplare aflată de la un văr al său, Dan numit. Inginerul, bărbatul la patruzeci de ani. Țsta n-a făcut decât ce i-a plăcut în viața lui. Și ce i-a plăcut vărului Dan? Nu cine știe ce multe lucruri. Mai întâi, să poată pătrunde în restaurante însoțit de niște prieteni simpatici, băieți fără ifose de intelectuali, și să bea ceva tare, mai ales ceva tare, dar nici vinul și nici berea n-au fost lăsate la o parte. Apoi, asta-i viața, niște fete simpatice, fără fasoane, niște fete indiferent de ce condiție socială, dar parcă mai bune, mai potrivite au fost totuși cele, din întâmplare, absolvente de filologie, profesoare. Naveta le-a dat o anumită blazare agreabilă, ca să nu spună excitantă; da, profesoare de limbi străine, franceză, engleză, chiar germană, niște fete nu foarte tinere, din moment ce se apropie sau chiar trec de treizeci. Dar, domnule, știu să se poarte, au făcut facultatea la București sau la Cluj, au conversat "pe parcurs" cu oameni foarte interesanți, mai poartă corespondență și-acum cu niște tipi din Canada sau cine mai știe de unde, da, cu asemenea fete degajate și întrucâtva lipsite de iluzii i-a plăcut vărului Dan să intre în restaurante; "localuri" de primă mână, bineînțeles, dar nici în niște birturi nu este prea rău, din moment ce acolo, miracol, se găsește uneori un vin ce poate fi băut fără

riscul unor accidente de tipul arsuri stomacale, gastrite, ulcer perforat și altele de-astea. Ce i-a mai plăcut lui Dan, simpaticul inginer, sportivul, brunetul, plăcut mirositorul (niciodată n-a făcut economie pe seama cosmeticelor indispensabile unui "bărbat care se respectă" și mai vrea, în plus, să aibă acces la profesoare de limbi străine, aruncate doar de-o ciudată, nefericită, inexplicabilă întâmplare, deturnate de la ruta București – Paris pe una întrucâtva mai modestă, București – Șimleu Silvaniei; dar, în fond, vacanțele nu sunt scurte, mai sunt posibile tot felul de aranjamente pentru ca respectivele profesoare să-și petreacă un timp destul de lung în orașele lor preferate; iată, de exemplu, Brașovul, este oare el de lepădat, cu restaurantele de tradiție, cu chelneri păstrând, nu se știe cum, ceva din "arhaicul" fel de a fi prevenitor, chiar onctuos?); ce i-a mai plăcut, spunea, da, i-au plăcut cabanele, intimele, inocentele, "pitoreștile", miraculos ospitalierele cabane. Pe șefii lor îi cunoaște bine. Acum, sigur, toate astea sunt niște banalități. Zece mii de ingineri seamănă cu al lui. Zece mii de profesoare seamănă cu acelea amintite de el, în lamentabilul stil al improvizației, cultivat în speranța de-a obține o oarecare iluzie de autenticitate în mintea cititorului. Să revină, își zice, la ce i-a povestit inginerul Dan, superbul (cuvântul este potrivit, fiindcă, într-adevăr, este un bărbat foarte reușit, chiar șarmant, există mai multe mărturii în acest sens).

O întâmplare foarte "bună" din punct de vedere literar (curioasă, contestabilă denumire a unei întâmplări!). Unde s-a petrecut? Unde s-a consumat? La mare, pe litoral, cum altfel? Să ne închipuim, mormăie pentru sine autorul nostru, să ne imaginăm o pereche de tineri ingineri, doi ingineri, mai bine zis, pentru că atunci când zicem "o pereche", ne gândim, nu-i așa, la un cuplu. Totul se derulează la începutul carierei lui Dan, pe când acesta are vreo douăzeci și cinci de ani, este proaspăt în branșă, ca să zică așa, n-a intrat încă în toate meandrele vieții de slujbaș, de înger păzitor al subalternilor săi, și nici nu-și închipuie că peste nu mai mult de trei sau patru ani nu va mai fi un simplu inginer, va deveni un șef, un șef de-adevăratelea, va fi salutat cu să trăiți de către sute de oameni, se va obișnui să le spună pe numele mic unor inși de două ori mai bătrâni decât el, le va spune tu la toți, pe scurt, va deveni un fel de tată al unei familii, nu i se va mai părea ciudat și nici nu-l va mai stânjeni în vreun fel apelativul dumneavoastră rostit de tot felul de persoane. Va răspunde cu sute, mii de tu, roștiți cu nonșalanță, dar fără nici-o urmă de dispreț, exact tonul potrivit. Instinctul lui se va dovedi foarte bun, perfect de bun. Nenumărații tu destinați subordonaților săi se vor dovedi foarte adecvați. Auzindu-l pe inginer tratându-i ca pe niște copii cuminți sau temporar zvăpăiați, se vor simți în siguranță, vor avea un sentiment de confort, de normalitate confortabilă; de altfel, va povesti inginerul la câte-un pahar, eu am băgat de seamă, dacă le spui dumneata, te cred un timid și-un papă lapte, spune-le dumneata sau, și mai rău, dumneavoastră, nu peste multă vreme vor începe să-și bată joc de tine, te vor socoti un impotent, un amărât de intelectual nimerit din greșeală printre ei. Acum, sigur, mediul era special. Inginerul urma să se descurce foarte bine printre tăietorii

de lemne. În mod cu totul accidental, firește, unii dintre aceștia dădeau curs înclinației ciudate de-a bea spirt medicinal filtrat prin pâine.

Dar întâmplarea intervenită în viețile celor doi ingineri în vârstă de douăzeci și cinci de ani se petrece mai înainte, în vremea când dura tocire a obișnuințelor deprinse în anii de facultate n-a început încă, pe când inginerul Dan este încă un tânăr subțirel și de-a dreptul frumos, doar o oarecare scurtime a picioarelor împiedicându-l să fie realmente un adonis (dar, bineînțeles, nu este vorba despre o scurtime catastrofală, ea este abia vizibilă; se poate spune chiar că doar torsul este un pic prea lung).

Ceva despre al doilea inginer. Este posesorul unui Trabant, cândva considerat o mașină foarte bună, la noi. Înalt, fără burta dătătoare de aplomb social ce-avea să-l deformeze după câțva timp, fără chelia de mai târziu; un tânăr simpatic, aproape frumos, dând o impresie de virilitate cu câteva diviziuni mai slabă decât a prietenului său. Drept compensație, el stă mai bine în materie de tupeu. Nu este puțin lucru. Dacă l-ar fi egalat în această privință, Dan putea să fie un dur – "pe bune" –, un bărbat irezistibil, să facă victime printre adolescente și tinere, dar și chiar printre femeile coapte, ca să nu mai spună de femeile stas (după toate aparențele acest cuvânt s-a demodat), adică femeile aflate în perioada de apogeu, pe un platou ce durează vreun deceniu, fiind urmat de un coborâș, o pantă lină sau, pentru persoanele mai puțin norocoase, prăpăstioasă.

Deci: doi ingineri mândri de mașinuța lor. N-o consideră o "baniolă". Conduce Cristian, cel aflat pe locul al doilea în probleme de virilitate (sau, în orice caz, de aparență a virilității). Ruta: se merge de la Constanța spre Costinești. "Ce timp frumos! Ce dimineață!" viteza este tentantă, dar parcă și mai atrăgător este să rulezi încet, atât de lent încât unii să te claxoneze, în chip de înjurătură mecanică; dar ei să nu, să se facă a nu auzi și să-i dea înainte cu treizeci la oră, privind cu ochi ultratineri spre plantațiile de piersici. Îngăduință totală – iată sentimentul lor dominant! Sunt niște băieți îngăduitori, chiar iertători. Iată ce-ar constata cine ar putea să li se uite în creiere. Nu se supără pe nimeni. Sunt străini de orice invidie, de orice dorință irealizabilă. Să oprească, pentru a lua niscaiva autostopiști plantați la marginea șoselei? Da, așa s-ar cam cădea, fiindcă până mai ieri, nu-i așa... Dar inerția este ceva puternic, de ce să oprești când te simți atât de bine? Băieții sunt simpatici, fără îndoială, iar fetele, nu se știe de ce organizate în formații de câte trei, sunt chiar mai mult decât atât, sunt apetisante, zice Dan, cu o mică mândrie de-a fi posesorul unui cuvânt atât de. Dar nu, nu opresc, nu iau pe nimeni. Au și-un alt motiv. În mașinuța lor se află o așa-zisă sculă, un ceva pentru muzică, venit "din îndepărtata Japonie", cum ar scrie un jurnalist necomplexat, ceea ce nu este cazul autorului nostru. Scula este costisitoare și tentantă și-atunci de ce să? De ce? Niciodată nu poți să știi peste cine dai; litoralul este populat nu numai de ființe vesele, de studenți vioi, ci și de băieți răi...

Trabantul înaintează, "cerul este de un albastru absolut impecabil, fără măcar un mic norișor", cauciucurile fâșâie agreabil. Se apropie punctul unde mașinuța o va lua la stânga, spre a-i duce pe cei doi spre Costinești, loc al tuturor posibilităților. În fond, ei se simt încă niște studenți, nu? Tot la Costinești trag. Peste vreo zece-cinsprezece ani, când va fi deja de mult timp inginer șef, Dan va resimți o netă lipsă de atracție pentru Costinești, numai atunci, împreună cu reușita, inteligenta, puternica, dominatoarea, dar și supusa lui soție (doar cine este în stare să domine înțelege ce este adevărata supunere). Iată curba respectivă. La vreo treizeci de metri de ea se află două fete, așa văd ei la început. Nu le vor lua. Dar când trec pe lângă ele, făcând niște gesturi comice de neputință, își dau seama: Cele două nu sunt niște fete, nu par a fi studente, ci sunt niște doamne, oricum niște persoane mai altfel, fac autostopul dintr-un capriciu. Inginerii își dau pe loc seama că faza este mai... Indiferența lor de mai înainte, superbia lor, ar putea spune, este cu totul alături. După ce le-au depășit cu vreo patru sau cinci lungimi de mașină, opresc, iar Dan, aflat la dreapta șoferului, deschide portiera și zâmbește în urmă cu dentiția sa electrizantă, cele două riduri verticale de lângă gură, incipiente, dar vizibile, dându-i un aer convingător de mascul aflat acolo de unde mai sus nu se poate urca. Cele două apropiindu-se, nu fugind, dar nici mergând prea încet, cum ar păși niște mironosițe, niște simulante de noblețe, înaintând cu mersul potrivit situației, așa le trece prin minte celor doi, simultan, printr-o coincidență remarcabilă, de parcă ar fi gemeni univitellini. "Fetele" sunt două persoane de vârste diferite, dar nu se știe bine ce anume din atitudinea lor te face să te gândești: Numărul anilor, în anumite condiții, devine ceva secundar.

Una, foc de rasată, chiar așa, îmbrăcată într-un costum de baie cu dragoni, provenit din Hong Kong (Dan, curios din naivitate, va cere respectiva informație), iar peste costum o bluză fluturătoare, dintr-un material foarte subțire, una, deci, are vreo treizeci și cinci, este "specială", pe fața ei senzualitatea apare atât de purificată printr-un filtru de finețe, încât inginerii sunt atacați de-o emoție amestecată cu un mic șoc de timiditate, o mixtură mai dificil de obținut la contemplarea iubitelor lor provenite din medii studențești, doamna intrând în trăbănțelul lor are ceva cu totul, nici ei n-ar ști cum să zică. Cât privește proporțiile corpului, nimic de reproșat. La început cei doi nu reușesc să estimeze vârsta doamnei, doar pe măsură ce se apropie încep să facă unele aproximări și asta nu fiindcă ar fi vizibile anumite degradări de tipul celulită, nici pomeneală despre așa ceva, ci datorită zâmbetului de ființă inițiată și stăpânit pofcioasă, făcând parte dintr-o confrerie selectă. Cei doi, cu niște intuiții la fel de rapide precum sclipirile unor blițuri: Niciodată nu vom intra în mafia ei. S-ar putea spune, desigur: Respectiva doamnă deține zâmbetul enigmatic al maturității. Ea știe și, deocamdată, poate.

Cea de a doua persoană, mai tânără cu vreo zece ani, face parte din aceeași categorie de femei inaccesibile celor doi ingineri în anii lor victorioși de până atunci. O fată de vreo douăzeci și cinci, atât de fină, de rafinată și în același timp de naturală în microscopica

ei timiditate ironică (chiar prea naturală, ar putea să-și zică Dan, dacă n-ar fi îmbăiat de-o tulburare dată parcă de un drog pentru prima oară prizat). Îmbrăcată aproximativ la fel cu prima, fără moliciunea abia perceptibilă ce poate fi totuși întrevăzută la cealaltă, blondă, triumfătoare în ea însăși, cu sânii părând a vorbi o limbă a lor, independenți, miraculoși, cu mers apăsător de favorită ale cărei coapse valorează un imperiu.

Să le ia și pe ele până la Costinești. Da, bineînțeles, dar cum de fac autostopul? Întrebare lansată de Dan, cu zâmbetul său viril, dătător de speranță în toate sensurile, zâmbetul fără replică, atât de penetrant, încât, dacă n-ar fi ezitat într-un moment-cheie al vieții sale, l-ar fi propulsat, el, zâmbetul, undeva destul de foarte sus pe scara socială. Urmează secvența cu mutarea casetofonului în portbagaj. Cele două fete-femei privesc scula în treacăt, nu dau nici-un semn de admirație. Inginerii bagă de seamă, nu din vreun snobism se comportă ele așa, ci fiindcă, după toate aparențele, asemenea produse au mai văzut ele, ba chiar multe altele și mai și.

Și atunci, Dan, idee genială; de fapt, mai corect ar fi să zică vorbă genială, fiindcă peste timiditatea sa admirativă, Dan se trezește vorbind: Ce-ar fi să mergem într-un loc mai liniștit, să facem niște plajă? Și cele două, mai întâi cea de treizeci și cinci, ce-ar fi, chiar, unde? Păi este un loc dincoace de Costinești, nu prea e nisip, dar nici lume. Sigur, să meargă, pe unde se poate ajunge acolo? Așa, se ajunge ușor, numai să lase mașina undeva mai la o parte, nu se știe niciodată ce se poate întâmpla. S-o lase, de pildă, în dreapta șoselei, într-un lan, stricând niște porumb, ce să-i faci, necesitățile mascării; iar una dintre femei, șăgalnic și nu prea, să-i atragă atenția lui Cristian: Prăpădești munca oamenilor! Iar Cristian să nu găsească replica potrivită și să se mulțumească a zâmbi, sigur, ca și Dan pe dentiția sa perfectă, aproape perfectă fiindcă un premolar îi lipsește în chip vizibil. (Și sânguinciosul autor, moralmente împleticindu-se în pustia duminică, să se uite în dicționarul enciclopedic, pentru a nu greși cumva atunci când folosește cuvântul premolar, să dea peste o ilustrație reprezentând-o pe Venus de Willendorf, cu țâțele și burțile ei gigantice, să înghită în sec, amintindu-și de-o iubită a lui. Nu arăta chiar așa, dar nici prea diferită nu era).

Se merge în grup prin porumb, cu atenție, frunzele sunt tăioase și doamnele nu-și pot permite să apară cu zgârieturi, sunt ele niște sportive, dar... Noroc cu inginerii, merg înainte, ca niște exploratori ai junglei, ca niște livingstoni, le deschid calea celor două minunate. (Se folosește o asemenea expresie?, da, fiindcă jurnalistul, autorul, amărâțul, își amintește, o prietenă a lui, ființă la curent cu subtilitățile centrobucureștene, zice despre cutare este o minunată). Până la urmă ajung cu toții la marginea mării, briza abia se simte, în fond se poate face plajă și fără nisip, vor sta pe stânci, precum niște reptile. (Așa zice Dan, simțind cum devine din ce în ce mai deștept, datorită simplului fapt a de a se afla în preajma celor două ființe speciale, da, speciale). Cearșafurile parcă nici n-ar mai fi necesare, din moment ce nisipul este absent și, nu-i așa, cele două doamne nu sunt expuse pericolului de-a contracta, cine știe cum,

printr-o întâmplare nefericită, vreo boală nepotrivită, cu totul de neînțeles pentru niște persoane... Săli monumentale de baie, spumante ultra, șampoane de serie mică, cum să te mai gândești la un trichomonas, modest, fără îndoială, dar atât de rezistent, de tenace?! Totuși, o adevărată doamnă se gândește, și încă cum!, nu se așează la întâmplare pe nisipul imund, deși în aparență incoruptibil, al unei plaje deschisă tuturor cetățenilor. Pe stâncă însă...

Se intră în apă, în grup, inginerii, în special Dan, au prilejul să-și probeze calitățile de înotători, delfin este stilul cel mai spectaculos, deși cam obositor. Curios lucru, cele două doamne înoată cel puțin la fel de bine, schimbă și ele cu nonșalanță stilurile, nu prea ai cu ce să le uimești în materie de înot. În orele următoare cei doi au de altfel prilejul să constate că, în general, nu le este în nici-un fel la îndemână să le stârnească vreo mirare, în afară, firește, de micile uimiri politicoase; în absența lor, o conversație, fie ea dusă sub forma polilogului, nu poate să progreseze și ajunge la o mică și apoi la o mare sufocare. Ce să le spună? Cum au făcut ei practica de producție? Cum Cristian s-a apucat cândva de scrimă, dar a trebuit să abandoneze... Cum Dan ar fi putut să apară într-un film, un rolișor destul de..., regizorul zicea..., iar actorul cutare spunea..., dar până la urmă a apărut în rândurile figurației, în chip de soldat roman, ce-i drept cu coif și scut, ba chiar și cu o lance de toată frumusețea? Zâmbetele doamnelor, fără reproș, nici un pic de ironie nu se poate citi în ele; dar inginerii simt, cu nu se știe ce intuiții misterioase ale lor: Prea mic este calibrul relatărilor aruncate de noi în focul conversației, în chip de vreascuri aproape simbolice, incapabile să ridice o flacăra cât de cât strălucitoare.

Dar ele? Cu ce se ocupă? La primele întrebări ale inginerilor, directe, dezinvolve, mult asemănătoare celor ale dansatorilor în timpul unei seri de discotecă, ele răspund: N-are nici-o importanță, ce sens are să discutăm asemenea amănunte când ne simțim atât de bine împreună?

Trece timpul, au loc intrări în mare urmare de ieșiri inconștient spectaculoase. Soarele trece de zenit și începe, cu blândețe, să... Ele, cele două, nu snoabe precum unele dintre fetele cunoscute de ei cândva și apoi altcândva, nici animalice, grațios-animalice, nici vorbă, dar nu mult mai mult decât atât și, în fine, nici măcar incipient materno, casnice, blânde, blânde, gata oricând să se facă utile. Nu, ele sunt doar suav-naturale, niște iepe de rasă, cu mușchi subțiri, perfecți. Și ochi foarte inteligenți. Nici măcar nu-și pot închipui cum este atunci când o practicare fatală, cu totul nedorită, dar de neocolit, a modestiei materiale poate să ducă, ba chiar duce la o anumită meschinărie sau meschinătate, cum vrei să-i zici. Ce Trabant, care Trabant? Ce casetofon, fie el și japonez? Care rol, mai mic, dar orișicât, într-un film cu subiect istoric? Nimicuri. Ele se află la alt nivel, sunt plasate pe un platou despre care bravi ingineri sunt informați exclusiv din auzite, ca niște alpiniști sânguincioși, chiar talentați, exercitându-se cu multă aplicație în Bucegi, eventual în așa numita "fisură albastră", dar neavând prilejul să ajungă în Alpi și cu atât mai puțin în Himalaya. Nu se grăbesc, fetele, doamnele, să dea relații despre felul lor de viață, dar lucrurile devin din ce în ce mai clare, iar inginerii, de la un moment dat, nici nu mai par interesați. Ce mai contează amănuntele? Până la urmă, totuși: Suntem măritate, avem niște soți foarte ocupați, suntem singure la mare, posibil să vină și ei sâmbătă seara sau duminică dimineața, locuim la Neptun. Și tot atunci: Să nu căutăm nici unul să aflăm date despre ceilalți, să nu schimbăm numere de telefon, adrese, da? Inginerii sunt de acord.

Totuși, își zice modestul, realizatorul imbatabil al unor articole de ziar scoase din mânecă, silindu-se să brodeze povestea cvartetului, partida este egală, cele două doamne sunt într-adevăr situate pe un palier social foarte, extrem de, dar inginerii sunt tineri, frumoși, virili, n-ai ce să le reproșezi, n-ai de unde să-i apuci, spre a-i trânti într-o postură de inferioritate, pieile lor, epidermele lor, mai bine zis, "tegumentul" lor, cum ar spune poetul, sunt netede, impecabile, elastice, la fel inimile. Așa că doamnele, mai ales cea aflată la treizeci și cinci, în ciuda..., nu...

La plajă nu prea este loc pentru conversații pretențioase, lumea se blegește. O moleșeală ciudată, contradictorie. Pe de-o parte, mințile se înceteșează, mușchii par a se muia, dar undeva, între viscerele ferite, printre altele, de epidermele atât de frumos bronzate, se petrece un proces, se tinde, în mod confuz fără îndoială, spre ceva aflat tocmai la antipodul relaxării și al indolenței. Inginerii – absolut fără reproș, niște domni, efectiv. Se ajunge, din aproape în aproape, la nudism, dar cei doi se comportă urban, ca să zică așa, găsesc replicile potrivite, uneori de-a dreptul spirituale, își amintesc niște bancuri unde Bulă nu este libidinos și nici scârnav, ci doar simpatic de idiot, se folosesc, gesturi măsurate, de tubul lor cu unguent al doamnelor, provenit din Londra, pentru a le unge pe spinări, nu întârzie cu degetele pe epidermele lor încinse, nu riscă nimic, se simt, dintr-o dată, iarăși ca doi înduioșători gemeni, paralizați de-un fel de religiozitate tâmpă, adolescentină, imposibil de lepădat pe moment, au anumite gesturi de sfială, eventual de tandrețe

incipientă, care se pierde în aerul cald precum fumul țigărilor furnizate de doamne și provenite, coincidență, tot din Londra, au replici tot mai supravegheate, simt tot mai acut, în ciuda căldurii, a zăpușelii, așa, o poftă de-a bea câte o tărie. În tașca uneia dintre doamne (un obiect atât de naiv executat, suspect de reușit, în felul lui!) se află anumite cantități de alimente, sandvișuri minuscule, firește, vreo zece dintre ele sunt preparate cu icre negre, da, cu niște bobițe mici, a căror culoare bate parcă spre albăstrui. Cum de s-au încumetat să le poarte cu ele pe o asemenea căldură, alterarea, nu-i așa... S-au hazardat fiindcă sandvișurile se află într-o cutie specială, un recipient, mai bine zis, frigorific; dar există și unele atât de mici?; bine, dar noi nu știam că este posibil. În glasurile inginerilor se simte o ofuscare de breaslă, cum adică ei să nu... Da, ei, ingineri și să nu. În mod providențial, de data asta chiar așa, cei doi posedă în mașină niște sticle de bere nemțească, făcută în România, evident, vreo zece, trofeul lor inestimabil. Cristian se repede după ele și revine triumfător, ca soldatul de la Marathon, dar un ostaș care, din fericire pentru cea mai tânără dintre doamne, nu moare. Sticlele nu pot fi răcite decât în apa mării, de asta se ocupă Dan. Este totul în ordine, numai pahare nu sunt; oare cele două doamne se vor sfii să bea din sticlă? Nu, o vor face cu multă naturalețe, iar apoi se vor șterge la guri cu antebrățele lor atât de frumos modelate de mama Natură. Totul este perfect, totul pare perfect, numai că de la un punct nu se mai înregistrează nici-un progres, așa gândesc, la unison, cei doi ingineri. Ce progres, spre ce să conducă acest progres? Ei, spre ce... O discret supărătoare camaraderie începe să se instaleze în cvartetul de la malul mării, într-o dimineață de iulie, într-un an consumat pentru totdeauna, căzut pentru veșnicie în trecut. Este parcă un proces impus de o forță exterioară, cei doi ingineri se supun cu docilitate, ca niște ostași credincioși. Nu-și aruncă nici-o privire conspirativă, nu se retrag împreună în porumb, pentru a perfecta, măcar în linii mari, un plan comun de acțiune. Nu, amândoi se manifestă de parcă ar fi pătrunși de nu se știe ce radiație ciudată, cu efecte psihotrope. Unde este modul întreprinzător ilustrat atât de convingător cu numai două zile în urmă în compania unor fete atât de reușite? Nu e, nu mai e.

Situația îl creează pe om, raționează autorul nostru, chinându-se să-și facă verosimile personajele, inginerii se simt obligați să se comporte ca și cum n-ar mai fi ei înșiși, ca și cum ar fi două dintre ficțiunile umane văzute în filme cu tineri blazați proveniți din medii "suse", niște tineri care le cedează naivilor, rudimentarilor, scenele de efuziune sentimentală și chiar pe cele de ardoare senzuală, ei mulțumindu-se să soarbă din niște pahare înalte și apoi să "avaleze" în liniște distilatele sau fermentatele lichide, vorbind despre tot felul de lucruri nu atât filozofice, cât spiritual-excitante, fatalmente interzise pentru lumea obișnuită. De pildă, mecanismele financiare internaționale. Cum se produc, practic, împrumuturile externe, atât de mult comentate? Sau relațiile cotidiene dintre diplomații acreditați într-o țară anume. Ce fac diplomații atunci când nu participă la conferințe sau tratative? Sau, totuși, încă un exemplu: Ce face la ora actuală autorul "Cvartetului Alexandria", dacă nu cumva a murit?

Da, situația îl face pe om. Mai sunt totuși niște amănunte, câteva afirmații lansate în treacăt, din pură distracție, eventual din cauza căldurii năucitoare, de cele două doamne, ceva despre o ambasadă, unde una dintre ele a băut ceva special, apoi altceva despre o recepție și despre o întâlnire, la New York, cu un actor foarte cunoscut. Întâmplător, cei doi ingineri îl simpatizează foarte mult, îl admiră sau poate chiar, în conștiințele lor tinere și încă elastice, ca să zică așa, îl consideră un idol (etalon?) de bărbăție, de mod dur, dar curat de a trăi. Doamnele sunt foarte pricepute în arta conversației ("mai mult ca sigur" și în alte arte), repede își dau seama de asta. Respectivile informații inocente, rostite absolut în treacăt, au fost niște mici gafe, de natură să-i cam complexeze pe cei doi adorabili ingineri. Drept urmare, o dreg, se mulțumesc să-i asculte pe cei doi simpatici și să plaseze doar replici de încurajare ale vorbirilor lor (sau cum să le zică?). Dar, ce folos?, o stinghereală s-a instalat, inginerii nu mai reușesc să se scuture de ea.

Dar, își zice autorul, putem presupune, cu multe șanse de-a nu ne înșela: Cele două femei nu fac parte din categoria persoanelor lacome, primitiv de apucătoare, nici una dintre ele n-a ajuns încă la vârsta critică și nu simte, drept urmare, un fel de foame bolnăvicioasă, irepresibilă, manifestată, știe și asta, printr-un discret tremur al mâinilor, ivit atunci când vrea el, printr-o ciudată răgușeală, la fel de intempestivă. Se simte deci îndreptățit să presupună: Modul calculat-rezervat al doamnelor face parte dintr-o strategie absolutamente consonantă cu felul lor general de-a fi. Își zic ele, aparte, după toate probabilitățile: Ce va să zică o aventură fără feeling? Nimic altceva decât un fel de sport, un fel de partidă de înot într-un râu. Ce-i drept, intri pentru prima oară în el, dar nu mult mai mult decât atât. Da, este foarte probabil, cele două femei, fără bineînțeles să fi făcut vreo convenție prealabilă, se gândesc la același lucru. Le trece prin minți: Ar fi păcat să-i consumăm, pur și simplu, pe cei doi splendizi ingineri. Să lăsăm timpul să curgă liniștit, să nu forțăm evenimentele, ce va veni va veni mai bine dacă totul va avea aparența, ba chiar și esența, unui proces natural, ceva precum creșterea unei plante dintr-un sol lipsit de orice îngrășământ artificial. Și poate, de asemenea, cei doi ingineri, persoane inteligente și sensibile, dar lipsite de lustrul celor două, nimic altceva, poate și ei, cu alte cuvinte, cu alte imagini, cu alte intuiții, ajung la aceeași concluzie, tot în mod independent, fără vorbe.

Sunt două flirturi, fără îndoială, dar cât de lent demarează ele! Desuet de lent! Dar cât de savuros este să te simți electrocutat atunci când cea mai în vârstă dintre doamne îți plimbă în palmă degetul ei cărnos, bine format, de persoană senzuală, pentru a-ți spune niște pronosticuri foarte promițătoare în legătură cu vitalitatea ta și cu șansele tale în "lupta vieții"!

Să nu uit a preciza componența perechilor, își zice autorul, necăjitul, vag învioratul, trăind, a câta oară?, iluzia unei reușite literare. Da, există în toate situațiile omenești niște ierarhii, egalitatea desăvârșită este o utopie, un vis frumos, dar irealizabil. Iată de ce șeful bărbaților (sunt numai doi, dar tot se cheamă că formează un grup) o alege pe lidera femeilor (sau este ales de ea, dar asta nu mai

contează), iar cei rămași, nu-i așa... Poate Dan ar fi vrut-o pe magnifica Emanuela, blonda cu sâni de nedescris, dar cea de treizeci și cinci (vârsta și-a spus-o singură, cu o voce absolut normală, neincluzând nici măcar un singur atom de cochetărie, în cursul unei discuții despre constelațiile tutelare ale fiecărui om), doamna denumită Yvonne este atât de..., cum să zică?, totală, încât...

Sunt două flirturi, așa stau lucrurile, numai că, după cum spunea, au cusurul de-a fi prea încete, atât de lente încât atunci când primele semne ale răcorii vespérale contractă epidermele, tegumentele, "lucrurile" se află undeva pe parcursul atât de întortocheat al preliminarilor, al tatonărilor, al privirilor, al vorbelor de-abia începând să devină îndrăznețe, cât de cât tranșante.

Le vor duce la Neptun, ce altceva?! Soții lor sunt persoane previzibile, dar și potente, dacă acesta este cuvântul potrivit pentru niște cetățeni dispunând de mașini foarte rapide, capabile să "spulbere" distanța dintre București și Constanța. Se merge deci către Neptun. De data aceasta conduce Dan. Viteza nu este mare, o viteză normală. Nu se prea conversează, ca și cum toți ar fi extenuați. De fapt, într-un fel, extenuați și sunt, dar este un fenomen subiectiv. Fețele celor doi ingineri sunt trase. Statul la soare este destul de obositor, totul se explică.

Nu se vor despărți chiar în fața hotelului, ci mai încolo, în dreptul unui pâlț de copaci. Își dau mâna, nu se sărută, n-au făcut-o nici pe plajă. Situația n-a permis ajungerea la asemenea gesturi. Femeile arată splendid, de parcă li s-ar fi aprins în capete niște becuri magice.

Grupul lor mai rămâne constituit câteva minute; nu se despart încă, fiindcă ceva ar mai urma să fie spus. Doamnele au niște priviri întrebătoare, nu oblic, de-a dreptul. Yvonne chiar spune, îl întreabă pe Dan când vor veni în dimineața următoare, pentru a merge împreună în același loc, unde a fost atât de... Noi plecăm la Brașov, spune Dan, privind-o în ochi pe Yvonne și reușind o intonație perfect albă. Când plecați?, întreabă Emanuela, apucându-l de mână pe Cristian cu un gest brusc și părând o clipă că îl va îmbrățișa, dar reținându-se cu o abia vizibilă grimasă de durere. Astă seară, acum, precizează Dan, mâine trebuie să fim la...

Din direcția de unde au venit ei apare un Mercedes ultimul tip și trece pe lângă Trabant precum un tigru viu, leneș, pe lângă blana unui tigru; nu oprește, dar dinăuntru apare o mână. Le face semne celor două doamne. Pe fața Emanuelei apare o scurtă paloare, dându-i bronzului o nuanță pământie. Pe fața celeilalte femei, nimic vizibil. Cvartetul se destramă, la revedere, femeile se îndreaptă spre mașina oprită la vreo cincizeci de metri mai încolo, în fața hotelului. Ingerii se urcă în mașinuța lor și se îndepărtează. Primul vorbește Cristian, după vreo zece minute, zice ceva de benzină.

Ucigașul melcilor

Locuiești în Kronstadt, un oraș din Transilvania. Ești cetățean român, etnic german. Te numești Wilhelm R.

Numele românesc al orașului tău este altul. Îl accepți, desigur, dar în corespondența cu persoane din Germania întrebuințezi Kronstadt. Nu intri niciodată în discuții despre raporturile etniei tale cu românii. Ești mult prea orgolios pentru așa ceva. Părinții tăi nu sunt niște oameni avuți, dar tu, din motive obscure, te-ai simțit întotdeauna un Junker, un boier, un nobil. N-ai tribulații în legătură cu etnia ta. Sașii, spui, se deosebesc de unguri. Nu revendică aproape nimic de la români. Și nici nu se simt oarecum inconfortabil în țara de la Dunăre și Carpați. Mulți au emigrat în Germania. De ce? Dintr-o toană, nu fiindcă le-ar fi fost imposibil să reziste. Eu, de exemplu, n-am dorit niciodată să plec.

Trufia ta este atât de mare, încât seamănă cu modestia exagerată. Da, Wilhelm, ești cumplit de orgolios, de parcă ai fi de-a dreptul un Graf. Or, tu n-ai nici măcar un von înaintea numelui. Așa ți-a spus un român oarecum inteligent, nimerit la o petrecere dată de voi. Nu te-ai supărat. Sau, cel puțin, n-ai arătat-o. Ai zâmbit politicos. Valahul ăsta vorbește și el. Habar n-are cum stau lucrurile. Dar este un om acceptabil, în definitiv. Știe să mânuiască tacâmurile, nu vorbește cu gura plină, nu se uită lung la soția ta, ca și cum ar dori să-i vadă sânii și șoldurile prin haine. Are și umor. Tu nu prea ai așa ceva, fiindcă ești prea confortabil instalat în tine însuși. Umorel presupune disperarea bine ascunsă. Este politetea deznădejdiei, a spus Schiller. Tu, dimpotrivă, în seara petrecerii te simți bine, ai doar patruzeci și cinci, ești sănătos. Fetița voastră este reușită. Câștigați amândoi destul de bine. Ce să-i faci? În România, treburile merg cum merg, dar asta nu înseamnă prea mult, omul se obișnuiește.

Da, Valahul, înfățișarea lui de intelectual atipic, forța lui iritantă, neclară, ținând de sexualitate. Dacă nu ți-ai controla până și gândurile, nu cumva să-ți scape vreunul vulgar, ți-ai fi spus, atunci, ăsta este pur și simplu potent și îi place mult să se fută. Femeile simt asta. Iată de ce mă calcă pe nervi.

După câțiva ani, individul a devenit amantul soției tale. Ea, o doamnă, realmente, nu pregeta să-l viziteze în garsoniera lui modestă, situată cam departe de Centru. Ai aflat destul de repede. Coborât pentru o clipă din trufia ta, ai intuit că ea se simte foarte bine, că are un timp bun, cum ar spune un american. Și chiar avea. Ochelaristul cel suspect o servea bine. Veșnicul secret.

Dar astea s-au petrecut mai demult, în Bukarest, bătrâne Wilhelm. Acum ți se poate spune așa. Ai făcut și tu vreo cincizeci și cinci. Este o vârstă, oricum ai suci-o. Nu mai ții cont de infidelități, nu te mai gândești la revanșe. Ai divorțat, te-ai mutat în Kronstadt.

Este o seară de primăvară târzie. Soarele stă să dispară. Pe pervazul ferestrei tale se ivește un melc. Ezitant, totuși decis, paradox!, mișcându-și tentaculele, alunecând încet, abia perceptibil, ca într-un vis. Așa ceva nu se poate, îți spui. Cum să urce un melc la etaj? Absurd. Și totuși. Melcul este real, n-ai o halucinație.

Când ajunge la marginea pervazului, melcul nu se oprește. Se strânge în cochilie, își dă drumul. Cade pe masă cu un zgomot sec,

o vagă troznitură. Și-a spart casa? Va muri? Nu. După un timp, când balansul cochiliei s-a încheiat, începe să se arate, la fel de lent, întruchipare a prudenței și a lipsei asiatice de grabă. Gasteropode. La râpa Uvedenrode / Ce multe gasteropode! Un vers al lui Ion Barbu, cel căsătorit cu o germană sadea. Suprasexuale / Supramuzicale. Alt vers, din aceeași poezie ciudată.

Te uiți atent la manevrele melcului. Traversează masa din nuc masiv, sclipitoare. În urma lui rămâne o dâră ca de scuipat, scârboasă.

Doi alți melci au apărut pe pervaz și repetă manevra. Cad și ei pe masă. Primul se oprește și pare că-i așteaptă. Sunt trei, în mișcare ultraîncetinită, minunat de lentă, îți trece prin minte. Îi admiri, deși sunt murdari. Și atât de curați! Fără mucus n-ar putea să înainteze. Îi scuzi, la început. Totuși, aici este locuința mea, iar ăștia sunt niște intruși. N-au dreptul să intre nepoftiți. Dacă ai avea umor, ai începe să râzi de acest gând. Nu. Rămâi serios, sever, singur, impecabil în halatul tău de casă. Ești proaspăt tuns. Te razi de două ori pe zi, deși ești cam spân de felul tău.

Bărbieritul te liniștește și te satisface.

Ajunși la marginea mesei, cei trei ezită, își rotesc tentaculele, se întorc unul spre altul, de parcă ar comunica. Au luat o decizie. Merg înainte, alunecă. Tentaculele întinse la maximum. ăștia presimt că nu vor păți nimic. Covorul este gros. De unde știu asta? Intuiția, bătrâne, intuiția. Și tu ai una: se vor lăsa să cadă, încă o dată.

Așa se întâmplă. Cad fără zgomot. Îngenunchezi, te uiți la ei. Nemișcați, deocamdată. Ies încet din cochilii, se întind, își recapătă înfățișarea lor himerică. Nu reușesc să înainteze, îi împiedică firele lungi ale covorului. Se vor zbate acolo toată noaptea? Pe covorul meu țesut de mână? Moștenit de la bunici? Adus din Orient? Dacă nu cumva este o imitație reușită?

Ești un mare domn, nea Wilhelm, iată adevărul. Un ins mai vulgar i-ar ridica fără fasoane și i-ar arunca pe fereastră, înspre acoperișul casei mai scunde de alături. Nu l-ar interesa ce s-ar întâmpla cu ei. S-ar auzi niște troznete neplăcute? Și ce dacă? După câteva secunde totul ar fi uitat. Altul, mai milos, ar putea să-i ducă în parc sau i-ar plasa într-o grădină de zarzavat, cărându-i într-o pungă de plastic. Tu, nu. Eziți, îți savurezi nehotărârea. Un nobil nu se murdărește cu așa ceva. Într-o altă epocă, ai fi tras de un cordon mătăsos, s-ar fi ivit un slujitor imperturbabil. Melcii ar fi dispărut, ca și cum n-ar fi fost. O slujnică ar fi curățat apoi covorul. O pată umedă ți-ar fi amintit, pentru puțină vreme, de straniul și neplăcutul episod.

Lumina zilei s-a estompat. Cerul este purpuriu. A secetă, ar zice un țăran. Culoarea unei hlamide imperiale, îți spui tu. Ar trebui să simți o pace interioară, bătrâne. În definitiv, viața este frumoasă. Iar melcii, în inocența lor, superbi. Dar nu, intrușii te scot din sărite. Tu, cel stăpânit, rezervat chiar și atunci când ești nedreptățit în mod grosolan, ești învins de vulgara furie. De parcă aș fi drogat. Încerci să-ți recucerești morga ta aristocratică. (Minciuna, nea Wilhelm, este mai isteric de expresivă decât adevărul. Acesta din urmă are un aer de modestie, chiar dacă este, să zicem, ucigător. Ifosele tale de Junker au fost întotdeauna exagerate, ce să mai discutăm. Iar calmul tău a fost și este întrucâtva contrafăcut. Nu ești prea sigur de tine, deși n-o recunoști. Nenorocitul ăla de testosteron! Îți joacă feste urâte. În ultimii ani nu-ți mai reușește perfect decât furia presenilă. Asta-i situația. Nu admiți așa ceva, evident. Încă. Crezi că totul este OK cu psihicul tău.)

Melcii, cei trei ciudați, îți stârnesc singura reacție autentică disponibilă. Furia, da. Nu te-ai enervat în mod vizibil când ai fost "disponibilizat". Nici când soția ta, marea doamnă cu apetituri sănătoase de femeie din popor, te-a anunțat că divorțează. Te superi, în schimb, pe niște melci inocenți.

Stai înțepenit în fotoliu, încerci să te calmezi. Te-ai documentat, știi că trebuie să ai o gândire pozitivă. Gândurile negative sunt dăunătoare. Cum să urăsc niște melci? Este absurd! Tocmai eu! Respiri calm, adânc, rar. Un truc, pentru liniștire. Îl cunoști și pe-asta. Știi și multe altele, de altfel. Limba spaniolă, de pildă. Nimeni nu te-a verificat, ce-i drept. Te cred toți, pe cuvânt. Oricum, germana este punctul tău forte. Hoch Deutsch, evident. N-ai scoate un cuvânt în dialectul săsesc nici dacă ai fi în fața plutonului de execuție. Te străduiești și cu accentul. Încerci să pronunți mai gutural, dar nu-ți prea iese răsuflarea. Vorbești o germană corectă, dar întrucâtva

desuetă. Vrând-nevrând, nu știi cum evoluează limba vorbită în Germania. Iar pronunția "lată" a românilor te-a contaminat pentru totdeauna. Nimic de făcut în această privință.

Prostii, în definitiv, mărunțișuri. Ce contează pronunția, accentul? Porcii ăștia mici mi-au invadat locuința. Uite, pe pervaz au mai apărut câțiva. Intru în Kafka, mein Gott! Nu se poate, nu se admite. Îi strâng și-i duc. Într-un parc, într-o grădină. Le place salata. Cultivatorii se plâng de ei și-i distrug. Nu țin cont de înfățișarea lor enigmatică și nici de faptul că sunt unisexuați.

Când acela a intrat prima oară în casa noastră, a venit vorba despre melci. Era de-a dreptul erudit, nenorocitul! Dădea amănunte scabroase despre acuplarea melcilor. Pe cine interesau? În primul rând, pe femei, deși nici-una nu cerea amănunte. Soția mea avea niște ochi rotunzi, uitase să mai fie ironică. Se uita țintă la el. Doar acum îmi amintesc privirile ei de atunci. Curios lucru!

Specimenul venea cu detalii. Melcii sunt hermafrodiți. Au o glandă sexuală comună, numită ovotostis, care produce ambele categorii de celule. Acestea au la început un drum comun, canalul hermafrodit. Ulterior, celulele masculine se separă prin spermiduct, canal deferent și penis. Ovulele se opresc într-o cameră de fecundare și apoi sunt evacuate prin oviduct și vagină. Allosperma de la un individ este introdusă prin vagină și depozitată vremelnic – acesta a fost cuvântul folosit de el – într-un rezervor, receptaculul seminal sau bursa copulatrix. De aici, printr-un șanț special al oviductului, este condusă în camera de fecundare. Penisul melcilor este disproporționat de mare, a încheiat omul, foarte serios.

Era nebun? Sau voia doar să ne epateze? Un bufon, mai degrabă. Nu i-am spus nimic, evident. Nu puteam să mă cobor la nivelul lui. Da, corect, te-ai mulțumit să-l privești serios, în timp de toți ceilalți (toate celelalte) se distrau. Inclusiv pe seama ta, presupui.

Îți dai seama că îi făcea curte soției tale pe o cale întortocheată. Ce poate fi mai libidinos decât doi melci acuplați? Mucozități dezagustătoare, act sexual nesfârșit de lung. Penisul mare. Ca în bancul cu Bulă. Numele. Bulă. Prenumele. Bulă. Sexul. Enorm. Da, a spus acest banc tâmpit, în timp ce tu, cu memoria ta fenomenală cu tot, nu reușeai să-i arunci vreo ironie mai acătării.

El simțise, ca un animal, că în soția ta zăcea o femeie feroce de senzuală, dar și o intelectuală cu gusturi rafinate. Mai intuise că ea nutrea un anume dispreț pentru bărbați, ca sex. A atacat-o printr-un punct slab apărut. A excitat-o, vorbindu-i despre melci! Ce porcărie! Schweinerei! Rezultatele s-au văzut mai târziu, când ai început să-i apari, ei, tot mai nesărat. Erai impecabil, nici vorbă. Înalt, subțire, dantură bine întreținută, chiar o prestație sexuală mulțumitoare. Dar lipsa umorului s-a dovedit fatală. Ea te ironiza tot timpul, la asta se pricepea. Iar tu, stereotip, te supărai. Pe când el, înlocuindu-te și fiind ironizat de ea, se distra, pe seama lui însuși. Pe el, bătrâne, nu-l interesau vorbele ei, îți dai și tu seama, poate, ci forța pulpelor, teribilă, precum și orgasmul cotropitor, de o rară

sinceritate și nerușinare, grohăitul ei final. Simțea că a îndeplinit o cerință aflată, zice-se, în Coran: cel mai mare păcat este să nu satisfaci o femeie, la pat.

Dar amănuntele tehnice nu mai au nici-o importanță. Lucrurile s-au schimbat. Nici ei nu mai sunt împreună. S-au străduit cu folos vreme de cinci ani și apoi s-au despărțit. Așa e viața. Cuprinsă de angoasă, fosta ta soție a început să mănânce prea mult. S-a cam îngrășat. Nu contează. După cincizeci, altfel se văd anumite activități. Se schimbă "prioritățile" și "considerentele". Melcii sunt problema ta. Îți inculcă o furie plebeiană, cu totul nedorită, dar nu mai puțin irezistibilă. Îi vei culege și-i vei duce undeva. Nu vei povesti nimănui despre ei. De altfel, nici n-ai fi crezut. Melcii de livadă nu pot escalada un zid, după câte știi. Cum să ajungă la etajul întâi?

Te ridici încet din fotoliu. Nici-o mișcare bruscă! Regula ta de aur. Să fie alții expansivi, eu sunt aparent flegmatic. Ca un britanic clasic? Sau chiar ca un samurai? Virtuțile de bază ale samuraiului sunt răbdarea și stăpânirea de sine. Energia izbucnește cu atât mai multă forță.

Faci un pas către cei trei melci de pe covor. Îi strivești. Troznituri urmate de clefăituri slabe. S-a terminat. Îi execuți și pe cei doi apăruiți între timp pe masă. Cu podul palmei drepte. Zgomotul cochiliilor ce se sparg este altul, mai net. Te-ai rănit. Sângerezi ușor. Nu simți scârbă, nici regret. N-am făcut decât ceea ce trebuia. Îți dai seama, cu groază și plăcere tulbure, că actul strivirii ți-a procurat un rudiment de plăcere sexuală.

•

Aseară n-ai mai primit nici-o "vizită gasteropodică". Ai găsit această expresie și ți-ai repetat-o cu voce scăzută. Ca să auzi cum sună în românește. În germană, formarea noului cuvânt a fost simplă, evident. Spiritul limbii este altul. Aglutinarea, nevoia de precizie absolută. Româna este altfel. Are imprecizii poetice. O știi și pe-asta. Citești mult. Un inginer trebuie să fie un om cultivat. Este cazul tău. Memoria ta aproape fotografică te ajută. N-ai probleme cu acumularea culturală.

Când Melcul – i-ai schimbat pe parcurs porecla, Valahul suna cumva șovin; or, tu ești un perfect democrat – a început să vorbească despre un domeniu atât de bizar precum viața melcilor, te-ai simțit frustrat. Nu erai în stare să-l combați. Ți-ai spus, sau îți spui acum, în această dimineată cu lumină clară, că s-a pregătit special pentru a te pune într-o situație de inferioritate. S-a gândit cum să te reducă la tăcere și ascultare. Atunci, îți amintești bine, ai fost cât pe ce să te scuzi, să dispari de la petrecere o jumătate de oră și

să te uiți într-o enciclopedie. Să afli repede amănunte despre viața melcilor, de fapt a melcului de livadă, Helix pomatia. Să-l înfunzi pe Melc cu un amănunt, să-l reduci la tăcere. N-ai făcut-o.

Ai un tabiet, dimineța. Ieși din casă și cumperi ziare. Apoi te plimbi puțin, dacă timpul este frumos.

Pe stradă, în fața casei tale cu un etaj, recuperată de câțiva ani, te oprești fără motiv. Privești pieziș înspre ferestrele chiriașilor. Le-ai închiriat parterul. Din suma obținută o duci destul de bine, la urma urmelor.

Câțiva melci pe trotuar. O invazie? Eleganți, imperturbabili, având destinații misterioase. Te uiți în jur. Nici-un trecător. Destul de ciudat. O clipă, simți panică. Ți-o reprimi imediat. Nu-ți permiți așa ceva. Frica este pentru alții. Totuși. Rămâi nehotărât în fața porții uriașe. Nimeni. Nici măcar un zvon de mașină.

Te duci repede înspre melci, îi strivești cu pantoful tău elegant. Al treilea zgomot: melc ucis pe asfalt. Primul, pe covor, al doilea, pe masa de nuc masiv, incertă ca stil. (Îți place să crezi că este Biedermeier.) Te-a văzut cineva? Se pare că nu.

Nu este elegant să omori o vietate. Și totuși. Nu pot să mă stăpânesc. Să merg la un psihiatru? Nu. Melcii sunt dăunători, în definitiv. Sigur, ar trebui stârpiți în alte feluri. Ar putea fi chiar culeși, sunt comestibili. O firmă. Export de melci vii. Sau congelați.

Pornești înspre chioșcul de ziare. Alți melci, vii, atât de frumoși! Neverosimil de eleganți! Tacticoși! Răbdători ca niște samurai. Aștia savurează dinainte clipa împerecherii. Precis. Nu sunt conștienți, evident. Trăiesc pentru copulația monstruos de lungă. Sclipitori! Atât de curați!

Îi strivești cu gesturi precise. Țasta este al doisprezecelea.

Pe peretele metalic al chioșcului de presă urcă un melc foarte mare. Țasta o fi regele lor. Progresează. N-are ventuze, precum insectele, dar reușește. Își neagă condiția. Tentaculele lui sunt neverosimil de lungi. Cele mai mari poartă niște puncte închise la culoare, ochii. Mucusul cel scârbos îi unge corpul. Este umed și strălucitor. Piciorul lui musculos (mollusca) este parcă acoperit cu solzii metalici ai unei cămăși de oștean medieval. Îl lovești cu podul palmei drepte, bandajat cu un pansament adeziv. Dai greș prima oară. Cochilia crapă, dar nu cedează. Melcul se desprinde și cade pe pavaj cu un zgomot ambiguu. Îl calci. L-ai lichidat. Simți satisfacția tulbură. Un impuls discret în pantalonii tăi impecabili, în chiloții tăi scumpi, cumpărați într-o țară occidentală, personal, de la un boutique unde prețurile erau de trei ori mai mari decât la magazinele obișnuite.

Vânzătoarea, o femeie având aerul ușor rătăcit al unei fete bătrâne, îți dă ziarele. Plătești, spui mulțumesc, pleci. O bizară senzație de istovire. N-ai mai pățit așa ceva, de când ai renunțat la relațiile sexuale și te-ai refugiat într-o singurătate orgolioasă, mai puțin inconfortabilă decât s-ar spune. Este o sfârșeală plăcută. Îți amintești de niște tehnici tantrice, ce recomandă așa-zisa ejaculare

interioară, menită să fortifice bărbatul și să-l ducă treptat spre postura de supraom. Nu le-ai luat niciodată în serios. Dar acum, în fața melcului cel mare, mort, îți spui că ar putea să existe ceva real în toată povestea. Te gândești că senzația de sfârșeală nu este decât masca unui triumf. Nu te-ai înșelat, de data asta. Ai brodit-o, nea Wilhelm. Nu trece nici-un minut și începi să te simți excelent. De parcă tocmai ai ieșit din mâinile unui maseur. Bună treabă!

Te întorci acasă, mergând încet, atent la ținută. Drept, privirile înainte. Absolut. Doar așa.

N-ai televizor. Din spirit de contradicție? Sau pentru că, în opinia ta, este vulgar să te uiți la așa ceva? Ai, în schimb, un aparat de radio digital, ultima generație. O sculă mai scumpă decât s-ar crede. În România nici nu se găsește așa ceva, dacă nu cumva te înșeli. Blaupunkt. Îl deschizi. Nimic deosebit. Ai o toană. Ia să auzim un post local! Zâmbești îngăduitor. În fond, tinerii ăștia nici nu sunt răi. Fac și ei ce pot. Sunt antrenanți. Ia să auzim! Un buletin de știri. În Kronstadt a avut loc un grav accident. O scurgere de gaze urmată de o explozie. Au murit cinci persoane. Aseară.

Treci pe alt post. Asculți valsuri vieneze. Frumos! Wunderbar! Muzica asta nu putea să apară decât într-o lume fericită, armonioasă. Înainte de marile războaie. Ai dreptate.

Asculți liniștit. Ești fericit, în aceste momente. Minte și sufletul îți sunt curate și vag sclipitoare, precum corpurile melcilor. Timpul nu mai curge trivial, cu zvâcnirile lui lipsite de grație, s-a oprit. Pentru tine, nea Wilhelm! Cât de simple sunt toate, uneori!

Treptat, însă, ceva începe să te sâcăie. Valsul este perfect, dar nu-l poți savura pe deplin. Îți dorești postul local, cu muzica lui modernă, idioată. Desigur, cu excepția unor melodii, destul de rare, din păcate. Dorești să auzi vocea precipitată a disc jockey-ului. Și buletinul de știri locale. Nu cumva se va vorbi despre o invazie de melci? În fine. Într-un cartier mărginaș, un camion scăpat de sub control a măturat un refugiu unde oamenii așteptau tramvaiul. Mai multe victime. Câțiva grav răniți. Aș fi vrut ceva despre melci.

Invazia este asociată în mințile noastre, nicht wahr, nea Wilhelm?, cu ideea de agresiune rapidă. O năvală a lăcustelor – iată ceva de înțeles. O ocupare a unei țări. Și asta pare logic. Chiar un atac venit din Cosmos. Dar, de exemplu, cum ar ataca niște broaște testoase? Atât de lente, inexorabil de încete? Nu se poate. Melcii sunt invadatori doar într-un vis urât. Sunt mult prea înceți. Ideea de agresivitate nu le poate fi asociată cu nici-un chip. Și, în plus, sunt atât de defensivi! Prin excelență non-agresivi. La cea mai mică primejdie se strâng în cochiliile lor. Cum să cotopească un oraș? Este absurd.

Și totuși ai o presimțire... Simți o nesiguranță și un tremur discret al ființei tale, bătrâne. Asta simți. Orgoliul tău luptă eroic, te scoate de câteva ori la suprafață, unde lucește soarele lucidității. Dar, imediat, ești din nou tras spre adâncurile întunecoase ale

sentimentelor confuze. Vor spune ceva despre melci. În curând. Aș putea să pun pariu. Sau am avut o halucinație? Ori sunt nebun, ori melcii sunt în oraș.

Cauți un alt post local. Din nou, muzică. Reziști, aștepti. La ora unsprezece, în fine, știrea. O voce oarecum ezitantă de femeie tânără spune că melcii de livadă au invadat orașul. Primăria a luat măsuri. Melcii au apărut în timpul nopții. Nu se știe de unde vin, dinspre pădure, probabil. Că doar n-au fost parașutați, glumește doamna de la radio.

Ieși din locuință. Te îndrepti spre Centru. Mă duc să văd melcii terciuiți? Eu? Ce-ar putea fi mai vulgar? Cu toate acestea.

Strada ta este în pantă. În Kronstadt, cartierele selecte sunt pe dealuri. Blocurile, în schimb, se află pe locuri plate. Cobori, deci. Întâlnești melci, îi strivești în treacăt, fără să mai simți ceva special. A intervenit rutina, îți spui. În continuare, nici-un trecător.

Un grup de melci. Static. Îți dai seama cu întârziere că sunt grupați câte doi. Țștia fac dragoste! izbucnești cu voce tare, încălcându-ți propria interdicție. Să nu vorbesc singur, orice s-ar întâmpla! De câte ori te simți pe punctul de a bodoga ni bătrânește, îți repeți această deviză. Îți trec prin minte înjurături românești. Întotdeauna ți s-au părut comice. Acum, mai puțin.

Ucizi melcii cei lubrici. Câte doi dintr-o dată. Satisfacție! Ai o erecție rapidă, mai puțin obișnuită la vârsta ta. Din penis îți iese parcă un abur invizibil. Aproape un orgasm, nea Wilhelm! Poți să te felițiți. Ești bun, ce să mai discutăm. Un bărbat în toată regula, în ciuda celor cincizeci și cinci de ani, împliniți anul trecut, în ziua de 4 iunie 2007. Soția ta a greșit, când te-a părăsit. Absolut.

Din josul străzii se apropie o adolescentă. N-are mai mult de cincisprezece, deși este înaltă. O știi, locuiește mai sus de tine. Sunteți aproape vecini. Dacă ați trăi într-un sat, te-ar saluta. Mersul ei este ciudat, în zig-zag. Asta fiindcă ocolește melcii. Ajunsă în dreptul tău, te privește întrebător. Fața ei curată, neatinsă de timp, ochii ei verzi, limpezi, pielea ei luminoasă, aproape transparentă. Se oprește, se uită la melcii zdrobiți. Unii dintre ei mai mișcă. Se uită muștrător la tine? Ar putea să-mi fie fiică, ba chiar nepoată. În mintea ei este reproș ecologist, automat, deprins din filme și articole de ziar. Să protejăm fauna! Să nu ucidem câinii vagabonzi! Să avem grijă de ultimii leoparzi ai planetei! Pădurile... Jungla Amazonului... Să nu le distrugem!

Se apropie trei bărbați și o femeie. Au fețe răvășite. Țștia arată de parcă l-ar fi văzut pe diavolul, în persoană. Nu intri în vorbă cu necunoscuți, din principiu, dar acum este loc pentru o excepție. Ce s-a întâmplat, vă rog? Întrebi politicos. O catastrofă. S-a prăbușit un avion de călători, înainte de aterizare. Unde? Aici, la noi. Au murit toți, așa se spune. Când? Acum câteva minute. Tocmai vorbeam la telefon cu un coleg de la aeroport. În timp de ce discuta cu mine, a văzut totul. De unde știți că nu sunt supraviețuitori? S-a produs o explozie mare. Este imposibil să scape cineva din asemenea flăcări.

Femeia începe să plângă. Lacrimile se scurg încet pe fața ei împietrită. Avea pe cineva în avion, spune bărbatul.

Grupul pleacă. Fata a rămas pe loc și te privește atent. Mai întâi, te simți oarecum flatat. Sunt, totuși, un bărbat, iar ea, o femeie. Apoi, realizezi că nici vorbă nu poate să fie de gerontofilie. Nu, fata te radiografiază, îți privește în suflet, folosind un dar pierdut sau uitat de adulți. Ce s-a întâmplat? o întrebi. Vă rog să mă scuzați, spune fata. Nu se cade să privești pe cineva. Vreau să spun, fix. Este nepoliticos. Da? Așa ți-a spus mămică ta? Fata ezită. Cred că trebuie să aflu de ce ai călcat melcii în picioare. Asta-i bună, spui aproape amuzat. Sunt niște animale dăunătoare. Poți să-l întrebi pe orice grădinar. Dacă întâlnești un gândac în bucătărie, nu-l strivești? N-avem gândaci, spune fata în șoaptă, fără nici-o urmă de zâmbet.

Apoi pleacă încet, atentă la melcii de pe stradă. Te uiți în urma ei, ridici din umeri. Adolescenții sunt ciudați. Asta o știe oricine. Și eu am dreptul să fiu așa, fiindcă, am citit, după cincizeci, oamenii trec printr-o etapă analoagă adolescenței.

Te îndrepti spre Centru. Melcii sunt tot mai mulți, deși ar trebui să fie invers. Mai distrugi câțiva, destui. Ai fi dispus să-i lichidezi pe toți, dar n-ai timp suficient. Vrei să vezi ce se întâmplă.

Mii, poate zeci de mii. Melci de livadă. Calmi, maiestuoși, navigând pe uscat înspre ținte enigmatice. Trecători puțini. Oameni, adică. Nimeni nu ia vreo atitudine împotriva invadatorilor. Ești singurul lichidator. Angajații Primăriei n-au apărut.

Inadmisibil! Câtă delăsare! N-ai nici-un resentiment față de români, dar în Germania așa ceva n-ar fi fost posibil. Acolo s-ar fi intervenit imediat.

Melcii urcă pe zidurile clădirilor, parcurg geamurile vitrinelor, traversează panourile publicitare. Sunt mulți și pe strada principală, unde vehiculele n-au acces. Trecătorii, suspect de puțini, îi ocolesc cu grijă. Mergi fără să te ferești, mai calci vreo câteva zeci. Troznetele cochiliilor ți-au devenit familiare, nu le mai dai nici-o atenție.

După o vreme, îți dai seama că ești singurul terminator. Cu excepția câtorva accidente. Niște oameni în vârstă au mai stâlcit câte un gasteropod. De fiecare dată, pe fețele respectivilor, regretul adânc. Isteric, îți spui tu. Sunt atât de mulți, încât nu contează dispariția câtorva sute. Sau mii.

Gândești că ești poate ales de Providență, pentru a curăța orașul de melci. Din moment ce nimeni nu intervine!? Cineva trebuie s-o facă. Acționând metodic, ai obține rezultate destul de bune. Eventual, Municipality să constituie echipe de voluntari, coordonate de tine, omul de acțiune.

Un grup de oameni în fața unei vitrine. Pe un ecran mare de televizor, știrile locale. O fată cu ochi halucinant de strălucitori vorbește despre deraierea unui tren, în apropiere de Kronstadt. Numărul victimelor se pare că este de ordinul sutelor. Spectatorii vorbesc în șoaptă. Câteva femei plâng. Se aude un țipăt. O țărăncă în vârstă. A avut un fiu în tren și începe să-l bocească în surdină. Oamenii o privesc cu seriozitate. Ai putea să-i spui că marile dureri sunt mute. N-o faci. În mulțime, preferi să treci neobservat. Modul cum te îmbraci este o dovadă. Îți plac griurile. Cravatele – ultradiscrete. Ești un adevărat domn, nea Wilhelm, ce să mai discutăm!

Te îndepărtezi de grup. Mersul tău începe să fie "ca pișatul boului", cum ar spune Melcul, dacă te-ar vedea. De departe, s-ar spune că ești beat. Înaintezi în zig-zag, fiindcă ai început să-ți iei rolul în serios. Ucizi cât mai mulți melci cu putință. Plăcerea ta tulbure crește cu fiecare troznet de cochilie. Încă puțin și vei obține un orgasm. Îți flutură prin minte că ești un sadic și doar acum o afli. Sadismul face parte din impulsia morții, spune Freud. Memoria ta extraordinară te ajută încă o dată. Așa este, bătrâne, din tentația morții.

Nimeni nu te imită. Puținii trecători continuă să ocolească melcii. Ești singurul gâde al gasteropodelor.

•

Nu știu de ce Herr R. mi s-a părut atât de ciudat astăzi. Avea o privire de drogat. Era impecabil, not clean, but impeccable clean, ca întotdeauna, dar ceva nu mai funcționa. Părinții mei nu se salută cu el. Așa că nici eu nu-i spun bună ziua. O colegă de-a mea mi-a spus că îi place de el, ca bărbat. Am râs, dar pe urmă l-am privit mai atent. Nu știu câți ani are, probabil vreo patruzeci și cinci. Cât tatăl meu. N-are burtă, nici chelie. Nu l-am văzut niciodată neras. Este atât de elegant! Poate că Hilde n-a spus o prostie atât de mare. Ce dacă nu este tânăr? Am văzut eu lucruri și mai și, prin filme.

De câteva ori am încercat să-l privesc "provocator". N-a avut nici-o reacție. S-a uitat întotdeauna la mine de parcă aș fi fost străvezie. Întotdeauna pare foarte preocupat. L-am întrebat odată pe tatăl meu ce învârtește Herr R. Mi-a spus că a fost dat afară. Este inginer. Din ce trăiește? Din chiria plătită de cei de la parter și din banii trimiși de părinții lui, din Germania.

Melcii ăștia! Herr R. îi omoară. Mie îmi sunt simpatici. Îmi place încetineala lor. Mama mi-a povestit într-o zi ceva despre Zen. Asta este un fel de religie, fără o divinitate anume. Trebuie să-ți anulezi toate dorințele și așa atingi starea de iluminare. Am priceput foarte bine ce mi-a spus, deși n-am decât cincisprezece ani. La școală ni s-au făcut teste de inteligență. IQ. Am ieșit prima, cu 195. Au repetat testul. La fel. Am avut după aia o perioadă destul de proastă. Colegii au început să mă cam ocolească. Până și Hilde, prietena mea cea mai bună, a devenit distantă. Am ieșit în fața clasei și am început să-i înjur pe toți. În românește. Le-am spus că n-am nici-o legătură cu propria mea minte și că ea, mintea, este de capul ei. N-am nici-o treabă cu ea. Eu sunt independentă și voi nu trebuie să mă segregati. Chiar așa le-am spus. De ce să nu mă mai chemați la petreceri? Mă cac în inteligența mea. Așa am încheiat. Au râs cu toții și după aia lucrurile au început să meargă mai bine. Deși uneori am impresia că mă privesc, totuși, ca pe un animal ciudat. Nepericulos, chiar simpatice, dar anormal. Acum prietenul meu este prostul clasei. Îmi place foarte mult de tine, Christine, zice el, foarte serios. De ce? Fiindcă ești frumoasă, dar și pentru că semeni cu mine. Nu te deranjează așa-zisa mea inteligență? Nu. De fapt, eu cred că ești cretină. Chestiile astea mă distrează atât de tare! Când cineva mă face proastă, mă simt excelent, iată adevărul. De altfel, el este un băiat frumos, musculos, chiar păros.

Intră și în casă, văd. N-am nimic cu ei, îi las în pace. Nu fac nici-un rău. Murdăresc, poate. Dar totul se poate spăla, după cum spune maică-mea. Are și ea textele ei.

La radio, știri despre deraierea trenului. Asta la câteva ore după prăbușirea avionului! Urâtă coincidență! Povestea cu melcii... Accidentele... Herr Wilhelm R. Lucruri fără nici-o legătură între ele. Totuși, simt dorința de a le găsi un numitor comun. Poate vine sfârșitul lumii, cum mi-au spus niște cetățeni foarte politicoși, pe stradă. I-am ascultat, deși maică-mea mi-a spus că nu este bine să intru în vorbă cu necunoscuți. Vor fi semne ciudate, ziceau. Catastrofe, semne cerești, vestind apropierea momentului final. Apocalipsa. Bătălia finală între bine și rău. Mi-au dat niște broșuri, nu le-am citit.

Vin din toate părțile, tot mai mulți. Închid geamurile. Să-i strâng? Să-i pun într-o pungă de plastic și să-i duc afară? Nu mi-e scârbă de ei. Sunt atât de ciudați! Întotdeauna mi-au plăcut lucrurile bizare. M-au satisfăcut. Nu pot să vorbesc așa ceva cu prietenii mei. Și nici cu mama. Nici nu trebuie să spun cuiva, la urma urmelor. Îmi plac și gata.

Înainte am văzut de multe ori rămășițele lor, pe asfalt. Uneori ies aiurea la plimbare din verdeață. Poate își caută partenerul. Sau partenera. Nu, sunt hermafrodiți. Am citit undeva despre asta. Sunt animale perfecte? Se împreunează, totuși. Și pe aici, prin casă, am vreo trei cupluri. Nemișcați, satisfăcuți. Eu sunt o fecioară inteligentă. Ce să fac? Nu mă deranjează prea mult chestia asta, deși unele colege râd de mine și spun că sunt de modă veche. Chestia cu sexul nu mi se pare atât de fascinantă. Tentantă, da. Dar vaginul meu nu este buricul Pământului. Și nici clitorisul. Așa cred.

Acum îl văd pe Herr R. Nu știu ce se întâmplă cu mine, dar pur și simplu știu ce face în acest moment. Merge prin oraș și omoară melci. Mai înainte a făcut-o cu oarecare sfială, ca și cum i-ar fi fost rușine. Acum nu se mai ferește. Este singurul care omoară melci. Trecătorii se fac că nu-l observă. În el se petrece un lucru ciudat. Nu știu exact ce. Ceva confuz și, cum să spun, tulbure. Ca o beție. M-am îmbătat odată și știu cum este. Când bei prea mult, vine mai întâi o veselie și apoi o tristețe. Ceva amestecat. El trăiește așa ceva.

Îi prind și gândurile. Vrea să lichideze toți melcii, să curețe orașul de ei. Îi omoară și pe cei urcați pe pereți, pe geamuri, pe vitrine. Îi lovește scurt și precis, ca un luptător de karate. S-a înroșit ușor la față, Herr R., se simte mai bine ca niciodată. Cum se poate așa ceva? Un domn atât de elegant și de civilizat! De neînțeles.

Mai am ceva de învățat pentru azi, dar stau nemișcată, cu ochii închiși. Îl urmăresc pe Herr R. Simt că ar trebui oprit.

Niște furnicături ciudate. De parcă aerul s-ar fi răcit brusc. Geamurile zăngăne ușor. Un zgomot înfundat, venit din Pământ. Un cutremur? Rămân pe loc, nu mi-e frică. Lustra începe să se balanseze încet. Casa noastră a fost construită de unul care se temea de cutremure. Asta o știu de la tata. Va rezista.

Cutremurul se întetește. Mobilele se mișcă, scaunul de sub mine o ia razna. Mă duc la ușă și mă țin. Văd pe fereastră cum se dărâmă niște clădiri din vale. Țipete. Doar în mintea mea?

Emisiunea de la radio se întrerupe. Balansul casei este tot mai puternic. Aud strigăte din stradă. De data asta sunt sigură că nu vin doar din capul meu. Un sentiment de teroare. Suferință mare. Simțită de altcineva și, în același timp, de mine. Herr R. nu s-a liniștit. În ciuda cutremurului, continuă să ucidă melci. Furios, aproape dement de mânie. Oprește-l Christine! Este un ordin, venit de la nu știu cine. Îți ordon să-l oprești! O clipă doar, simt că voi începe să plâng. Îmi trece imediat. Îl vizualizez foarte clar pe Herr R. Intru în conștiința lui, mă confund cu el. Iritarea și ura i se domolesc încet. Cutremurul continuă. Împreună cu Herr R. alerg pe străzi unde cad coșuri de case, tencuială, cărămizi. Ca într-un bombardament. Nu mai ucide melcii. Trecem pe lângă niște blocuri dărâmate. Au căzut și case cu mai puține etaje. Este prăpăd. Știam că la noi nu este o zonă seismică. Nu-i așa.

O casă se dărâmă dintr-o dată, ca printr-o scamatorie. Zidul dinspre stradă se prăbușește peste noi. Wilhelm n-are timp să se ferească. În timp ce zidul cade, el este un melc. Moare strivit, fără să sufere. Asta fiindcă nu mai știe ce înseamnă durere, frică, furie. În ultimele lui clipe de viață este o creatură primitivă, fără conștiință de sine. Aud un troznet, ca și cum s-ar fi spart cochilia unui melc uriaș. Apoi, nimic. Liniște. Și praf. Mult praf.

Mă regăsesc în ușa camerei mele. Cutremurul a trecut.

Timiditate

Trecuse vreun an de când Paul o întâlnea aproape în fiecare zi de coridoarele marii instituții. Îi plăcuse mult, de cum o zărise prima oară, dar nu încercase s-o cunoască. *Aștept să mi se coacă hotărârea. Nu pot să atac o femeie atât de frumoasă, dacă în mine nu există o dorință foarte puternică.*

Acum se simțea în stare.

Intră în biroul ei, pregătindu-și un pretext. Avea noroc, era singură. Îi răspunse amabil la salut.

- Uitați, încep eu, aș vrea să vă rog ceva.
- Rugați-mă, răspunse ea, privindu-l în ochi. Este ceva grav?
- Nu, dar poate deveni, dacă nu mă ajutați.

Ea zâmbi încurajator.

– Iată ce-ar fi. Eu am un bun prieten în Franța. L-am cunoscut la un congres, acum patru ani. Corespondăm. La noapte sosește aici, împreună cu soția lui. M-am gândit să-l invit mâine seară la restaurant. În scrisorile mele i-am descris-o pe logodnica mea, o femeie fenomenal de frumoasă. Ce-o fi fost în mintea mea... Cum merg la restaurant fără logodnică? Asta-i întrebarea.

- Și vreți să merg la restaurant pe post de logodnică.

El dădu din cap, destul de obidit.

- Bine, dar ce-o să zică prietenul meu? râse ea.

– O să-i explicați.

- Bine, merg, deși nu-mi place să mint.

Paul se întristă și puțin lipsi să renunțe, pe loc.

Puseră la cale întâlnirea. El urma s-o ia de acasă.

A doua zi era duminică. Paul se luptă cu tentația de-a lăsa totul baltă. *Rezistă, necăjitule!*

Pe la șapte seara făcu ultimele pregătiri. Se privi în oglindă. Era un bărbat arătos, nu-i lipsea a decît o oarecare destindere a trăsăturilor, pentru a fi cu adevărat seducător.

La opt fără cinci formă numărul. Îi răspunse imediat. Era gata.

La opt și jumătate sună la ușa ei. Locuia într-un cartier de blocuri, împreună cu mama ei. Arăta foarte bine. Paul se simți mândru, dar și înfricoșat. Suntem un cuplu reușit, își spuse, dar a apărut o oarecare tensiune, un fel de pândă reciprocă.

Amănuntele psihologice nu mai aveau importanță. Rolurile asumate îi acaparaseră. Tot ce puteau face era să li se conformeze. Își luară rămas bun de la bătrâna mamă. În ochii ei apoși, Paul zări o urmă de maliție.

- Știți, spuse Paul în taxi, ar fi bine să ne spunem pe nume. Să nu li se pară suspect dacă suntem atât de ceremonioși.
- N-am nimic împotriva. Deși, după câte știu eu, francezii își spun vous chiar când sunt intimi.
- Asta așa este, dar unii dintre ei se mai și tutuiesc. Să vedem cum își spun ei.
- Bine.

Atmosfera din restaurant este plăcută, constată Paul. Dacă tinerețea ar ști, dacă bătrânețe ar putea. Noi doi știm și putem.

Pe masa lor era un buchet de liliac alb. Chelnerul îi anunță onctuos: A fost trimis de către domnul F. De altfel, o carte de vizită era pusă la vedere. Paul, mânat de aversiunea lui pentru improvizații, se gândise la toate.

- Mi s-a făcut o foame cumplită, spuse ea. Nu știu de ce. Seara nu prea mănânc.
- Restaurantele, se hazardă el, ne obligă să fim foarte reușiți și foarte sănătoși. Ceva curios. Acasă, n-am fi avut o asemenea poftă de mâncare... Suntem într-un mediu excitant. Aici fiecare om se simte aproape constrâns să fie grozav. Or, un om grozav mănâncă mult și cu poftă, bea și fumează. Efectele antrenului. Până nu demult i se făcea reclamă pe afișele restaurantelor. Dans și antren, adică o atmosferă catalizatoare. Intrat în ea, îți ieși din piele, ca să zic așa.

Vorbea cam repede, parcă scuzându-se pentru vorbele sale nepotrivite momentului.

- Să știi, îl întrerupse ea cu seriozitate, nu mă deranjează dacă ești lucid chiar atunci când, după cum bine spui, alții spun bancuri sau bârfesc.

Observația ei îl învioră. Nu-și putu reține un mic suspin de ușurare, remarcat de ea printr-un oftat matern, ce dură doar o clipă.

- Îți mulțumesc, zise el vădit recunoscător. Eu am un cusur. Nu pot să fiu la înălțime în situații convenționale. Este o adevărată pacoste. Când dau peste cineva neinteresat de noutatea obiectivă a oricărei situații, peste un amator de stereotipii, sunt pierdut. Speculațiile mele cad în gol și totul se duce de râpă foarte repede. După ce vin francezii, nu mai fac filozofie, promit.

Ea îl privi lung. Îi ceru o țigară.

- Parcă nu fumai, remarcă Paul.

– Nu fumez, dat uite, resimt antrenul...

Nici unul dintre ei nu mai zise nimic vreme de câteva minute. Fumau fără să se uite unul la celălalt, aruncând priviri absente asupra sălii mari a restaurantului. Se făcuse nouă și jumătate.

– De la cine ai cartea de vizită? îl întrebă ea cu un glas mic.

În vocea ei intimitatea se amesteca, în mod curios, cu tristețea.

El nu răspunse, îi mângâie doar mâna, abia atingându-i-o. O privi senin. Dintr-o dată începuse să se simtă exagerat de liniștit.

Reapăru chelnerul, un om gras, incapabil de mirare.

Mâncară în tăcere, privindu-se din când în când cu un rudiment de uimire. Unde dispăruse blazarea lor veselă de intelectuali bucureșteni? Ceva se modifica. Un mecanism misterios se pornise și îi împingea într-o situație neclară. Se priveau în ochi, ea se lăsa contaminată de un patetism ciudat. El începu să-i adreseze fraze aproape incoerente, reușind să-i transmită, s-o facă mai degrabă să simtă decât să înțeleagă o singură idee: Îi este devotat, cumplit de devotat.

– De ce faci o tragedie dintr-o seară atât de plăcută? îl întrebă ea după un timp. Eu cred tot ce spui, dar mi se pare că exagerezi puțin. Parcă nici nu te-ai bucura fiindcă suntem aici.

– Ai dreptate, încuviință el imediat. Dar mi-e imposibil să mă abțin. Situația mea din această seară mă face fericit, dar și nefericit. Nu știu cum să-ți explic, dar așa este. Pur și simplu, simt nevoia să mă lamentez.

– Nu prea te-nțeleg. În orice caz, nu mă deranjează dacă gândești cu glas tare în prezența mea. – Rămase o clipă pe gânduri –. De fapt, știu.

– Ce știi?

– Ești timid, băiete, ești foarte timid. Ai făcut și tu o dată un act de curaj și acum parcă te scuzi. În loc să fii satisfăcut, ca orice seducător...

– Este adevărat, sunt cam timid, dar asta nu înseamnă nimic. Omul nu este timid pe viață. Iar eu sunt așa din conservatorism. Când intru în situație, ca acum, nu mai sunt timid.

– Din păcate, zise ea, lăsându-și pentru o clipă genele în jos, îmi place cum vorbești. De tine nu-mi place cine știe ce, dar îmi place vocea ta. Și mania ta pentru speculații intelectuale.

El îi sărută mâna, cu gesturi ceremonioase.

– Mă simt foarte flatat. Femeia intră în inima bărbatului prin ochi, bărbatul în inima femeii prin urechi. Proverb indian.

Se simțeau din ce în ce mai bine împreună. În fiecare dintre ei se trezise știința sau intuiția de-a face ceea ce aștepta celălalt de la el. Dansară, dovedind energii nebănuite. Ea se înroșise ușor la față, ochii îi străluceau într-un fel numit de el periculos. Vitalitatea ieșea din ea ca un fum parfumat, ce se risipea cu greu. Buzele i se umflaseră, mâinile ei îl apucau tot mai decis. A început să facă o demonstrație de forță sau de poftă, gândi Paul, incapabil să se contopească pe deplin cu dansul. Nu neapărat dorință sexuală, ci mai degrabă poftă de putere, de grandoare, de opulență. Sâni glorioși, umeri lați, coapse perfecte! Bărbații se uită la ea cu aviditate și în același timp oarecum indispuși. Fiindcă este mai frumoasă decât femeile lor? O iapă de rasă. Dezlănțuită.

După un timp Paul reuși să-și depășească dedublarea. Se transformă și el într-o unealtă fără conștiință de sine. Muzica îi izbea timpanele într-un mod plăcut de dureros. Un pumn în stomac, o scurtă greață, fulgerător-trecătoare. Improvizație, pândă, zvâcnire. O trecătoare clipă de luciditate: Ca o broască decapitată, angrenată de impulsuri electrice. Pot dansa la nesfârșit, dacă o am pe ea în fața ochilor.

Când muzica se opri, constatară că multe perechi renunțaseră de mai înainte. În jurul lor dansatorii rămași realizau niște îmbrățișări dezarticulate, un fel de prăbușiri umoristice, de epuizare. Paul, din spirit de contradicție, sărută ceremonios mâna partenerei sale.

Chelnerul le oferi șampanie. În privirea lui lustruită de politețe lui Paul i se păru că zărește ceva în plus. A văzut-o dansând.

– Ești nemaipomenită, zise el în chip de toast. Ai energia unei hidrocentrale.

– De ce nu o termocentrală?

– Într-adevăr. Dar ce-ai zice, schimbă el vorba, de un dans mai lent?

Paul avu o premoniție: Va spune da, dar nu prin vorbe, ci doar înclinând ușor din cap și privind-mă în ochi. Nu se înșelă.

Chelnerul plecă să negocieze cu orchestra. Se întoarse foarte repede, anunțând:

– Băieții vor cânta în cinstea doamnei, nu vor nimic pentru asta.

Urmă un tango, o odihnă după gimnastica violentă de mai înainte. Rochia răcoroasă, sfâșietor de plăcută la pipăit, pulpele tari, mâna apăsându-l pe umăr cu fermitate... Nu era o femeie vaporeasă, asta era clar.

La sfârșitul dansului, ea le mulțumi instrumentiștilor printr-un zâmbet. Îndreptându-se spre masă, Paul o apucă de mână. Un gest reflex. Ea îi răspunse printr-o strângere fermă.

În curând plecară. Șoferul taxiului era un om în vârstă. Nu se grăbea, nu făcea nici-un gest de nerăbdare. După ce se instalară, ea îl apucă de mână și îi spuse încet, atingându-i urechea cu buzele și făcându-l să se cutremure de plăcere:

– Spune-i unde să ne ducă!

Mașina porni încet și rula tot timpul cu viteză scăzută, de parcă bătrânul șofer ar fi știut că ei savurează peisajul slab luminat al străzilor pustii.

Fulgerul mental

Într-o dimineață de aprilie, ziaristul Raul Popescu se îndreaptă către cabinetul unui psihiatru la modă. Vârsta sa de mijloc nu-l împiedica să se îmbrace tinerește și să poarte părul cam prea lung. Tălpile lui plate îl obligau să meargă oarecum nefiresc. Gimnastica medicală, făcută zilnic cu disperare, nu reușea decât să-i atenueze acest neajuns.

Clădirea policlinicii era un bloc făcut din prefabricate. Avea două etaje și ferestre mari. La intrare, o copertină și niște trepte. Raul Popescu ajunsese repede la etajul întâi, într-un hol limitat de mai multe uși. Acolo se aflau două bănci lungi, tapițate cu un material plastic de culoare maro. Înainte de a se așeza, Raul întrebă:

- Cine este ultimul, vă rog, la doctorul Ambrozie?
- Eu sunt, zise o femeie la vreo patruzeci de ani.

Era o persoană destul de elegant îmbrăcată, foarte grasă, cu mâini mici. De călugăriță, își aminti jurnalistul o expresie dintr-un roman.

Privindu-le, Raul avu una dintre ideile lui literare neconcretizate: să facă un personaj feminin cu mâini firave, neputincioase și picioare de dinozaur, ultramusculoase, aproape înfricoșătoare, dar fascinante.

Femeia avea părul negru, strălucitor, despărțit printr-o cărare trasată pe mijlocul țestei. Privirea ei era fixă, întrucâtva înfricoșătoare. Desigur, din cauza acestui zâmbet înghețat. O grimasă, de fapt.

Singurul loc liber se afla tocmai lângă ciudata ființă. Banca – foarte comodă. Jurnalistul își reprimă un ușor suspin de satisfacție.

Gândindu-se cum să răspundă la întrebările psihiatrului, Raul își propuse să aducă vorba despre condiția celibatarului trecut de o anumită vârstă.

Trecu un timp. Femeia de el se ridică și intră în cabinet. Când ieșise pacientul aflat înăuntru?

Peste puțină vreme, femeia reapăru. Raul aruncă o privire întrebătoare către ceilalți pacienți, așteptând o eventuală contestație, apoi intră.

Doctorul Silviu Ambrozie avea vreo cincizeci și cinci de ani. Era un bărbat arătos, cu un zâmbet, aprecie Raul, atrăgător. Părul, pe jumătate încăruntit, dar des, era pieptănat înspre spate și lăsat suficient de lung pentru a oferi o oarecare impresie de nepăsare romantică.

– Mi s-a spus că aveți o problemă mai deosebită și nu propriu-zis o suferință, spuse medicul. Amicul dumneavoastră mi-a spus. Așa este?

Raul se mulțumi să încline aprobator din cap, aruncând aproape în același timp o privire ambiguă înspre asistenta pahidermică, așezată în stânga medicului. Aceasta, implantată la capătul biroului, scria ceva. La intrarea lui Raul nu-și ridicase privirile.

Medicul pricepu că pacientul său se sfiiește să vorbească în prezența unei terțe persoane și făcu un gest discret, îndemnându-l pe jurnalist să aibă răbdare. Situația, sugerau privirile lui amabile, urma să se amelioreze de la sine.

Într-adevăr, ca și cum ar fi fost sugestionată, asistenta se ridică anevoie și, fără să spună vreun cuvânt, ieși din cabinet.

– Ar trebui să vă fac o fișă, spuse medicul. Dar poate nu este cazul. Nu?

– Nu știu, ezită Raul. Într-adevăr, din moment ce nu...

– N-o să vă fac, admise celălalt. O să purtăm numai o discuție și nimic altceva. Bine?

– Da. Deși poate n-o să mai ziceți așa, după ce-o să mă ascultați...

– Ei, nu, de ce? He, he, unii ar dori, așa, dintr-un snobism mai special, să sufere de o afecțiune psihică, dar nu le este dat. Sunt condamnați, pur și simplu, la normalitate...

– Condamnați?

– Păi, nu? Dacă nu reușesc să scape cu nici-un chip din cercul propriei lor normalități psihice? Nu sunt condamnați?

Dezinvoltura prietenoasă a medicului îi binedispuse pe Raul. Într-adevăr, își zise, este așa cum l-a descris cunoscutul meu. Comunicativ, deloc arogant.

– Nu sunt adeptul unor metode fixe de investigație, zise Ambrozie. Când am în față un pacient nou, încerc să mă comport și să vorbesc după inspirația momentului. Majoritatea colegilor mei mă socotesc un diletant. Ce-i drept, unul destul de norocos...

Raul surâse cu simpatie.

– ... drept urmare, n-o să vă întreb de bolile mai importante ale ascendenților dumneavoastră. Mă mulțumesc cu niște întrebări simple. Așa cum se discută în tren.

– Și care ar fi prima?

– Previzibilă. Sunteți căsătorit?

– Nu, spuse Raul cu un mic surâs stânjenit, de parcă s-ar fi jenat că nu poate să dea un răspuns stenic de tipul bineînțeles, am doi copii mari.

– Și câți ani aveți?

– Patruzeci și șase. La vară.

– Și cum vă simțiți? Vă priește celibatul?

Medicul părea în continuare amuzat.

– Păi, cum?! Mulțumitor.

Raul privi cercetător. Dorea oare doctorul Ambrozie să audă una dintre teoriile lui? I se păru că da. Continuă:

– Importantă nu este atât umplerea unei existențe, cât realizarea unei forme de viață. Familia este instituția ideală, s-ar zice. Dar oamenii singuri? La ei apare un paradox. Ei sunt liberi să-și construiască o formă de viață, dar sunt de regulă victimele unei angoase, dată de presiunea posibilului. Altfel spus, omului i se atenuază capacitatea de-a opta. Pentru ceilalți optează împrejurările. Dacă reușești să reduci sau chiar să anihilezi angoasa, lucrurile se normalizează. Totuși, este greu așa ceva. Societatea nu-i încurajează pe celibatari. De altfel, am venit aici dintr-un motiv legat de celibat.

Se opri, ca și când ar fi așteptat o întrebare. Continuă:

– Problema mea este... Nu reușesc să-mi păstrez actuala formă de viață.

Raul își răsuci palma dreaptă într-un gest de îndoială. Un fel de semi-renunțare.

– În ce fel? Întrebă medicul.

– Forma mea de viață a fost scrisul. Lucrez la un ziar, scriu articole. Pentru un jurnalist realizat ca familist, meseria poate să rămână ceva secundar. Așa se și întâmplă în cele mai multe cazuri. Respectivul nu se lasă cu toată greutatea, ca să zic așa, pe meserie. Pe când eu... De pildă, dumneavoastră... Aș putea paria, aveți copii mari, reușiți. Probabil doi. Mă înșel? Nu. La mine forma de viață s-a sprijinit doar pe profesie, dar într-un fel mai special. Ca și alți jurnaliști, am cochetat cu literatura. Am publicat o carte de reportaje și câteva fragmente de roman, prin revistele literare. În ultimii cincisprezece ani m-am sprijinit foarte serios pe o schemă mentală. "Gestează" un roman, într-o bună zi mă voi apuca foarte serios de lucru, voi reuși ceva deosebit.

În privirile medicului, sclipiri de complicitate intelectuală. Raul continuă:

– Am făcut mari eforturi. Am fișe, planuri, am scris niște fragmente pasabile. Degeaba. Ceva s-a deteriorat. Sau n-a existat niciodată? Treaba nu merge. Am citit mult, știu dacă un text sună bine sau este o făcătură tristă. Proza mea este jurnalistică și banală. Asta-i situația. Până acum vreun an, iluzia mea era intactă. Sunt în stare să scriu un roman adevărat, îmi trebuie pentru asta doar un concediu lung. Azi nu mai am nici-o iluzie. Ce fac? Iată de ce am venit aici.

Vreme de un minut nu se auzi decât ciripitul unor vrăbii în copacul înverzit din fața ferestrei. Medicul zise:

– Aveți o problemă filozofică și nu una medicală. Așa cred. Vreți să aflați cum să vă măriți forța creativă. Desigur, altfel decât prin psihotrope și neurotonice.

Raul, jenat, încuviință prin gesturi.

– Stimulentele nu sunt rele, totuși, spuse medicul. Balzac bea multă cafea. Știți asta.

– Nu m-ajută, spuse jurnalistul cu o notă de exasperare în glas. Am o condiție fizică destul de bună. Trăiesc foarte ordonat. Lașitate clasică de celibatar, nu? Nu fumez, nu beau. Nici cafea nu consum. Degeaba. Orice scriu iese jurnalistic, bombastic, fără nici-un haz.

– Poate sunteți subiectiv.

– Posibil. Din păcate, de la o vârstă încolo nimeni nu-ți mai spune că scrii prost. Practic, singur trebuie să decid. Nu cred că mă înșel. Proza mea este realmente slabă. Ce să mai...

– Nu prea știu ce să vă spun. Poate încrederea în forțele proprii... Trebuie fortificată.

– Am încercat. Nu merge. Este o tocire obiectivă a sensibilității. – Medicul schiță un zâmbet -. Mai aveți timp?

– Am. Mă interesează chestiunea. Este ceva original. Cunosc mulți scriitori, dar n-am mai avut un asemenea caz. Ați vorbit despre un proces obiectiv. Cum îl resimțiți?

– Locuiesc la parter. În fața ferestrei mele se află un copac, cu un cuib de turturică. Zilele trecute a bătut un vânt foarte rece. Cuibul este foarte șubred. M-am temut pentru pasăre. Tipic pentru un temperament melancolic, nu? Ei bine, crengile și chiar trunchiul se îndoiu, dar pasărea nu se mișcă, de parcă ar fi fost legată. Admirând-o, mi-am dat seama: S-a dus prospețimea trăirilor, nu mai reușesc să mă pasionez. Știu destule despre literatură, despre viață, dar liantul emoțional nu-l mai am. Mi-am pierdut și plăcerea de a mă exprima.

– Ați căpătat, în schimb, capacitatea de a conceptualiza.

– Așa pare a fi. Bine ar fi să le am pe amândouă, simultan.

– Faust, murmură medicul, parcă numai pentru sine. De fapt, reveni el repede la modul său obișnuit de a vorbi, ar exista ceva. Ați auzit despre hipnoza regresivă? Se pot reînvia trăiri vechi ale subiectului. Mă întreb dacă v-ar folosi. – Deveni ușor nostalgic –. Am trăit și eu ceva asemănător. Am descoperit că omul își păstrează sub formă de aluviuni toate vârstele anterioare, psihologic vorbind. Memoria seamănă cu o structură geologică. Nu am o imagine pentru a vă sugera simultaneitatea. Da, eu însumi am trăit uneori cu intensitatea unor vârste trecute sau, dacă vreți, la lungimea lor de undă. Probabil ar trebui să luptați pentru a re trăi un asemenea moment. Marii artiști reușesc așa ceva și la bătrânețe. Poate că fiecare deținem acest mecanism.

•

În sala de așteptare nu mai era nici un pacient.

Popescu o luă încet spre ieșire. În timp ce cobora scara, își privi ceasul și avu o clipă de panică. Trecuse atât de mult timp?

Se îndreptă spre stația de autobuz. Un vehicul îl depăși. Își învinse tentația de-a alerga după el. Nu, de această dată se afla într-o stare de spirit specială, nu se grăbea.

Îi plăcea locul unde se afla. În dreptul stației era un bloc decorat cu semnele zodiacale. Se uită lung la cele duble. Ceva în genul lor îl interesa. Voia să obțină un dublet de vârstă, o călătorie spre sine însuși, dar aflat într-un alt timp. Mai întâi cețoasă, ca o fantomă, apoi deodată clarificată, în minte i se ivi o expresie; unde o auzise sau o citise? Fulgerul mental. Își aduse aminte de unde-o știa. Pentru a se naște, fulgerul are nevoie de două sarcini electrice deosebite. Așa ceva i-ar trebui și lui. Între capacitatea de-a conceptualiza și darul de-a avea trăiri, să se ivească un fulger, o iluminare destul de lungă pentru a-i permite să-și scrie romanul.

Privi înspre stradă. Autobuzul sosi, roșu, vâjâitor. Înghesuiala nu conta. Și nici hoții de buzunare.

În biroul său nu era nimeni. Colegii plecaseră în documentare sau se retrăseseră în vreo încăpere unde nu suna atât de des telefonul, să scrie niște texte "foarte urgente".

Se așeză. Ora unu și jumătate. Minute în șir telefonul rămase mut, fapt neobișnuit. Ridică receptorul. Nu cumva aparatul era deranjat. Nu.

Ușa se deschise lent, apăru o fată cu părul tăiat scurt, înaltă, blondă, subțire. Filiformă, s-ar fi spus. De fapt, perfect de bine făcută. Slăbiciunea era aparentă.

– Bună ziua, zise tânăra cu glas plăcut, cu unele accente adolescente, adorabile. Cu cine aș putea să vorbesc?

Popescu îi răspunse la salut, rămânând așezat. Fata continuă:

– Am scris ceva și aș vrea să aflu...

Rămasă lângă ușă, scotoci în geanta ei largă și scoase niște hârtii împăturite.

– Ce este? se interesă Popescu. Un articol?

– Nu este articol.

– Atunci? Dar, se mobiliză Raul, de ce stai acolo? Vino mai aproape, te rog.

Leși din spatele biroului și se apropie de ea, zâmbind amabil.

– Parcă ai fi un manechin, spuse el prietenos. Vino, te rog, ia loc!

Aduse un scaun și îl așeză în fața biroului. Fata se așeză cu o mișcare natural-grațioasă și el își reluă locul.

– Ia să vedem!

Fata îi întinse foile. Popescu le despătură. Erau scrise de mână. Majuscule exagerate, semn de vitalitate și de orgoliu. Unele trasee erau bizare. O privi mai atent. Frapa scurtă a buzei de sus. La orice zâmbet, dinții maxilarului superior se dezgoleau în întregime. Când râdea, apăreau și gingiile trandafirii. Curios lucru, constată Raul, acest defect de conformație naște o impresie de originalitate, de rasă.

Fata adusese o proză. Raul o estimează: dacă textul ar fi dactilografiat la două rânduri, s-ar obține vreo trei file, nu mai mult. Își spuse: Sunt victima unei ironii a soartei, o debutantă vine cu proză la mine, la unul rămas în stadiul de promisiune. O clipă simți tentația de a i se confesa. Fata îl privea cu o politețe ce includea certitudinea: orice "schemă" amoroasă este exclusă.

Proza nu era rea. Doar prea sinceră. Fata luase o întâmplare din viața ei sentimentală și o transpusesse în ficțiune. Descria angoasa adusă de crepusculul unei iubiri. În fine, semnătura, scrisă conștiincios, școlărește: Jeanine Lupescu.

– De ce ai venit aici? Noi nu publicăm proză. Te-a sfătuit cineva?

– Nu publicați proză? păru uluită fata, înroșindu-se. Înseamnă că am greșit adresa. Eu am vrut să merg la...

Și rosti numele unei cunoscute reviste literare.

Raul, înviorat fără nici-un motiv, îi spuse numele ziarului său. O publicație fără nici-o legătură cu literatura.

Fata nu părea grăbită. Raul o întreabă:

– Cu ce te ocupi? Ești cumva studentă?

– Am terminat filologia. Anul trecut. Acum fac naveta.

Spuse numele unei localități din apropierea Capitalei.

În birou intrară doi colegi ai lui Raul. Fata se ridică. Jurnalistul îi ură succes. Se despărțiră. Fata îi făcu o ultimă bucurie: se înroși feciorelnic încă o dată, fără motiv.

•

Trecură vreo două săptămâni. Într-o dimineață, pe când Raul se afla într-o stație de autobuz din cartierul unde locuia, zări fata cu proza. O recunoscă imediat. După o scurtă ezitare, se îndreaptă spre ea. Spuse, ca și cum ar fi rostit cuvintele unui salut:

– Jeanine Lupescu!

– M-ați recunoscut? spuse ea, înroșindu-se.

– Bineînțeles, cum aș fi putut să te uit?

Autobuzul lor apără imediat. Urmă scena îmbarcării dificile. Conversară cu oarecare dificultate din pricina înghesuiei. Jeanine avea anumite probleme cu naveta ei. Să se întâlnească, nu? Schimbară numerele de telefon.

•

În aceeași seară, pe când se uita înspre cuibul turturelei, Raul revăzu, atât de clar de parcă ar fi fost o halucinație, cele două întâlniri cu Jeanine. Se simți legat de vizitarea lui de la redacție, ba chiar dependent de ea într-un fel nemaicunoscut.

Se îndreaptă șovăitor către masa de lucru. Începu să scrie la mașină, mai întâi cu ezitări și prudență, recitind fiecare frază, apoi tot mai repede. Telefonul sună, dar el îl auzi ca pe un sunet îndepărtat și nu-i dădu nici-o atenție. Continuă să scrie. Își aminti de unul dintre planurile sale de roman și-l modifică "din mers". N-avea nevoie de nici-o fișă, ci doar de el însuși și de fantasma fetei. Simți că dinspre ea sosește un nemăsurat jet de energie. Scrise cu o poftă bestială, cu mâinile tremurându-i de nerăbdare când trebuia să schimbe fila în mașina de scris, nu se ridică atunci când telefonul sună din nou și nici când se auzi soneria de la intrare și apoi bătăi în ușă. Niște copii făceau zgomot în fața ferestrei. Nu le dădu atenție. Continuă să bată la mașină. Știu, de la un timp: Totul va merge bine, până la capăt. Simți: Nu va interveni nici o sincopă, nu voi muri, soarta mea ironică nu-mi va trimite un infarct. Măine dau un telefon la redacție și obțin o învoire de două zile.

Veni noaptea, el bătu în continuare la mașină. Se auziră lovituri în țeava caloriferului, semne de exasperare ale vecinei de sus. Nu le dădu atenție. Vecina încetă să mai bată. Se făcu dimineață. Se opri. Nu din oboseală. Se simțea foarte proaspăt. De parc-ar fi fost drogat. Își prepară o cafea. Se bărbieri, făcu duș. Numerotă paginile scrise: o sută patru. La ora opt formă numărul șefului său și-l rugă să-l învoiască pentru două zile. Șeful acceptă. Raul măncă. Apoi se reaseză la masă, păstrând imaginea miraculoasă a Jeaninei, având-o în față, precum într-un film convențional, unde soțul, creator, eventual compozitor de geniu, stă la pian, iar preaiubita lui soție se află în apropiere, pe un fotoliu, brodând. Reintră într-o transă lucidă, suverană. Își domină creierul, inima, măduva spinării. Telefonul nu sună decât de vreo trei ori, fără insistență.

Altădată s-ar fi bucurat, văzând cum numărul paginilor scrise crește peste orice așteptări. Acum era dincolo de lăcomia trăită cândva. I se păru firesc ca la începutul nopții, când se împlineau douăzeci și patru de ore de la începutul acțiunii sale să ajungă în apropierea paginii două sute. Un profesionist al scrisului nu l-ar fi crezut dacă i-ar fi relatat performanța. Cum, două sute de pagini în douăzeci și patru de ore? Așa ceva este imposibil. Poate dacă te droghezi și apoi începi să scrii tot ceea ce-ți trece prin cap. El știa: Paginile sunt bune. Noaptea se înstăpâni, telefonul nu mai sună, nici soneria, vecina de sus nu mai bătu în calorifer, probabil uimită de sunetul nemaiîncheiat al mașinii de scris.

Veni dimineața. Raul își repetă ritualul: cafeaua, bărbieritul, dușul. Se reaseză la masă și scrise în continuare, fericit, plângând la o scenă de iubire, tremurând de milă când relată moartea unui personaj. Jeanine a lui, da, acum putea să-i spună așa...

Nu-i trecu prin minte ideea că paginile înnegrite ar putea fi doar deșeuri, maculatură. Avu certitudinea: Reușește, este romanul lui. Fulgerul mental a devenit realitate.

Ziua se încheie. Altă dimineață. Renunță la cafea, bătu în continuare la mașină, auzind ca prin vis cum în fața ușii lui, pe coridorul de tip hotel, se strângeau oameni. Nu ieși, bătu în continuare la mașină.

Ziua trecu. Spre seară se apropie de final.

Scrise ultimele cuvinte ale romanului său chiar la miezul nopții. Apoi, fără nici-o pauză, începu să recitească textul, să corecteze rarele greșeli de dactilografie și puținele poticneli stilistice. Da, era ceea ce dorise. Reușise. Corectarea celor trei sute și cincizeci de pagini îi luă vreo opt ore.

•

Încet, cam nesigur pe picioarele sale, de parcă ar merge pe un strat gros de vată, se mișcă indecis prin garsonieră. Textul trebuie predat unei edituri. Să dau din mână singurul exemplar existent? Dacă se pierde?

Se îmbracă încet, simțindu-se fragil, vulnerabil. Dacă pe bara ridicată a unui halterofil se așază o vrabie, respectivul se prăbușește. Ceva asemănător era pe punctul de-a păți el. Se stăpânea bine, știa ce are de făcut, dar și o mângâiere l-ar fi dăruit.

Leși din bloc. Lumina soarelui îi răni ochii, trecătorii i se păruă uriași și amenințători. Simți că tremură. Ajunse, fără să atragă în vreun fel atenția asupra sa, la un xerox. Ceva mai târziu se înfățișă la o editură, unde depuse manuscrisul, având grijă să ceară număr de înregistrare.

Leșind, simți că leșină. Se lăsă să alunece pe lângă zidul editurii. Mă vor crede băut. Un trecător opri un taxi și Raul reuși să ajungă acasă. Șoferul se oferă să-l ducă la Spitalul de Urgență, dar Raul spuse: Nu sunt decât obosit, nu sufăr cu inima.

Se dezbracă foarte încet, auzind ca prin vis cum îi troznesc oasele. Adormi imediat. Se trezi peste vreo două ore și jumătate, cuprins de-o panică repede disipată, apoi adormi din nou. Și tot așa, încă de vreo trei-patru ori. Trecură astfel după-amiaza și seara. Pe la miezul nopții se ridică din pat și-și făcu un ceai de tei. Se simțea obosit, dar era ceva nou, ciudat. Își aminti de-un accident avut cândva, în munți. Se rostogolise vreo zece metri pe un grohotiș și se umpluse de vânătaie. Câteva săptămâni îl duruse întreg trupul. Acum simțea ceva asemănător. Privindu-se în oglinda din baie, singura existentă în locuința sa, constată, fără să aibă puterea de-a se mira: încăruntise, o bună parte din părul lui castaniu închis și des căpătase culoarea unei burți de pește. Vrând să ia pieptenele de pe polița de sticlă aflată în fața oglinzii, constată că pe mâna sa apăruseră niște pete maronii, iar pielea era uscată și solzoasă, de parcă s-ar fi lărgit și s-ar fi subțiat. Iarăși nu se miră. Se gândi apoi să facă un duș. Propriul lui corp îi păru întrucâtva străin. Mușchii erau vizibil micșorați, iar pielea avea ceva nesănătos.

La redacție, cei mai mulți avură delicatețea sau indiferența de-a nu se mira de capul încăruntat al lui Popescu. Acesta își relua îndeletnicirile. Era un alt om. Începu să uite. Durerile reumatice i se accentuă. Avu insomnii noapte de noapte. Părul continuă să-i încăruntească și în scurtă vreme albi în întregime. Scăzu în greutate. Începu să mănânce tot mai puțin. Nu se grăbi să consulte un medic. Zilele îi treceau atât de repede încât nu reușise să găsească timpul necesar.

După vreo două săptămâni de la scrierea romanului ajunse în fața unui medic. Acesta își înălță sprâncenele atunci când află că are doar patruzeci și șase de ani. Îl consultă, îi recomandă niște analize. La urmă, evitând să-i spună că starea corpului său este a unui om de șaptezeci și cinci-optzeci de ani, îi dădu o rețetă pentru tonice și vitamine.

Raul Popescu decedă în ziua când se împlineau trei săptămâni de la depunerea manuscrisului său la editură. Murise epuizat, de bătrânețe.

Noapte bună, Sophie

Va apărea în curând, este ultima ei întârziere. Va coborî din mașină, scuturându-și cu eleganță pletele blonde, se va apropia de noi, prietenii ei, cu pași prea mari pentru o femeie frumoasă, în stilul ei băiețesc, mai reușit acum douăzeci de ani, dar care o prinde și astăzi. Are instinct și știe întotdeauna să nu exagereze. Ne va zâmbi și ne vom simți cu toții curențați. Ar fi putut să facă film cu zâmbetul de femeie absolută. În fond, nu frumoasă, înaltă, prea suplă, cu trăsături masculine, dar mâinile lungi și subțiri, fine, te înfioară. Mâinile și zâmbetul, iată tot ce are. A fost suficient pentru a trece drept o femeie fatală, să și fie. Dintre cei mulți, care au alergat după ea, a ales ființe deosebite, bărbați puternici sau sensibili, niciodată prea inteligenți, întotdeauna, ciudat, puțin mai scunzi decât ea, bărbați decorativi, având profesii spectaculoase. Alături de ei a apărut, nonșalantă, serioasă, maternă, fără greș elegantă, în restaurante la modă. Niciodată meschină, ocolind în treacăt avantaje ușor de obținut, nehotărâtă, versatilă nu din lipsă de caracter, ci din instinct, trecând prin ani în chip de învingătoare nedumerită, fermecătoare, știind să depășească elegant succesele și eșecurile, arzându-le pe toate cu zâmbetul ei inalterabil, știind să rămână neatinsă, să producă mari pasiuni și mari decepții, să mintă și să spună adevărul, să promită și să se țină de cuvânt, sau să uite în clipa următoare, să fie generoasă și să fie, brusc, zgârcită, nu cu banii, ci cu timpul, aprinzându-se și apoi îndepărtându-se, ființă nemulțumită de prezent, oricât de bun ar fi fost acesta, roasă de dorința schimbării, privind cu aviditate înspre "altceva", spre viitorul sacrificat de îndată ce s-a transformat în prezent. Pasionată mai ales pentru cauzele pierdute, dinainte pierdute, apărându-le cu o nebunească patimă, uitându-le brusc doar atunci când, nu arareori, reușea în mod miraculos să le schimbe cursul firesc spre eșec.

I-a venit cândva, pe când era studentă, ideea să devină scriitoare. A reușit foarte ușor, jucându-se. A scris romane, a avut succes, a luat premii, a călătorit, cărțile i-au fost traduse. A scris în trecere, între două complicații amoroase, între două călătorii, cărți sacadate, nervoase, cu fraze scurte. N-a fost nevoită să inventeze, viața ei a fost un roman. A avut ani plini, s-a arătat o maestră a improvizațiilor. A dovedit că pentru a face literatură nu trebuie să devii un ascet al scrisului, ci dimpotrivă, să întetești goana senzațiilor. A trișat? Acest cuvânt nu se potrivește decât pentru jocuri, nu și pentru viață. La joc trișezi și ești repudiat, în viață trișezi și ești admis. Nu voi spune deci: A fost prea avidă, s-a îmbibat, prin înșelăciune, de senzații. Romanele ei au un ce superficial. Nu voi repeta vorbele celor care n-o iubesc. Voi spune: Marea ei realizare a fost propria-i viață.

Viață ori literatură. Nu opoziție, ci mai degrabă o relație de întrepătrundere, ca între două lichide insolubile unul în celălalt, aflate pentru totdeauna într-o agitată emulsie. Punctele lor de contact sunt locurile comune. Viața, nu mai puțin decât literatura, se întemeiază pe acestea. Nici nu s-ar putea altfel. Este o naivitate să credem că viața este un flux absolut autentic. Întâmplările se repetă, emoțiile, triumfurile și umilirile se repetă. Ea a intuit cu durere acest adevăr ignorat de cei mai mulți. Iată de ce viața ei s-a desfășurat în zvâcnute imprevizibile, imposibil de justificat pentru simțul comun. Fiind în permanență hărțuită de sentimentul unei scheme tiranice, a trăit într-o continuă, nesăbuită, patetică, zadarnică fugă din calea convențiilor.

Ce se întâmplă atunci când cineva respinge locurile comune? O asemenea acțiune poate duce la dezastru. Boema, îndoielnică artă de-a contrazice convențiile, a fost întotdeauna detestată, chiar dacă unii practicați ai ei au fost socotiți geniali sau doar pitorești. Ceva boem i-a dominat viața. Esența existenței ei a fost boemă, pe dedesubtul manevrelor conformiste la care s-a văzut uneori silită pentru a supraviețui. Pentru cine se interesează cu adevărat de ea, refuzând să rămână doar la câteva povestiri cu amoruri fulgerătoare, urmate de despărțiri neașteptate, aceasta este o idee importantă. Sophie a avut întotdeauna o oarecare chemare spre corectarea (în sens estetic) a regulilor constituite ale conviețuirii sociale. Cam totul în viața ei cunoscută a fost cu susul în jos, făcut nu atât pentru a contrazice simțul comun, cât, mai degrabă, pentru a mulțumi în ea însăși un gust pentru iregular, pentru rezolvările ciudate, neconcordante convențiilor, pentru decizii și trăiri bizare, nepotrivite, paradoxale. Femeile din categoria ei socială își aleg de obicei bărbați cu profesii intelectuale, ființe rutinate, lașe cu demnitate, rafinate, estetizate, neînsemnate fizic, cerebralizate, privind de sus plăcerile simple ale cenesteziei. Nu i se cunoaște nici o asemenea relație.

Un iubit al ei a fost pilot de încercare, l-am cunoscut, era un musculos cu priviri curate de câine, devotat, gelos, contrariat ori de câte ori se afla în societatea unor intelectuali, bântuit din când în când de-o furie reținută, o furie misterioasă, pe care am urmărit-o adesea cu mare atenție, ca pe un lucru prețios, imposibil de văzut la intelectualii efeminați și teatrali, un tip frumos, nici vorbă, legat de ea printr-o iubire de sclav revoltat, subjugat de inconsecvența ei magnifică, ce-l fascina și-o ridica deasupra tuturor femeilor mai frumoase sau mai tinere întâlnite în viața lui de bărbat capabil de franchețe.

Un altul a fost actor de cinema, nu știu prea multe despre el, ca persoană, dar cunosc destul de bine categoria. Actorii ar trebui să aibă geniul lui Proteu, unii chiar îl au, să fie schimbători și în viețile lor private, chiar dacă anumiți buni meșteșugari ai scenei și ai ecranului afirmă despre ei înșiși, cu o mândrie de neînțeles: Suntem familisti tradiționali, ce facem pe scenă n-are nici-o legătură cu viețile noastre de zi cu zi. Eu zic, în ciuda moralistilor de ocazie: În marii actori se află, vii, toate personajele pe care le-au interpretat. Nu se poate să fie altfel. Iubitul ei a făcut parte dintre acești oameni rari și relația cu el a fost din acest motiv, paradoxal lucru,

profundă. S-au iubit tocmai fiindcă erau foarte schimbători și nici un conflict n-avea cum să se fixeze. Putea fi bărbatul vieții ei, dacă ea s-ar fi putut opri la cineva. În minte imaginile de pe ecrane i s-au învălmășit, sunt sigur de asta, cu realitatea lui. Un caleidoscop cu multe fețe și întâmplări. Ea a putut să aleagă, dând fiecărei zile și fiecărei clipe o altă culoare, un alt sunet. Sau poate, totuși, actorul era monoton și n-a răspuns dorinței ei nebunești de schimbare? Nu știu, nu l-am cunoscut, l-am văzut doar prin filme, o figură sugerând interiorizarea, incertă. Mi-a povestit odată, după ani: Mă simțeam divin de bine cu el, dar l-am părăsit fiindcă n-am mai rezistat fizic. Viața în disprețul regulilor de supraviețuire comodă devine periculoasă. Am simțit că mă sufoc, mi-a spus. Am stat un an singură, n-am vrut să aud de nimeni. Am lucrat, am scris un roman, cel mai slab dintre toate, atât de prost încât l-am aruncat, să uit de el cât mai repede. Aveam timp destul, zile și săptămâni nu m-a deranjat nimeni. N-a ieșit nimic, în viața mea n-am scris ceva mai prost. Tu trebuie să faci totul în trecere, Sophie, i-am spus, totul în trecere, altfel pieri. Îmi amintesc, o clipă m-a privit cu atenție. Poate ai dreptate, a șoptit. Aveam. Astăzi, când anii au trecut, nu mă mai îndoiesc.

Au fost și alți bărbați, dar nu-i mai știu. Niciodată nu mi-a dat prin minte să mă interesez. Doar de la ea însăși am aflat câte ceva. Nu confesiuni. Mi-a vorbit în trecere, pe fugă, grăbită, urma să plece în străinătate și trebuia să se pregătească, trebuia să ajungă la televiziune, o aștepta o mașină, pleca într-o localitate îndepărtată, era mama ei bolnavă sau doar singură și trebuia să se ducă repede la ea, avea o întâlnire în oraș, era pe punctul să întârzie, o conferință, o lansare de carte, o întâlnire cu cititorii. Orice, numai să nu rămână pe loc.

Va apărea, întârzierile ei au fost întotdeauna bine calculate. Trebuia poate să mă gândesc la o alocuțiune. Dar nu. Ce să spun? Să înșir vorbe meșteșugite, când totul este doar un vis, pătruns miraculos în viața prozaică? Cuvintele n-au rost astăzi, aici. O strângere de mână, un sărut fugar, pe obrazul fardat, aproape tragic în încremenirea lui. Apoi, priviri. O voi urmări cum își ia adio, cum dă mâna cu fiecare, stăpânindu-și plânsul, cum le mângâie pe femei pe

păr, strângându-le o clipă lângă ea cu un gest matern, l-am văzut adesea, cum le zâmbeste bărbaților, zâmbetul ei de cuceritoare, de amazoană evadată din trecut, cum urcă încet treptele clădirii întunecate – trebuie, poate, să aibă niște culori mai vesele acest dom al ficțiunii –, cum se oprește pe ultima treaptă și se întoarce spre noi, zâmbindu-ne pentru ultima oară, regină ciudată, stăpâna unui regat vizibil numai pentru ea. Dispărând prin intrarea înaltă, de mausoleu, în ochi rămânându-mi doar o ultimă fluturare a veșmintelor sale. Și-apoi, parcă trezit din somn, să privesc fețele din jurul meu, să simt o durere difuză în regiunea inimii, iar ochii să mă usture. Vom aștepta. Timpul va trece repede. Vom sta încremeniți, tăcuți, privind spre intrarea aflată sus, la capătul treptelor de marmură neagră. Va apărea, peste o oră sau peste zece minute, un bărbat cărunt, unul dintre bătrânii care i-au plăcut ei întotdeauna foarte mult, se va opri în capătul scărilor, îmbrăcat în halat alb, cu barbă albă, scurtă, lentilele ochelarilor săi vor sclipi în lumina piezișă a amurgului. Va sta o clipă nemișcat, cu mâinile pe lângă corp, iar apoi foarte încet, își va înclina capul într-un semn al afirmației. Vom înțelege că hotarul a fost trecut. Femeile vor lăcrima, poate. Cei mai mulți se vor îndepărta încet, de parcă ar părăsi un cimitir, iar noi, cei câțiva prieteni ai ei, vom urca treptele, dintr-o dată grăbiți. Bătrânul ne va aștepta, o figură încremenită, priviri senine de țăran bătrân. O vom vedea, ca moartă, cu ochii închiși pentru totdeauna, un zâmbet difuz îi va persista pe figura fără vârstă.

Am aflat primul de planul ei. Pe un coridor întunecos, am mers împreună câteva minute. Voi pleca, mi-a spus, pe scurt, în stilul ei grăbit, voi pleca pentru totdeauna. Nu te mira, ascultă. Am discutat cu un savant. Mi-a venit ideea. l-am spus. A rămas trăznit. l-am plăcut. A zis: O să mă gândesc. A trecut un an. M-a căutat și mi-a spus: Totul este gata. Să scriu scenariul. Să aleg. Am ales. Pot să-l văd și eu, am întrebat-o, mecanic, fără să știu despre ce scenariu este vorba. A rămas o clipă pierdută, privind înspre copacii înverziți ce se vedeau de la fereastra în fața căreia ajunsesem. Nu-l va cunoaște nimeni, a spus. Numai profesorul. El n-o să mă trădeze, sunt sigură. Se va afla după moartea mea. Sper să fii în viață atunci, a completat, zâmbind palid. Apoi, cu o voce neutră, mi-a dat câteva detalii tehnice. Totul era simplu, cumplit de simplu. Nu se întâmpla nimic deosebit, dar ea urma să trăiască în ficțiune. Corpul ei continua să funcționeze, creierul îi era ghidat de impulsuri exterioare. Ceva asemănător cu hipnoza, parcă așa mi-a spus. Hrănire artificială. Posibilitatea unei existențe lungi, datorită minimului consum de energie. Un computer era programat pentru respectarea întocmai a scenariului.

Se pregătea deci pentru nopți și zile fictive, săptămâni, luni și ani fictivi. M-a trecut un fior de groază, apoi m-am simțit tentat. Corpul urma să stea în parcul mării clinici a bătrânului ei, savantul. Urma să se construiască o clădire, un fel de monument, mai degrabă. A fost gustul ei: un mausoleu.

Fantastic sfârșit, dar potrivit pentru ea, parcă singurul cu putință. Probabil a selectat episoadele cele mai reușite ale vieții ei reale, le-a combinat din nou, în cine știe ce variante. Atunci, când priveam împreună iarba strălucitoare, pe care un câine negru făcea tumble interminabile, sub privirile unui bărbat elegant, nemișcat ca o statuie, am întrebat-o dacă nu-i este frică. Mi-e frică, a zis, simt un fel de greață când mă gândesc, ca în avion. Pot să te întreb ceva mai delicat, am zis. Da, bineînțeles că poți. Nu ți se pare că aventura asta are ceva derizoriu? De ce să pleci, Sophie? Tu ești cea mai vie dintre noi. Ce vrei să faci tu este mai rău ca o moarte. Cuvinte protesti, le regret și astăzi. Prietene, mi-a spus, ce știi tu despre femei? Ai dreptate, sigur, dar eu am mai multă. Ce să-ți spun? Că simt cum oboseala mă cotopește, cu fiecare dimineață mai mult, că simțurile mă trădează și carnea mă trădează? Sunt obosită, dar nu vreau odihnă. Mă vreau pe mine, cea de acum douăzeci de ani, mă vreau. Vocea i s-a asprit, ca și cum ar fi răgușit fără veste. Nu mai pot să mă târăsc de la o zi la alta și să simulez la nesfârșit: Mă simt bine, mă simt perfect, sunt o femeie cu succese cândva, iar astăzi pot fi încă dorită. Sau măcar o doamnă spiritualizată. Vorbesc frumos și scriu frumos, am văzut lumea și-așa mai departe. Îmi vreau trupul de-acum douăzeci de ani, vreau diminețile proaspete de demult. Nu mai pot, înțelegi? Nu mai rezist în jocul vitaminelor, medicilor, dentiștilor, masajelor. Mi-e greu să mai scot zâmbetele de prosperitate cerute de legea succesului. Asta-i tot. Intri într-o aventură, Sophie, i-am spus. Da, ultima mea aventură, cea mai lungă. A zâmbit. Mi-ar fi plăcut să fiu cu tine, Sophie. Poate vei fi.

Am amețit, de parcă m-aș fi aflat pe marginea unei prăpăstii sau într-un balcon de la etajul al cincisprezecelea, de unde privești în jos și simți în tine, mică, discretă, ca bătaia unui ceas de mână, dorința de moarte, dorința de zbor spre moarte. Ce rol îmi dăduse? Imaginea mea, asemenea unei umbre din Infern, îi va apărea în preajmă și ea nu va ști că totul este o iluzie, va vorbi cu mine, îi voi spune istorisiri cu tâlc, poate nu în fugă, poate pentru întâia oară nu în fugă, mă va asculta în tăcere, întinsă la marginea unei piscine, ca-n filme, bând sucuri răcoritoare de fructe? Am încercat să-mi imaginez viața ei din ficțiune. Va fi un vis, dar ce fel de vis, cât de reușit, cât de dureros, cât de lung? Își va retrăi iubirile, poate și copilăria parcursă cu atâta ură ciudată împotriva timpului ce nu trecea destul de repede? Mi-a povestit, a fost un copil retras. A devenit la un moment dat, brusc, războinică, băiețoasă, disprețuind fetele și dorind să fie băiat, eterna poveste explicată de Freud atât de bizar. Mi-a povestit, fragmentar, în întâlnirile noastre întâmplătoare, când așteptam împreună pe cineva într-o stație de autobuz, în foaierul unui teatru, mi-a povestit despre adolescența ei destul de nefericită, dar o adolescență, zic, cu greu poate fi nefericită, despre niște rude, au persecutat-o, a scăpat de ele trăind poetic, așa cum poate să trăiască o fată cu o imaginație atât de puternică, încât metaforele ei primitive și vii nu sunt înțelese decât de puțini, o fată paradoxală, bolnavă de sensibilitate, rănită de orice, pășind totuși printre oameni și întâmplări cu o trufie de nobil scăpătat, încă arătată uneori, deși anii i-au lustruit gesturile și vorbele. Vor fi poate din nou întâmplările primei tinereți, va fi ea însăși, ciudată, amestec de dorințe

contradictorii și îndepărtate unele de altele, tentația de-a sta printre cărțile zadarnicei înțelepciuni și pofta furibundă de senzații, căreia îi ceda plângând de neputință și de voluptate. Se vor întâlni toți iubiții ei, poate. Una dintre ciudățeniile ei a fost întotdeauna generozitatea paradoxală a omului în stare să părăsească un oraș pentru totdeauna, doar pentru a nu se mai întâlni cu cineva, doar fiindcă nu este capabil să spună un simplu nu. Îi va revedea, va fi un film văzut a doua oară? Sau a refăcut totul, cu alte fețe și cu alte întâmplări? De unde și-a ales, în acest caz, personajele, dintre oamenii văzuți în realitate sau dintre figurile celebre ale lumii? Nu. Va fi o reîntoarcere la vechi episoade, iubite și părăsite cu fugitivă tandrețe. Da, trecutul ei va fi, retușat de uitare și de perfid-brutalele locuri comune.

O amintire

Am cunoscut-o pe doamna Elena H. într-o seară de iarnă, în holul unei case vechi, propria ei casă, în apropierea Pieței Rosetti. Într-adevăr, în materie de figuri umane memoria mea este o fototecă de prime imagini. Doar astfel reușesc să-mi explic claritatea perfectă cu care revăd scena. O femeie frumoasă, la vreo treizeci de ani, sau nu, nu neapărat frumoasă, mai degrabă rasată, rafinată și misterios erodată, având ceva de ogar neurastenic. Pășea ciudat, ușor tropăit, cu bustul puțin aplecat înainte, un mers neclar, dacă se poate spune așa, de om indecis, oscilând între două posibilități simetrice. Gesticula exagerat. Avea mâini lungi și descărnate, cu unghii acaju. O ființă subțire. Fața maladiv de îngustă, o gură enormă, ce sugera cu violență senzualitatea, ochi banali, ascunși cu subtilitate de breton, păr blond, scurt și fluturător. Destul de înaltă, fragilă, sau nu, mai degrabă genul "fausse maigre". Intens fardată. Parfumată, evident, cu "Madame Rochas".

Ia să te văd, mi-a spus în loc de salut, ia să te văd. Să nu păstrezi toată seara figura asta serioasă, bine? Îmi promiți? I-am promis. Am trecut printr-un al doilea hol, mai mare, întunecos, prin colțurile lui se vedeau contururile neclare ale unor obiecte voluminoase, am intrat într-o încăpere luminată slab. Se găseau acolo trei femei, precum și soțul gazdei, un vag amic al meu, inginer. Îl întâlnisem câteva zile în urmă pe stradă și mă invitase la un pahar de votcă. Mai stăm de vorbă, așa mi-a zis, o s-o cunoști pe nevastă-mea.

Curios lucru, pe cea de-a treia femeie dintre cele găsite acolo, sau pe cea de-a patra, dacă socotim și gazda, am uitat-o cu desăvârșire. În memorie îmi stăruie numai o vagă siluetă cenușie. În schimb, mi le aduc aminte pe celelalte două, deși au trecut de atunci câțiva ani. Una dintre ele reprezenta genul blondei absolute, al secretarei implacabile, care-l determină pe șeful ei, aflat la vârsta critică, să divorțeze. M-a frapat la ea, de cum am văzut-o, un soi de dispreț deplasat, inexplicabil, bineînțeles nu exprimat fățiș, ci strecurat pe sub pleoapele desenate cu verde și pe jumătate coborâte. Nu prea vorbea. Se mulțumea să-și lanseze disprețui ei ușor, sau mai bine să-i zică milă, condescendență, nici nu știu ce să spun, pentru a fi mai exact. A doua femeie vorbea însă și pentru ea. Dar ce zice eu vorbea, mai degrabă răcnea, zbiera, atât de tare încât de câteva ori am avut iluzia că zăngănesc geamurile. M-a fascinat, trebuie să recunosc. Toate trei erau profesoare. Ca și gazda, de altfel. Se discuta despre școală. Întâmplări mărunte, interesante doar pentru ele.

Am ascultat cu maximă politețe, am plasat câteva replici. În fond, eram și eu profesor "la bază". Mă întreb de ce discursul răcnit al acelei femei a putut să mă indispună atât de violent și într-un timp atât de scurt.

Toate acestea sunt, în cele din urmă, aspecte lipsite de importanță. Secundară mi se pare și prezentarea soțului, tânăr frumos de-a binelea, înalt, având ceva tragic scris pe figură. Blonda și mondena lui soție îl oprima cu o lipsă de cruțare, așa zice, instinctivă. Îl trimitea tot timpul la bucătărie, să aducă nu știu ce, la prăvălie, după băutură, apoi din nou, după țigări, îi sărea pe negândite în spate, enervându-l vizibil, făcea gesturi deșănțate, ruinându-și imaginea de pariziană rafinată întrevăzută de mine la venire, îl lua peste picior cu glume groase, nici vorbă de ironii subtile, strecura niște aluzii umiltoare, cu subtext misterios (atingându-și pe deplin ținta, făcându-l să pălească și să devină tăcut).

Ce dracu' se petrece acolo? O menajerie, pe cinstea mea! Blonda cu forme generoase era o pisică gălbuie, lipsită de orice imaginație și animată doar de-un egoism elementar. Ținea doar să se îmbrace cât mai bine, să aibă "smacurile" și coafezele cele mai bune. Să nu uit țigările. Dacă-i dai niște haine bune, de firmă, niște pantofi italienești, un pachet de kent și un pahar de mai știu eu ce, hai să zicem "Johnnie Walker", devine brusc împăcată cu sine. Disprețul ei nu îmi era în mod special adresat, ci le viza pe toate ființele care cred că limbajul cuvintelor este ceva important și își dau silința să combine vorbele în moduri cât mai nimerite. Este clar, așa gândea. Vorbărie stearpă, ziceau privirile ei reci și în același timp senzuale, dacă se poate imagina așa ceva, dar eu zic că se poate, fiindcă tocmai așa se uită pisicile. În ceea ce-o privește pe a doua profesoară, mi se pare evident, avea rolul modest al unui papagal, frumos colorata pasăre cu darul imitației. Iar gazda, cu tot regretul trebuie s-o afirm, încălcând oarecum legile ospitalității, interpreta o maimuță, un gibbon suplu și rasat, poate melancolic în sufletul lui, dar, până una alta, dedându-se la tot felul de manevre nu prea reușite.

O să se spună că sunt un misogin. Pe nedrept, fiindcă realmente asta era situația. De altfel, precizez, reproșurile mele sunt strict amicale, sportive chiar. În definitiv, soțul acceptase de bunăvoie totul, iar eu tot nesilit de nimeni venisem în vizită. Deci, repetând figura retorică de mai sus, voi afirma: Prologul ar fi putut lipsi. Cu adevărat interesantă este doar doamna Elena H., dincolo de sadismul ei conjugal. De altfel, imaginea ei mă urmărește. Mi-o amintesc cum, în aceeași seară, a început, în cele din urmă, să discute și despre altceva decât conflictele cu directoarea. O interesau științele oculte, știa câte ceva, citise. Avea chiar câteva cărți. S-a referit la ele în treacăt, vorbind foarte repede și mișcându-și în permanență mâinile ei expresive, care doar așa arătau bine, atunci când se opreau scoțând la iveală vene puternic reliefate și degete încovrigate, un soi de ghiare elegante. I-am cerut să-mi arate și mie cartea cea mai interesantă. A scos o traducere engleză a "Cărții schimbărilor" și a răsfoit-o cu nervozitate. Am întrebato-o dacă a învățat să ghicească.

Mi-a spus că da și s-a apucat imediat să arunce cele trei monede. Repede mi-am dat seama, cunoștea foarte aproximativ regulile jocului grav al prezicerii viitorului. Dar nu i-am spus nimic, am lăsat-o să vorbească, urmărind fascinat cum i se contorsionau tendoanele gâtului slab, lăsând să apară o venă proeminentă, dezagreabil de privit.

În timpul jocului de-a ghicitul vorbăreț a mai tăcut. Imediat după ce pronosticul a fost rostit, a dat din nou drumul inocentelor ei banalități. N-am mai putut rezista mult. M-am scuzat cum am știut mai bine și-am plecat, urmărit de țipetele gazdei: Vaaai, dar de ce pleci, vaaai, dar mai stai!

Acestea au fost circumstanțele. Le-am înșirat pentru a motiva, ce-i drept, într-un fel paradoxal, câteva întâmplări ulterioare.

În ciuda vizitei eșuate, nu m-am astâmpărat. Ba chiar am simțit tentația de-a reveni. Acum, când a trecut o bună bucată de timp de-atunci, înțeleg cu destulă precizie motivul. Eram fascinat de combinația contradictorie exprimată de Elena H., iar vizita, de la distanță însă, fără țipetele femeii-papagal, mi se părea un întreg joc al demascării. Mai întâi, o ființă rasată, cu membre fine și lungi, cu o figură à la Modigliani, apoi ruina vertiginoasă a primei impresii. Totuși chiar ajuns în etapa dezamăgirii am întrevăzut niște "lucruri pozitive". Sau nu, de ce să nu fiu sincer până la capăt? Nu o curiozitate filozofică m-a îndemnat să revin, s-o caut. Femeia mi-a plăcut, asta este totul. Recunoscând în sinea mea că așa stau lucrurile, am început să-mi zic: Își terorizează soțul, are niște prietene enervante, n-a citit cu atenție "Cartea schimbărilor", vorbește cam prea tare și-și dă prea des în petic, lepădând brusc masca femeii de lume. Dar toate acestea nu contează, dacă este frumoasă. Și era.

Iată ce-mi trecea prin minte într-o dimineață, în timp ce-i formam, cu un sentiment lamentabil de satisfacție, numărul de telefon. Am găsit-o. Cât de plăcut surprinsă a fost, domnule! Ceva "de nemaipomenit". S-ar fi zis că eram singura persoană de la care aștepta o veste. Să ne întâlnim, sigur, chiar atunci, să vin imediat la ea, este singură, dorește în mod special să stăm de vorbă, să bem cafele, să fumăm "o țigară bună". Glasul ei de copil răzgâiat, nu lipsit de anumite modulații culte, avea o certă forță hipnotică. Am ajuns acolo destul de repede. M-am fardat o oră întreagă, mi-a spus, pentru tine. Știrea aceasta m-a flatat, nu văd de ce-aș nega, deși femeile intens fardate îmi dau în genere impresia neplăcută că sunt deghizate. A făcut cafele și apoi a început să fumeze cu aviditate, aprinzând țigară de la țigară, sugând fumul cu un mic zgomot de turbină. Avea, în schimb, darul de-a bea cafeaua în înghițituri extrem de mici. Ducea ceașca la gură de foarte multe ori, dar cafeaua nu se termina cu nici-un chip. În schimb, eu, ființă modestă, primitivă chiar, aș zice, în raport cu ea, am băut-o repede, fără să fumez, contrazicând ritualul. Am conversat. Avea în continuare marota cu științele oculte. Nu mai era însă vorba despre ghicirea viitorului, chestiunea i se părea depășită, ci despre autohipnoză. Cum omul trebuie să-și compună niște sutre și apoi să le repete, concentrându-se până când începe să-și vadă aura. În final, este posibilă

modificarea funcțiilor propriului corp. Interesant, nici vorbă. Tot ce-mi spunea, însă, era contrazis de aviditatea cu care fuma și de ridicarea, maniacal de frecventă a ceștii de cafea spre gură. Îmi vorbea despre meditație și concentrare, dar ea însăși era imaginea dispersării și a incontinenței.

Formam un cuplu destul de interesant. Eu, imobil, politicos, căutând să-i pun din când în când câte o întrebare spre a-i dovedi că sunt atent, sărind să-i ofer foc, de la propria ei brichetă, ori de câte ori lua o nouă țigară, ea, nervoasă fără motiv, totuși zâmbind, schimbându-și tot timpul poziția în fotoliu, mișcându-și mâinile, vorbind cu o patimă nejustificată de cuvintele rostite, cu tendoanele gâtului din nou îngroșate, cu vena zigzagată, ce-i ieșea de sub gulerul bluzei și-i dispărea sub urechea dreaptă, stârnindu-mi un moderat sentiment de teroare. Este totuși prea tânără pentru a mă teme de un accident vascular, mi-am zis. Într-un târziu, trecuse mai bine de-un ceas de la venirea mea, am întrerupt dialogul pe teme de ocultism și parapsihologie. Am început să-i vorbesc despre ea însăși, cătând formulări ingenioase și modulând seducător, zic eu, vorbele. I-am evocat pe presupușii ei strămoși din țări străine, i-am spus că rafinamentul ei are ceva bizantin, sau alexandrin, nu mai țin minte, i-am comparat frumusețea cu o auroră (inițial îmi venise în minte să spun crepuscul, dar mi-am mușcat limba), ca apoi să zic că figura ei nobilă ar câștiga privită în lumina de miere a unei toamne sudice, i-am descris inelele magice, meritate de mâinile ei, am imaginat o poveste despre o romantică bunică, moartă de tânără din iubire, cu ea semeni, am regretat retoric că nu sunt poet, am blestemat cuvintele neputincioase, am zis: Doar un pictor de geniu ar putea să fixeze fascinația ta de floare carnivoră. Am vorbit îndelung și bine, zic, mi-am găsit cuvintele. Nu m-a întrerupt. Curios lucru, destul de ingenioasele elogii nu i-au atras atenția asupra mea, ca persoană. M-a ascultat privind în altă parte, de parcă vorbele mele ar fi fost rostite de-o voce înregistrată pe un disc. La un moment dat, când m-am oprit să-mi trag răsuflarea, mi-a spus să zic mai departe. Vocea ei era impersonală, lipsită de orice semn de afectivitate. La urmă, să tot fi vorbit vreo jumătate de oră, m-a gratulat cu un soi de uimire nepoliticoasă. Din tonul ei rezulta că mă găsește mai puțin cretin decât credea la început. Deși nu-mi picaseră prea bine felicitările ei, am făcut un efort și i-am luat mâna. Era atât de rece, încât exaltarea inculcată de propriile mele cuvinte mi-a dispărut pe loc. Și-o dată cu ea mi-au ieșit din minte și cuvintele, marile vorbe pe punctul de-a fi rostite. Am respirat adânc de câteva ori și am reînnotat discuția despre autohipnoză. Îmi făcusem la repezeală un plan. S-o las din nou să vorbească și apoi, ca din întâmplare, să-mi privesc ceasul și să spun: Trebuie să plec imediat la o întâlnire. Vechiul truc. S-a întâmplat însă ceva. În minutele când încercam să depășesc amintirea cuvintelor irosite o dată cu fumul de țigară în spațiul încăperii, a intrat pe neașteptate, cu un aer plângăreț-mustrător, soțul, tânăr înalt și chipeș, ros de conștiința unui rău cunoscut doar de el. M-a salutat fără să zâmbească. Vezi, Elena, vezi, i-a spus apoi soției sale cu amare reproșuri în glas. Vezi... Nu știu ce trebuia să vadă. Probabil pe mine, uitându-mă pe

fereastră, pentru a face, chipurile, pe discretul, după ce încercasem, fără nici-un succes, să leg o conversație banală. Aveam însă "conștiința curată". Acest fapt m-a determinat să mă întorc cu mișcări degajate și să-i caut privirea, soțului, vorbind despre nu mai știu ce. Asta l-a liniștit. A schițat un zâmbet și mi-a vorbit. În fine, după vreun sfert de oră, am anunțat: Plec. Spre surprinderea, dar nu și spre neplăcerea mea, soțul mi-a propus să ieșim împreună. Se învoise de la uzină doar pentru trei ore. Am ieșit împreună. Orice încordare dispăruse dintre noi și am simțit cum o spontană solidaritate începe să se lege. Văzându-l cu totul înmuiat, mi-am îngăduit să-i spun niște cuvinte cam riscante. Uite, i-am spus, degeaba ești gelos. Nevastă-ta îți este fidelă, fii sigur de asta. Dar este cam rea, ăsta este defectul ei. Sau nu rea, mai degrabă colosal de indiferentă față de cei din jurul ei. La care el, în mod neașteptat, mi-a propus să mergem o stație pe jos. Am fost de acord. Stația s-a transformat în două și apoi în trei. Ne-am tot dus, părăsind încet Centrul și apropiindu-ne de zona unde se afla uzina lui. Am vorbit aproape numai eu. I-am spus multe, căutând să construiesc un adevăr în primul rând pentru mine însumi. I-am spus: Elena nu este egoistă, în nici-un caz, ci indiferentă, dar nu din lipsă de sensibilitate și de inteligență, ci din lipsă de slăbiciune. Îți dai seama, mulți oameni nu-și prea permit luxul de a-și contraria semenii, mai ales dacă au nevoie de ei. Sunt foarte numeroși adeptii principiului iezuit. Să nu spui nimic rău despre nimeni. Oamenii sunt prețioși sau mai degrabă utili, deșteptii nu se supără pe nimeni, păstrează câte un zâmbet pentru fiecare. Este un semn de slăbiciune? Nu te contrazic. Ea este bizar de puternică, în ciuda fragilității ei fizice. Își poate deci permite luxul de a-și bate joc de tine în fața musafirilor, după cum își poate îngădui să nu facă nici cel mai mic gest de cochetărie (simbolică) față de mine. Pe tine te îndepărtează într-un fel, pe mine într-altul. O asemenea atitudine are darul de a alunga lumea, sau, aici este buba, de-a reține doar persoane de proastă calitate. Acestea admit să fie rău tratate, urmărind cine știe ce scopuri josnice. Fiindcă, realmente, ce folos dacă cineva are, eventual, un suflet frumos și se poartă tot timpul într-un mod enervant sau de-a dreptul jignitor? Pe de altă parte, soția ta este o persoană foarte interesantă, tocmai fiindcă refuză jocul amabilității și-al politeții. Dacă ar fi proastă, atunci totul ar fi clar și neinteresant. Dar nu este așa. Este mai degrabă vorba de-o forță reală, în stare să fascineze și chiar să hipnotizeze pe cineva, să-l transforme în sclav. Eu sunt un fel de sclav, a spus inginerul cu seriozitate, dar nu voi mai fi multă vreme. Mai cunosc o persoană din categoria ei, am zis, o femeie extrem de frumoasă. A pățit numai neazuri în viață, de toate felurile. Este aproape comică. Spune numai despre ghinioane, neînțelegeri, conflicte. Niciodată n-a priceput un alt punct de vedere. În spatele ei se află brutalitate și stângăcie. Trăiește ca și cum lumea ar fi populată de umbre neglijabile. Oamenii nu sunt umbre. Sunt încăpățânați, nu vor să fie aserviți, în nici un fel. Ripostează. În asemenea cazuri, cel mai adesea, dispar. Pleacă, lăsându-le să-și aleagă alte victime.

Parc-aș fi cobit. După mai bine de un an, când i-am telefonat din nou, uitând de toate cele întâmplare și dorind doar să mai schimb o vorbă, mi-a spus că a divorțat. Apoi, abrupt: Să mergem la filmul cutare. Să cumpăr eu bilete. A doua zi ne-am întâlnit. Era mai vapoasă decât oricând. Am intrat într-o sală cam ciudată, peretele din stânga era vizibil convex. Ne-am așezat. Filmul a început. După ce s-a fosit câțva timp, mi-a spus: Să ne mutăm de-aici, neapărat. Cum să ieșim? Ne aflam chiar lângă perete, trebuia să deranjăm prea multă lume. Chiar în spatele nostru era intervalul transversal. Am încălecat spătarul scaunului și apoi am ajutat-o și pe ea să treacă. O clipă am ridicat-o în brațe. Cât de ușoară era, domnule! De necrezut.

Am mai vorbit la telefon. Apoi, să tot fi trecut vreo două luni, se apropia toamna, mi-a făcut o vizită. De cum a intrat a zis: Nu stau decât cinci minute. N-am avut nimic împotriva. Sunt în vizită la un iubit al meu, sunteți vecini. Altfel n-aș fi venit. Am fost din nou de acord. A intrat cu țigara aprinsă în mână. A avut timp să mai aprindă una. A stat pe un scaun și mi-a spus câteva vorbe condescendente, de tipul "da, bineînțeles, nu este prea rău aici". S-a aplecat să ridice, cu falsă pedanterie, după ce în prealabil mă privise ironic, niște scrum de țigară de pe jos. În această mișcare i s-a dezgolit ceafa, scheletică, dar nu urâtă. Aproape fără voie, am întins mâna și am mângâiat-o pe ceafă și apoi pe spatele bronzat, cu vertebre ieșite în relief. Am simțit ceva, un obstacol. Am ridicat instinctiv palma, dezgolind și mai mult spatele. Mi s-apărut că văd două fire de culoarea pielii, fiecare dintre ele format din mai multe suvițe subțiri, în genul cablului electric. Ieșeau din niște țevi strâmte, foarte fine, ce se pierdeau în trup. Am tras mâna, ca ars. Totul n-a durat mai mult de trei secunde. Am simțit cum pe spate mi se rostogolește ceva rece și umed. Am rămas stupefiat, cu ochii larg deschiși și mâinile tremurătoare. Ea s-a ridicat și s-a îndreptat spre ieșire. Am încercat s-o urmez, dar picioarele mi se muiaseră. M-am așezat la loc, în timp ce prin minte îmi bubuia un singur cuvânt: robot. N-am mai văzut-o de-atunci.

Mi s-a părut, nici vorbă, a fost o halucinație. Originea ei se afla în unele dintre cărțile citite în acea vreme.

În preajma nopții

Când ai douăzeci de ani timpul curge mult mai încet. Pentru mine curge cam de două ori și jumătate mai repede. Ce-o fi vrut să zică? O asemenea vedere n-am mai primit niciodată. Ce-o fi zis maică-mea când a citit-o? Azi m-a privit cam ciudat, dar n-a zis nimic. Mi-a mai spus la telefon, între noi este o prăpastie, mentalitățile noastre au între ele un canion. Vorbește atât de curios! E foarte inteligent. Asta m-a atras la el. Uneori pare atât de slab! Parcă n-ar fi bărbat! Iar alteori, dimpotrivă, iese din el o forță. Ca o explozie.

Să mă pregătesc, bine că nu sunt obosită. Bine era să fiu eu cea servită. Nu va fi așa. Eu, pe alții, da. Îi voi servi până spre dimineață. Șeful zicea că după ora două pot să mă schimb și să devin o invitată. Așa ceva nu pot să fac. Deși pe mulți îi cunosc, unii îmi sunt chiar prieteni. Cei mai tineri. O să fie și doi foști iubiți ai mei. Ce să-i faci? Ce-a fost a trecut. Nu înseamnă că n-am rămas prieteni. N-o să mă schimb. Nici măcar n-o să-mi aduc hainele de-acasă. O să vin îmbrăcată cu costumul de Revelion. Șeful zicea că o să-l folosim și la anul. Îmi place cum arăt îmbrăcată în el. Parcă aș fi o stewardesă. Numai că deocamdată sunt ospătăriță. Nu-mi pare rău, nu-mi displace treaba asta. Sunt un fel de șefă, în timpul serviciului nu le zâmbesc decât clienților. Am trei subalterne, una este mai mare cu patru ani decât mine. Sunt mai serioasă decât ea, de-asta m-a numit.

Cum adică, timpul trece mai încet pentru mine decât pentru el? Nu înțeleg. Îmi amintesc, dar parcă văd toate scenele dintr-o dată. Când mi-a dat numărul lui de telefon, n-am prea priceput de ce. Iar la București, mi-am spus că nu-i nimic dacă o să-l caut. Veneam să dau examen de admitere la facultate, dar știam precis că n-am

nici-o șansă. Era luxul meu, o fantezie. M-am dus și fiindcă prietenii mei aveau să afle. Cumva, chiar picată, creșteam în ochii lor. A dat examen, n-a reușit. Cum a fost, greu? Da, foarte greu, peste douăzeci pe un loc. Vă dați seama. Când lumea o să mă vadă la serviciul meu, la restaurant, o să gândească: O fată ambițioasă, n-a reușit, dar poate că la anul. Treburile astea îmi fac bine, n-aș putea să spun de ce. Mă simt cumva acoperită.

Serviciul meu este bun, n-am ce zice. Câștig destul de bine. Nu mă simt deloc prost sau cine mai știe ce. Cui îi pasă de mine? Cui îi place de mine nu ține cont de meserie. Știu eu ce știu. În cinci ani ajung șefă de sală. Știu sigur că așa va fi.

El zicea că trebuie să fiu absolut sigură că-mi place să fiu ospătăriță. Dacă este așa, atunci totul este ochei. N-are rost să-mi mai pierd timpul cu examene de admitere la facultate. Problema este că nu-mi pot da seama. Este și așa și așa. Uneori. El zice: Nu știi ce vrei. Ce contează? Am timp, asta nu pricepe el. Spune că viața cuiva capătă un anumit stil de la început și se tot continuă așa. Nu cred. Sunt sigură că pot oricând să mă pregătesc și să intru. Numai să vreau.

În ultimul timp a apărut pe la noi un bărbat care seamănă foarte mult cu el, de parcă ar fi frați. Cine-o fi? Văd că șeful îl cunoaște foarte bine, se poartă prietenește cu el. Vine întotdeauna în raionul meu. Intră în vorbă. Și vocile seamănă. Are și el vorbirea din piept, cu niște vibrații adânci. Mi-ar plăcea să fie el aici de Revelion, să-mi facă o surpriză. Să-l văd la masă deodată. Ca astă toamnă. Am simțit că mă înroșesc. Când i-am turnat ciorba în farfurie a zis ceva ce mi-a plăcut. La urmă a cerut o băutură răcoritoare, dar i-am spus să nu ia, era prea veche. N-a luat.

Am stat la el. Știu totul despre tine, așa mi-a spus. Nu faptele, sufletul ți-l cunosc foarte bine. Eu nu pot să dorm cu nimeni, nici cu soră-mea. Cu el am putut, din prima noapte, de parcă am fi fost căsătoriți de nu știu câți ani. Nu știu de ce, îmi venea tot timpul să stau lipită de el, parcă eram nebună. Diminețile m-am trezit întotdeauna lipită de el. Am auzit, contează foarte mult mirosul. Îmi plăcea mirosul lui, mult de tot. Nu colonia, mirosul trupului. De asta mi-am dat seama nu atunci, ci la vreo două luni, mă întorsesem de multă vreme acasă. În autobuz, nu știu unde mergeam, un bărbat mirosea la fel, absolut la fel. Am simțit că mă cuprinde o căldură mare și parcă nu mă mai pot ține ca lumea pe picioare.

Mă simțisem atât de bine, dar ce se putea face? Între mine și el? S-au mai văzut cazuri. Eu știu unul. Jucăria a mers mulți ani. Nici nu-ți vine să crezi că așa ceva se poate. Dar eu am simțit că se poate. El zicea: Ce este viitorul? O abstracțiune. Nu știm ce vom fi peste câțiva ani. Îmi aduc aminte, chiar așa zicea. Nu știm ce va interveni. Avem la dispoziție doar prezentul și poate viitorul apropiat. Poate că avea dreptate. Taică-meu are un unchi care s-a însurat pe la cincizeci și cinci. A avut trei copii. Acum are optzeci și se simte foarte bine. N-are treabă.

El n-a îndrăznit să-mi facă vreo propunere. Mi s-a părut chiar că ideea ca noi doi să fim împreună îl face să amețească. Se uita la mine de parcă m-ar fi văzut pentru prima oară. Părea foarte uimit, dar și fericit. Mai mult uimit, de idee, de posibilitate.

Acum o să plec. Îmi pun paltonul peste costum. Pantofii sunt acolo. O să merg în cizme. El se va distra în noaptea asta. La telefon zicea că ar fi absolut necesar să merg până la el, că nu mai este în stare de nimic, dacă nu se întâlnește cu mine. Nu cred că așa vorbește un bărbat adevărat. Să fie oare posibil ce mi-a spus? Are o lucrare importantă de predat. Nu poate lucra, oricât s-ar sforța. Eu am serviciu, nu pot să merg la el. A venit aici de două ori, n-am putut să-l văd decât puțin, pe stradă. M-a condus spre serviciu. Zicea că exagerez, că este imposibil să nu mă pot învoi pentru două-trei ore. Aș fi putut, dar nu vreau să cer nimic de la șeful.

Uneori simt că el are un alt fel de-a trăi, de-a înțelege viața. Acum parcă-mi vine să cred că are nevoie de mine. Nu este nimic de făcut. Mâine voi dormi până seara. Ba nu, până poimâine dimineața. Celălalt îmi va telefona. O să-i spun să vină pe la noi, maică-mea este de acord. Zice că are o meserie bănoasă și n-o să am probleme în viață, dacă mă mărit cu el.

Bine că nu este nimic în cutia de scrisori. Nu știu de ce, am avut presimțirea că voi găsi o vedere de la el. Parc-aș fi visat o vedere trimisă de el.

Autostop

lui Victor Guțu

Într-o după-amiază de aprilie, pe când juca table cu un recent prieten, inginerul Valentin Guțu auzi soneria. Se ridică și deschise. Avea o recomandată. Semnă de primire, întrebându-l pe poștaș de ce nu i-a lăsat un aviz în cutia de scrisori. Acesta ridică din umeri.

Inginerul puse scrisoarea de-o parte pe masă și continuă să joace. Era un plic lunguiet, gri-verzui, cu o marcă frumoasă, mai mare decât cele obișnuite. Cine știe ce femeie îmi mai scrie, păru să zică zâmbetul lui orgolios. Ichimescu, adversarul său, îi ceru voie să se uite la marcă. Inginerul n-avea nimic împotrivă, putea să se uite cât pofteste, numai să dea și cu zarul.

– Eu sunt puțin filatelist, se justifică Ichimescu, parcă scuzându-se.

– Să fii sănătos. Dacă vrei, ți-l dau. Cu tot cu plic sau fără plic.

– Știi ce, hai să ne oprim puțin! Tu citești scrisoarea și eu mă uit la marca asta. Este foarte ciudată, n-am mai văzut așa ceva.

Ultimele cuvinte le spuse aproape în șoaptă.

Guțu îi luă plicul din mână și îl deschise cu brutalitate.

– Fii atent, strigă Ichimescu, pălind. Să nu rupi marca.

– Ce te sperii așa? îl întrebă inginerul cu un ușor dispreț. Fii liniștit, o s-o ai.

Guțu începu să citească. Dacă n-ar fi fost absorbit de examinarea mărcii, Ichimescu ar fi putut să vadă cum fruntea și apoi obrajii i se înroșesc de furie.

– Cine își permite, bolborosi el. Ce măgărie, domnule! Ia te uită, continuă mai calm, ce glumă tâmpită!

– Ce scrie? se interesă absent celălalt. Bineînțeles, dacă nu este ceva intim.

– Nici pomeneală, ce intim? Este o scrisoare de amenințare, ca-n filme.

Inginerul încercă să râdă, dar nu prea reuși. Ichimescu își ridică privirea.

– Vrei să mi-o dai puțin?

Guțu i-o întinse, ridicând din umeri a nedumerire și neputință.

Textul scrisorii era următorul: "Câine, vei da socoteală pentru toate mișeliile tale. Te vom pedepsi, după cum meriți. Pedepsa va cădea asupra capului tău când te vei aștepta mai puțin. Teme-te de noi!". Cuvintele erau formate din semne tipografice neobișnuite, atât de simplificate încât unele dintre ele ar fi fost neinteligibile în absența contextului. Nu existau majuscule și nici semne de punctuație. Distanțele dintre cuvinte erau mari și inegale, mesajul părând, la prima vedere, trunchiat. Literele erau violete. Privite oblic deveneau aurii.

– Culorile astea, zise Ichimescu, le obțineam când eram copil, dizolvând în apă o mină de creion chimic. Asemenea caractere n-am mai văzut. Nu-mi amintesc de nimic. Ce spui?

Guțu încuviință. Luă înapoi scrisoarea și începu să-i examineze hârtia, privind-o înspre lumină și foșnind-o. Fâșâitul ei era neobișnuit, cumva metalic.

– Ce spui de marcă? întrebă el.

– Este ciudată. Uită-te și tu! Un animal fabulos. Nu scrie nicăieri țara și valoarea. De fapt, nu este o marcă poștală, ci un fel de reproducere.

– Dar ștampilele?

– Sunt foarte neclare. Astea nu sunt ștampile. Tu n-ai primit, deci, o scrisoare prin poștă.

– Și-atunci?

– Nu știu. O fi o farsă.

– Ce farsă? Se întrebă inginerul, schițând violent gestul îndepărtării unei muște supărătoare. Cine are timp de-așa ceva?

– Ai dreptate. Dacă era o farsă, ai fi primit o scrisoare banală, scrisă cu mâna stângă, sau făcute din cuvinte decupate din ziare. Pe când așa... Totul este exagerat. Hârtia, scrisul, marca, poștașul. Textul nu-i prea misterios. Oricine îl poate compune. Întrebarea este dacă prietenii tăi au avut de unde să procure o asemenea hârtie și, după aceea, au avut unde s-o imprime atât de bizar. Iar marca... Îți dai seama? Asta este muncă de pictor. – Se uită de aproape la plic –. Asta nu-i făcută de mână. Unde-au tipărit-o? De fapt... O logică ar fi. Scrisoarea i-a fost trimisă unui inginer poligraf, priceput la hârtie, imprimare, litere și-așa mai departe. Ce părere ai?

Guțu nu răspunse și încercă să rupă un colț al scrisorii. Nu reuși. Hârtia nici măcar nu se lăsa împăturită. Era elastică, se îndoia, dar își revenea imediat, după ce presiunea asupra ei înceta. Redevenea plană. Tot răsucind-o în mâini, inginerul se enervă brusc și se ridică înjurând de la masă. Dispăru în încăperea alăturată, împingând ușa printr-o lovitură de picior. Se întoarse imediat. Era roșu la față și gâfâia. În mână ținea un pumnal. La precedenta partidă de table i-l lăudase lui Ichimescu. Este finlandez, autentic. Tata l-a adus din

război. Inginerul avea o lucire primejdioasă în ochi. Ichimescu nu se sperie. Știa că furia îl ținea puțin. Îl privi calm cum se repede asupra hârtiei, având grijă mai întâi, cu toată furia, s-o așeze asupra cărții de telefon, și-apoi o lovește cu pumnalul. Oțelul scrâșni și vibră, de parcă ar fi nimerit în piatră, fără să lase vreo urmă.

Brusc istovit, inginerul aruncă pumnalul pe jos, fără să se mai uite la el. Se așeză la masă cu mâinile la tâmpile și ochii închiși.

– Eu aş zice, interveni șovăitor Ichimescu, să nu prea pui la inimă chestia sta. Este o hârtie foarte rezistentă. Foarte bine. Glorie inventatorului. Marca nu este autentică. Și mai bine. Cineva se distrează.

Pe măsură ce vorbea, tonul devenea tot mai persuasiv, ajungând de-a dreptul avocațial.

– Caracterele sunt ciudate, scandă el, încurajat de tăcerea celuiilalt. Și ce dacă? Cineva a avut acces la o sculă mai specială. A vrut să facă o glumă deosebită. Poate îți dă telefon chiar acum, peste câteva minute, să te întrebe cum ți-a plăcut farsa. N-are rost să-ți bați capul. Din aceste motive, încheie el cu o veselie teatrală, ce transformă ultimele sunete ale cuvântului "motive" în ceva asemănător unui schelălăit scurt, propun să continuăm partida.

Reîncepură să joace, evitând să mai rostească expresiile inocent-stereotipe ale jucătorilor de table. (Aceste expresii fac parte dintr-o magie ce țintește obținerea unor numere favorabile.) Mult timp se auziră doar păcăniturile lemnoase ale pulurilor și rostogolirea agasantă a zarurilor.

– Uite, Valentine, zise Ichimescu într-un târziu, când jocul încetă parcă de la sine, tablele astea. Par ceva foarte stupid. Idiot de-a binelea. Doi oameni serioși aflați la dispoziția unor zaruri. Nu este idiot? Cum adică? Eu, om cu familie, azi-mâine bunic, să depind de niște bucățele de os? În același timp, tablele îmi par un joc înțelept. De ce? Fiindcă este stăpânit de întâmplare. Toate jocurile, o să-mi spui, depind mai mult sau mai puțin de întâmplare. Tocmai asta este. Aici întâmplarea este un stăpân foarte brutal, aş zice. La alte jocuri, o acumulare de avantaje, dacă este suficient de mare, nu mai

poate fi răsturnată de întâmplare. La table, da. În orice moment poate să intervină ceva și să te întoarcă pe dos. Așa că vezi cum stă socoteala...

– Cum stă socoteala? întrebă Guțu, cu o privire încetoșată, de parcă atunci s-ar fi trezit din somn.

– Păi, uite așa. Tablele sunt un joc al pedepselor nemeritate, absurde. Stai bine, ai jucat cum trebuie, n-ai făcut greșeli și, dintr-o dată, dai un zar prost, iar adversarul unul bun și totul se duce de râpă. Nu este asta o pedeapsă nemeritată?

– Prostii, zise Guțu plictisit. Dai cu zarul, câștigi sau pierzi.

– Bineînțeles, zise indispus Ichimescu, câștigi sau pierzi. Dar nu-ți dai seama că uneori ar trebui să câștigi și uneori un zar rău cade ca o pedeapsă asupra ta? Ce dracu', este simplu. Nu-ți da nimeni în cap și nici nu te bagă la închisoare, evident. Este o pedeapsă simbolică. Te face să simți, când ți-e lumea mai dragă, că nu ești prea grozav.

– Așa o fi. Tu te pricepi mai bine la chestii de-astea. Ia stai! Nu-i așa că poștașul nu putea fi autentic?

– M-am gândit și eu. În mod normal, nu putea fi. Să zicem că la poștă n-au observat marca. Unde sunt ștampilele? Sau cineva să-i fi băgat scrisoarea în tolă, undeva la înghesuială. Recomandatele sunt numerotate și înregistrate pe liste. Pe o asemenea listă ai semnat și tu. Deci poștașul era fals, asta este clar. – Se scărpină nervos în cap –. Altceva mă scoate pe mine din sărite. Un soi de contradicție, sau cum să-i zic. De ce punerea în scenă este atât de stângace și de grosolană? De ce să trimiți un poștaș, cu tolă și alte alea?

– N-avea tolă. Numai un fel de geantă, cum poartă femeile.

– De ce să-l trimiți pentru a aduce un simulacru grosolan de scrisoare? De ce să lipești bucata aceea de hârtie colorată pe plic și să imprimi pe ea ce trebuie? De ce să imiți atât de prost ștampilele, în loc să le falsifici în mod credibil? Sau, pur și simplu, să renunți la ele? Este ceva nebunesc în toată povestea asta.

– De scrisoare nu spui nimic? întrebă Guțu posomorât.

– Țsta este domeniul tău, nu mă bag. Am făcut și eu câteva speculații de roman polițist. Apropo, ai de gând să anunți undeva că ai fost amenințat?

– Nu. Mă fac de răs. Duc scrisoarea la laborator, să văd ce-i cu hârtia asta. Atât.

Se făcuse seară. Sună telefonul. Era soția lui Ichimescu. Din receptor i se auzi vocea stridentă. Îl chema de urgență acasă. Pe fața invitatului apăru o vie, paradoxală expresie de satisfacție. Imaginea clasică a bărbatului ținut sub papuc era ruinată de chipul lui luminat, de ochii sclipitori. Inginerul ar fi putut să spună : Iată un oprimat fericit.

Ichimescu închise telefonul și anunță fără nici-un regret că pleacă.

– Să nu distrugi marca, zise el la despărțire. Ce marcă o mai fi și asta...

Rămas singur, Guțu se opri lângă masă și se mai uită o dată la scrisoare și la plic. Apoi le aruncă furios, înjurând în șoaptă. Se așează într-un fotoliu, cu picioarele ridicate pe un scaun. Urmări răbdător un film cu nobili. Când o subretă apărui cu o tavă pe care lucea o scrisoare, înjură din nou și închise televizorul.

În perioada următoare, cei doi se mai văzură o singură dată. Guțu duse scrisoarea la laboratorul firmei unde lucra. Cei de-acolo nu reușiră să-i spună prea multe și-i cerură voie s-o trimită la un alt laborator, mai bine utilat. Inginerul acceptă, gândindu-se că nu va fi nici-o pagubă dacă nu va mai auzi niciodată de ea. Ajunse destul de repede să râdă de toată întâmplarea și apoi aproape s-o uite. Ritmul de viață al marelui oraș nu-i permitea să zăbovească prea mult cu gândul asupra unui lucru anume. Scrisoarea căzuse în trecut ca un bolovan într-o prăpastie sau ca gunoiul pe care-l arunca o dată la câteva zile pe toboganul blocului, privindu-l fugitiv și uitându-l pentru totdeauna, plecând apoi absent, cu căldarea goală, urmărit câteva secunde de vuietul burlanului de tablă.

Veniră alte multe mici întâmplări, meciuri și filme la televizor, femei, prieteni la un remi, nenumărate, interminabile partide de table, școala de șoferi, câte un film în oraș, telefoane date sau primite, un nepot de la țară, care are nevoie de ajutor în nu știu ce problemă, femeia pentru curățenie, coana Lenuța, vorbește tot timpul singură, dar lucrează ca un robot, repararea casetofonului, o deplasare în provincie. Așa trece viața. Scrisoarea rămăsese repede în trecut, un mic deșeu, o caraghioasă întâmplare fără sens. Cine are timp să-și amintească toate nimicurile?

Ichimescu luase plicul după vreo două săptămâni. Într-o seară veni la Guțu să-i spună ce-a aflat. Dăduse în prealabil telefon și întrebase cu glas complice dacă nu cumva deranjează. Inginerul îl așteptă cu tablele aranjate.

– Ei, ia să vedem ce-ai mai învățat, rosti el vesel prima dintre formulele jocului.

– Nu ești curios ce este cu marca?

– Nu prea, răspunse Guțu, redevenind serios. Dacă nu te poți abține, spune. Jucăm și-mi spui.

– Am fost la niște specialiști, povesti Ichimescu. Filateliști vechi, nu ca mine. S-au crucit. De fapt, nici nu mă așteptam la cine știe ce de la ei.

Vorbea pe două voci, ca un ventriloc. Glasul care relata despre filateliști era vioi, aproape vesel, având intonații ironice. În schimb, comentariile rituale ale jocului erau rostite cu o voce impersonală, lipsită de orice inflexiune afectivă, ieșită parcă dintr-un aparat de vorbit. Formidabil, patru-unu, doi-doi, ce chestie, nemaipomenit, fac o poartă, extraordinar, șase-cinci, am plecat, ai scăpat,

fără trei-trei. Asemenea cuvinte curgeau tot timpul de pe buzele lui, intercalându-se în relatarea despre marca falsă, fără s-o stânjenească, coexistând în mod straniu cu ea. Două fire de culori diferite răsucite la un loc.

– Au apărut tot felul de ipoteze, continuă Ichimescu. Ar fi o marcă fără partea de jos. Cineva a tăiat-o și apoi a refăcut marginea. Așa au dispărut numele țării și valoarea. Înainte de cel de-al doilea război mondial, un pictor francez, filatelist și el, a lansat câteva serii-pirat. Erau realizate și multiplicare cu mijloace rudimentare, dar eficace. Pentru a nu fi acuzat de fals, n-a scris nimic pe mărci. Au rezultat niște hibrizi. Filateliștii serioși i-au privit cu suspiciune și chiar cu dispreț. Un bătrân mi-a povestit. Zicea că are o asemenea serie și poate să mi-o arate, dacă vreau. Ne-am dus acasă la el. Am văzut seria. Erau niște flori, șapte la număr. Niște petice de hârtie frumos colorate. Bătrânul zicea că pictorul era obsedat de flori, animalele nu-l interesau.

– Asta-i tot? Întrebă Guțu.

– Da. Nu-i destul?

– Este destul. Ia să mai și jucăm!

– Jucăm, jucăm. Tu ce-ai făcut cu hârtia? Ai aflat ceva? Din ce este făcută?

– N-o mai am. Este la analiză. Ia mai dă-o naibii de hârtie!

– Ce dracu', bă Valentine, tu nu ești puțin curios?

– Nu sunt dom'le, nu sunt curios.

Guțu părea că va face o criză de furie. Ichimescu nu mai insistă. Continuă să rostească doar formulele jocului. Guțu îl seconda. Vorbele lor nu se ciocneau între ele, erau ritmate de căderea zarurilor. Câte o perturbare se petrecea doar când comentau dintr-o dată unul și același zar. Atunci ieșeau pentru câteva clipe din singurătatea lor ciudată, instituită de monologurile alternative, rostite cu voci slabe, monotone, părând vag surprinși.

Jucară fără întrerupere ore în șir, ca niște damnați. Din când în când suna telefonul, pus la îndemână, pe masă. Inginerul ridică receptorul cu mâna stângă, fără să se întrerupă din joc și vorbea rapid, aproape ostil, răspunzând scurt, neîntrebând nimic, neîncurajator, absent, distant, grăbit. Cu vreo jumătate de ceas înainte de miezul nopții Ichimescu se ridică brusc de pe scaun și-și luă precipitat la revedere.

Guțu închise ușa după el, o încuie cu grijă și se culcă. Adormi imediat.

A doua zi, pe la prânz, Ichimescu îi dădu telefon la serviciu. Află cu mirare că inginerul și-a luat o săptămână de concediu fără plată și a plecat din București. Discută cu o femeie foarte binevoitoare. Aceasta vorbea despre Guțu ca și cum i-ar fi fost soție sau veche

amantă, posesiv și vag disprețuitor, intrând în amănunte inutile, devenind, de la frază la frază, tot mai prietenoasă, mai intimă, nelăsându-l să intervină, dar nici să închidă, ajungând repede să-i spună tu și să-i dea telefonul ei de acasă, el îl notă aiurit, potopindu-l sub vorbe alintate. Năucit, Ichimescu reuși în cele din urmă să-i spună: Este o confuzie, mă luați drept altcineva. Ea: Ba nu, te cunosc foarte bine, Guțu mi-a vorbit despre tine. Reuși să curme convorbirea doar după ce ea îi smulse, cu insistențe inexplicabile, promisiunea c-o va căuta cât de curând la serviciu sau, mai bine, acasă. Ichimescu, închizând telefonul și rămânând câteva clipe cu ochii pironiți în gol și fața încrețită de nedumerire, cu bustul nemișcat, cu mâinile pipăind, parcă independent de voința lui, autonome, după pachetul de țigări, gândi: Pentru discuția sta stupidă, sau doar comică, este de vină doar vocea mea moale de introvertit, de om făcut să se supună și să simtă plăcere supunându-se.

Spre seară avu surpriza să fie chemat la telefon de inginer. Era acasă. Plecase spre Brașov, dar se întorsese din drum, pățise ceva neobișnuit, un fel de accident. Îi vorbi scurt. Încheie, invitându-l la o tablă. Ichimescu acceptă și porni imediat.

Ca de obicei, Guțu îl aștepta cu tablele așezate. Arăta rău. Un bandaj îi acoperea fruntea și obrazul drept. Părea foarte obosit. Mâinile îi erau zgâriate și îngălbenite.

– Ți-au dat cu tinctură de iod? întrebă vizitorul.

Celălalt încuviință dând din cap. Apoi vorbi cu o voce destul de nesigură:

– Am sărit dintr-o mașină, în mers.

– Cum așa?

– Da. Am plecat spre Brașov. Mi-a venit mie așa. Cu autostopul, de la Băneasa. N-am mai făcut autostopul de când eram student. M-am dus la șosea. A oprit un tip cu o Dacie. Era singur. M-am urcat în față, lângă el. Am plecat. Mergea la Sibiu. După Ploiești, am văzut că șoseaua se lasă treptat. Ce mai, mașina s-a ridicat la vreun metru și jumătate și a continuat să meargă așa, ca un avion care decolează. Tipul de la volan era calm. Am simțit că înnebunesc. Am deschis portiera, am aruncat sacoșa și-am sărit. Nu mi-am rupt nimic. Am avut noroc. Am apucat să văd mașina revenind destul de încet pe șosea, la vreo cincizeci de metri mai încolo. M-am întors. Poți să-mi spui că sunt nebun.

– Valentine, zise Ichimescu înduioșat, niciodată n-ai vorbit atât de mult. Mi-a plăcut, nu te supăra pe mine. Bine că nu ți-ai rupt ceva. Ai scăpat ieftin. Să știi, eu cred că ești perfect normal și că mașina a zburat într-adevăr. Nu ești tu omul care să aibă halucinații.

– Cum să zboare? zise jignit Guțu. Cum dracu' să zboare? M-am țicnit eu, asta-i tot.

Ichimescu își îndreptă dintr-o dată bustul și își ridică sprâncenele, aducând o clipă cu un câine în aret.

- la stai, zise el iluminat. Am o idee. Fenomenal, sigur, așa este.
- Ce idee? întrebă trist inginerul.
- O idee măreață. Dar mai întâi dă-mi câteva amănunte! Cum era mașina? Avea ceva deosebit? Dar șoferul?
- Avea ceva deosebit, răspunse Guțu, vorbind cu greutate, parcă opintindu-se la articularea fiecărui cuvânt. N-avea decât două locuri. Canapeaua din spate fusese scoasă. Tipul era de la țară. În spate se vedeau niște frunze, parcă de salată. Avea vreo cincizeci de ani, conducea bine.

Ichimescu ascultă atent, absorbit. Când Guțu tăcu, rămase pe gânduri, privind în gol, imaginându-și ciudata secvență. Mai întâi, silueta înaltă de fost voleibalist a inginerului, cu o sacoșă în mâna stângă, cu dreapta făcând semne imperioase, poruncitoare și în același timp degajate. O siluetă profilată pe cerul albastru al câmpiei. Din când în când un avion de pasageri vine la aterizare din stânga și depășește rapid șoseaua, peste zburător, uriaș, implacabil. Un bărbat îmbrăcat într-o scurtă de piele descheiată, ce flutură decorativ în bătaia vântului. Trecerea neîntreruptă a mașinilor, mici și mai mari, negre, roșii, galbene, verzi, gălbui, vâjâitoare, apărând și trecând ca niște șanse fără de întoarcere, ca niște proiecte eșuate, mașini cu tot felul de oameni: bărbați singuri, între două vârste, serioși, mașini sport, galbene, joase, lungi, cu roți late, având la volan tineri impetuoși și, ciudat, în același timp blazați, însoțiți de câte-o blondă cu profil superb, stând parcă hipnotizată în scaunul jos, tineri conducând cu nonșalanță și voluptate, parcă posedând șoseaua, mașini modeste, dar noi, sau bine spălate, cu perechi fericite, el conducând relativ încet și fumând, cu cotul mâinii stângi sprijinit de geamul deschis, ea, în față, aproape cu totul întoarsă către el, picior peste picior, fumând cu gesturi largi, afectate, vorbind, mașini cu copii, cele mai reușite dintre toate, una ducând o bătrână de la țară, satisfăcută de succesul băiatului ei, dar și descumpănită, temătoare, mașini cu două familii fără copii, oameni la patruzeci de ani, exagerat de veseli. După un timp, o mașină oprește, pașii grăbiți ai autostopistului, deschiderea portierei, instalarea, câteva cuvinte scurte, demararea. Cel dinăuntru, un bărbat cărunț, îmbrăcat sărăcăcios, cu dinți de viplă, bine hrănit, puternic, roșu la față, cu mâini păroase și unghii netăiate, ce poartă pământ de grădină, îngăduitor, tăcut, calm, sigur de el. Drumul fără nimic neobișnuit, mașini ce-i depășesc, muzică populară, asurzitoare. În sfârșit, șoseaua lată, făcută din plăci mari de beton, ce se îmbină între ele prin niște dungi subțiri de bitum, înaintarea monotonă a mașinii. Calmul constant al șoferului, n-are de ce să se grăbească, dom'le, eu nu depășesc niciodată șaiszeci la oră, cerul albastru, cu mici nori albi, verdeța copacilor și a lanurilor. O ușoară senzație neplăcută, atunci când mașina se ridică deasupra șoselei, apoi stupefacție, groază, ca o sufocare, ca o ghiară de înșfacă măruntaiele. Fața șoferului: senină, imperturbabilă, un zâmbet al mulțumirii de sine, barba nerasă, cu multe fire albe, fâlcile pătrate. Fața pasagerului: palidă, îngrozită, ochii holbați, gura căscată ușor, buzele tremurătoare,

părul ridicat măciucă, picături de sudoare pe tâmpile. Mâna dibuind nesigură, deschiderea portierei, aruncarea sacoșei, saltul dezarticulat, trupul care cade și se rostogolește. Mașina se îndepărtează lin, cu roțile rotindu-se în gol, neverosimilă fantomă, vis. Mașina recade pe șosea, fără violență, săltând de câteva ori și apoi îndepărtându-se, anonimă, un vehicul oarecare pe-o șosea pustie. Cel căzut ridicându-se încet, pipăindu-și șoldurile, legându-se la frunte cu o batistă, căutându-și sacoșa și traversând șoseaua chinuit, schiopătând, gâfâind, așezându-se apoi pe iarbă și privind înainte pierdut, adânc ultragiat, umilit și neputincios, începând de la un timp să înjure în șoaptă, fără convingere, pentru ca treptat să-și revină, să iasă din frică și să înjure tot mai tare, combinând mășcările cu voluptate, ajungând să zbiere și să amenințe cu pumnul, observând că nu mai trece nici-o mașină și neliniștindu-se din nou, văzând, în fine, silueta unui camion ivindu-se în depărtare, ieșind la marginea șoselei cu mâna dreaptă ridicată, urcând și mormăind o minciună oarecare despre rănille sale.

– Accidentul tău se află în legătură cu scrisoarea de amenințare, spuse satisfăcut Ichimescu. Asta este ideea mea.

Blazat, inginerul nu spuse nimic.

– Planarea mașinii, continuă celălalt, a fost însăși pedeapsa amintită în scrisoare. O pedeapsă absurdă, dar nu lipsită de o estetică a ei. Îți dai seama? Dacă nu te-ai fi speriat și n-ai fi sărit, n-ai fi pățit absolut nimic, ai fi coborât lin pe șosea și ai fi ajuns nevătămat la Brașov. Eu așa zic. N-am dovezi, evident. Dar pot să-ți spun, nici un laborator nu va reuși să analizeze mulțumitor hârtia scrisorii, nimeni nu-ți va putea spune unde se află instrumentul care a tipărit-o. Nici despre marcă nu vom afla nimic. O farsă nevinovată și, cum să-i zic, artistică. Autorii ei au spirit și umor. Mi-ar fi plăcut să fiu în locul tău. N-aș fi coborât din mașină, fii sigur. Explicațiile..., continuă Ichimescu, devenit brusc melancolic, ca și cum ar fi fost vorba despre ceva de mult pierdut, avem de unde alege. Extraterestrii ne testează psihologiile. O glumă nevinovată a unor ființe dintr-o lume paralelă. O festă bizară, jucată de-un călător venit din viitor. Multe altele sunt posibile. Dar ce rost ar avea? Pe tine, oricum, cuvintele mele, literatura vorbită nu te interesează, iar trecutul nu-l putem modifica. Cel mai bine pentru tine este să spui: A fost o halucinație. O dată în viață poate păți așa ceva și cel mai sănătos om. Nu-i rușine să ai o halucinație, mai ales dacă este atât de frumoasă...

Nu mai jucară table. Ichimescu vorbi la nesfârșit despre potrivirile inexplicabile ce se produc uneori, teoria probabilităților, șansa unora de-a străbate dincolo de pelicula aparențelor, fără voia lor, târâți de forțe întâmplător manifestate. Guțu îl ascultă cu atenție, fără să-l întrerupă, fără să-i pună vreo întrebare, serios, pipăindu-și din când în când zgârieturile de pe mâini.

Înaintând spre Piața Victoriei

În timp ce înaintează spre Piața Victoriei alături de Maria, fidela, aude ceva despre o doamnă supărată. De ce? Elevii ei nu-i mai fac curte. Ciulește urechea, asta da, pică pe-o idee de-a lui. Începe să asculte de-a binelea. Ce nu i-a convenit, zici? Răbdătoarea Maria: Doar ți-am spus. Ține niște cursuri postuniversitare. Însurați, borțoși, nu terminați, ca bărbați. Oameni serioși, cu familii, având unele

tentative... Materialul ea și l-a luat dintre ei. În fiecare serie, nu mulți, vreo trei-patru tot... Cum nici unul nu dă vreun semn, zice. Că doar nu arăt așa de rău... El, un pic dezamăgit: Credeam că are nevoie să fie curtată doar de amorul artei, așa, să se simtă ea bine, să se simtă mai femeie. Văd că nu tocmai... Maria, nimic, dar zâmbetul ei deodată misterios este molipsitor.

Nu-i mai bine să-ți povestesc eu una c-o doamnă și curtea făcută ei? Și cu un soț ciudat, care m-a demis? De unde te-a demis? Ei, de unde, întrebi și tu... Stai c-ajungem și-acolo. Vrei să-ți povestesc? Maria, fidela, docilitatea întruchipată, nu se opune. Păi, atunci să-ți spun. Uite, să știi, nu numai în București se găsesc intelectuali. În țară există și alte orașe, slavă Domnului! Iar când aterizezi într-unul dintre ele și ai o minimă perseverență, vei ajunge, vei pica peste, vei contacta grupuri dintre cele mai. Așa și eu, orașul nu vreau să-l numesc, nu cumva să supăr pe cineva. Povestioara mea să se transforme într-o parabolă, depășind stadiul de bârfă, așa este frumos. Deci cunosc eu într-un asemenea oraș o pereche de oameni fără copii, la patruzeci. El peste, ea sub, dar cam la fel... Bine, până aici. Intru eu în casa lor. Particip pentru început la o petrecere. Multă lume, băutură, muzică deosebită. Oamenii apelau la preclasici și altele de-astea. Eu, printre ei, cu strădania de-a nu distona. În fond, asta este, nu cumva să contrariezi lumea, în rest totul merge

de la sine. O singură gafă, refuzul de-a dansa cu o blondă slăbuță, părând suferindă, mondenitatea ei plurilingvă nu o salva de-o anume insignifianță. Slăbuța blondă mai-mai să mi se urce pe genunchi! Ei nu, asta nu! Nu eram destul de băut pentru așa ceva. Nici nu prea beau, doar știi, m-am retras din afaceri cu spirtoase, le las altora, stau deoparte și-mi rumeg lașitatea, latru de pe margini, cum zice un amic. Țasta m-a citit, ce să mai... Da, aceasta a fost secvența petrecerii. Deși, dacă ar fi să mă lăbărțez în ciripiri dibace... Asta este o expresie a altui amic, Mihai, cel dat la fund, precum un batiscaf dărăpănat în fosa Marianelor și nemaivoid, nemaivând chef să se înalțe la suprafață, deși acolo jos este întuneric și frig... Ar mai fi ceva de spus, hai s-o lungesc... La petrecere era și-o ființă dintr-o altă rasă decât prințesa blondă – poanta cu sângele albastru voiau unii să mi-o vândă, de parcă prințesele ar mișuna în neștire pe la petreceri consumate în modeste blocuri de provincie... O femeie anti-subțirică, cu ochi mari, sacri de inexpressivi de erau, precum și cearcăne desenate de nu se știe ce excese misterioase. Și-asta s-a pocnit de mine, ca să zic așa, dar a fost un carambol numai intelectual. Voia să mă atragă într-o dispută elevată, tema am uitat-o.

Urmează alte câteva mici secvențe. Mai întâi, un revelion petrecut undeva departe în munți, într-o cabană forestieră. Băieți simpatici, doamne admirabile, cu toții balansând în jurul interesantei vârste de patruzeci. După această "etate" lucrurile încep să fie luminate de razele oblice, deși admirabile, chiar sublime, ale crepusculului. Dibaci revelion, n-am ce zice! Dacă aveam și eu o parteneră, mă întrebi? Cum n-aibă să n-am, parcă m-am putut abține? În loc să apar precum un înțelept cinic din Capitală – eram singurul din această parte a lumii, a țării, sau cum vrei să-i zici – m-am gândit să invit o doamnă foarte cumsecade, aflată, fericite de ea, cu vreo buni zece ani mai jos, sub vârsta nu fatală, dar având ceva dător de mic vertij, fiind capabilă, atât de discret!, să te jeneze, precum un pantof nepurtat. Doamna asta a mea a făcut o figură reușită. Nu pentru mine. Mie mi-a dres, mi-a șurubărit tot felul de farse bizare. Înghițirea lor nu pot zice că mi-a fost foarte înlesnită. Dar, orișicât, orgoliul meu de mascul păgubos era oareșicum satisfăcut. Eram cel mai tânăr cuplu de acolo. N-aveam dreptul să fiu mulțumit? Ba îl aveai, amărățule!, sunt acum în măsură să-mi răspund. Ceilalți cetățeni, reprezentanții categoriei patruzeci, făceau aproape toți parte din grupa inginerilor. Veselia și tristețea lor, ciudățeniile, umorul, bizareriile, conformismele, alintările schimbate între ei aveau o tonalitate străină pentru mine. Încercam să fac glume, dar nu prea râdeau. Până la urmă, tot am reușit câte ceva, apropiindu-mă cât de cât de codul lor de petrecere. De parcă aș fi nimerit între niște vorbitori de păsărească, știi, un fel al copiilor să tot adauge câte o silabă, nu-i greu. În cea de a doua zi eram un adaptat, cine mă mai scotea din sărite nefiind alta decât propria mea parteneră, în mod fatal ingineră și ea... Dar, politețea! Să nu uităm de politețea cuvenită doamnelor, chiar și atunci când pășim spre propria noastră execuție! Este ceva la fel ca rasul și spălatul pe dinți. Drept urmare, am iertat-o pentru cheștiile slabe, pe care mi le înșuruba în creier fără istov, am lăsat-o în pace, am uitat-o, cred că nici

n-am mai schimbat vreo vorbă până la plecare. De altfel, s-a dus cu o altă mașină. Să fie sănătoasă, pe unde o fi acum! Că eu, din fericire, nu știu locul!

Încet-încet, ajungem și la doamna domnului! Nu te grăbi, ne apropiem de sufletul și de trupul ei subțire, oarecum înalt, cu proporții bine nimerite. Părul ei lung, ambiționând să fie negru, nereușind decât într-un procent de vreo șaptezeci și cinci la sută, altfel rămânând șaten. Și, mai ales, ochii uimitori, exprimând o liniște supraomenească, cum n-am mai văzut la oameni reali, ci doar la statui-statuate reprezentându-l pe Buddha Shakyamuni și, nimeni să nu se supere, la vacile sacre ale bunicii mele. În ochii semenilor vreau, am dorința prostească să zăresc sclipiri de complicitate intelectuală. La ea, nu! În cele trei zile s-au spus bancuri, unele chiar grozave, pot să jur. Ba mai mult, un inginer a avut o criză de geniu. Din el a ieșit la iveală un mare comediant. Umorul lui era sinistru de bun, ba nu, mortal, da, așa! Ăsta, inginerul de geniu, manifestat ca atare numai la munte, a dat un show fenomenal. Dacă îl filma și apoi îl prezenta cine știe unde, le-ar fi rupt gura la toți. Dar asta este soarta geniului! Toată improvizația s-a evaporat, s-a dus în sus și apoi afară din cabană, precum fumul țigărilor "Snagov", da, ce trist! Sau nu, de ce trist, de ce să voim a poseda frumosul și să nu adoptăm cultul japonez al efemerității? Omul s-a produs și apoi a coborât la loc, în condiția inginerului grăsuț, fără pretenția de a acapara toate discuțiile și, în plus, aspect poate și mai important, renunțând să le mai corecteze unora pronunțiile în engleză! Nu oricine poate așa ceva!

Însă era vorba despre privirile doamnei, misterioasele ochiri inexpresive, de natură să atace duios, tranchilizant, atmosfera petrecerii. De parcă niște ochi ar putea fi echivalentul unui tampon de vată îmbibat cu vreun calmant, dacă nu chiar cu cloroform! Eu zic că așa ceva este posibil, dacă este spus cu suficientă convingere, evident. Supărător pentru mine, acum, nu este cine știe ce, numai faptul că am uitat cum îi arătau mâinile. Cum este posibil așa ceva, una ca asta? Că doar mâinile sunt "oglinza sufletului"... Unde este știința subtilă a chiromanciei, practică, evident, de cunoscători și nu de diletanți ghicindu-le viitorul unor vecine de compartiment? De tren? Le-am uitat, iată adevărul, la pura verita. Nu-mi aduc aminte de ele și fiindcă ochii erau partea ei tare. Restul aproape nu mai conta, atunci când puteai să-i studiezi mai multă vreme, să încerci a smulge vreo semnificație luciului lor imperturbabil. Ochii, privirea goală, precum locuința vidată sânguincios de soție – decisă să se mute la mama ei –, în timp ce tu te aflai la serviciu, echilibrat, calm, gândindu-te cu plăcere la mâncarea în curând aflată în fața ta, pe masa din bucătărie. Ochii mari, este într-adevăr groaznic cum îmi vine tot timpul să le spun bovine, însă nu găsesc altceva.

Acum încep să mă dau mai aproape, încetinel, de problemă. Ce bine că nu te impacientezi! Îmi place! Chiar îți place? Păi atunci să zic mai departe. Iată acum o mișcare de învăluire sau ceva asemănător și capabil să ducă la o rocadă, la o schimbare-surpriză, de

natură să răstoarne susul în jos. Tot admirând-o pe doamnă și privirea ei de lac alpin, a început să-mi umble mintea cum că în spatele acestor ochi, în creierul aferent, în conștiință, cum vrei să-i zici, ar trebui să se afle ceva, este imposibil să fie doar un gol. Ideea asta m-a galvanizat, pe cinstea mea! Am început, pe tăcute, căutând să nu mă mai bag ca vita în toate discuțiile, să-mi aduc mintea în postura de-a făta o mică teorie în legătură cu felul de-a fi al misterioasei, poate doar pentru mine, doamne. Ia să dibăcim adevărul, mi-am făcut curaj, precum un cercetător dând peste un manuscris într-o limbă necunoscută. Ia să cugetăm puțin! Încet-încet, am început să țin, la început doar pentru mine, apoi și pentru alții de-acolo – că doar se și bârfea – o legendă, cea a profunzimii, a inițierii fără de concept, a apartenenței inconștiente la o elită. Reieșea că ea, doamna, este o femeie cu totul ieșită din comun, fără s-o știe, are o forță, dacă s-ar decide, ar putea deveni aproape o tămăduitoare a spiritului, dacă nu și a fizicului. Era destul doar să realizeze că deține forțe ținând de parapsihologie, ca din ea să izbucnească, precum o ciupercă atomică, posibilitatea de a-i face pe cei din jurul ei să înflorească, să scape de tot felul de necazuri, să se lățească într-o fericire și prosperitate fizico-spirituală. De fapt, cu niște cuvinte mult mai simple, poate, nu, sigur, mai îndreptățite, în capul meu s-a copt rapid o idee: Ea este capabilă să-l facă fericit mai întâi pe propriul ei soț. Fiindcă, am raționat băbește, de ce să facă ea fericită o întreagă colectivitate, fie ea și de ingineri, înainte de a-l eleva în toate sensurile pe propriul ei legitim? Just, un raționament foarte corect. Și de aici, îți dai seama, până la ideea de ai face o curte aproape rituală, despuată de orice... conotație ambiguă, "n-a fost decât un singur pas". Nu, n-am încălzit la sân proiectul de-a o atinge, de a-i mângâia, spre electrizare, părul lung, poate puțin prea tinerește purtat. Mi s-a părut, în încercarea de-a birui plictiseala întreruptă doar de geniala improvizație a inginerului grasuț, că am prilejul unei inițieri. Am început să conversez cu ea, am întrebat-o nu știu ce. Mi-a răspuns prin cuvinte sută la sută previzibile, fapt ce mi s-a părut că pică excelent pe teoria mea, a inițierii lipsite de conștientizare. Sigur că da, ea spune lucruri banale, un profet sau o vestală dintr-un templu nu sunt nici oratori și nici sofiști. Ei nu sunt capabili să-ți întoarcă vorba pe loc, cu ușurința suspect-dubioasă a unui scamator sau, și mai bine, a unui jongler. O inițiată – în ce? – nu dă din ea decât banalități, dar aerul ei, impresia de ansamblu sunt mai grăitoare decât ceea ce spune. Și așa mai departe.

Ei, revelionul a trecut. După o vreme am ajuns iar în orașul lor. L-am vizitat. Vrei să știi cum era norocosul, soțul, fericitul de el, posesor, ba nu... Țăsta era un cetățean pe la patruzeci, comportament de tinerel. Se practică, se poartă, mai anul trecut un cetățean de vreo cincizeci și cinci mi-a spus: Am câpătat o bursă de tânăr artist. Și asta cu cea mai mare seninătate posibilă. Care era drama soțului? Fiindcă, da, ceva în acest sens am băgat de seamă. Scumpă Maria, fidel, el suferea de dorința nebunească, îngrozitoare precum o criză de pancreatită, de a părea altcineva decât este. Grea boală, domnule! Zici snobism, dar uiți că nu-i ușor! O armură prea grea purtată de-o stârpitură! Omul scia, ba chiar publicase câte ceva. Dar, vai lui! Sau vai nouă, celor cu studii superioare! Nu făcuse

vreo facultate și rămăsese undeva între două etaje, într-un lift blocat de-o întrerupere întâmplătoare a curentului electric. Nici om cu patalama și dreptul de-a rata în cele mai bune condiții, nici unul cu o profesie modestă, pe față, nici, ceea ce este cu totul dureros, vreun geniu considerând studiile niscaiva marafeturi bune pentru niște amărâți impotenți, că doar s-au văzut destul cazuri... El nu reușea cu nici-un chip să se consolideze într-una dintre aceste categorii și avea un statut social și probabil psihologic destul de incert. Sigur, nu trăia din scris, colabora la nu știu ce cooperativă (firmă), lucra acasă. Mă contrazici, când spun că lipsa unui statut este stresantă? Nu? Perfect. Dar ce contează? mi-am zis. Dacă omul n-are statut și este încastrat, înțepenit într-o rată mai complicată (ceva în genul coabitării cu propria ta soție, după ce-ai divorțat de ea), dacă are lângă sine o femeie frumoasă, rasată, deținând, sperăm, modul aprig al aparentelor placide, ba chiar, cu mult mai mult decât atât, capabilă să-ți insuflă ceva din forța ei misterioasă, de care, minune!, ea însăși nu-și "dă cont"? Dar când m-am apucat să studiez un pic relațiile dintre cei doi, parcă lucrurile nu mi s-au mai părut atât de translucide. Orice s-ar fi putut spune despre atitudinea lui față de ea, în afară de faptul că s-ar baza pe o anume idolatrie, pe o contemplare fericită, stârnită de un dar ceresc... Orice altceva. Dispreț cu sistemă ascuns sub niște gesturi de minimă politețe, suportare adusă de primul frig de vârstă, rutină conjugală, ucigătoare de amor, dar instalatoare de comoditate, tristă, ajutătoare la supraviețuire. Și încă altele de acestea. O spun cu tot regretul, nici-o asemănare cu idolatria și nici cu iubirea.

Omul, soțul, se străduia. Nu prea avea replică, venea în schimb cu niște chestii de mimică destul de atrăgătoare. Avea o barbă mare, lungă-lungă, neagră, aproape asiriană și, în consecință, mimica lui suferea. Diversele grimase accesibile unei guri mobile rămâneau fatalmente în culisele perilor negri, amestecați, în mod nobil, șic, elegant, distins, cu niscaiva fire albe. Filozofice, nu? În schimb, își folosea ochii cât putea. Schema lui predilectă era holbarea. Da, holbarea, nu văd de ce te miri. Dacă în jurul irisului se arată un chenar rotund, de culoare alb-albăstrui, figura începe să devină expresivă, nu găsești? Dacă deasupra ochilor se mai află și niște sprâncene stufoase, cu fire răzvrătite... Dacă, în fine, în timpul acestei pantomime, mâinile, destul de banale, comune, dar mâini, prind a se frământa, dacă, acum închei, omul este îmbrăcat cu o neglijență studiată? Nu cumva apare o impresie favorabilă? Ba da. Un intelectual frământat de marile probleme ale umanității. De altfel, omul a dat din el și niște replici interesante, poate întâmplătoare, poate nu. Să fie vorba despre o înnobilare retroactivă, aplicată de mine pentru a-l ridica la nivelul nevastei sale? Un cetățean ciudat, asta este sigur. Pe mine m-a atras la el taman o incoerență fundamentală. Afirmările lui scăpau parcă dintr-o mașină capabilă să amestece cuvintele între ele în mod mecanic, fără discernământ. Maimuța care bate la mașină, știi... Până la urmă scrie un sonet de Shakespeare. Omul dădea din el din când în când niște chestii de te încremenea. De cele mai multe ori vorbea fără sens, dacă nu cumva spunea pure și simple prostii. Uneori reușea să mă fulgere cu câte o chestie nemaipomenită. Din moment ce am stabilit că soția lui avea geniul ei,

hai să zicem că el îl avea pe cel al alăturărilor întâmplătoare de concepte. Era un poet, ce să mai... Și în asta era ajutat foarte mult de faptul că era cam semidocht de felul lui, nu știu dacă terminase măcar liceul. Avea o înclinare către filozofare, asta era clar, ba chiar și un talent de poet-filozof, nici nu știu cum să-i spun mai bine. Neștiind tocmai bine ce înseamnă cutare sau cutare cuvânt aflat din lecturile sale destul de puține, dar probabil foarte excitate (intense), era simplu să le bulibășească fără întrerupere și uneori, este o chestiune de statistică, să le nimerească strălucit de bine, astfel încât unul de meserie, și nu eu, ar fi putut să se supere în sinea lui, din motive de invidie profesională. Țsta era omul.

Gata, hai că ajung și la problema... Curtea făcută de mine doamnei, iluminatei sau cum vrei să-i spunem. Doar ești feministă, ce să mai discutăm, preferi să convenim că doamna nu era stupidă, ci poseda o inteligență atât de subtilă încât se ferea de orice stridență, până și de exprimarea propriilor idei. Bine, era o femeie strălucită, de-o mare subtilitate, sunt de acord. Deci. Tot mergând la ei și realizând conversații dezlănate și lipsite, de regulă, de orice haz, cu soțul, cu domnul-statut-social-psihologic-ambiguu, în timp ce doamna stătea ceva mai la o parte, pe un fotoliu, cu figura ei de înger bolnav de seninătate, și se uita la noi, ne tot privea cu zâmbete caligrafice, strălucit și totodată înmormântător de impersonale, am început să schimb replici cu ea. Vreau să zic, replici mai puțin referitoare la ce-a gătit și dacă se găsește vin alb, bun la pește. De câteva ori era singură și mai ales atunci am avut ocazia să mă apuc, numai dracul m-a pus, să-i fac unele complimente mai sofisticate, ca și cum ar fi putut să le priceapă, contând, având certitudinea, că le merită și în același timp le degustă, cu cât sunt mai meșteșugite, cu atât le savurează mai tare, cu atât îi sunt mai pe plac, ea fiind plasată extrem de sus pe scara subtilității omenești. Și tot așa. Într-un timp, să tot fi fost de ordinul lunilor, mi s-a părut că reușesc să clintesc ceva la ea, ca un pescar tot uitându-se la un lac unde nimeni n-a prins vreun pește vreodată și având de la un timp impresia și apoi că sub unde se văd umbre pulsatile lăsate de cozile unor crapezi regali. Ca să vezi! Sigur, toată povestea nu era decât un joc mai special, jocul de-a însuflețirea statuii. O făceam și eu pe pigmalionul venit din Capitală pentru a-și arăta amărăta, de fapt inexistența lui superioritate asupra celor din frumosul oraș. Între timp, alte discuții cu domnul soț, la fel de neproductive, dar suportabile, fiindcă, pentru a rămâne la chestia cu halucinația pescarului, mă așteptam să pice ceva gras din moment în moment. Uneori mai pica, ce să zic. Dar din ce în ce mai rar. Cetățeanul era totuși din specia celor care-și deșartă repede sacul. Doar dacă ești tânăr, te poți dispensa de cultură. Sau dacă ești – iarăși sacramentalul cuvânt! – vreun geniu... Zestrea lui de lecturi se subțiasse grozav, era aproape în întregime aflată pe masa acoperită cu o mușama simpatică, având un model reușit.

Iată acum unde au dus complimentele mele zadarnic de meșteșugite. Unde dai și unde crapă! Iată cum s-a încheiat relația mea cu acești doi oameni, atât de asemănători între ei, dacă n-ai nimic împotriva, printr-o anume inconsistență misterioasă, sub care ești

tot timpul tentat să bănuiești că se ascunde un tezaur, ceva în genul unui puț, adânc, vag sclipitor în depărtare, a cărui apă nu poți s-o guști, pentru simplul motiv că n-ai cum s-o scoți. Am primit, la București, o scrisoare. Textul l-am reținut. Era scris de mână, o grafie nu exagerat de evoluată, oricum pasabilă. Citez: "Domnule cutare, ieri ți-am citit din nou scrisoarea. Cu această ocazie am recapitulat relațiile dintre noi. Te rog să nu mă mai cauți." Urmează semnătura.

Ai să spui că tot n-am ajuns unde trebuia și anume la plăcerea femeilor de-a li se face curte. Acum ajung, într-adevăr. După primirea scrisorii am cugetat că motivul unui asemenea gest nobiliar nu poate fi decât gelozia. Da, în opinia mea, lucrarea s-a întâmplat cam așa. Doamna, profetesa mea fără concept, destinatară complimentelor bine găsite, ba chiar bine răsucite, avea mania, că altfel nu pot să-i zic, de-a relata totul propriului ei soț. Probabil seara, înainte de culcare, ca pe un fel de super-desert. La început, omului, probabil, i s-a părut că treaba este cu totul inocentă. Ce să faci. Și-o fi spus, este firesc ca un bărbat să-i spună unei femei frumoase că arată bine și altele de-astea. Dar după un timp, datorită unei acumulări de complimente, probabil simpatica îngerească avea și memoria fără greș dată unora de Natură, nu neapărat în chip de compensație. El și-o fi ieșit din pepeni și a luat decizia respectivă. Avantajul exista. Cum stătea el cam rău cu psihicul, și-o fi zis că respectiva "demitere" nu poate fi decât înviorătoare, un fel de duș scoțian, moral însă, fără apă. Și a practicat-o. Buba lui este o neînțelegere. N-a priceput. Femeilor le place să le faci curte, un bărbat intrat în casa ta greșește dacă nu-i face o oarecare curte nevastei tale, dacă o privește ca pe o mobilă neînsuflețită. Aici este clenciul. Trebuie priceput, dacă vrei să ai mulți ani o femeie viaie lângă tine. Este o chestie mai specială... Sper să fiu bine înțeles, nu cumva să crezi că umblu cu sofisme... Deci eu, cu lipsa mea absolut totală de intenții practice în ceea ce-o privea pe femeie, eram, îndrăznesc să spun asta, o apariție providențială, de natură să învieze relația lor obosită. Pe lumea asta nu merge fără conflict, nu merge, ascultă ce-ți spun eu aici. Dacă unul îi face curte, nu fără o anumită știință diabolică, propriei sale soții, soțul, legitimul, se vede silit la unele manevre de apărare. De exemplu, el nu mai apare în fața soției sale și chiar a musafirilor în niște blugi rupți în cur, asta doar pentru a dovedi o dată mai mult că este un intelectual de rasă. Încearcă, apoi, să-și retușeze dizgrațioasa burtă prin exerciții gimnastice. Își taie unghiile cu multă atenție și regularitate, se tunde și se spală săptămânal pe cap. Sunt niște lucruri, observi? Dacă acela, să-i zicem pretendentul la postul de încheietor al unui triumfi conjugal, apare spilcuit, suplu, bine mirositor, tuns și așa mai departe, trebuie să i te opui și, dacă este posibil, să-l învingi. Iar dacă acela, strict întâmplător, este și un om cumsecade, care îi face curte nevastei fără a-i trece prin minte să obțină într-ascuns vreo întâlnire de trecere la fapte, atunci trebuie să te feliciți pentru că l-ai obținut, că l-ai "capacitat" pe unul capabil să-și consume ceva timp cu familia ta.

Chiar așa o fi fost? Chiar nu voiai tu nimic de la ea? Țineai numai să-l înviezi, indirect, pe soț? Parcă este prea gogonată. Dacă nu mă crezi, te privește. În orice caz, ia și epilogul, neamule! El este încă și mai lamentabil. Ulterior am aflat că omul a devenit unui dintre bârfitorii mei cei mai consecvenți. Vorbește despre mine, ca și cum i-aș fi distrus în mod ireparabil existența, i-aș fi torpilat vasul, crucișătorul, distrugătorul, cuirasatul familiei. Ce aiureală, domnule, ce aiureală!

În gară la Alba

În dimineața zilei de șapte noiembrie, inginerul Roman Gornea se trezi din somn pe la patru și jumătate. Afară, întuneric. Printre draperiile camerei de hotel zări în depărtare câteva luminițe răzlețe. Blocurile de locuințe, cu toate ferestrele întunecate, erau încă niște mase neclare, siluete abia vizibile profilare pe cerul cenușiu-negru.

Nu aprinse lumina, pentru a nu-și deranja vecinul de cameră, un necunoscut venit noaptea târziu. Apariția lui și-o amintea de parcă ar fi visat-o. N-avea cum să-și facă obișnuita gimnastică de înviorare. Regretă. Nu se mai bărbieri, lumina din baie era foarte slabă, iar apa caldă lipsea.

Două dintre procedeele sale obișnuite de ameliorare a propriei cenestezii nu puteau fi deci aplicate. Avea însă și alte resurse. Mai întâi, automasajul. În fața oglinzii, privindu-și în treacăt figura de om aflat la o vârstă când certitudinile asupra propriei reușite sau nereușite în viață nu mai pot, în mod normal, să lipsească. I se păru că-și zărește în ochi o lucire de panică. Asta-l enervă. Continuă cu furie masajul. Se opri doar când mâinile începură să nu-l mai asculte. Se spală apoi până la brâu, cu meticulozitate. În timp ce se ștergea, avu, în sfârșit, senzația că lucrurile încep să se aranjeze.

Coborî cu liftul. Un lift fără reproș, într-adevăr.

La recepție, nimeni. Bătu cu indexul îndoit al mâinii drepte în parapetul neted (cum se numește acest obiect?). Apăru o recepționeră somnoroasă și rău dispusă. N-avea bani potriviți pentru rest.

În asemenea situații, Gornea repeta o formulă fără greș:

– Dați-mi cât aveți!

Recepționera găsi o sumă mai mică decât cea necesară.

– La București am pățit-o și mai rău, zise Gornea în chip de la revedere.

Afară era o ceață deasă și rece, ce-i aminti de drumețiile montane făcute cândva, într-o vreme când se simțea mai bine în el însuși decât în prezent.

Rapidul lui Gornea avea sosirea abia după vreo oră.

Da, totul mergea mulțumitor. Va ajunge la București în jurul orei treisprezece, va merge acasă și-și va relua viața de om nu prea, nu tocmai, nu cine știe ce... Va coborî în Gara de Nord, repetând mișcări devenite aproape automate, se va pierde în masa celor îndreptați spre ieșire (de ce se va pierde, doar nimeni nu-l va căuta?!), va ieși printre coloanele groase, monumentale de la intrarea principală și va aștepta un autobuz. Va ajunge în cartierul Drumul Taberei, unde-și duce existența privată de lucrător într-un institut de proiectări. Recunoaște: N-am reușit să mă impun printre colegi, am rămas un fel de eternă promisiune, nu-i așa, mai bine nu rămânea deloc. Nu-i mai bun un eșec clar decât o agonie interminabilă? Ba da, își spuse Gornea nostalgic și dintr-o dată, ciudat lucru, înviorat.

În după-amiaza zilei precedente colegii lui mai tineri (făcea parte dintr-un grup de patru ingineri) plecaseră în oraș, promițându-i că vor veni să-l ia de la hotel. Urma să meargă împreună la o mică petrecere. Îi invitase directorul firmei pentru care institutul lor proiectase un utilaj. Gornea îi așteptase, dar băieții nu veniseră să-l ia. Ce-i rămânea de făcut? Să găsească singur locuința respectivă? S-o facă pe detectivul? Renunțase.

Singur în camera de hotel, se simțise atacat de-o tristețe destul de intensă. Încercând s-o depășească, făcuse o plimbare. Repede se înseninase. Era ceață, nu mersese prea departe de teamă să nu se rătăcească și să fie nevoit să vorbească, pentru a afla drumul de întoarcere. Știa, bruma lui de bună dispoziție nu putea fi păstrată decât dacă tăcea. Înainte de-a adormi, se gândise, analizase trecerea sa bruscă de la tristețe la seninătate. Înțelesese, motivul era o hotărâre nu imediat conștientizată. Sigur că da, va pleca. Se va întoarce singur la București și va găsi o minciună potrivită pentru șeful lui. Chiar în dimineața următoare va pleca. Cu primul tren. Își va relua modul său obișnuit de viață. Cu o ultimă pâlpâire de luciditate își adusese aminte de unele amănunte arhitecturale ale gării unde coborâse în dimineața acelei zile și unde avea să ajungă din nou în ziua următoare, de dimineață, cât mai de dimineață posibil.

Se afla, în fine, tocmai în locul vizualizat în seara precedentă. Iată tunelul prost luminat. Prin el ieșise grupul lor la venirea în Alba.

Intră în holul unde se aflau casele de bilete. Un loc asemănător se găsește în multe gări din Transilvania. Deosebite erau doar unele porțiuni din decorația pereților. Gornea recunoscuse câteva surprinzătoare motive orientale.

Se uită liniștit în jurul lui. Mulți navetiști. Fumează mai toți, cu o patimă ce-l fascinează. El s-a lăsat de fumat, din lașitate, dar își amintește foarte bine gustul extraordinar de bun al unei țigări pe stomacul gol. Dar oamenii au mâncat, își corectează repede gândul. Bineînțeles, n-au plecat nemâncați la muncă. Dar chiar și așa, prima țigară a unei zile sau, în orice caz, primele au un gust foarte...

Printre trupurile numeroșilor fumători se ivește un grup interesant. Un om în vârstă și două fete. Femei măritate? Corpulentul bătrân este îmbrăcat într-un fel care sugerează o profesie intelectuală (artistică). Poartă o pălărie albastru-azuriu, cu niște garnituri destul de fistichii. O pălărie de pictor olandez contemporan, gândește Gornea. Pantaloni de catifea maro, pulover larg, purtat cu neglijență, de-un maro mai deschis. Păr alb, destul de lung. Mustață tușinată, albă, ceva mai scurtă decât lungimea buzei.

A doua persoană din grup este o tânără de statură potrivită, destul de corpolentă. Figura ei comună exprimă mulțumirea de sine. Gornea remarcă și expresia de naivă plenitudine apărută pe fețele unor proaspăt căsătorite. Încercând să-i estimeze vârsta, gândi: Pe măsură ce înaintează în vârstă, oamenii au despre tinerețe o imagine tot mai globală. Deosebirile sunt tot mai greu de făcut. O femeie de treizeci poate să-ți pară de optsprezece.

La cealaltă față îl șochează mai întâi mâinile expresive, cu degete lungi, dar destul de cărnose pentru a nu da o impresie de cerebralitate neputincioasă. O ființă subțire, destul de înaltă, cu fața îngustă, rasată. Ușoara proeminență a buzei superioare aduce un aer de eleganță. Părul șaten, cu șuvițe mai deschise la culoare, are o lungime de vreo zece centimetri și amintește o frizură masculină ce dezgolește ceafa. Din când în când, la câte-o mișcare mai amplă, părul flutură grațios, iar apoi alunecă ușor pe frunte, precum aripa unei păsări obosite, obligând-o să-l rearanjeze cu o mișcare straniu de armonioasă a mâinii drepte. Un gest spontan, dar nici-o balerină nu s-ar rușina de el.

În timp ce bătrânul stătea la rând, fata începu să se plimbe, atinsă parcă de-o bruscă nervozitate. Avea mersul unei balerine. Pășea ușor, la fiecare pas piciorul se îndrepta perfect, încă înainte de-a atinge pardoseala cenușie. Un asemenea mers, rațional Gornea, reușește doar dacă vârfurile picioarelor sunt îndreptate în afară. Altfel nu se poate. Într-adevăr, fata așa mergea. Picioarele ei mici, încălțate în niște cizme comode, scurte, ascuțite, de un negru mat, aproape cenușiu, se aruncau la fiecare pas într-un unghi de aproape patruzeci și cinci de grade față de axa de înaintare. Se aruncau, sigur, este și acesta un cuvânt. Dar cât de nesatisfăcător! Fiindcă fiecare pas începea realmente printr-o zvâcnitură energică, printr-o aruncare, dar cât de rafinate erau forțele care interveneau imediat, pentru a îndulci frânarea și-a o transforma într-o aterizare lină, foarte plăcută la vedere! Era un mers dansant, cum Gornea mai văzuse în

București, pe stradă, uitându-se pe urmele câte unei balerine. Gara din Alba îi oferea ceva nou. Fata cea rasată din preajma casei de bilete numărul doi avea o fluiditate extraordinară a tuturor mișcărilor și ceva în plus, inefabil. Mersul ei dansant, ființa ei dansantă!

Era îmbrăcată în blugi. Un jersey portocaliu îi urca pe gâtul subțire. Avea și-o scurtă bleumarin. Haine nepretențioase. Era însă de ajuns ca ea să facă o singură mișcare, pentru ca totul să devină elegant perfect.

Sesizase privirile insistente ale lui Gornea? Inginerul avu plăcerea să recepționeze câteva ochiade. Sau era doar o iluzie?

După plăcerea adusă de mișcările ei, Gornea se simți cuprins de o stare tranzitorie, impură. Nu mai reuși să rămână în contemplare, râvni s-o cunoască și să fie iubit de ea. Nu se putu stăpâni să n-o dorească. Constată, cu un soi de ciudă blazată, cum iese din sferele senine ale admirației. Începu să combine în minte diferite posibilități de-a o acosta.

După încă un număr oarecare de minute, încă o modificare, dată de resimțirea unei slăbiciuni. Nu pot, nu sunt în stare. Este prea mult pentru mine, nu pot.

Reîncepu să se uite la ea de parcă ar fi văzut-o pe ecranul unul cinematograf sau al unui televizor. Se sili s-o vadă astfel. O privi intens, avu impresia că se îndepărtează de el, ca și cum spațiul gării ar fi început să se dilate. Dulcea durere a renunțării îl străpunse ca un leșin de-o clipă, adus de-o extrasistolă.

Nu se făcea s-o fixeze chiar așa, atât de insistent. El era un om politicos, de felul lui. Își mută încet privirile în dreapta. Văzu pentru prima oară, deși se aflase tot timpul la câțiva metri de el, un chioșc de sticlă. În el afla o femeie încăruntită. O vânzătoare de lozuri. Croșeta liniștită. Pe chioșc era lipit un afiș. Gornea îl citi. Era lista unor câștigători la sistemele loto-pronosport din județul Alba și din orașul Alba Iulia. Unii obținuseră autoturisme. Alții, bani.

Se uită pierdut la listă. Să ia un loz, nu? Cine știe!? Dar nu-și duse gestul până la capăt. I se înfiripă un gând ciudat. La început simți uimire, apoi altceva, un amestec format din presimțirea unei întâmplări extraordinare, pe punctul de-a se produce, și îndoială rațională. Așa ceva nu se poate întâmpla.

Se întoarse încet la locul său, lângă bara metalică din fața casei de bilete. Se uită înspre grupul celor trei. Fata, iubita lui dansantă, de-o oră, de-o clipă, își aranjă din nou meșa ce-i aluneca pe frunte. Gornea îi văzu mâna, atât de vie, având parcă o existență de sine stătătoare. O dată cu încheierea gestului de aranjare a părului, fata se întoarse puțin spre el și-i aruncă o privire, fără să zâmbescă. În atitudinea ei, își zise inginerul, cochetăria este zero.

Gornea rămase nemișcat, cu ochii ațintiți spre ea, dintr-o dată nemaivăzând-o, privind în gol, dincolo de peretele cu decorații ciudate din spatele ei. Un val de căldură urcă în el, miraculos, atotputernic. Este posibil, este posibil, este real, va fi real, îi veni să

strige. Dar nu scoase nici-un sunet. Rămase înțepenit, fără să-i mai vadă pe cei din jurul lui, surd la zgomotele de motoare venite din spatele gării.

Văzu în toate amănuntele o secvență ce-avea să se petreacă peste câteva minute. El urma s-o trăiască. Nu se îndoii, reuși să nu se îndoiască.

Se văzu înaintând decis către deschizătura din peretele de sticlă al chioșcului și apoi întinzându-i vânzătoarei o bancnotă. Iar apoi luând un loz, știind de la bun început pe care să-l aleagă, văzând că "al lui" are o mică strălucire, desigur invizibilă pentru oricine altcineva decât el, copilărosul Gornea, inginerul din București. Se văzu răzuind lozul și trăind o teroare plăcută, dacă se poate așa ceva. Presimți. Este lozul cel mare, un autoturism. Iar apoi, confirmarea. Da, câștigase. O clipă de ezitare. Apoi întrebarea vânzătoarei din chioșc, zâmbetul ei de femeie cumsecade, probabil bunică. A ieșit ceva? Că v-ați albit la față. Gornea, napoleonian, călare pe situație, cuprins de un calm suprafiresc, să zică: Nu, n-a ieșit nimic. Ce să iasă? Cu lozul ținut aproape neglijent în mâna dreaptă, între degetul mare și index, să se îndrepte agale către grupul celor trei și să se oprească în dreptul bătrânului. Nu vă supărați, să înceapă el, ținând lozul la vedere, aș vrea să vă rog ceva. Da, vă rog, să zică bătrânul, politicos. Mă numesc Roman Gornea, sunt inginer și lucrez la un institut de proiectări din București. Celălalt să nu-și spună numele, ci doar să se încline puțin, cu un gest de-o eleganță cam deplasată, având în vedere locul unde se petrece scena. Fetele să se uite curioase la domnul din Capitală, un bărbat încă bine (barba de-o zi îi împrumută o anume expresie de duritate). Bătrânul să aștepte cu răbdare. Aș vrea să nu interpretați greșit gestul meu, să zică inginerul, întorcându-se pentru prima oară spre fată, spre fata lui dansantă. Ce gest? În vocea ei, Gornea să descopere complicitate amestecată cu tristețe. Vă spun imediat. Dar mai întâi, să continue el, sigur de sine, aș vrea să vă spun că omul trebuie să știe să și câștige, dar și să piardă. Tu, să i se adreseze fetei cu un zâmbet slab, va trebui să dovedești că știi să câștigi. Cum? Stupoare, dar numai pe fețele celorlalți doi. Acum două minute am câștigat o mașină. Iată lozul. Ți-l dăruiesc. Îl accepti? Să fie tăcere. Bătrânul. Om cu mirările vieții epuizate, să râdă a neîncredere, ba chiar oarecum batjocoritor. El, Gornea, să-i întindă lozul. Bătrânul să-l ia, dar înainte de a-și scoate ochelarii din buzunarul de la piept al cămășii sale verzi, fata cu figură comună să vadă, necunoscutul n-a mințit. Și să scoată un mic țipăt. Ochelarii, un tremur al mâinilor, pornit pe neașteptate. Fata cea frumoasă să-l privească în ochi cu mare atenție, fără zâmbet, de parcă ar dori să-l hipnotizeze. El, Roman Gornea, inginer ratat, să se simtă ca un jucător de ruletă care a întors cursul dezastruos al unei serii, al unei vieți. Da, să zică fata. Să-i dea lozul. Și doar atunci că vadă cercul de oameni strânși în jurul lor. Cineva l-a auzit, bineînțeles, când își făcea neobișnuita ofertă. Să zică la revedere și să iasă din gară, să renunțe la rapid, la bilet. Să se îndepărteze și să întrebe pe unde trece șoseaua către București. Să facă autostopul și să intre în vorbă cu șoferul.

Gornea nu cumpără nici un loz. Rapidul veni. Întâmplarea îi aduse pe cei trei în același vagon cu el, la numai două compartimente distanță. Călătoria se desfășură normal. Nimic deosebit nu interveni.

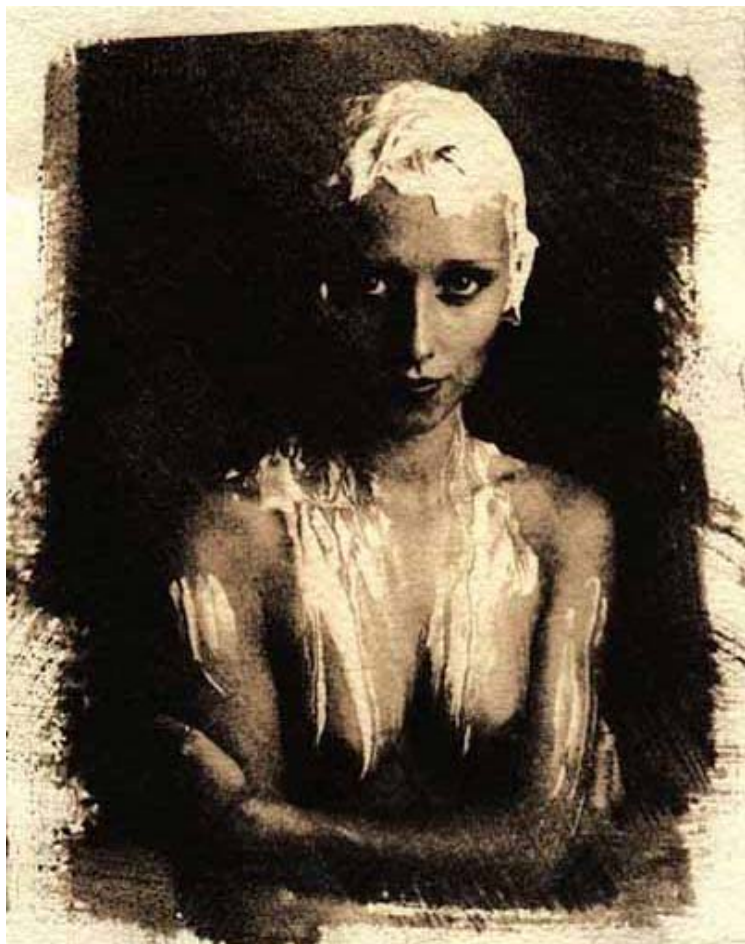
O renunțare

Iarăși, renunțarea. Noțiunea. Își amintește o întâmplare trăită recent, foarte potrivită pentru a ilustra ce înseamnă un abandon autentic. Totul a fost posibil fiindcă aveam cheia apartamentului. Întâmplarea. Un prieten pleacă pentru mai multă vreme din București. Cineva trebuie să întâmpine un unchi din provincie. Când? În fiecare după-amiază, mai multe zile la rând. Cine-ar fi bun pentru un asemenea rol? Alex, reporterul, omul conștiincios, celibatarul oricând disponibil.

Într-o după-amiază de iunie ploios, în jurul orei cinci, la ușa prietenului, un necunoscut. Așteptata rudă din provincie? Nu. Un cetățean cu un pronunțat început de calviție. Trăsăturile și privirile lui mobile denotă o înzestrare nativă pentru teatru. Un bărbat aflat în jurul vârstei de patruzeci, îmbrăcat în pantaloni subțiri, gri și bluză roz. Alex, deschizând: Da, vă rog. Și oprindu-se în prag. Vizitatorul face o jumătate de pas înapoi. Falsul amfitrion este îmbrăcat în pantaloni de trening bleumarin cu lampasuri albastre. Pe tricoul lui maro scrie cu litere albe, mici: jogging. În picioare, papuci de casă. Este ras proaspăt, bine pieptănat, miroase plăcut. Sunteți domnul Alex? Da. De unde? Cum de unde? Vizitatorul pare ușor iritat. Adică de unde. Lumina, ceva? Pe fața lui Alex, răzimat comod de ușorul din stânga, un zâmbet încurajator. Domnu' Alex, vă rog să nu... eu sunt inginer. Mă numesc... Ce specialitate? Electronist. Imediat după rostirea automată a acestui cuvânt pe fața celui aflat în holul întunecat, razele piezișe, galbene, ale unui bec slab îi dau un aer sepulcral, o expresie de enervare, ca și cum omul ar fi regretat posibilul servilism al unui răspuns atât de repede pronunțat. Aha! Atunci poftim înăuntru, te invit la o cafea. Tocmai voiam să-mi fac una. Am o cafea braziliană, ai să vezi. Hai domnu'..., intră! Și la ezitățile aceluia, o blândă, dar fermă apucare de braț: Intră domnule, ce dracu'! Nu-i nici-o ambuscadă aici. În holul de unde pornesc trei uși, Alex: Pe-aia de sticlă. Ia-o înainte, te rog! Eu mă duc să fac cafelele. Stai jos! Am apă fiartă, așa că... Musafirul intră într-o încăpere întinsă și înaltă. Canapele tapițate cu o catifea aproximativ argintie, sclipind în ape ciudate, după unghiul privirii. Ușa balconului, deschisă. Imediat după ea o grămadă de găinaț cenușiu, înaltă de câțiva centimetri. Vocea veselă a lui Alex: Guano! Nu oricine are o sursă de guano, ca mine. Cafelele, mirosul lor plăcut. Un fâlfâit, un porumbel pe balustrada balconului, ugitul său repede reprimat. Alt fâlfâit, așezarea porumbelului într-un loc deasupra pragului de sus al ușii. Fâșâitul uscat al penelor. Au cuib acolo, nu pot să le stric jucăria, ar fi ceva urât din partea mea, nu? Dar ia-ți cafeaua. Hai, ia-o, la fapte! Nu stau bine cu timpul. Tot el: Bună cafea. Adevărul este că și știu s-o fac. Asta este cafeaua celibatarului, dom'le. Unul dintre puținele avantaje ale cetățenilor singuri, fac cafele

bune. Da, e bună, dar nu pentru așa ceva am venit eu aici. Dar pentru ce? Uite ce e, domnu' Alex, n-am chef de glumă. N-am venit la București ca să glumesc cu un... Cu un ce? (Enervare bruscă.) Cu un ce? Că aud un dispreț în vocea dumitale... Cu un declasat? Cu un imoral, poate? Ia zi! S-auzim! Pot să fumez? Mâna dreaptă a inginerului înspre buzunarul umflat al bluzei roz. Un pachet de țigări ieftine. Dar nu am chibrit. Lasă, îți dau eu foc, nu focul este problema. Țigara aprinsă, micul nor al primului fum. Alex refuzând țigara oferită, gestul său de părinte iubitor interzicându-i ceva copilului său nevârstnic, indexul mâinii drepte transformat în tija unui metronom aflat în mișcare. Domnule, suspină inginerul, am venit azi dimineață cu avionul. Sprâncenele ridicate ale lui gazdei. Și uite, acum, când am ajuns aici, mi se pare ridicolă toată povestea. Reporterul, lăsându-se pe spate și căutându-și o poziție cât mai comodă: Care poveste? Inginerul: Uite despre ce este vorba... Dar am să te rog să nu râzi, să mă ascuți cu atenție. Fiindcă altfel s-ar putea să mă supăr... N-aș vrea să... Vreau să vorbim ca niște oameni civilizați. Pe fața gazdei, o strâmbătură, de parcă ar fi apărut un miros urât. Pe cea a oaspetelui, un rictus, hibrid între politețe și ură. Bustul îndreptat, privirile mărite ale inginerului. Hai, domnule! Glas atins de plictiseală al reporterului. Doar n-o să ne batem. Spune ce ai de spus și să trecem la alte scena ele vieților noastre. Ia zi, ce te-a necăjit? Că toți au ceva să le reproșeze celibatarilor. Acestor amărâți, acestor bătuți de soartă. Altfel nici nu le pot spune. Inginerul: Comoda aceea este chiar atât de veche? Draci, veche!? Cum să fie veche? A fost cumpărată acum vreo trei luni, după câte știu. Este nouă și destul de ieftină. Ce, te pomenești că ai crezut că este din stejar masiv?! Nici vorbă, este o imitație. Să fie, totuși, furnir de stejar? Ajuns rapid lângă comodă, Alex în rolul expertului de mobile, pipăind, ciocănind: Pe dinăuntru, nu este nici-o problemă, sunt plăci aglomerate. Dar furnirul? Nu te pricepi? Scuză-mă! Hai, spune despre ce este vorba! Uite, tac, nu te mai întrerup, tac precum un crap. Mort, cei vii scot un fel de gălgâit destul de înfricoșător. Inginerul, cu un aer chinuit: Dom'le, soția mea. A fost aici, la dumneata, acum săptămână. Am aflat numai ieri seară, am citit ce a scris într-un caiet. Ți-a scris și-o scrisoare. Așa este? Alex: Da, acum am priceput. Ai venit să-mi ceri socoteală. Să-mi spui că-ți stric casa, până acum totul a mers bine și deodată... Strigăt teatral: Să nu-ți bați joc de viețile oamenilor! Bine, văd că-ți cam lipsește simțul umorului. În după-amiaza asta, cel puțin. Întreabă-mă, am să-ți răspund. Spune ce vei să știi, îți promit c-o să fiu sincer. Da, o să-ți spun. Am citit ce-a scris nevastă-mea despre întâlnirea cu mata. Aici. A descris bine locul, are spirit de observație. Ce vreau să știu? Vreau să aflu ce s-a întâmplat în plus față de ce a descris ea. Asta vreau să știu. S-a întâmplat, nu? Cum altfel? Nu ești dumneata omul... Să lași să-ți scape o asemenea ocazie. Alex: Așa zici? Bine. Uite, fiindcă tot ai venit special la București... Să nu zici că bucureștenii sunt... Vrei să-ți povestesc tot? Exact așa cum s-a întâmplat? (Capul inginerului pendulând a aprobare.) Perfect, o să-ți spun, deși, bineînțeles, întâmplarea era mai bine s-o fi scris... Ce să mai discutăm... Așa pătesc întotdeauna. În loc să stau la masă și să lucrez, mă apuc și vorbesc, nu-mi mai tace gura. Da. Iată cum s-a întâmplat. Am fost în orașul

dumitale cu vreo săptămână în urmă, cum zici. Am cules date pentru un reportaj. Știi, cu așa ceva mă ocup. M-am dus cu avionul, dimineața, iar după-amiaza, tot cu avionul, înapoi la București. Acolo, la dumneata, am un prieten. Am mai mulți, dar cu ăsta m-am întâlnit. M-a condus la autobuz. Am întâlnit o cunoștință a prietenului. Da, chiar onorabila dumitale soție. O persoană blondă, masivă, cu ochi albaștri, foarte expresivi, îmbrăcată într-o rochie mov. Frumoasă rochie, dar și mai frumoasă femeie. Vârsta? Circa treizeci și trei, indicați de ridurile subțiri din jurul ochilor, tipice pentru femeile autentic blonde. Doamna ce blondă s-a apropiat de noi, mai bine

zis de prietenul meu. Un zâmbet frumos. S-au făcut prezentările. Eu eram unul din București, tocmai plecam. Repede a venit autobuzul, m-au urcat imediat, lăsându-i pe cei doi să converseze. M-am așezat, am reținut un loc, pentru orice eventualitate. Doamna cea blondă a venit taman lângă mine, deși n-am invitat-o. Ca să vezi! Prietenul meu, rămas jos, ne-a făcut semne amicale, a și zis ceva, n-am înțeles ce. Plecarea spre aeroport. Eu am, așa, un dar de-a mă împrieteni cu lumea, dar nu totdeauna, numai atunci când mă aflu într-o împrejurare, cum să spun?, profesională. Or atunci eram în așa ceva, nu? I-am spus doamnei tu. Ea a făcut la fel. Da, așa se-ntâmplă în călătorii. Omul capătă o psihologie de copil aflat în vacanță. În avion ea mi-a ținut loc. Am discutat. I-am spus: Ești frumoasă. Nici nu mințeam, dacă n-ai nimic împotriva. Am ghicit, am intuit: Ai doi copii. De câteva ori s-a îmbujorat, ca să zic așa, arătând dintr-o dată ca o adolescentă. O metamorfoză repetată de vreo trei ori. De fapt, dacă vrei să știi, ea, metamorfoza, m-a făcut să-i dau numărul meu de telefon și s-o rog, dar fără insistențe, să mă caute încă în seara respectivă. Să nu amâne, a doua zi plec din București. M-a sunat târziu, după ora zece. Am succes la telefon. Nu, nu te încrunta, nu-i vorba despre ceea ce crezi. Așa stau lucrurile, în general, nu prea înțeleg de ce. Întotdeauna, dacă este posibil, încerc să fac marile cereri la telefon, nu mă prezint personal. Iese mai bine așa. Explicația ar fi vocea, apar niște inflexiuni noi. Autoritare? Sunt un ezitant, îmi place să dau îndărăt, să amân și să mă sustrag. Dumneata ești mult mai decis decât mine. La telefon, felul meu de-a fi nu bate la

ochi. Dar să revin. M-a sunat din camera ei de hotel. Să ne întâlnim a doua zi, după-amiaza. Ea avea o fereastră în program sau își făcea una, nu rețin. Da. La ora patru m-am prezentat la locul convenit. Ea, frumoasa, dolofana blondă, scuză-mă, era acolo. Se plimba agale, având pe umăr o geantă de voiaj cu mult prea mare pentru circumstanța respectivă. Am dedus, cu o înduioșare aproape paternă: Proaspăta mea prietenă a mințit pe cineva, pentru a se întâlni cu mine. Altfel de ce să fi luat cu ea cogeamite geantă? Cine știe unde-o fi spus sărăcuța că se duce? De data asta era îmbrăcată într-un deux-pièces gălbui. Cam greoaie, dar puternică, o femeie pentru altă epocă, dintr-o vreme când bărbații erau într-o condiție fizică mai bună decât cei de azi. Cei de azi preferă, cei mai mulți, femeile filiforme. Nu te considera jignit, vei vedea până la urmă, n-ai nici un motiv să te superi pe mine sau pe soția dumitale. Așa. Unde-a avut loc întâlnirea? În fața hotelului "Intercontinental". Întâlnirea noastră, impactul, secvența primă – foarte lin, de parcă am fi fost doi vechi prieteni. Am sărutat-o pe obraz, ca un tată. Apoi ne-am îndreptat spre Piața Romană. Unde mergem? Păi, să bem o cafea, nu este bine? Ba da. Am luat-o pe jos, pașnici, precum doi cetățeni vizitând centrul Capitalei înainte de-a pleca la gară. O plimbare, ceva cu totul inocent, orice-ai spune. Cafeaua am băut-o într-un loc favorabil. Foarte puțină lume, chelnerul s-a arătat uimitor de amabil. Trebuie să-ți spun, exact genul de amabilitate stârnit de-o femeie frumoasă. Chelnerii se simt obligați. O fi modul lor de-a omagia. Sau presupun că însoțitorul este mai generos? Nu se știe. Cafelele ne-au fost servite în niște pahare puse în suporturi de metal, pentru ceai. O idee destul de ciudată. N-am comis eroarea de a-mi manifesta în vreun fel nemulțumirea. Este o greșală strategică să cârtești, atunci când te afli lângă o femeie frumoasă. Ce vrei, eu nu sunt un criticist, ca dumneata. Acum o să urmeze un mic șoc, te rog să-l depășești cât mai calm posibil. În timp ce beam cafelele, am întrebat-o dacă-mi dă voie să o sărut. A zis da, gândindu-se probabil la un sărut cast. Nici eu nu intenționeam altceva. Dar pe parcursul scurtei mișcări către obrazul ei catifelat, către tenul ei perfect, am cotit-o. am sărutat-o pe gură. Își ținea buzele întredeschise, a fost un sărut foarte reușit, deși scurt. Omule, nu mă privi ca pe un ucigaș, hombre, fii matur, apreciază sinceritatea, înghite realitatea, nu te profila pe minciuni agreabile, comode! S-a înroșit din nou, miracol, a arătat ca de șaptesprezece ani. Ce să mai comentezi o astfel de situație? Firește, nu m-a felicitat, dar, ciudat lucru, mi-a reproșat doar că ne-a văzut lumea. De fapt, nimeni nu se uita la noi. În București, după cum știi probabil și dumneata, nimeni n-are timp să fie prea atent la ceea ce fac semenii lui. Ce să mai lungim vorba? Am ieșit din restaurant. Încotro să mergem? Spre Piața Victoriei, nu? Mai puțină lume, clădiri frumoase, vechi, mai interesante... Da, de ce nu? Dar după nu prea mult mers, am ajuns taman în fața casei unde ne aflăm acum. Aici stau, te invit, o foarte scurtă vizită, vreau să-ți arăt romanul (așa ceva există doar în imaginația mea). A zis: Urc, numai dacă-mi promiți că nu taberi pe mine. Nu prea reușită exprimare, orice-ai zice. I-am promis, nu mințeam, nu mă ocup cu prinderea femeilor pe picior greșit. Este expresia unui amic, amator de fotbal și de femei. Am urcat, casa asta are un șarm al ei, nu poți nega, este

În stare să impresioneze o doamnă care stă la bloc, fie și la patru camere. Tot trucul constă aici în mulțimea de dependențe. Pe vremuri oamenii își făceau case mai complicate, mai puțin funcționale decât cele de azi, aveau mania dependențelor. Cămaruțele și coridoarele îi dau omului o impresie de imprevizibil. Imaginația sa este în permanență hrănită, satisfăcută. Ajunși sus, de cafele nu mai putea fi vorba, ne-am așezat pe canapelele astea, cam așa cum stăm noi acum. Am discutat. Nu m-am putut abține, i-am explicat de ce-am rugat-o să mă sune. Vezi dumneata, o femeie frumoasă primește tot timpul laude, nu asta este problema. Și-atunci cum s-o mai uimești, dacă nu prin complimente inedite și, în esența lor, poetice? Se pare că zicerea mea cum că ea reușește să șteargă din când în când cincisprezece ani din propria vârstă a fost resimțită ca un compliment original, atingător. Am mai spus eu și altele, bineînțeles. Acum o să te rog să fii foarte atent, fiindcă ajungem la miezul problemei. Hazardul, minunatul, marele regizor, mă pune în situația de-a repeta o teorie, cui?, tocmai soțului femeii alături de care aș fi putut realiza o secvență profundă și adevărată, dacă s-ar fi coagulat, dacă s-ar fi pornit, dacă s-ar fi inițiat un anumit scenariu. Domnule, nu sunt un mistic, dar mă feresc cu tot dinadinsul de întâmplările false, de împejurările dătătoare de trăiri mimate sau derizorii. Îmi dau silința să trăiesc doar întâmplări autentice, să ocolesc kitschurile, cu orice preț. I-am spus și ei, aici, era de asemenea o zi ploioasă: Între noi ar putea fi o iubire autentică, ceva nu numai părând ci chiar fiind un incendiu. I-am spus: Am impresia, s-ar putea. Nu i-am spus: Te-am așteptat întreaga mea viață și în fine te-am găsit. I-am spus: Am o presimțire, dar s-ar putea să mă înșel, iar întâlnirea noastră să fie un tropism oarecare. Vei zice: A fost un truc retoric, unei femei poți să-i spui orice, numai să-ți atingi scopul. Nu este chiar atât de simplu, amice. Ți-am spus adevărul, așa am gândit atunci, când vorbeau cu ea, așa gândesc și acum. Mai departe. Ea n-a fost de acord cu mine. Mi-a spus-o senină, cu simpatie prietenească. Nu crede c-ar exista vreo predestinare, în ceea ce ne privește, îți este fidelă, nici-un bărbat n-o va deturna de la dumneata. Perfect, am zic. M-am simțit ușurat, nu prea mă-nghesui la treburi care presupun mari consumuri de energie. Și unde este un consum mai mare decât atunci când te apropii de un om și te silești să te sincronizezi cu el, ștergându-ți obișnuințele anterioare? Asta bineînțeles dacă nu vrei să te rezumi la ceva cu totul superficial. Ce ne mai rămânea de făcut? Nimic altceva decât să plecăm, să coborâm pe scările de marmură neagră, să ieșim în strada liniștită, în îngăduitoarea stradă a după-amiezii de duminică. Tocmai când ne pregăteam să ieșim, doi oameni edificați asupra unui rateu, s-a pornit o ploaie puternică, o mică furtună, de unde până atunci numai picurase. Ce să facem? Să așteptăm, să ne uităm pe geam, cel al ușii dinspre balcon, să vedem un porumbel stând pe balustradă cu penele înfoiate, îi plăcea în ploaie. Și, aflându-ne unul lângă celălalt, s-o ating, s-o îmbrățișez, parcă fără voia mea, apoi s-o sărut cu o aviditate impusă mie de nu știu ce forțe străine, invadatoare ale psihicului meu, iar ea, contaminată, să reacționeze din plin. Un sărut disperat, de despărțire definitivă, îți urez să n-ai parte de așa ceva în viața dumitale, lung, deplin, dulce, sfâșietor. Atât a fost,

domnule, nimic mai mult. Apoi am plecat împreună, doi oameni apropiați cumva, poate chiar amanți într-o epocă îndepărtată, dar actualmente simple cunoștințe, gândindu-ne cum să ne despărțim mai repede, fără a renunța la politețe. Am mers pe stradă alături de o străină. La fel simțea și ea, sunt sigur. Nu s-a întâmplat nimic, domnule, nimic ce-ar putea să te supere. Celălalt: Te cred. Și ea a descris tot așa scena. N-aveați cum să vă înțelegeți atât de amănunțit. Gazda tace. Inginerul se ridică încet, cu niște mici bălăbăneli de bătrân sau de bolnav. Deschide și închide ușa de sticlă dinspre hol cu mișcări foarte precaute. Se aude apoi zgomotul ușii de la intrare.

Fetița și Bobiță

Fetița a apărut acum doi ani. Dacă n-ar fi avut picioarele prea scurte și blana prea lungă, ai fi zis că este un ciobănesc german curat. Ochii ei exprimau inteligența și severitatea. La început, stătea mai mult în fața blocului, lătrându-i amarnic pe necunoscuți. Și la mine mai hămăia câteodată, deși mă știa. Făceam un oarecare efort de voință, pentru a trece nepăsător pe lângă ea. Cu timpul a devenit mai tolerantă. Nu m-a mai lătrat, dar nici nu mi-a arătat simpatie. Când intram, mă privea distant, vag ostil. Pe alți locatari îi întâmpina cu semne de prietenie. Atitudinea ei mă puneă pe gânduri, uneori. Nu cumva simțea la mine vreun defect ascuns? În cele din urmă, m-am consolă cu ideea că antipatiile nemotivate pot apărea și la câini.

A venit a doua iarnă. Într-o bună zi, au apărut în preajma blocului cinci sau șase dulăi agitați. Lătrau fără încetare. Pe coridorul de la parter, cu urechile ciulite, Fetița îi asculta. În dimineața următoare, am văzut-o în hol. Stătea culcată, despărțită de haită doar de peretele de sticlă. Nu se uita la câini. Părea concentrată asupra unui proces ce se desfășura în ea însăși. După-amiaza era tot acolo. A doua zi de dimineață am văzut-o în fața intrării, încălecată de un dulău care tremura ca apucat de friguri. Ceilalți câini se uitau liniștiți și pânditori. La scenă asistau câteva bătrâne, vecine de palier cu mine. Uite-i cum se joacă, a spus una, cu un zâmbet înduioșat. Apoi Fetița n-a mai lătrat. A început să stea pe culoarul de la parter, dormind la nesfârșit.

La puțină vreme, în preajma blocului a apărut Bobiță, un maidanez sadea. Era jigărit, ochii îi luceau ca de febră. Mai întâi, l-am crezut îndrăgostit de Fetița. Un cunoscător mi-a spus că așa ceva nu este posibil. Bobiță dădea târcoale blocului, agitat, neobosit. De câte ori încerca să intre, Fetița devenea o fiară.

Bobiță a dovedit o încăpățănare de catâr. Nimic nu l-a descurajat. A continuat să se milogească. Era câinele cel mai lingușitor din București. Dădea cu frenezie din coadă ori de câte ori trecea cineva pe lângă el. Se comporta așa nu numai cu locatarii blocului, ci și cu oricare trecător. Strategia lui a dat roade. Oamenii au început să-l hrănească. După o vreme, Fetița l-a admis în spațiul îngust dintre ușa de la intrare și cea de la holul propriu-zis. Stătea acolo cu orele, încovrigat pe ciment. De câte ori intra cineva, se ridica pentru a-și face numărul de simpatie deșănțată.

Între timp Fetița fătase. Căței dispăruseră imediat, trimiși într-o lume mai miloasă de un bătrân decis de la etajul întâi. Apoi a început un nou ciclu. Văzând-o cum se mișcă, am înțeles că avea să fete iarăși. În acel moment s-a produs o mutație. Pe neașteptate,

nervii Fetiței au cedat. A părăsit terenul. Deși iarna era aproape, a început să stea numai afară, refuzând să mai intre. Locul ei l-a luat Bobiță, devenit dintr-o dată foarte sigur de sine. Peste puțină vreme, Fetița a început să zacă. O loviseră cu pietre niște copii. De ce? Nu se știa. Din sport? Din cruzime nemotivată? Sau fiindcă îi atacase, cuprinsă de o agresivitate sinucigașă? A murit curând.

Mi-a trecut atunci prin minte o idee bizară. Fetița s-a sinucis de inimă rea, după ce a pierdut partida cu tenacele, lingușitorul, lipsitul de scrupule morale, Bobiță. Acesta a învins-o prin insistențele lui nemaipomenite, de buldozer canin.

Bobiță este acum stăpânul blocului. A renunțat demult la milogelile ce i-au adus victoria. Se comportă ca un câine normal. Din când în când, are câte o izbucnire de bucurie nemotivată, exagerată, isterică, înfricoșătoare. În asemenea momente, până și toleranțele bătrâne de la parter îl privesc descumpănite. Nici una dintre ele nu și-a spus încă gândul: Bobiță este un câine țicnit.

Noaptea măturătorului

S-a întâmplat în 1959, pe când eram student în anul întâi la filologia din Iași. Într-o seară de ianuarie, nu ninsese încă. Vântul înghețat mișca pe străzi un praf alb, Ersatz de zăpadă format din minuscule bucăți de gheață.

Pe la ora opt, după ce mă întorsesem de la masă, niște colegi m-au invitat "la un coniac". Urma să mergem la braseria "Moldova", cea mai selectă din Iași acelei vremi. "Plătește cutare", mi s-a spus. Am acceptat, desigur, pe atunci șederea într-un restaurant nu mi se părea o corvoadă.

Cum eram șapte la număr, ne-am așezat la o masă dintre cele încăpătoare, "familiale". Acestea erau așezate perpendicular pe înaltul perete de sticlă, ce despărțea restaurantul de strada Lăpușneanu. Cine dădea la o parte draperia de catifea groasă, vișinie, putea vedea cum crivățul devine vizibil în mișcările simulacrului de zăpadă.

Cel care urma să achite consumația purta un costum gri, cu revere late, la trei nasturi, asortat cu o cravată roșie (nodul ei "italian" redevine astăzi la modă). Ceilalți eram îmbrăcați fără pretenții, în pulovere modeste sau sacouri uzate. Cămășile noastre în carouri se aflau într-o netă inferioritate față de cea bleu celest a liderului. (Se cuvine, cel puțin pentru moment, să-l considerăm astfel.)

Chelnerul nostru era un bătrân băut. Mustața lui de un alb îngălbenit se învecina cu riduri adânci, iar veselie stereotipă și mișcările lui parkinsoniene erau de marionetă. Am observat cu admirație, elegantul nostru coleg avea darul de-a fi sau de-a părea autoritar. Ulterior am aflat, în felul protector-zeflemisitor de a-i vorbi chelnerului îl imitase pe fiul unui potentat al vremii, cunoscut cu puțină vreme înainte.

Au sosit primele șapte coniacuri mici, în niște pahărele cu picior lung, principial destinate lichiorului. Am băut în rare înghițituri mici, nu ne grăbeam.

Despre ce s-a discutat la masa noastră? Despre fotbal? Despre căsătoria neașteptată a unui coleg? Examene? Nimeni, niciodată nu va fi în stare să răspundă la aceste întrebări.

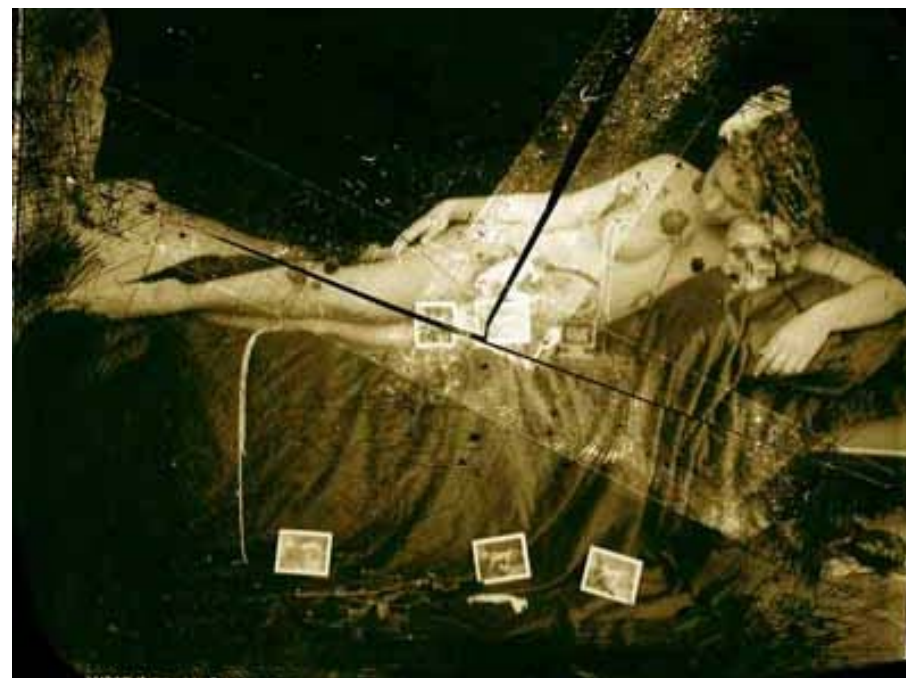
Restaurantul s-a umplut repede. Se fuma mult. Nu ne găseam într-un loc favorabil nefumătorilor. Treptat, atmosfera a devenit, cum să spun?, confuză și agitată. Bărbații se ridicau de pe scaune cu mișcări prea violente, un copil a început să plângă, unul dintre motanii casei, călcat pesemne pe coadă, a emis un miorlăit incredibil de gros. A izbucnit o ceartă între consumatori așezați la două

mese învecinate. Cineva azvârlea cu proiectile făcute din miez de pâine, ca în povestirea lui Borges, "Sudul". Primul rând de coniacuri l-am terminat cam într-o oră. "Fiți atenți, a zis liderul nostru în șoaptă. Puneți cu toții mâinile pe pahare. Așa, cu blândețe, ca și cum v-ați juca. Vă uitați la mine, toți. Când eu închid ochii, băgați paharele în buzunare. Mișcările să fie line, normale. Da? Nor-ma-le!". Am făcut cum a zis el. Mi-am apucat încet paharul, ca și cum aș fi vrut să-l încălzesc. Din capul mesei, stând cu spatele la draperia de catifea vișinie, liderul putea să observe dacă se uită cineva la noi. Ochii lui albaștri, mi-i amintesc bine, se roteau frenetic, ca ai unui actor dintr-un film cu gangsteri (un film desigur văzut într-o altă perioadă istorică, fiindcă pe atunci nu se putea spera așa ceva). Operația a decurs perfect. Nu ne-a dat nimeni vreo atenție.

Scena s-a repetat de cinci sau de șase ori, fără să intervină vreo defecțiune. Buzunarele pantalonilor mi se umflaseră și îmi închipuiam, cu groază amuzată de om pilit, ce se va întâmpla când va trebui să mă îndrept spre ieșire.

Între timp, chelnerul nostru se îmbătase de-a binelea, iar în restaurant fumul de țigară și aburii răsuflărilor se îndesiseră. Trecuse de miezul nopții. Liderul ne-a dat noi instrucțiuni. Eu o să mai cer un rând. Când chelnerul nu se mai vede, ne cărăm. "O să ies primul. Nimeni nu se grăbește. Nu vom forma un grup. După ce eu ies de la masă, tu – și a arătat în dreapta, înspre cel aflat la marginea dinspre sală –, numeri în gând până la cinci, te ridici și pleci în urma mea". A stabilit ordinea ieșirii. Zâmbea hâtru, de parcă ne-ar fi relatat o istorioară amuzantă.

Întâmplarea ne proteja, se pare. Ne-am întâlnit în fața garderobei. Fata de acolo ne-a dat paltoanele. S-a ales cu o bancnotă de trei lei. Am luat-o în susul străzii Lăpușneanu și apoi am cotit-o la dreapta, pierzându-ne în niște străduțe obscure. Ajunși în dreptul unei statui – nu-mi amintesc ce reprezenta – ne-am oprit și am izbucnit în hohote demente de râs, gesticulând aberant; unii se țineau cu mâinile de burți (o expresie demonetizată, dar potrivită), vreo doi au început să sară pe loc, în neștire (din buzunarele lor se auzeau clinchete cristaline). Probabil și eu am făcut "ca toți dracii". Criza respectivă s-a oprit la fel de intempestiv, precum se

declanșase. Regizorul nostru (nu-l mai pot numi lider, fiindcă paltonul său era aproape răpănos) ne-a dovedit că traseul nostru fusese dinainte stabilit. Din spatele unei porți de curte a scos la iveală un obiect făcut din scândurele de fag, subțiri și ușor curbate: o ladă de aprozar. Capacul, după cum s-a dovedit, putea fi fixat prin niște sârme, prin răsucire.

Regizorul s-a îndreptat spre un grilaj al cărui postament de ciment era suficient de lat. A așezat acolo lădița. Am scos cu toții păhărelele din buzunare și le-am depus în lădiță, cu maximă atenție, nu cumva să se ciobească vreunul. Capacul a fost aranjat, iar apoi grupul nostru s-a pus din nou în mișcare. Urma cumva să ne îndreptăm spre cămin, pe jos sau încercând să găsim vreun tramvai de noapte? Nu. Purtătorul lădiței, nu altul decât liderul devenit regizor, a luat-o într-o direcție contrară. Am trecut pe străzi pustii, traseul nostru părând a fi dictat doar de dorința evitării Centrului și a spațiilor limitrofe ale acestuia. Ne-am îmbogățit repede cu un bărbat situat în jurul lui cincizeci, băut, destul de bine îmbrăcat. "Ce-i cu voi, măi băieți?" Nu părea că așteaptă vreun răspuns. "Ce-aveți voi în lădița aia?" Adevărul este că nici noi, după un număr de coniacuri mici, nu eram cu totul lucizi, deși gerul "îți făcuse datoria". "Retorte, i s-a răspuns, pentru experiențe la chimie. Le ducem la laborator." "Ce laborator? Care laborator?", a mormăit omul. După puțină vreme, omul a început să se comporte ca și cum ne-ar fi fost unchi. Ne-a spus ce este viața, ne-a cerut țigări și foc, ni s-a plâns că l-a părăsit nevasta, a fugit cu un șofer (un exasperant loc comun). Unul dintre noi avea patima nefastă a zeflemisirii. A început să-l ia la vale, dar el nu s-a sinchisit. Pe la vreo trei și jumătate am ajuns pe un bulevard larg. Nu-mi amintesc preliminariile altercației noastre cu niște măturători de stradă. Mi-a rămas în memorie doar o secvență. Oponenții noștri, patru femei și doi bărbați, ne înjurau, ba chiar își ridicaseră târnurile. Purtătorul lădiței cu pahare, metamorfozat în călăuză indecisă, a răcnit, sperându-i pe țigani, dar și pe noi: "Stați, nu mișcă nimeni!" Apoi, fără, fără să se grăbească și punând în gesturile sale un ce maiestuos, a ridicat clinchetitorul recipient deasupra capului, ridicându-se pe vârfurile picioarelor, ca și cum s-ar fi căznit să îl așeze pe un dulap înalt. Umerii paltonului său s-au transformat în niște protuberanțe bizare. S-a lăsat puțin pe spate și apoi a aruncat lădița înspre mijlocul părții carosabile, scoțând un icnet apăsător (asemenea sunete aveam să aud din nou peste ani, când la televiziune au început să fie transmise meciuri de tenis). Lădița, zăngănind precum un stol de îngeri cu aripi de sticlă, a descris un arc un cerc și apoi s-a prăbușit, desfăcându-se în bucăți și expulzând cioburi, multe cioburi strălucitoare. De fapt, pot spune că dezagregarea ei a fost echivalentul unei explozii. "Asta-i tot!", a spus lansatorul bombei baroce (s-ar putea spune astfel). A făcut apoi gestul curățirii reciproce a palmelor, amuzant, cel puțin pentru mine, doar după preluarea sa copioasă în filme de animație. Atunci, însă, n-am găsit nimic de râs. "Cum de s-a spart lădița atât de... bine? Atât de la fix?", m-am interesat. "Era preparată de mine", mi-a explicat răbdător. "Și, de ce...?" A avut o grimasă a maximei

plictiseli: "Ce de ce? A fost un happening, nu-ți dai seama?" Nu-mi dădeam, au trecut ani până când respectivul cuvânt – atunci greșit pronunțat sau rău auzit – să înceapă a însemna ceva pentru mine.

Acum este cazul, înainte de-a relata ce s-a întâmplat mai la vale, să aduc unele precizări, destinate mai ales moraliștilor puriști. Printre altele, aceștia sunt stăpâniți de ideea că literatura (proza) nu se cuvine să prezinte acte ce ușor pot fi taxate drept antisociale. Ei bine, aflați. A doua zi fostul nostru lider-regizor-călăuză a făcut o chetă. Seara, împreună cu el, l-am căutat pe chelnerul cel bătrân. Era iarăși afumat. Mărturisirea noastră nu l-a impresionat aproape deloc. Iar când i-am dat banii, am avut impresia că ne consideră de-a dreptul niște prostănaci. Oricum ar fi fost, greșeala noastră fusese reparată. Moraliștii fiind astfel liniștiți, sunt deci în măsură să povestesc mai departe.

Explozia lădiței cu pahare a avut darul de-a calma cu totul spiritele. Era clar că nu numai eu, ci și toți ceilalți, inclusiv echipa de măturători, fuseseră atinși de o uimire-stupefacție capabilă să le inhibe orice mânie. Asta cu atât mai mult cu cât barocul proiectil fusese aruncat într-o direcție unde nu se afla nimeni, gestul fiind astfel curățat de orice conținut agresiv.

•

Uimirea măturătorilor a fost totuși mai scurtă decât a noastră. Mănată de un reflex profesional, una dintre femei și-a apucat fărâșul special, semănând doar cu el însuși, apoi, folosindu-și târnul lung, a făcut să dispară rămășițele exploziei de pahare. Repede a venit clipa când nu ne mai rămânea decât să ne retragem. Dar secvența nu era încheiată. Pe neașteptate, însoțitorul nostru, cel căruia îi fugise nevasta cu un șofer de taxi, s-a așezat pe bordura trotuarului. S-a așezat este un fel de-a spune, fiindcă mai degrabă i s-au muiat picioarele și a aterizat în șezut, scoțând un sunet neplăcut de auzit. O dată aflat pe bordură a început să se balanseze abia vizibil. Gura i se închidea și i se deschidea, lăsând să se scurgă un fir de salivă. Ochii îi erau holbați, părând a exprima uimire și durere. Unul dintre noi s-a lăsat pe vine lângă el și l-a întrebat dacă se simte rău, o întrebare desigur inutilă, iar apoi s-a așezat alături de el, încercând să-l sprijine. Ca și cum atât ar fi așteptat, omul s-a lăsat moale peste el, scoțând niște sunete ciudate, urmate de cuvintele: "Pieptul... Osul pieptului... În dosul lui..." băiatul s-a tras ceva mai departe, iar alți doi, printre care și eu, l-am întins pe bolnav, așezându-l cu capul pe genunchii lui.

Pe vremea aceea trăiam o sfântă ignoranță, nici măcar nu auzisem vreodată despre un rău numit infarct de miocard. Astăzi pot spune aproape cu certitudine: o asemenea suferință s-a desfășurat atunci în fața noastră. Se pare că a fost o formă gravă, fiindcă omul a început să horcăie sau mai degrabă să sforăie, ca și cum ar fi dormit sau un lichid i-ar fi umplut pe jumătate nările.

Unul dintre noi a alergat să caute un telefon public. L-am urmărit cum se tot duce în josul bulevardului și apoi dispare pe-o stradă la dreapta. Măturătorii nu plecaseră. Stăteau în grup și se uitau la noi cum ne agităm în jurul celui întins pe asfalt. Fumau. Cel mai tânăr dintre bărbați, un țigan scund și neras, dantura lui, vizibilă în cursul altercației, era perfectă, s-a mișcat încet, s-a apropiat de grupul nostru. Privirea lui gravă și concentrată ne-a amuțit. Ne-am dat încet la o parte și i-am făcut loc. S-a cinchit lângă cel întins și a început să-și plimbe palmele descărnate, cu degete lungi, la vreo patru-cinci centimetri de pieptul lui. Sinistrul sforăit persista. A urmat apoi o tăcere ce m-a făcut să cred, tresărind, că omul a murit. Am ascultat doar vântul și fâșâitul străin al surogatului de zăpadă frecându-se de asfalt. Cel care plecase să dea telefon la Salvare a apărut cu o figură exasperată. Vântul bătea înspre el și îi stingea vorbele. Văzând ce se petrece, a tăcut și a rămas nemișcat. Respirația chinuită a muribundului s-a pornit din nou, am suspinat. Nu știu cât timp a trecut până când a redevenit normală. Un minut? Cinci? Mai mult? Nici n-are importanță. Cert este că omul și-a deschis ochii și, înstrăinat, ne-a privit. Părea istovit, fața i se scofâlcise, ca și cum ar fi slăbit cu câteva kilograme. A vrut să se ridice, dar măturătorul l-a silit, printr-o apăsare ușoară, să mai rămână întins. "Mai stai puțin!", a zis. Apoi s-a urnit cu greutate, genunchii îi tremurau, la fel mâinile. Pe fața lui pustiită am văzut oboseala, deplină ca o moarte. Colegul lui de echipă s-a apropiat, iar el i s-a agățat cu stânga de gât. Au închipuit astfel grupul rănitului și al salvatorului, așa cum acesta poate fi văzut în filmele de acțiune.

Ultimele rămășițe de alcool dispăruseră din creierele noastre. Eu, cel puțin, așa simțeam. M-am uitat lung după măturători. S-au îndepărtat în susul bulevardului pustiu, s-au tot dus, au dispărut. S-a ridicat și bolnavul. L-am scuturat de praf, atingându-l cu mare grijă, aproape mângâindu-i paltonul. L-am ajutat apoi să meargă. Respira normal și zicea că nu-l mai doare pieptul. Privirea i se limpezise. Ne-a rugat să-l lăsăm într-o stație de tramvai. L-am ascultat, ne-am despărțit. O mărturisire de prisos: Nu l-am mai văzut niciodată.

În zilele următoare am încercat să-l găsesc pe măturătorul cu pricina. Căutându-l, am trăit câteva întâmplări destul de bizare. Într-o dimineață de sâmbătă am avut certitudinea că l-am aflat. Dar în ochii omului din fața mea n-am putut găsi decât falsă umilință și viclenie. Nu-și amintea nimic. Întâlnire cu el a avut o certă notă suprarrealistă. De la acest dialog ratat ar fi trebuit probabil, să plec în relatarea de față.